

Herbert Haljaspõld

ÄRIELU MANUAAL

I

KAUBANDUSLIK
TERMINOLOOGIA

~~33.743~~

HIND 6 KROONI

KIRJASTUS TARBETEOS .TALLINNAS

1935

**Baltt Puuvilla Ketramise ja Kudumise
Vabrik A.-S.**

**Osaühisus „Eesti Niidivabrik“
Kreenholmi Puuvillasaaduste Manufaktuuri
Osaühisus**

**Sindi Tekstiilvabrikute Ühisus,
endine Vöhrmann & Poeg**

Ühine müügikoht ja pealadu

Kaubandus-Tööstuse Aktsiaselts

„KREENBALT“

TALLINN, S. KARJA 13. Tel. 425-14.

Pleekimata puuvillaseid riideid: Mitkal, Bjas, Domestik, Sarge, Bumase, Rips, Grinsbon, Marie, purjeriie, jahukotiriie, valmiskotid jne.

Pleegitud puuvillaseid kaupu: pesuriie mitmesuguses headuses ja laiuses, siidbatist, pesusiid, voodilinald, käterätikud, laudlinad, salvrätikud jne.

Värviliseks trükitud ja kirjult koetud puuvillaseid kaupu: igat seltsi sits, Voll-Voile, marki-sett, päevasärgiriie mitmesuguses headuses, tasku-, varuka-, ülikonna- voodiriideid, pea- ja taskurätikud, madratsiriie, tekisatiinid, koetud püksiriided, mööbliriie ja palju muud.

Kunstiidiiriie igat seltsi ja igaks otstarbeks.

Rullniiti kõigis numbrites ja värvides, nõelumislõnga, märkimis- ja kingsepaniiti.

Härradele villaseid kaupu: suve- ja talveülikonnariided, smokingi ja fraki crépefoule, ülikonna voodiriideid, serge ja alpaka; parim. sügise- ja talvepalituriided: veluurid ja meltonid.

Daamidele: kostüümi-, mantli- ja kleidiriided kõrges headuses ja värvide suures valikus.

Kaitseväe, lennuväe, politsei, raudtee, posti, vangimajade- ja metsaametkonna vormiriided (diagonaal), kandikalev ja palituriided parimas headuses. Villased suurrätid ja voodivaibad rikkal. valikus.

Villane vatt mitmes. headuses ja värvis.

Saadaval kõikides paremates riidekauplustes.

Herbert Haljaspõld

Ärielu Manuaal

I. osa

Kaubanduslik
terminoloogia

koos

saksakeelse võtmega

Kirjastus „Tarbeteos“

Tallinn 1935.

.....
NEW CONSOLIDATED GOLD FIELDS, Ltd.

EESTI OSAKOND

Kontor: V. Viru 12, Tallinn — Tel. 448-16, 450-14

Vabrik: Kohtlas

Parim Eesti bensiin:

CONSOLIN

EESTI

põlevkivi saadused:

bensiin, kütte-, imbutus-,
diesel- ja m. **õlid**, feno-
laadid, bituumenid, katuse-
lakk jne.

Õlikütte seaded.

—

Tasuta informatsioon.

.....

Veenduge selles,

et kõige paremaid ja
moodsamaid hooaja
uudiseid valmistab

A.-S. RAUANIIT

TALLINNAS, Põhja pst. 7.

Nõudke kõikjal

meie vabriku saadusi,
sest nad on odavad ja
kõrgeväärtuslikud.

E E S S Ö N A N A :

Kaubandusliku oskussõnastiku tee.

See küsimus on sama vana kui meie oma-riiklus. Mäletan 1920 a. oma vastavasisulist artiklit „Päevalehes“, mida ma siis kasustasin veel kord eessõnana oma samal aastal „G. Pihlakas & Poegade“ kirjastusel ilmunud tillukeses „Kaustas ärikirju koolile“ ja mis nii on kättesaadav praegustelegi lugejaile. Samast 1920. aastast meenub mulle Eesti Majanduspoliitilise Seltsi avaistung ajaloolises Tallinna raekojasaalis, kus terminoloogia küsimus seisis tegevuskavas silmapaistval kohal. Kui ma ei eksi, siis moodustati siin juba erikomisjon või pidi seda tegema juhatus; igatahes pidi asi arenema. Aga Eesti Majanduspoliitilise Seltsi väga vahelduv (kord hoogus, kord loid) tegevus tõi kaasa, et terminoloogiale ei suudetud pühendada pidevat tähelepanu.

1921. aastal oli võtnud Eesti Majanduspoliitilise Seltsi esimese juhatuse liige Viktor Poom asja enese hoole ja üliõpilasena Marseilles' kaubandusülikoolis koostanud esialgse kaubandusliku oskussõnastiku, mille käsikirja mina siis kärpisin ja täiendasin kokkuleppel koostajaga. Nii valminud ühine

töö jõudis otsaga trükikottagi, aga mingil põhjusel jäi ta lõppeks ikkagi avaldamata. Kuigi raamatust oleks olnud kahtlemata kasu laiemale üldsusele, võib nüüd tagantjärele isegi rahul olla ennatlikust teosest hoidumisega: meie keel on vahepeal tunduvalt arenenud ja muutunud painduvamaks; kaubanduslikki keel on tänu saatusetahtele, et ta norme ei fikseeritud kohe alul, leidnud tähelepanu ringkonnis, kes küll seisavad väljaspool kaubanduselu, aga kes siiski pole keeldunud abistamast kaubandusliku keele arengut. Mõtlen siin meie keeleteadlasile.

Siit edasi võime meie eristada kaubandusliku keele kahte arenemisteed. Olude sunnil iga meie kirjur arendab keelt oma huvide ja tarviduste ulatuses, luues kord saamatuid, kord ikkagi tabavaid oskussõnu, määritelles rööpsete sõnade erivarjundeid ja tuues oma tähelepanekuid kuuldavale-nähtavale meie üha arenevas eriteadlikus literatuuris. Teisest küljest meie keeleteadlased (vist küll Tartu ülikooli majandusosakonna algatusel) rakenduvad kaubanduslikku keelt arendama oma eriteaduse distsipliini ja üldkeelee vajaduste kohaselt. 1920—1925. a. valminud Eesti õigekeelsuse sõnaraamatu I osa ja veelgi enam juba ajavahemikul 1925—1930 valminud II osa + lisapoognad (kuni „soe“) — toovad suure rea kaubanduslikke oskussõnu eesti areneva üldkeelee raamides. Selle heateo eest võlgneb meie kaupmeeskond suurimat tänu E. Ö. S. hingele Joh. V. Veskile.

Muidugi ei suutnud need keeleteadlaste poolt eesti keele ulatuses fikseeritud mõisted rahuldada rahvusvahelisele ja suurele minevikule rajatud kaubandusliku terminoloogia kõiki nõudeid, liiati et kaubanduskeeles sõna võib olla väga tihti terve tava väljendajaks. Siin-seal ilmub kaubandustege- laste sulest sõnavõtte terminoloogilist küsimusist, millest mõned on õige ulatuslikud: nii omaaegse Tallinna börsikomitee sekretäri R. Esbergi kirjutis „Eesti Majanduses“ a. 1923.

Rahvusvaheliste kaubanduslike oskussõnade mõisteid oli minul isiklikult võimalik määratella 1929. ja 1930. a. jooksul andeti ilmuvast suuremas „Võõrsõnade Leksikonis“ ja neist valiku üldtarviduse ulatuses päästa ka 1933. a. lõpul ilmunud „Väikesesse Võõrsõnastikku“. Aga kõik senimainitud tööd ka kokku ei suuda rahuldada meie areneva ärielu nõudeid ega vastata ülesandeile, mida minul isiklikult oli au kirjeldada Belgradist 1928 „Kaubandus-tööstusköja Teataja“ veer- gudel.

Ei suutnud seda ka minu poolt a. 1932. Luksemburgis koostatud moodsa eestikeelse sõnaloomingu saksakeelne võti „Uus Saksa-Eesti sõnastik“ ega samal ajal valminud, kuid praegugi veel ilmumata ümberpööratud osa „Uus Eesti-Saksa sõnastik“, sest siin puuduvad nimelt jälle rahvusvahelised terminid ja ka meie kaubanduslikku tarbekeelt tähistavad sõnad.

Samas äratundmises on vahepeal töötatud mujalgi: Akadeemilises Ühistegevuse Seltsis

on valminud möödunud aastail terve loetelu ühistutelises liikumises soovitatavaid sõnu; Eesti Majandusteadlaste Selts (peamiselt T. Endersi ja „Päevalehe“ toimetaja Jaan Taklaja hoolet) on koostanud 56-leheküljelise masinkirjas sõnastiku; Eesti Tarvitajate Keskühisuse juures on tarvitajate ühistute kodukordade komisjon (direktor J. Põdra, A. Udam, N. Jung, K. Peterson) algatanud eritoimkonna terminoloogia seotamiseks ja siingi on valminud kogukas teos (esialgu käsikirjas), mida siis hoolega on täiendanud meie tuntud ühistegelased: A. Kask, J. Nihtig, K. Reinmann, R. Paabo, A. Udam ja nooremaist jõududest T. Enders, K. Vainula, V. Udam; „Põllumajandusliikude ühisuste revisjoniliidu“ peasekretär Elmar Just on avaldanud rea oskussõnu seletustega 1933. a. „Ühistöö kalender-käsiraamatus“; vabariigi dispašöör Ilmar Tannebaum a. 1932 avaldas oma „Avari- ja dispašiseaduse“ lisas avariisõnastiku; Kaubandus-tööstuskojas on töötatud kahel korral oskussõnastikku ette valmistades Joh. Lepa ja A. Mändvere hoolet; Üleriikliku Kaupmeeste Seltside Keskliidu esimees H. Simm on samuti suurt huvi osutanud selle meie ärielu põhimise küsimuse vastu. H. Malmi „Fotograafia oskussõnastik“ ja Roosik-Treumanni „Graafikatehniline oskussõnastik“ puudutavad samuti kaubanduselu piirimaid.

Teose trükkimisel võisin mina mõningaid andmeid kontrollida äsjailmunud „Õigus-

teaduse oskussõnastiku“ abil, mille autoriks on F. Karlson ja J. V. Veski.

Kõiki neid eeltöid on minul võimalus olnud kasutada. Pikaajalise töö viljana saadan mina siis välja selle „Ärielu manuaali“. I. osa (terminoloogia, oskussõnastiku) kui kõigi mainitud ja mainimata autorite püüdluste ühise tulemuse. Teos ei taha anda vaid sõnalist materjali, vaid avardub kohati ärielu ja äritehnika tähtsamate normide puhul laiemaks sisulisekski seletuseks. Lõppeks toob ta igale eestikeelsele sõnale saksakeelse vaste ja korraldab need lõpposas tähestikuliseks saksakeelsete tähissõnade loeteluks.

Sõnavaralt arvestab käesolev teos niihästi üldtuntud kui ka uute sõnadega (J. V. Veski, E. Muuk, Joh. Aavik, Manivalde Lubi jne.). Esialgu tuli ikka veel lahtiseks jätta, millisel määral meie kaupmeeskonnale on vastuvõetav meie keele vastloodud tagavara.

Igatahes tohiks teos olla täielik ja meie kaupmeeskonda edasi aidata hea sammu võrra.

Herbert Haljaspõld.

SOOVITUSI:

Üleriiklik
Kaupmeeste Seltside
Keskliit

ÜKSK.

Tallinn, Vana Posti 5—2.

Telefon 446-98.

9. jaanuaril 1935.

№ 2.

V. a.

Härra Herbert Haljaspõld,

N õ m m e l.

Olles tutvunud Teie poolt koostatud koguka „Ärielu Manuaali Terminoloogilise Osa“ materjalidega, arvan mina, et see teos, mille valnimine on nõudnud Teilt pikaajalist tööd, tohiks rahuldada meie kaubanduselu nõudeid ja abiks olla meie kaupmeeskonnale eriti nüüd, kus eesti keelele kuuluvad õigused tänu soodustavale dekreedile astuvad nähtavale isegi võõrkeelseis ärides.

Aga kasu Teie raamatust ei piirdu ainuüksi nende võõrkeelsete äridega; eestigi kaupmees leiab siin esmakordselt ülevaate meie kaubanduslikust keelest. Omapoolt olen meeeldi nõus Teie teost kaupmeeskonnale soovitama.

Kõige austusega

H. SIMM,

Üleriikliku Kaupmeeste
Seltside Keskliidu juh.
esimees.

Kaubandus-Tööstuskoda

Nr. 25698

Chambre Nationale de Commerce et d'Industrie

TALLINN, Estonie, 5. dets. 1934.

H-ra H. Haljaspõld, N õ m m e l.

Vastuseks Teie suulisele pakkele, et Kaubandus-tööstuskoda kirjastaks Teie koostatud suure „Ärielu Manuaali Terminoloogilise osa“, peame meie vastama, et Kaubandus-tööstuskoda kui kaubanduse ja tööstuse avalikõiguslik esindus ei saa kahjuks asuda võistleja seisukohale erakirjastustega, ederides oma kulul ja kirjastusel sellist suurt, kuigi hädatarvilikku teost.

Kaubandus-tööstuskoda tahab aga meeleldi tunnustada Teie tööd, milles Teie suure usinusega olete kokku kannud kogu meie kaubandusliku keele normid — alates senise abitu materjaliga ja lõpetades uusimas leksikograafilises kirjanduses antavate sõnadega. Ka näib meile, et Teie teosele ja ta tulevasele tarvitajale on tulnud praktiliselt seisukohalt suureks tuluks kõigi temas esinevate sõnade tõlkimine saksa keele ja nende saksa-keelsete tähissõnade korraldamine võtmeks teose lõpul.

Meie usume, et Teie oma esmakordsele kaubandusliku keele korraldajale leiate peagi kirjastaja, seda nimelt nüüd, kus võõrkeelseiski ärides üleminekuga eesti keelele on huvi eriti elav eesti kaubandusliku keele vastu.

Kõige austusega MAX HURT, direktor.

Raamatus tarvitatud lühendeid :

arb. = araabia
egpt. = egiptuse
f. = naissoost
hebr. = heebrea
hiin. = hiina
hnd. = hindu
hisp. = hispaania
holl. = hollandi
iir. = iiri
ingl. = inglise
isl. = islandi
ital. = itaalia
jap. = jaapani
jne. = ja nii edasi
juud. = juudi
jur. = juriidiline
kelt. = kelti
krk. = kreeka
l. = loe
lad. = ladina

leed. = leedu
m. = meessoost
mon. = mongoli
n. = asisoost
nor. = norra
pool. = poola
prants. = prantsuse
pärs. = pärsia
root. = rootsi
sak. = saksa
sansk. sanskriti
serb. = serbia
süür. = süüria
šot. = šoti
taan. = taani
türg. = türgi
ung. = ungari
v: = vaata
ven. = vene

A

A = aar (100 m²), 100 ruutmeetrit.

ä, prants. (lad. a d), esineb hinnastikes, kaubarveis ja äkiraamatuis, kus tähendab umbes : igaüks, üksikult; eest, tükk ; näit. 8 hektoliitrit ä 16 kr.

aabe (=pe), trükitäht; sak. **Buchstabe**, m.

aadress, prants. (a d r e s s e, l. odress, prants. s. ä=lad. a d, ja d r e s s e r, ital. d r i z z a r e, d i r i z z a r e, lad. a d—d i r e c t i o, juhtima; ingl. a d d r e s s e,) kirja pealkiri (elukohanimeetus, nimemaine), mille all üteldakse, kuhu ja kellele kirjad, telegrammid, pakid tulevad saata ; saks. **Adresse**, f., **Anschrift**, f. palvekiri, tänu- ja õnnesoovikiri.

aadressbüroo, asutis aadressiteadete andmaks,

aadressima, v : a d r e s s e e r i m a,

aadresskalender, äride või korterite nimistu, elamute loetelu.

aadressraamatud on aapestikuliselt (alfabeedi-

liselt) ja süstemaatiliselt korraldatud, peamiselt kaubanduslike huvidega arvestavad käsiraamatud, mis haaravad terve teemaade kaubandus- ja tööstuskutse üksikute või kõigi harude firmasid.

aak, holl. (a a k e), lame kaluripaat.

aakr, ingl. (a c r e. l. eekr), = 40,5 aari Inglismaal ja Ühendriiges, 51,5 aari Šotis.

aakori, sinine korall Aafrikast.

aam, holl. (kesklad.: a m a, nõu, veinimõõt, krk. a m e), vana holl. mõõt : 155 liitrit Amsterdamis, 130 liitrit Brüsselis.

aapestik ; sak. **Alphabet**, n.

aapeti kirjutama, kirjatahi kirjutama (v :).

aar, lad. (a r e a, pindala) 10-meetrilise küljega pindnamõõt, seega 100 ruutmeetrit ; sak. **Ar**, n ; prants. **a r e**. Aari mitmekordistused on : **hektaar** (krk — s. hekaton = 100 aari = 10.000 ruutmeetrit

kilaar (krk. s. chilioli, tuhat) = 1000
 aari = 100.000 ruutmeetrif. Alajaguvus: sentiiaar (lad. s. centum, sada) = $\frac{1}{100}$
 aari = 1 ruutmeeter; 1 milliaar (lad. s. mille, tuhat) = $\frac{1}{1000}$ aari = $\frac{1}{10}$ ruutmeetrif.

aare, ; sak. Schatz, m.

aasaühistu ; sak. Weidengenossenschaft, f.

aastaosa, v: annuiteet; sak. Jahresrente, f.

aažio, prants. (agio, l. ažio, ingl. agio, l. edžio, mõlemad ital. s. aggio, l. adžo, s. aggiungere, prants. ajoüter, lisama, juurde lisama, nii siis: lisang), nii kutsutakse vahe raha, mis võetakse müntide, paber raha ja väärpaberite vahetamisel, edasi: teatava mündi lisaväärtust võrrelduna nimesväärtusega. Selle väga vahelduva aažio suurust väljendatakse protsendes ja ta oleneb õige mitmekesisest seikadest. Kui tõuseb teatava rahaühiku kurss üle pari (v:), siis üteldakse, et ta saavutab aažio, mis tähendab lisa nimesväärtusele. Disa ažio ga (v:) on meil teagu, kui rahaühik seisab allpool pari.

abaak (abaka), pisangi kiud, kanep, manilakanep.

abajas ; sak. Bai, f.

abassomento, ital. (abassomento, s. abassare, alandama), langetus, langus.

aberdeen, ingl. (l. eberdiin), teatav liik kammeljaid ja turski Aberdeenist Šotist.

abiaadress ; sak. Hilfsadresse, f; v: hädaadress.

abiarved on arved, mis avatakse elutuule esjule (kaubule, vekslile, rahale jne.); sak. Hilfskonten, pl.

abimeerima, prants. (abîmer, j. abîme, kasm), hävitama, julgust röövima, hukutama. langetama.

abiraamat ; sak. Beibuch, n.

abivalmus ; sak. Verbindlichkeit, f.

abjuditseerima, lad. (abjudicare), kohtulikult käest ära mõistma.

abnormne, lad. (abnormis, võrdle: norm), ebanormaalne ; kõrvalekalduv, põikuv. |

aboneerima, prants. (abonner), tellima (ajalehte).

- abreveerima, lad. (a b b r e v i a r e, s. b r e v i s, lü-hike), lühendama,
- abreviatuur, lühend; sak. A b b r e v i a t u r, f.
- abrogeerima, lad. (a b r o g a r e), seadust kaotama, tellimust, käsundit tühis-tama.
- absenteeruma, lad. älnit-sema.
- absint, krk. (a b s i n t h i o n), teatud liik põletatud viina.
- absurdne, lad. (a b s u r d u s, a, u m), mõistetu.
- abundantne, ohter, rikka-lik,
- abundants, lad. (a b u n d a n t i a), küllus, ülikus.
- a. c, v: a n n i c u r r e n t i s.
- a. cr., v: a n n i c u r r e n t i s.
- accoglienza, ital. (l. akol-jendsa), vekslivõst, aktsept.
- à condition, prants. (l. akondisjoon), tingimisi; sak. b e d i n g t.
- a conto, ital. (s. conto, arve; mitmus con ti), arvel, ositimakseks; sak. a u f R e c h n u n g, a u f A b s c h l a g.
- acquit, prants. (l. akii), kviitung, tähik; sak. Q u i t t u n g f.
- acquitté, prants. (l. akitee), makstud, tasatud.
- adapteerima, lad. (a d a p t a r e), kohastama.
- adarm, hisp. (a r b. s. a d i r h e m, drahm (väike hõbeda ja kulla kaa-luühik: 1,8 grammi).
- a dato, lad., veel täna; andepäevast.
- addatur, lad. lisatagu, li-sandatagu!
- adde, lad., lisa, lisanda
- à découvert, prants. (l. adekuväär), kaetamata, katmata.
- administratsioon, lad., haldus, valitsus.
- admiraliteet, arb. (s. a m i r a l b a ' h r e h k a m i r - u l - m a, s. o. vürst, ülem-juhataja merel; prants. a m i r a l), kolleegium, mis koosneb teatava riigi mereametkonna timest ja millele allub kõik mere-rendusse puutuv (sadamad, laevastik, mere-tähised jne.), ja mis ot-sustab ka salaveo ja prii-side üle; sak. A d m i r a l i t ä t, f.
- adressaat, kirja saaja, v: a a d r e s s.
- adressant, kirja saatja, v: a a d r e s s.
- adresseerima, prants. (a d r e s s e r), kellelegi (kirja) saatma, kirja peal-

- kirjaga varustama; sak. *adressieren*.
- ad valorem**, uuslad. (s. *valor*, väärtus, ital. *valore*), väärtuse järele, väärtuselt.
- advokaat**, lad. (*advocatus*, juurekutsutu), õigusteadlasest abi- ja nõuandja; sak. *Rechtswalt*, m.
- aeglema**, v: *kõhелема*.
- aeguma**, teatava aja jooksul maksvust kaotama, kustuma.
- aegumatu**; sak. *unverjährbar*.
- aegumine** on aja mõju kestvale õiguslikule vahekorrale, mis avaldub hagiõiguse kustumises juhtumil, kui seda ei nõuta õigeaegselt. Aega, mida on vaja selle mõju tekkimiseks, kutsutakse aegumisajaks. See aeg võib olla väga erinev, olenedes asjast ja isikkonnastiki; sak. *Verjährung*, f.
- aegumisaeg**; sak. *Verjährungsfrist*, f; v. *aegumine*.
- aegus**; sak. *zeitig*.
- aen** (-a), aastaaeg; sak. *Jahreszeit*, f.
- afektsioonihind**, lad. (s. *affectio*, *pretium affectionis*), asjaarmastajahind, hind, mis maksetakse teatava asja eest erilise poolehoidu põhjusel; sak. *Affektionspreis*, m.
- aferist**, prants., õnnekütt, petis; v: *affaire*.
- affaire**, prants. (l. *afäär*), äri, tehing; sündmus.
- afišš**, prants. (*affiche*) müürileht.
- agent**, uuslad. (lad. s. *agens*, teotsev, tegev jõud), vahendleja, asemik, kes korraldab tehinguid ja võtab enesele käsundeid (ülesandeid) teiste huvides ja kelle tegevus piirdub tavalisti oma asupaigaga, vahel sekka teatava ringkonnaga, ja kes oma vaeva eest saab proisendes arvateldavat vahendlustasu (provisiooni); asjur; sak. *Agent*, m. On olemas äriagente, kindlustusagente jne.
- agent de change**, prants. (l. *ažaand'šaandž*), rahavahetaja; sak. *Wechselagent*, m.
- agentuur**, nii kutsutakse niihästi asjuri teotsemispiirkonda, teotsemisruumi kui ka ta toimistut; sak. *Agentur*, f.
- agio**, v: *aažio*.
- agitatsioon**, lad. (*agitatio*), rahvahulkade teadvuse ja elevuse sihindlik mõjutamine selleks,

et neist teha teatavate vaadete pooldajaid ja tegelikke teostajaid; sak. *A g i t a t i o n*, f.

agrikultuurriigid, riigid, kus peamiseks tegevusalaks on põllumajandus.

ahelkaubandus, kaubandus, kus kaup enne tarvitajani jõudmist käib läbi mitme vahendaja käest; teatud harukaupluste süsteem; sak. *K e t t e n h a n d e l*, m.

aiaviljähistu; sak. *G e m ü s e v e r w e r t u n g s g e n o s s e n s c h a f t*.

aiaühistu; sak. *G ä r t n e r e i g e n o s s e n s c h a f t*, f.

aidaühistu, sak. *L a g e r h a u s g e n o s s e n s c h a f t*, f.

ainetud hüved; sak. *i m m a t e r i e l l e G ü t e r*, pl.

ajaarve; sak. *S t i l*, m.

ajalehendus; sak. *Z e i t u n g s w e s e n*, n.

à jour, prants (l. ažuur, prants. *s. j o u r*, päev, kesklad. *j o r n u s*, lad. *d i u r n u s*, päevasse puutuv, *s. d i e s*), kullassepa k.: läbipaistev; raamatupidamises: et kõik tehingud jooksva päevani, päeva pealt, on sisestatud.

ajutine aktsia, v: interriimaktsiad.

ajutine kviitung, v: interriimtähik.

ajutine tähik, v: interriimtähik.

ak(k)rediteerima, prants. (*accréditer*, võrdle: krediit), seadustama (e.g. *b e g l a u b i g e n*), nõutava krediiti või avama krediiti teisel, mis võimaldab volitatule vastavat summat võsta kas siirdveksleiga või sularahas; sak. *K r e d i t e r ö f f n e n*; volitama, volikirja andma; sak. *b e g l a u b i g e n*; bevollmächtigen, *V o l l m a c h t e r t e i l e n*.

ak(k)reditiv, usalduskiri, seadustuskiri, volikiri, panga või firma käsund teisele pangale või firmale, maksta kolmandale isikule teatav summa varem lepindatud tingimusil; sak. *K r e d i t b r i e f*, m. v: krediitkiri.

akord, prants. (*ital. s. a c c o r d o*, kesklad *a c c o r d u m* ehk *a c c o r d i u m*), sobing, ka hankeleping; omeli tarvitakse sõnu *a k o r d*, *a k o r d e e r i m a* erili maksujõuetuse korral, kui võlgnik kas kohtuliselt või ilma sõlmib oma hüvistajatega (võlausaldajatega) lõdvendussobin-

gu; sak. *Akkord*, m, *Vergleich*, m.

akordeerima, kokku lep-
pima, eriti võlausalda-
jatega; sak. *akkordie-
ren*.

akordima, v: akordee-
rima.

akreditiiv, v: akkredi-
tiiv.

akt, lad. (*actus*), toi-
ming; mingi toimingu
kohta koostatud doku-
ment; teatud asjasse puu-
tuvate dokumentide kaus-
tik, toimik; sak. *Akt*, m
(esimesel puhul), *Akte*,
f. (kahel viimasel puhul).

aktiivkaubandus on tea-
tava maa selline kau-
bandus, kus oma saa-
dused ise (oma laevul
jne.) veetakse välja ja
selle eest (otseselt või
kaudselt) vastu tuuakse
välismaa tooteid. Vastand
sellisele kaubandusele on
passiivkaubandus
(v:), sak. *Aktivhan-
del*, m.

aktiivtoimend, aktiivope-
ratsioon, toimend pan-
ganduses, mis annab pan-
gale nõudeõigusi, näit.
laenutamine; sak. *Ak-
tivation*, f.

aktiivvara, sak. *Aktiv-
vermögen*, n.

aktiva, hüvistu, isiku või
ettevõtte varad, nagu kinnis-
vara, raha, kaubad, võ-

lanõuangud jne.; ärisei-
su-tabeli vasem pool;
bilansi pahempoolne
osa, kus esinevad vä-
randused, nõuangud ja
ka puudujääk, sest puu-
dujäägi korral on kapi-
talide ja kohustuste pool
suurem, kui varanduste
ja nõuangute pool. Akti-
iva pool näitab etve kä-
sutuses olevate varan-
duste ja õiguste koos-
seisu nende rahalises
väärtuses; sak. *Aktiv-
va*, f.

aktiveerima, uuslad., tege-
vusse panema, käitama;
sak. *aktivieren*.

aktsepiss, lad. (*accepit*,
olen võtnud), võstufä-
hik.

aktsept, lad. (*s. accepit*,
olen vastu võtnud, olen
võtnud), võlaveksel, vas-
tu võetud veksel; selle
nimetuse all mõistetakse
aga ka võstumärget
käskvekslil ja üldse käsk-
veksli võtmist.

aktseptant, isik, kes tema
nimetele välja antud käsk-
veksli maksmiseks on
võtnud; sak. *Akzeptant*, m.

aktseptatsioon, käsk-
veksli võtmine.

aktseptatsiooniaeg, täht-
selt aktsepti nõutamiseks
trassaadiis.

aktseptatsioonikonto, aktseptidekonto, käskvekslite arve, tasutavate vekslite arve. Seda kontot krediteeritakse (hüvistatakse) kõigi tasutavate ja aktsepteeritud vekslite eest nende isikute ehk ärisõprade kooramaks, kelle nõuandjad kaetakse vekslite võstmisega; debiteeritakse (võlastatakse) seda kontot selle konto kasuks, mis annab selleks vajalise summa ja see on tavalisti kassakonto, kuna traadid (käskvekslid) lunastatakse harilikult tähtpäeval. Kui traadid väljaandjale võlastatakse alles pärast tasumist, siis saadakse läbi ilma käskvekslite-arveta, mis viimane nimetus „aktseptatsioonikonto“ asemel arusaadavasti ei sobi oma vekslite puhul; sak. *Akzeptations-Konto*, n.

aktseptatsioonikrediit, usaldus, mida kellelegi osutatakse sellega, et ta siirdvekslid (käskvekslid) võstetakse ilma esialgse kahteta; sak. *Akzeptationskredit*, m.

aktsepteerima, lad. (*acceptare*, prants. *accepter*), võtma, võsttuks nõustuma, kohuslikuks tunnustama-

aktseptide-konto, sak. *Akzepten-Konto*, n, v: aktseptatsioonikonto

aktseptide-äri, kutseline vekslite võstmine vahendlustasu (provisiooni) eest.

aktseptkrediit, sak. *Akzeptkredit*, m; v: aktseptatsioonikrediit.

aktsept-provisioon, vahendlustasu, mis makstakse pankurite teostatud aktseptatsiooni eest; sak. *Akzept-Provision*, f.

aktsess, lad. (*accessus*, s. *accedere*), juurepääs teatavale ametile, et end selleks tegelikult ette valmistada.

aktsessoorne, juuretulev; sivuline, kõrvaline.

aktsia, lad. (*actio*, prants. ja ingl. *action*, kuid ingl. k. tavalisti *share*), osa, osatäht, aktsiaseltsingust osavõtmise tõend. Inglismaal ka: *stock*, mitmus: *stocks*; sak. *Aktie*, f., v: osatäht.

aktsiakurss, sak. *Aktienkurs*, m; v: kurss.

aktsiamaakler, sak. *Aktienmakler*, m; v: maakler.

aktsianik, v: aktsioonär.

aktsiapromess, interiim-aktsia, (v:)

aktsiaseltsing, sak. (Aktiengesellschaft, f., ingl. joint-stock-company, prants.

société anonyme, ital. società anonima), on juriidiline isik (enamasti tulutaotleva etve (ettevõtte) käivitamiseks) põhikapitaliga, mis jaguneb kindlause osadesse, aktsiaisse, ja millise kapitali need osanikud (aktsionärid) teatavate rahasummade andmisega on kokku pannud, kusjuures osanikud oma isikliku varandusega ei vastuta võlausaldajate suhtes.

aktsiis, prants. (accise, kesklad. accisia, s. accider, õnardama, accisum, sirvilaudadesse tehtud lõigete kirjaoskamatu ülevaataja), maks, mis lasub panisena nimelt müütaavil maitsekaubul (veinil, õl-
lel, viinal, lihal, jahul jne.), andamiliik, mida ei kasusta ainult riigivaltisused, vaid ka kogukonnad) igakaudnemaks, vastand kõigile otsemaksudele, sak. Akzise, f.

aktsiisivaba, panisevaba; sak. akzisfrei.

aktsionär, prants. (actionnaire), aktsianik,

osanik, aktsia ehk aktsiate omanik, sak. Aktionär, m.

aktsiseerima, panistama, maksustama.

aktuaalne, kesklad. (actualis, e, sõnast actu, tegelikult, prants. actuel, l. aktüell), parajasti päevakorral olev, tõsioluline; sak. aktuell.

akuutne, lad. (acutus, a, um), terav, äge; põletav; sak. akut.

akvisitsioon, lad. (acquisitio), omandamine, ost; sak. Acquisition, f.

à la baisse, prants. (l. alabess, s. baisse, s. baisser, madaldama, elandama); spekulereerima à la baisse, äri kavatsena väärtpaberite kursi languse korraks.

alabilanss, sak. Unterbilanz; v: defitsiit.

à la hausse, prants. (l. ala'oss, s. haut, kõrge, hausser, kõrgendama, tõstma); spekulereerima à la hausse, äri kavatsena väärtpaberite kursi tõusu korraks.

à la mode, prants. (l. alamod', s. mode, mood), moe järele, uusima moe järele.

alatarbimus; sak. *Unterverbrauch*, m.
 alatsi, päriveff; sak. *abwärts*.
 alavõetis, saadajäänu; sak. *Rückstand*, m.
 al bisogno, ital. l. albisonjo, tarbekorral (prants. *au besoin*, v:).
 algupärand, v: originaal.
 alimentima, toitma, toitlustama, ülal pidama; sak. *alimentieren*.
 allaš, (Allaši mõisa järele Lätis, kus teda valmistatakse), kõõmneviin.
 all ingrosso, ital., hulgi, suurel arvul, en gros.
 allonž, prants. (*allonge*), pikend, lisand; on vekslil külge kleebitud, millel jätkatakse siirdeid (indosamente); sak. *Allonge*, f.
 al marco, ital., kaalu järele.
 almused; sak. *Almosen*, pl.
 al pari, ital., v: pari.
 al peso, ital., kaubaliikluses: kaalu järele.
 alternatiiv, lad., kas ei või jah, hädavalik emmakumma vahel.
 altkäe, salaja; sak. *unter der Hand*.
 alus; sak. *Wasserfahrzeug*, n.
 a meta: pooliiti, poolel ar-

vel, seepärast on *à mettà-tehingud* sellised, mis sooritatakse kahe ettevõtja poolt ühisel arvel ja tingimusel, et jagatakse loodetav tulu.

ametnik, töövõtja (vastutaval kohal); sak. *Beamte*, m.

amorteerima, prants.

amortir, s. *mort*, surnu, surnud), kustutama, võimetustama, võlgu tasuma (kustutama) jooksvate protsentide maksmisega.

amortisatsioon, prants.

(*amortisation*, ka *amortissement*), kustutamine, vananemine; võlgade tasumine; väärtpaberite maksvuseiustus sel teel, et nad tõmmatakse liiklusest; varanduse kustutuse summa; sak. *Amortisation*, f.

amortisatsioonikapital,

kinnis- ja vallasvara kustutuskapital: näitab summat, missuguses suuruses on eive varanduste väärtust kustutatud. Ei kujuta enesest selletõttu kapitali selle sõna õiges mõttes.

amortiseerima, v: amorteerima.

analüüs, krk. (s. *analyse* in, jagama), mingi keha keemiline jagamine,

- lahutus, algaineisse ; mingi mõiste tükeldamine, üksikasjade ja põhjuste selgitamine ; eritlus ; sak. *Analys e*, f.
- andam**, panise, maksu, lõivu mõttes : samme rahas või loonus riigile jne ; siia kuuluvad ka sadama- ja laevasõidumaksud.
- ändamiásjándus**, sak. *Abgabewesen*, n.
- ándmed**, antud tõsiasjad (tõigad), sugemed ; sak. *Daten*, pl.
- andur**, laevaandur ; sak. *Kiel*, m.
- anduriparandus** ; sak. *Kielholen*, n.
- angažeerima**, prants. (*engager*), millekski kohustama ; palkama, teenistusse võtma ; sak. *engagieren*.
- angažeeritud olema**, olema paljude äriliste ja kutseliste kohustustega ; sak. *engagiert sein*.
- angažmaan**, prants. (*engagement*), kohustus, värbamine (teatavaks äriks).
- angroo**, v: *engros* ja *hulgi*.
- animeerima**, lad. (*animare*), elustama, ergutama ; lõbusaks tegema.
- animeeritud**, ostukust väljendav, elav käive.
- ankeet** (-di), prants. *enquête*, vanaprans. *enqueste*, lad. *inquisitio*), teadete kogumine päringu, järeleküsimise teel, ringküsimus, ringpäring ; sak. *Enquete*, f.
- ankruveed** ; sak. *Ankerplatz*, m.
- ankur** laevanduses on riist, mis igal tõelisel laeval on olemas mitmekesiseis suuruses ja mitmeli, ja mis mõne ahela või kõie abil heidetakse sügavasse, kus ta haardub põhjas ja sellega laeva veepinnal hoiab teatavas punktis. Suurimat ankru kutsutakse hädaankruks, ja ta heidetakse merre vaid eriti raskeil juhtumel. *Ankrut hii vama* — tähendab ärasõitu.
- ankurdus** ; sak. *Veranker n*, n.
- annak** (-u) ; sak. *Ver mächtnis*, n.
- annang** (-u) ; sak. *Abgabesatz*, m.
- anni currentis**, lad. (lühend: *a. c.* ehk *a. cr.*), jooksva aastal, käesoleval aastal, sel aastal ; sak. *dieses Jahres*.
- anno passato**, lad. (lühend: *a. p.*), möödunud aastal ; sak. *verflo ssenen Jahres*.

annuaalne, lad. (a n n u a - l i s), iga-aastane.

annuiteet, aastaosa; nii kutsutakse teatava völa pikaldase katmise kor-raks määratud kindlaid iga-aastaseid makseid; summa, mis makstakse teatud ajavahemiku jä-rele völa kasvikuiks ning völa osaliseks tasumi-seks; sak. A n n u i - t ä t, f.

annulleerima, uuslad. (a n - n u l l a r e), kaotama, tühistama, maksvusetuks tunnistama.

annus, ose; sak. A n - t e i l, m.

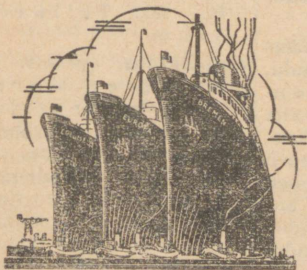
anonss, prants. (a n n o n - c e), kuulutis.

anonssseerima, prants. (a n - n o n c e r, lad. a n n u n - c i a r e), kuulutama, tea-tama, üllitama.

BALTI LLOYD

(CURT SCHILLER)

Laevamaaklerid ja agendid.

Korrapärane kau-baveoühendus Tallinna--Bremeni, Rotterdami ja Ant-werpeni vahel.

Läbiveokonnosse-mente kõikidesse maailma sadama-tesse. Reisijäteveo-ühendus kõikide maailma sadamate-ga Norddeutscher Lloyd'i luksus- ja kiiraurikutel.

Läbi aasta puhkus- ja huvireisud merel.

Tallinn, Pikk tän. 62.

Telef.: 442-75, 442-77, 449-62, 449-63.

anonüümseltsing, v: a k t s i a s e l t s i n g.

antedateerima, mõnd kirja varemata datumiga (andepäevaga) varustama.

antetsessor, eelkäija (ametis).

antikvaar, lad., vanade raamatute ja kunstiteoste müüja; sak. Antiquar, m.

antikvariaat, vanade (pruugitud) raamatute ja kunstiesemete kauplus; sak. Antiquariat, n.

antikviteet, lad. (antiquitas), nii kutsutakse üldiselt kunsti ja käsitöö eset, mis on pärit endisest ajast, ja millega eriti Itaalias õitseb suur kaubandus.

antitsipatsioon, lad. (s. anticipare), mõne tulu, makse ettevõtt; antitsipeerima, ette võtma. Komisjonikaubanduses juhtub sageli antitsipatsioone, nimelt nii, et komisjonär annab oma komiteedile edisraha komisjonimüügile võetud kauba arvel, mis vahel võib ulatuda kuni $\frac{2}{3}$ ja isegi $\frac{3}{4}$ -ni kauba hinnast.

antitsipatsioonitehing, v: edetehing.

antratsiit, krk., läiksüsi.

a. p., v: anno passato, aparaat, lad. (apparatus), seadis, töövahend; sak. Apparat, m.

apellatsioon, lad. (appellatio), edasikaebus (kõrgemasse instantsi), edastus; sak. Appellation, f.

appelleerima, lad. (appellare, kõnetama), edastama, teise astme kohutusse edasi kaebama, et see võtaks asja uuele sisulisele arutusele; sak. appellieren.

a piacere, ital., suvatsuse kohaselt.

appoint, prants. (l. apoän), osaveksel, millele tuleb vaadata kui suuremat summat täiendavale osale; sak. Teilwechsell, m.

ap(p)retuur, prants. (s. apprêter, s. prêter, valmis, lad. praestus, praeste): ettevalmistus, kohandamine, nii kutsutakse tehnoloogias kasutatavat menetlust, et peamiselt kangaille, niipea kui need tulevad teljelt, aga ka karusnahkadele (nahastikule), nahale, paberile jne. anda paremat läiget ja üldse kaubale sobivat välimust. See apreteerimine sünnib pesemise, kuivatamise, va-

nutamise, harjamise,
pressimise jne. teel; sak.
A p p r e t u r, f.

appt., v: a p p o i n t.

arbiter, lad., vahemees,
vahekohtunik.

arbitraaž, prants. (a r b i t r a g e), vahekohtuniku oisus; kaupmeeste omavaheline kohus, vahekohus, kus arvestades kohalike kaubanduslike kommetega lahendatakse kaupmeeskonnas tekki- vaid tüliküsimusi; mitmekesiste raha- ja vekslitursside võrdlemine, et leida soodsaimat kohta äritehinguks, hinne; sak. A r b i t r a g e, f.

arbitreerima tähendab ar- vutlema ja kaaluma, kui- das ja kus võib saada suurimat kasu.

arbud (ainsus: arp), v: l o o s i d, ja l a e n u l o o s i d; sak. L o s e, pl.

arbutama, liisutama, loo- sitama; sak. v e r l o - s e n.

areaal, uuslad. (a r e a l e), pindala, maa-ala.

arest, kesklad. (a r r e s t u m, s. ad. ja r e s t a r e, jääma; vanaprants. a r r e s t), vahistus, vangis- tus; varanduse keelustus (kinnipanek); sak. A r r e s t, m.

argument, lad. (a r g u -

m e n t u m), tõendav asja- olu, põhjend, veene.

arhiiv, lad. (a r c h i v u m, krk. s. a r c h e i o n. s. o. raekoda), (tegelikust asjaajamisest eraldatud) ürikute kogu, kirjakogu; sak. A r c h i v, n.

aroom, krk. (a r o m a), lõhn, lenduv taime lõh- naaine; sak. A r o m a, n.

arranžeerima, prants. (a r r a n g e r, korralda- ma, s. r a n g, aste), korraldama, oma võla- usaldajatega sobingule jõudma (v: a k o r d).

art., lühend s. a r t i k k e l.

artell, tööühistu, tööliste ühistu liikmete tööjõu ühiseks kasutamiseks; sak. A r b e i t s g e n o s - s e n s c h a f t, f.

artikkel, lad. (a r t i c u l u s, mitmus: a r t i c u l i, s. a r t u s, liige), tea- tav kaubaaine, kaubaese, erikaup; sak. A r t i - k e l, m.

aruanne, relding, asutise või isiku esitis valitsuse- le, juhtivale või taatle- vale (kontrollivale) ins- tantsile oma tegevusest ja oma hoole usaldatud raha, kauba või muu varanduse läbikäigust ja seisust teatud aja kohta; sak. B e r i c h t, m.

arvatelu; sak. B e r e c h -

nung, f; v: kalku-
latsioon.

arvatlema; sak. berech-
nen; v: kalkulee-
rima.

arvatlus; sak. Berech-
nung, f., v: kalku-
latsioon.

arvatlusmünt, münt, mi-
da pole tõepoolest su-
gugi lõõdud, vaid mis on
olemas ainult arvatlus-
ühikuna, nagu näit. ingl.
nael, sak. Rechnungs-
münze, f., v: münd-
did.

arve, konto (v:), nii kut-
sutakse iga ülevaadet,
mis avatakse mõnele
isikule või asjale äriraa-
matuis. Eristatakse isi-
kuarved ja asiar-
ved ehk surnud ar-
ved (näit. kassakonto,
kaupadearve, vekslite-ar-
ve). Seoses annavad
need kontod kokkuvõt-
tes selge ülevaate äri
seisundist ja tulemusist,
eriti, nagu see sünnib
inventuuri puhul, kui
nad lõpeatakse. — Sõ-
na kontof tarvitatakse te-
gelikult väga mitmekesi-
seis seoseis. Kellelegi
kontof avama tähendab
astuma temaga ärisuh-
teisse; sak. Konto, n;
müüdud kauba või teh-
tud töö kohta esitav ni-
mistu, loetelu, mis näi-
tab milline summa kuu-

lub selle järele maksmi-
sele; sak. Rech-
nung, f.

arvekoda, pankadevaheli-
ne vastastikune nõuan-
gute ja kohustuste arves-
tamise koht; meil Eesti
Pangas; ingl. clear-
ring house.

arvel, v: a conto.

arvendus; sak. Rech-
nungswesen, n.

arveteseis, bilanss, milles
kasud ja kahjud väljatoo-
mata.

arvete seis, arvete saldo-
de seis teatud kuupäe-
vaks, näit. kaubamuret-
sejate arvete seis, pangas
kliendi N. N. arvete seis
diskonto, kontokorrenti-
de jne. järele.

arvlusmasin; sak. Zähl-
maschine, f.

arvevõlataja, v: võla-
taja.

arve-väljavõte, v: konto-
korrent.

arvukas; sak. zahlreich.

arvutlema; sak. anschla-
gen.

arvutu; sak. zahllos.

arvutu, arvatlematu, sak.
unberechenbar.

arvutus; sak. Rech-
nen, n.

a/s=aktsiaseltsing (v:).

aseaine, korvus; Er-
satz, m.

asekonsul, viitsekonsul, konsuli nimetus vähemas ametipiirkonnas; sak. **Vizekonsul**, m; v: **konsul**.

asemik, valitud isiku või ametniku asetäitja tema lahkumisel või älnitsedes; sak. **Stellvertreter**, m.

asemikkus, esindus, sak. **Vertretung**, f.

asendama: sak. **ersetzen**, **ausfüllen**; v: **kompleteerima**.

asijõudlus; sak. **Sachleistung**, f.

asipanused; sak. **Apports**, pl.

asjaajaja, vanem ametnik kantseleilise asjaajamise alal; ühistegelisis etveis tegelik juhataja (ärijuht); sak. **Bürochef**, m; **Geschäftsführer**, m.

asjaomane; sak. **Beteiligte**, m.

asjaomase käsundusel, asjaomase ülesandel; sak. **im Auftrage desjenigen, den es angeht**.

asjastu, toimistu; sak. **Agentur**, f.

asjatundja: isik, keda kutsuvad ametasutised ja kohtud enesele abiks erialaliste küsimuste lahendamisei; oskur, ekspert; sak. **Sachverständige**, m.

asjur, v: **agent**.

aspireerima, lad. (**aspirare** ehk **aspirare**); midagi püüdma, taotlema.

assekuraat, kindlustatu; sak. **Assekurat**, m; v: **kindlustus**.

assekurant, assekuraatõör; sak. **Assekurateur**, m, **Assekurant**, m; v: **kindlustus**.

assekurants, kesklad. (lad. **sadja securus**, kindel), kindlustus teatava kahju vastu.

assekurantsarve, arve, mille komisjonär esitab oma komitendele maksitud preemiate üle.

assekurantspoliiss, kindlustusdokument, kindlustustõend.

assekurantspreemia, kindlustusmaks.

assekuratöör; v: **assekurant**.

assekureerima, kesklad. (lad. **sadja securus**, kindel), kindlustama (kahju vastu); sak. **versichern**.

assignaat, see, kelle peale maksukäsund on antud; sak. **Bezogene**, m.

assignant, maksukäsundi andja; sak. **Aussteller**, m.

assignataar, maksukäsun-

- di omanik, kes summa võstab; sak. *Angewiesene*, m, *Nehmer*, m.
- assignatsioon**, lad. (*assignatio*), maksukäsund, maksufäht, v; *käsund*.
- assigneerima**, maksukäsku andma.
- assisteerima**, lad. (*assistere*), abiks olema, kaasnikuks olema.
- associé**, v. *kaasomanik*.
- assorteerima**, prants. (*assortir*, s. *sorte*, sort), ladu sordelt täiendama; ehtima; *assortieren*.
- assortissement**, prants. (l. assortisemaan), kaubassortim, jaotimüügiks määratud kaubaladu; sak. *Sortiment*, n.
- assotsiatsioon**, uuslad. (s. *associare*, s. *socius*, kaaslane), v; *kaubandusseltsing*.
- assotsieeruma**, kellegagi liituma, näit. ühiste äritehingute sooritamiseks.
- astendama**; sak. *potenzieren*.
- astendmeetod**; sak. *Staffelmethode*, f.
- astendus**; sak. *Staffelung*, f.
- astmik**; sak. *Skala*, f.

A/S.

Kindavabrik **SIMPLEX**

Tallinn, Püri tän. 3, tel. 448-19.

Suurim kodumaa kindatööstus (dets. 1934 — 100 töelist) valmistab igatseltsi kindaid nahaimitatsioonist, puuvilla- ja kunstiiditrikoost iga hooaja jaoks.

Vabrik töötab moodsate saksamaa vabrikute eeskujul ning rahuldab mitte ainult siseturu nõudmisi, vaid arendab ka ekspordi.

asumaad on emamaa poolt kavakindlalt juhitud asu- ja istandusalad võõras ilmajaos või võõral maal; nende algatajateks on olnud kas riigivalitsused või suured kaubandusseltsingud; sak. *Kolonien*, pl.

asumaakaubandus: kaubandus, mida arendab emamaa oma asumaa-dega; sak. *Koloniehandel*, m.

asundusühistu; sak. *Siedlungsgenossenschaft*, f.

asustama; sak. *kolonisieren*.

asutaja: etve tekkimisest osavõtja; sak. *Gründer*, m.

asutis, teatavate ülesannete täitmiseks määratud organ või korrastis; sak. *Anstalt*, f., *Institution*, f., *Behörde*, f.

äziotaaz, prants., (a *giotage*), nii kutsutakse metoodilist raha- ja fondikursside languse ja tõusu mõjustamist börsidel, et saavutada tulu kursivajakuist (-diferentsidest). Ka kutsutakse äziotaaziks rahaväärtuste tulukat vahetamist; sak. *Agiotage*, f.

ateljee, prants. (*atelier*, keskjad. *artilaria*, s. ars. gen. *artis*,

kunst), kunstniku tööruum.

atestaat, lad. tunnistus, tunniskiri.

atesteerima, lad. (*attestari*), tõendama, tunnistama, seadustama.

à tout prix, prants. (l. a *tout-prii*), iga hinnaga, iga hinnaga eest,

auaktseptant; sak. *Ehrenakzeptant*, m; v: *honorant*.

au besoin, prants. (l. ob'-soän) puhul, tarbekorral, hädakorral.

au courant, prants. (l. okuraan), teadlik seisundis, kõigega tuttav.

au fait, prants. (l. ofee), asjasse puuluv, asjasse pühendatud.

aukonsul, palgata konsul vähema tähtsusega kaubanduspiirkonnas; sak. *Wahlkonsul*, m; aukonsulid jagunevad nagukutsekonsulidki peakonsuleiks, konsuleiks ja ase-konsuleiks; v: *konsul*.

aurik, aurulaev; sak. *Dampfer*, m.

a uso, ita, kombe kohaselt, nagu kombeks.

autarkia, teatava maa majanduselu sulgumine oma piiresse, püüd rahuldada oma tarvidusi võimalikult sisemaa toodanguga, olenemata teistest riiki-

dest; sak. *Aufarkie*, f. autogaraaž, prants., auto-kuur.

autoriseerima, prants. (*autoriser*), volitama, sak. *ermächtigen*.

autoriõigused; sak. *Urheberrechte*, pl.

autoühistu; sak. *Automobilgenossenschaft*, f.

auvõst, (-u), vekslivõst ja tasumine kolmanda poolt, kes on sellega auaaktseptant, auvõstja, honorant ehk intervenient; sak. *Ehrenannahme*, f.

avaal prants. (*aval*), vastutus vekslivastutuse eest, vekslivastutus; tagamine, garantii, panga kindlustuskiri, millega pank kohustub teatava summa ulatuses ja teatava aja jooksul garantiivõtja eest kolmandate isikute ees vastutama; sak. *Aval*, m, *Wechselbürgschaft*, f.

aväl, (-a); sak. *aufrechtig*.

avaldus, soovkiri, esitis mingile asutisele oma soovi täitmiseks.

avaleerima, vekslivõst eest vastutama; sak. *avalieren*.

avalik-kaubandusseltsing, sak. *offene Handelsgesellschaft*, f.

avalist on igaüks, kes vekslile, aktseptile või indossamendile käemehena (*peraval*, v:) on alla kirjutanud; v: *avaal*.

avama arvet, tähendab raamatupidamises: avama konto ärisõbrale pearaamatus; sak. *aufmachen*, *eröffnen*.

avanss, prants. (*avance*) ede (v:).

avansseerima, edutama.

avareeritud kaubad, merel rikundunud või rikutud kaubad.

avarii, prants. (*ital. avaria*), merevahing; kõik kahjud ja kulud merevahingu (õnnetuse) puhul, mis tulevad kanda asjaosalistel. Eristatakse: üld- (ehk suur) avarii ja partikulaar- (ehk väike) avarii. Selleks korraldatavat arvatelu kutsutakse *dispašš* (v:); sak. *Havarie*, f., *Haverie*, f., *Avarie*, f.

avasadam; sak. *Ausenhafen*, m; v: *sadam*.

aversaalsumma, leppesumma, jaotusesumma; sak. *Abfindungssumme*, f.

averss, *ital. (avverso*, lad. *adversus*), esikülge, mündi esi- ehk pea-

külg; vastand: r e -
v e r s s ; v : m ü n t ;
sak. A v e r s u m , n .

aversum, v: a v e r s a a l -
s u m m a .

averteerima, prants.
(a v e r t i r , lad. a d -
v e r t e r e), teadustama,
hoiatama.

aviis, prants. (a v i s , l.
avii), ennetus, teatus,
näit. vekslid väljaandmi-
sest, kauba väljasaafmi-
sest, reisija tulekust jne.;
sak. A n z e i g e , f.,
B e r i c h t , m .

aviiso, ital. (a v v i s o ,
lad. s. a d j a v i s u s ,
näinud), kiirkäskjalg;
kiirsõiduk teadete viimi-
seks merel; v: a v i i s .

aviseerima (kedagi), (kel-
lelegi) teafama, teadus-
tama.

a v i s t a , ital. (lad. s. v i -
d e r e , nägema): väl-
jend vekslite puhul, mille
järele vekslid tulevad ta-
suda esitamisel, igatahes
veel samal päeval; sak.
a u f S i c h t , b e i
S i c h t , n a c h S i c h t .

avoirdupoids, v: n a e l .

avokatsioon, lad. (aktide)
tagasinõuang.

avotseerima, tagasi nõud-
ma.

à v u e , prants. (l. avüü),
esitamisel, nägemisel;
v: a v i s t a .

B

Baar, ingl. (b a r , s-o. ritv),
õlle-, veini- või viina
müük lei, puhveti tagant;
joomisruum; joomislett.

baas, krk. (b a s i s , õieti:
samm; siis maapind, mil-
lele astutakse jne., s.
b a i n e i n , kulgema),
alus, aluspind; lähteala;
sak. B a s i s , f., G r u n d -
l a g e , f .

bagaaž, prants. (b a g a g e),
pagas, reisipakid.

baisse, prants. (l. bess, s.
b a i s s e r , madaldama,

langetama), tähendab
vastandina h a u s s e i l e
(v:) hindade langust,
eriti selliste kaupade alal,
nagu näit. väärtpaberid,
vili jne., mis võivad olla
börsispekulatsiooni ese-
meks.

baissier, prants. (l. bessjee),
keegi, kes spekuleerib
väärtpaberite kursi lan-
gusele, ootab kursi lød-
venemist.

balansseerima, prants.
(b a l a n c e r), tasakaa-

- lustama; sak. *ausgleichen*.
- ballast** — on need rasked, väheväärsed massid, näit. liiv, kivid, puit, mida kaubalaevad võtavad alummisse ruumi, et saavutada soovitavaid süvist ja võimaldada laevale stabiilset tasakaalu ujuvil püstseisundis; laevakeres olev raskus, mis laeva torvilisel sügavusel vees hoiab; kasutu lisakoorem. Ballastist vabastatakse sel määral, kui palju võsteiakse uusi kaupu.
- balloo**, prants. (*ballot*, suurend *s. balle*, pali), vähem kaubapall, v: pall eriline tükimõõt lauaklaasi jaoks.
- balloon**, prants. (*ballon*, suurend *s. balle*, pall), enamjaolt korvi pakitud, suur kuuljas klaasnõu äädika, hapete jne. saatmiseks, erineva suurusega.
- barateerima**, ka: *barateerima*, ita. (*barattare*), vahetuskaubandust toimima, vahetuskautsema.
- barattkaubandus**, on sama, mis *vahetuskaubandus* ja haarab kõiki tehinguid, kus ühed kaubad rahast hoidudes vahetatakse lihtsalt teiste vastu; sak. *Baratthandel*, m.
- bariil**, prants. ja ita. (*barile*, rom. *barra*, hirs, ritv), vaadike, tonnike: veini, õli, mee, jahu õnesmõõt; vana toskaana mõõt veini (*barile da vino* = 45,594 l) ja õli (*barile da olio* = 33,429 l) jaoks.
- bariloon**, hisp., v: *barriil*.
- basaar**, pärs. (*bâsar*), kinnine kauplushoone, kaetud turg, eriti luksusesele; näitemüük.
- bassein**, prants. (*bassin*, l. *bassään*, ita. *bacino*, l. *batšiino*, kesklad. *baccinum*, *baccinus*, s. *bacca*, veenõu, kaevuavaus), teatav veekogu, vesistu; nii kutsutakse tavalisti nõud nese, vee, hapete, õli, leeliste jne. jaoks; merenduses: sadama siseosa, kus laevad on ankrus, häil, vesistu; sak. *Bassin*, *n*, *Becken*, m.
- bilansiarve**. See alles raamatute lõpetamisel esinev konto luuakse, et tema abil lõpetada kõiki lahtiseid arveid, erandatud need, mis saldeeritakse otseselt kasude- ja kahjude-arve kaudu, ja et pärast lõpetust igaühe saldo kanda ette uuele arvele. Sellega ei haara

bilansiarve mitte ainult aktivat ja passivat, vaid ka kapitaliarve saldo, mis peab võrduma inventarist selguvale saldole, s. o. vahele aktiivsummade ja passiivsummade vahel; sak. *Bilanzkonto*, n.

bilansiraamat. Sellesse vaid kahekordses raamatupidamises tuntud raamatuisse sisestatakse proov-bilansside tekst, mis valmistatud igal kuul või ka veerandaastati; need proov-bilansid seisavad selles, et kokku arvatakse iga konto deebet ja krediid pearaamatus,

ja et nii saavutatud summad tähendatakse üles arvete järjestuses. Kuna nüüd igal deebitoril on oma kreditor ja igal kreditoril oma deebitor, siis peab veatult ülekanamisel pearaamatusse kõigi deebitoride summa võrduma kõigi kreditoride summale; sak. *Bilanzbuch*, n.

bilanss, ital. (*bilancio*, l. bilantšõ, kaal, tasakaal), kulude ja tulude suhe, tasakaal; äriseis; bilansiks kutsub kaupmees lihingut (*Ausgleichung*, f.), perioodilist lõpparvet, mille otstar-

Suurim eksportfirma Metsa- ja puutööstus

A/s. „VICTORIA“ A/s.

Tallinn — Kopli — Eesti

Soovitab pakkaste igasuguseis mõõtu-
des kõigi kodumaa saaduste pak-
kimiseks suurel ja väikesel arvil.

Vene-Balti tehas, Kopli, kõnetr. 428-49
(küsida 13 ja 14)

Telegr. adr.: Victoria—Tallinn.

beks on taadelda raamatukirjete õigust ja äri-
varanduse täpne selgitamine. Bilanss on kahe poolega äriseis ehk ar-
vete seis arvepidamise põhimõtete järele: varanduste ja nõudmiste nimestik ühelt poolt ja kapitalide ja kohustuste nimestik teiselt poolt. On etve varanduste ja nõudmiste pool suurem kui kohustuste ja kapitalide pool, siis on etve tegevusaasta ülejäägiga lõppenud, mis tasakaalu saamiseks esineb kapitalide ja kohustuste ehk passiva poolel, puudub jääk esineb samal kaalu-
lulusel varanduste ja nõudmiste ehk aktiva poolel. Selle tõttu on bilansi mõlemad pooled lõppsummas alati tasakaalus. Eristatakse kuu-
bilanss ehk proovibilanss (toorbilanss) ja peabilanss. Kuu-
bilanss taatleb (kontrollib) vaid summasisesiisi pearaamatus ja korraldatakse ning sooritatakse korralikus raamatupidamises kuuti; viimane aga (peabilanss) sooritatakse aastati, et selgitada äriomandit ja ühtlasi teada saada, kui palju ja mis alal äris on võidetud ja kaotatud. — Bilanssi teha tähendab:

diferentsi kindlaks teha aktiiv- ja passiivsummade vahel; sak. Bilanz, f.

biljon, prants., miljon miljonit või (Prantsusmaal ja Ühendriiges) tuhat miljonit (miljard); sak. Billion, f.

billon, prants. (l. bijoon), nii kutsutakse mündinduses hõbeda ja vase sulamit, milles on enam vaske kui hõbedat ja mida kasustatakse vaid vahetusraha löömisel. Ka iga vähese sisaldusega kulda ja hõbedat kutsutakse billon, kui temas on vähem kui $\frac{2}{3}$ õiget sisaldust.

bimetallism, uuslad. (s. bi ja metallum), kaksikväering, kaksik-rahaalus, kaksik-etalon, kus väärtussuhe kulla ja hõbeda vahel on kindlaks määratud seadusekohaselt; sak. Bimetallismus, m.

blankett, prants.: 1) piiramatu, allakirjutatud, kuid muidu tühjal lehel antud volitus, mida volinik võib iseseisvalt täita talle antud ülesande ulatuses; v: carte blanche ja carta bianca; 2) osaliselt effeetrükitud tekstiga leht täitmiseks.

blanko, v: in blanco

blankoaktsept, vekslivõst, milles pole märgitud summa ega tähtpäev; sak. *B l a n k o a k z e p t*, m.

blankoindossament, blankodžiitro, v: *b l a n k o s i i r e*.

blankokrediit, lahtine, kindlustamatu krediit, mis põhineb usaldusel; ta õigustab, tähtajani kahtet muresemata, vekslid lepitud summani välja andma; sak. *B l a n k o k r e d i t*, m.

blankosiire on selline, kus indossant kirjutab vaid oma nime ehk firma vekslivõi allonži seljale; sak. *B l a n k o i n d o s s a m e n t*, n.

blankoveksel, veksel, mil on ainult veksliaandja allkiri, kuid puudub vekslitekst; sak. *B l a n k o w e c h s e l*, m.

bodmerii, holl., on kaubalaeva pantimine, või tehing, kus laevale või lastile või jälle mõlemale koos veosega tehakse laen tingimusel, et laenuandja (*b o d m e r i i a n d j a*, *b o d m e r i s t*) seosvastutab mereohu puhul, s. o. et ta esemele täielisel või osalisel hukkumisel kaotab oma nõuangu kas täieliselt või osaliselt, see-

vastu aga õnneliku sõidu puhul saab tagasi antud kapitalid tavalisi laenukasvikuid suuresti ületava preemiaga. Bodmeriilaenu võtja peab andma laenuandjale vastava üriku. See ürik võib antud olla „käsul“ ja teda võib indossamentide teel üle kanda; merilaen; sak. *B o d m e r e i*, f.

bodmeriikiri, laevaveksel; v: *b o d m e r i i*.

bodmerist, v: *b o d m e r i i*.

bona fide, lad., heas usus (talitama); sak. *i n g u t e m G l a u b e n*.

bond, mitmus: *b o n d s*, nii kutsutakse Inglismaal ja Ühendriikides riigivõlakohustisi.

bonifikatsioon, prants. (*b o n i f i c a t i o n*), hüvitus, tasumus; sak. *V e r g ü t u n g*, f., *E r s a t z*, m.

bonifitseerima, ruslad. (prants. *b o n i f i e r*), hüvitama, tasuma; sak. *v e r g ü t e n*, *e r s e t z e n*.

boniteet, lad. (*b o n i t a s*), (asja, firma) headus, väärtus.

bonus, v: *b o o n u s*.

boon, prants. (*b o n*), „hea“ millekski, kirjalik tõend millegi lubatu kohta; — võlatähik; sak. *B o n*, m.

- boonus**, lad. (*boonus*), hooaja või müügiperioodi lõpul antav eriline hinnaaland, mis sõltub peamiselt ostude suuruselt; sak. *Bonus*, m.
- bordereau**, prants. (l. *bord'roo*), loetelu; sak. *Sortenzeitel*, m.
- branche**, prants. (l. braanš), äriharu.
- brikett**, prants., pressitud süsi või turvas.
- bro.** lühend s. *bruto*.
- broker**, ingl., maakler (v:).
- brošeerima**, prants., viiku seadma ja ainult paberisse kõitma (raamatut); sak. *brotschieren*.
- brošüür**, prants., kerges paberkõites väike raamat; sak. *Broschüre*, f.
- brouillon**, prants. (l. bruijoon), selle nimetuse all mõistetakse mingit kaubanduslikku päevikut, kuhu märgitakse kõik päeva tehingud lühidalt, et neid siis hiljem sisetada puhtais raamatuis; märkmik, kaustik, klade; ka kutsutakse nii iga kirjaliku töö esialgset viisandit.
- bruto**, ital. (lad. s. *brutus*, kohmakas, raskjas), kauba kaal ühes pakendiga; *bruto* tarvitatakse tavalisti liitsõnuse ja tähendab: toores, toor-, mittepuhas. *Bruttotulud* — tulud, millest tulevad alles maha arvata kulud. et saavutada puhttulusid; *brutotook*, toortook; *brutosumma*, summa enne kulutise või ooduse mahaarvamist; *brutosaldo*, toorsaldo.
- brutokaal**, kauba ja pakendi kaal kokku; sak. *Bruttogewicht*, n.
- brutokannang**, sak. *Bruttoertrag*, m.
- brutokasu**, ärilisest tehingust või tööstuslikust tootlusest saadud üldkasu, ärikulusid (kulutist) maha arvamata; sak. *Bruttogewinn*, m.
- brutosumma**, üldsumma; sak. *Bruttosumme*, f.
- brutotulu**, kogu tulu, väljaminekuid maha arvamata; sak. *Bruttoeinnahme*, f.
- brutto**, ital., v: *bruttotoo*, lühend s. *bruto*; (v:).
- bukee**, prants. (*bouquet*), teatavaile veinile omane iseäraline lõhn; sak. *Blume*, f.
- bukett**, v: *bukee*.
- bushel**, ingl. (l. bašel), ingl. mõõt kuivade kaupade (jahu, vili, puuvili, kartulid, kalad, süsi jne.) mõõtmaks. Ingl. impe-

rial bushel on 36,35 l.
Ühendriige bushel on
35,24 l.

bušel, v: b u s h e l.

börsihinnad on hinnad,
nagu nad börssidel van-
nutatud maaklerite poolt
võistetakse ja üllitatakse.

börsikord, v: b ö r s s.

börsindus, turundus; sak.

B ö r s e n w e s e n, n.

börsirümu. Õigete teadete
kõrval, mis saabuvad
börsile, satub sinna ka
valeteateid, ja tihti levi-
tatakse neid kogevalt
asjaomaste poolt, et sel-
lega juhutada (v e r a n-
l a s s e n) teatavate pa-
berite tõusu või langust;
esimesel juhtumil tahe-
takse siis kasuga müüta-
da odavasti ostetud pa-
bereid, teisel odavamini
ostet, et neid siis hiljem
kasuga müüa; sak. B ö r-
s e n g e r ü c h t e, pl.

börsiteated on maake-
rite poolt börsil valmis-
tatavad üllitised tehingute
seisundist teatavas
kaubanduskeskuses. Pea-
miselt mõistetakse nende
all trükitud reldinguid
veksli-, väärtpaperi- ja
aktsiatehinguid. Puudu-
vad meie börsil täiesti;
sak. B ö r s e n b e-
r i c h t e, pl.

börss (-si), krk. (b y r s s e,
kest, kesklad. b u r s s e,

prants. b o u r s e, raha-
kott), avalik hoone, kus
kaupmehed toimetavad
äritehinguid; avalik turg,
teatava kaubanduslinna
ärielu keskus, koht, kus
kaupmehed, vabrikandid,
kindlustajad, agendid,
maaklerid, reederid, lae-
vurid, üldse kõik äri-
mehed teataval päevaajal
kokku astuvad, kus eriti
sünnivad kõik speku-
latsioonid. Väärtpaperite-
liiklus on börsi peamine
ülesanne, seekõrval veel
veksli- ja rahakaubandus;
n. n. fondibörss. K a u b a b ö r s i
ülesandeks on tehingute soo-
ritus vilja, õli, piirituse
jne. alal. Tähtsamais kes-
kusis on olemas iga
kaubaliigi jaoks eribör-
sid. B ö r s i k o r r a
järele valvab kaupmees-
konna poolt valitud eest-
seisus (meil n. n. Tal-
linna börsikomitee); eest-
seisuse poolt antud ju-
hised sisaldavad määrusi
börsi külastamise, bör-
sitehingute liikide jne.
üle. Tehingute vahenda-
mine sünnib vannutatud
börsimaaklerite kaudu.
Ametlike kursisedelite
teel üllitatakse hinnad;
sak. B ö r s e, f.

bürokraat, teenistuseskän-
ge ja valitsemishimuline
ametnik-formalist.

bürokraatia, prants.-krk.,

ametkondade valitsus;
kord, kus võim on amet-
nikkude käes.

büroo, prants. (b u r e a u,
s. b u r e, b u r a t, ital.

b u r a i o, lihtne jäme
riie, nii siis õieti: jäme-
da riidega kaetud laud),
kantselei, ametiruum;
ametkond; sak. B ü r o, n.

C

c., lühend s. c e n t.

ca., lühend s. c i r c a.

caf, v: c i f.

cambio, v: k a m b i o.

cargadeur (l. kargadöör),
v: c a r g a d o r.

cargador, v: s u p e r -
c a r g o.

cargo, ingl., last, laadung,
laevakoorem, tähendab
merenduses laevalaadun-
git, kaupade kogumit,
mis on pardal.

carta bianca, ital., v.
blankett 1.

carte blanche, prants.

Ostame ja müüme mitmesuguseid
eksport- ja siseturu metsamaterjale

Metsatööstus

A/s B. MINKOW & POJAD

Peakontor:

Tallinn, Karu tän. nr. 39,
tel. 304-53, 304-52

Kivimäe ladu: Nõmme, S. Pärnu 187,
tel. 520-67

Tallinna ladu: Tallinn, Hollandi 44,
tel. 304-53

(l. kariblaanš); v. **blan-
kett 1.**

centime, prants. (l. san-
fiim, mitmus: **centi-
mes**), frangi $1/100$, võrd-
le: meie sent.

cents., lühend s. **centi-
mes**.

centweight, ingl. (l. ssent-
ueet), v: **tseentner**
ja **hundred-
weight**.

cf või **c & f** (**cost and
freight**); tähendab, et
müüja on kohustatud
kandma kõik kulud saa-
tekohast määrsadamani
vastavalt **cif**-mõistele,
kuid eraldades mere-
kindlustuse.

cif, s. o. c. i. f., väljend
kaubahinna märkimiseks
(inglisekeelsetest sõnadest
cost, **insurance**,
freight, kulud, kind-
lustus, veos); tähendab,
et kaubamüüja on ko-
hustatud kandma kõik
kauba veo- ja kindlus-
tuskulud, samuti maksud
ja tasud, saatekohast
sihtsadamani. Cif-hind
on seega kaubahind
määrsadamas. Prants-
lased tarvitavad **cif**'i
asemel **caf** (**coût**,
assurance, **frêt**).

c & f, v: **c f**.

change, prants. (l. šaanž,
ingl. **change**, l.
išeendž), vahetus, raha-

vahetus; v: **šanzee-
rima**.

charter, ingl. (l. išaarter),
laevarentimine, laeva-
üürimine.

charter-party, ingl. . —
paarfi), merenduses le-
ping, mis sõlmitakse ter-
ve või osa laevaruumi
rentimaks laevaomaniku
(reederi) ehk kapteni ja
kaubasaatja (lastija) va-
hel; v: išaarterdama.

circa; lad., umbes.

clearing, ingl. (l. kliiring),
vastastikune maksuko-
hustuste arvestamine.

clearing-house. ingl. (l
kliiringhous), koht ja
ruumik, kus korralda-
takse päevlikult panku-
rite tähtpäevunud veks-
likohustiste lihtimist; lih-
timisbörss; v: **arve-
koda**.

code, l. kood (v:), sõnas-
tik, milles iga kindlaks-
määratud märk (täht,
silp, sõna jne.) tähen-
dab tervet lauset; sak.
Code, m.

commis. prants. (l. komii),
v: **komii**.

company limited, ingl.
aktsiaseltsing.

conto à metà tähendab
ühisel, poolel arvel; eive
 $1/2$ arvel ehk in **con-
to à metà** on piiratud
kahele isikule. Kumbki
neist isikuist avab pea-

raamatus arve pealkirjaga: **conto à met** à N.N.-iga, kuhu kirjestatakse kõik ühisesse ettesse puutuv (kulutis, kasu või kahju jne.)

conto finto, luisendatud (fingeeritud) arve, **luisendarve**, alles tellitava või saadetava kauba eeldatav arvatlus. Selle arve põhjal otsustatakse, kas spekulatsioon mõnes kauges riigis on tulus või mitte.

conto loro, ital., nende arve.

conto mio, ital., minu arve.

conto nostro, ital., meie arve.

conto nuovo, ital., uus arve.

conto pro diverse, ital., mitmekesine arve, arve mitmesuguse jaoks.

conto suo, ital., tema arve.

conto vecchio, ital., vana arve.

contra, lad., vastu.

contremine (l. kontr'min', prants.), fondikaubanduses spekulatsioon kurside langusele (à la

baisse, v:), kogemusega, sellega vastu tõõ-tada kursside tõusule (à la hausse, v:).

convenable, prants. (l. konvenaab'l), labus, mugav, siivus; sak. **bequem, schicklich**.

coulance, prants., v: **kulants**.

coulissfers, prants. (l. kulis'jee), kulislased, börsispekulandid, eriti hekkeliselt nõutavate paberite alal.

courtage, prants. v: **kurtaz**.

creditores, lad., võlgniku võlatajate kogu, v: **kreditor**.

crossing, ingl., ristumine. **ct.**, lühend s. **centime** (prants. rahaühik, l. santiim).

ct. ct., lühend s. **contocorrent**, v: **kontokorrent**.

cto. ct., lühend s. **contocorrent**, v: **kontokorrent**.

cts., lühend s. **cents**.

curriculum vitae, lad., elulugu.

cwt., lühend s. **centweight** (v:)

D

d, ingl denaariuse (penny) märk.

daatum, lad., koha- ja aja-

määr; andepäev : v: **datum**.

damno, ital. (lad. **dam-**

- num), kahju, kaotis (börsipaberite alal); ka: d i s a a ž i o.
- damnum, v: d a m n o.
- dateerima, prants. (date r), aega ja kohta mainima.
- dateeruma, teatavast päevast tulenema, põlvnema.
- dato, v: a d a t o.
- datovekslid, on sellised, mille tähtpäevumist arvatakse andepäevast.
- datum ut retro, lad., sama koht ja aeg kui teisel küljel (vekslil).
- datum ut supra, lad., sama koht ja aeg kui ülal.
- debateerima, prants. (d é b a t t r e), vaidlema, elavalt läbi rääkima; sak. d e b a t t i e r e n.
- debatt, prants. (d é b a t, l. debaø), sõna- ja kõnevõitlus, sõnalahing, vaidlus; sak. D e b a t t e, f.
- debii, prants. (d é b i t, minus; võlastu), (kauba) minus.
- debiteerima, tähendab raamatupidamises: võlastama, (arvet) koormama, sisestama deebetih ehk võlastusse.
- debitores, lad., deebitor-kond, võlgnikud, võlglasted.
- debüteerima, prants. (d e b u t, algus). esmakordselt millegagi avalikult esinema; sak. d e b ü t i e r e n.
- decalo, ital., v: d e k a a l o.
- décharge, prants. (l. dešarž), vabastus kohustusest, lõend aruandmise kohta; vabastus teatavast võlast või kohustusest ja vastav dokument-ürik; laevade lossimine; sellest: d e š a r ž e e r i m a.
- découvert, prants. (l. dekuuväär), puue teatava väärtpaberi alal; v: à d é c o u v e r t.
- deditseerima, lad., pühendam; sak. d e d i z i e r e n.
- deduktsioon, lad. (d e d u c t i o), mahaarvatis mingist summast.
- deebet, lad. (s. d e b e t, ta võlgneb), kohustu, arve vasem pool, kuhu varanduse arves kirjutatakse vara suurenemine, sissetulek, ja isiklikus arves summad, mida isik võlgneb etvele; kasude- ja kahjude arves deebet osutab etve kahju- või kasusummasid; sak. D e b e t, n.
- deebetmass, maksujõuetu võlgniku võlgade kogum.
- deebetmenetlus, kohtust sõltumatu sobing võlg-

niku ja võlausaldajate vahel.

deebitor, võlgnik, võlglane.

deebitoride-arve, — kuna kahekordse raamatupidamise pearaamat peab sisaldama kõik, mis sünnib mingi äri tegevuses, siis avatakse kaubaärides temas kaubaostjalle määratud kollektiivarve, deebitoride-arve nime all, mille deebeti ja krediti sisestatakse kõik summad, mis seisavad deebitoride-raamatu kohustus ja hüvistus, nii et selle arve saldo deebitoride-raamatu kõigi saldode kogusummaga—kui ülekanded on tehtud veatult — peab harmoneeruma. Deebitoride-arve lõpetus sünnib bilansi-arve kaudu.

deebitoride-raamat, Enamikus suurtes kaubaärides, kus peetakse suhteid tuhandetega, peetakse tarbekohasuse põhjusil kahekordse raamatupidamise pearaamatu kõrval veel eri-arveraamatut — deebitoride-raamatut, mis on määratud ainuliselt deebitoridele ja mida täpselt peetakse lihtraamatupidamise pearaamatu nõuete kohaselt. Tema lõpetus sünnib saldoülekande teel. — Sa-

ma maksab kui peetakse kahekordse raamatupidamise pearaamatu kõrval kreditoride-raamatut; sak. Debitoren buch, n.

de facto, lad., tegelikult.

defekt, viga, puue; kahju, rike.

defektne, lad. s. (deficere, puuduma), puudene, rikutud, vtgane, puudulik.

defineerima, lad. (s. finis, piir, määr), mõiste sisu määritlema.

definitiivne, lõplik, otsustav, määrav.

defitsiit, lad. (deficit, deficere, puuduma), vajak, puudujääk, kassa-koostuvusest puuduv osa; summa, mille võrra passiva ületab aktiva; raamatute lõpetusel ilmnev ärikahju; sak. Defizit, n, Ausfall, m.

deflatsioon, lad., käibivate rahamärkide arvu kokkutõmbamine või käibe kiiruse vähenemine, mille tagajärjel raha väärtus ja ostujõud tõuseb; sak. Deflation, f.

defraudaator, v: defraudant.

defraudant, isik. kes hakkama saanud defraudatsiooniga.

defraudatsioon, lad. (s. fraudus, pettus), pettus, eriti tolli ja maksude alal.

defraudeerima, petma, tollimaksudest kõrvale põikama.

de jure, lad., õiguslikult.

dek. = **d e k o r t**.

deka, näitab meetrisüsteemis mõõduna või kaaluühiku nimetuse eessilpidena selle ühiku kümnekordset suurust, näit. dekameter = 10 meetrit, dekagramm = 10 grammi jne.

dekaad, krk. [d e k a s], kümme, kümnearv, kümnekond; sak. **D e k a d e**, f.

dekaadiline arvutussüsteem, arvutussüsteem, kus põhiarvuks on arv 10.

dekaalo, kaalukaotis kaupade juures, mis tekib kuivumisest, nestete puhul ka nõrgumisest; sak. **D e c a l o**, n.

dekagramm, 10 grammi.

dekaleeruma, ital. (v: **d e c a l o**), kahanema kaalult.

dekaliiter, 10 liitrit.

dekameeter, 10 meetrit.

dekanteerima, prants., nõrutama.

dekateerima, prants. (**d é c a t i r**), pressimisläiget riidelt eemaldama.

deklaratsioon, lad. s. (**c l a r u s**, selge, klaar), kau-

pade nimetus, mis esitatakse tollimaks; deklaratsioonikohustus lasub kaubavõstjal; deklarant vastutab deklaratsiooni andmete tõepärasuse eest; seletus, teadaanne väärtuse kohta.

deklareerima, seletama; kaupa või tulusid üles andma.

dkm = **d e k a m e e t e r**.

dm = **d e t s i m e e t e r**.

dekoraator, lad. (s. **d e c o r u s**, sobiv, viisakas, s. **d e c u s**, viisakus, s. **d e c o r e**, sobima) kaunistaja; maøler.

dekoreerima, kaunistama, ilustama.

dekort: üldiselt iga meelevaldne, lepindatud või tavakohane mahaarvatis kaubakaalust või summast; eriti mõistetakse dekordi all kohalikeist kombeist tulenevat mahaarvatist niihästi kaubahinnasummade kui ka maksukohustuste alal; mõnel pool loetakse dekorti mahaarvatiseks kasutamise korral.

dekorteerima, maha arvama, kahandama; sak. **a b z i e h e n**, **v e r k ü r z e n**.

dekrediteerima, prants. v: **d i s k r e d i t e e r i m a**.

dekreet, lad. (s. *dece-
nere*, otsustama), otsus,
korraldus või määrus,
millel on seaduse võim.

dekreeteerima, otsustama,
määrama.

dekstriin, lad., tärklis-kum-
mi.

dekstroos, lad., viinamar-
ja-suhkur.

dekupeerima, prants., tü-
keldama, lahti lõikama.

delkreedere, ital. (*del-
credere*) nii kutsutakse
komisjonimüügis müüja
poolt kantavat ohtu või
kauba- ja vekslitehinguis
komisjonäri tagamist ot-
sevõlgnikuna. Selle eest
arvateldav tasu *delk-
reedere-provi-
sioon* — arvatellakse
favalisti müüdüd kauba
hinnasummast — prof-
sendes, mis viimase

Soovitame meie tuntud saadusi:

Sidol metalli puhastusainet.

Lodix kingakreemi.

Sigella poonimisvaha.

Sirax küürimispulbrit.

Soliid jõuluküünlaid.

Sopal plekkide eemaldamis-
vedelikku.

**Meie kvaliteetkaubad on tõendatavalt
enamostetavad Eestis**

A.-S. SIDOL COMPANY

Tallinn, Soo t. 29

määr kõigub — olenedes asjaoludest — $\frac{1}{2}$ ja 3 % vahel; **D e l k r e d e r e k a p i t a l**, n.

delkreederekapital, nõuangute võimalikust lootusetuks muutumisest tekkivate kahjude kaatmise kapital; sak. **D e l k r e d e r e k a p i t a l**, n.

dementeerima, prants. (d é m e n t i r, s. m e n t i r, valetama), v: m õ n t i m a.

depešeerima, prants. (d é p ê c h e r, lad. s. d i s j a p a c t u m, s. p a n g e r e k i n n i t a m a), ruttu ära saatma; telegrafeerima.

depešš, prants., kiirteade; telegramm; sak. **D e p e s c h e**, f.

deponeerima, lad. (d e p o n e r e), hoiustama (v:), tallestama. (midagi alalhoiuks paigutama; sak. **d e p o n i e r e n**.

deponent on see, kes annab hoiule hoiustatava asja, d e p o s i i d i t a l l e t a j a, hoiustaja.

depoõ, prants. (d e p ô t), hoiustu, tallestu.

depooveksel, kindlustusveksel, garantiiveksel, tagatisveksel; sak. **D e p o t w e c h s e l**, m.

deport, hüvitus (laenuetatud väärtpaberite eest); sak. **D e p o r t**, m.

deposiidid on kõik väärt-

tused, mida keegi hoiustada võtab, olgu etomanik maksab depositaarile tasu hoiustamise eest või mitte. Deposiididega (hoiustega) on meil tegu ka väljaspool kaubanduselu, nimelt õiguse alal.

deposiit, v: h o i u s.

deposiitpangad, v: p a n g a d.

depositaar on see, kes võtab hoiule hoiustatava asja, d e p o s i i d i.

depressioon, lad. (s. d e p r i m e r e), surutis, majanduskriisiga kaasuv periood, kus üldine müügi-tegevus on väike ja hinnad on madalad; sak. **D e p r e s s i o n**, f.

deranžeerima, prants. (d é r a n g e r), korratust sünnitama, segi paiskama.

déroute, prants. (l. derut'), börsil: segadik; sak. **W i r r w a r r**, m.

deserviidid, advokaaditassu.

desorganiseerima, prants. (d é s o r g a n i s e r), korratustama, raamrakkima.

dessään, prants. (d e s s i n), näidis, joonis; sak., **M u s t e r**, n.

destinataar, prants., speditioonialal: võstja, adressaat; sak. **E m p f ä n g e r**, m.

destinatsioon, siht, lõppsiht.

destineerima, lad. (*destinare*), määrama, pühendama.

dešaržeerima, koormast, kohustusest vabastama; v: *décharge*.

detail, prants. (*détail*), üksikasi; **detailkaubandus**, **detailäri**, väikemüük, — jaotikaubandus, jaekaubandus.

detaileerima, kaupa väiksel arvul ja väikseis hulkaades müüma.

detailne, üksikasjaline, peen.

detailprojekt, üksikasjaline kavand, eenis.

deto, v: *detto*.

detsentraliseerima, prants. (*décentraliser*), kesetustama, keskmest väljapoole asetama, alluvalle asutisile teatavat sõltumatusust andma ja võimaldama; sak. *dezentralisieren*.

detsi =, lad. kümnendik.

detsiaar, $\frac{1}{10}$ aari.

detsigramm, $\frac{1}{10}$ grammi.

detsiliiter, $\frac{1}{10}$ liitrit.

detsimaal =, kümnend, kümnendmärk.

detsimaalarvutus, arvutamine kümnendmurdu dega.

detsimaalkaal, kümnendkaal.

detsimaalmurrud, kümnendmurrud.

detsimaalmõõt, mõõtude jagamine kümnesse ühikusse.

detsimaalsüsteem, kümnendsüsteem, lad. (*decem*, kümme): detsimaalsüsteem on selline arvusüsteem, kus põhiarvuks on 10; edasi kümnendesse jaguv mündi, mõõdu- ja kaalusüsteem, mis seejärele, kui ta oli maksnud juba kauemat aega Hiinas ja Jaapanis, pääses maksma Prantsusmaal, Belgias, Hollandis, siis Saksas, Austrias, Itaalias, Hispaanias, Kreekas, Türgis jne. ja lõppeks alates 1. jaanuarist 1929. a. Eestiski. Mündinduses jagatakse ühik frank 100 santiimiks, ital. liira 100 šenteesimoks (*centesimo*), hollandi kulden ehk floriin (*gulden*) sajaks cent'iks, vene rubla 100 kopikaks, kroon Taanis, Rootsis ja Norras 100 ööriks, kreeka drahm 100 leptaks, ameerika dollar 100 cent'iks jne.; Eesti kroongi jagub 100 sendiks. — Mõõduühiku 10., 100., 1000. ja 10.000. kordistuse märkimaks võeti Prantsusmaal tarvitusele kreeka keelest tulenevad sõnad deka,

hekto, kilo ja müria, asetades need vastava mõõduühiku nimetuse ette; alljaotuste, s. o. 10-, 100 ja 1000. osa märkimaks (kümnendikud, sajandikud, tuhandikud) võeti tarvitusele ladina keelest tulenevad sõnad: deisi, senti ja milli. Uuemal ajal piirduetakse mõõduühikus meetrite ja sentimeetritega pikkuse, hektoliitrite ja liitritega neskete, kilogrammide ja grammidega kaalu alal; sak. *D e z i m a l s y s t e m*, n.

detsimeeter, $\frac{1}{10}$ meetrit.

detsisteer, $\frac{1}{10}$ kuupmeetrit.

detto, ital. (lad. s. *d i c t u m*), eelpoolõeldu, samane; ka: *d e t o*.

devalvatsioon, lad., mündi, raha nimesväärtuse vähendus, alandus metalliväärtuse tasemele.

devalveerima, raha seaduslikku nimesväärtust alandama.

deviis, prants. (*d e v i s e*), valuut; välisveksel, välisvaluudis antud veksel või maksukäsund.

diarium, lad., päevik, kaustik.

diagramm, krk., esitusjoonis, joonkava, arvuliste andmete kujutis joonisena.

diameeter, krk., läbimõõt.

difereerima, lad. (*d i f f e r r e*, õieti: laiali kandma, prants. *d i f f é r e r*), erinema, vahet tegema.

diferents, lad., vahe, erinevus, millest ka väljendid: kassadiferents, kursidiferents, hinnadiferents. Diferentsi all mõistetakse ka tüli jne.

diferentstehing, tehing, milles pole tegu vääripaberite või kaupade ülevandmisega, vaid diferentsi võitmisega, mis valitseb lepingu sõlmimise ja hankepäeva hindade vahel. Börsispekulant spekulereib kas kursi langusele või jälle tõusule: esimesel korral kutsutakse teda *b a i s s i e r* (l. bessjee), teisel korral *h a u s s i e r* (l. ossjee).

differeerima, v: *d i f e r r e e r i m a*; sak. *a b w e i c h e n*, *v e r s c h i e d e n s e i n*.

diferents, v: diferents; sak. *D i f f e r e n z*, f.

diffessioon, uuslad., veksliallkirja salgamine veksliprotsessis.

diffessioonivanne, vanne, millega arvatav veksliväljaandja vannub, et veksel pole tema poolt välja antud; sak. *D i f f e s s i o n s e i d*, m. *A b l e u g n u n g s e i d* m.

diktaat, lad. effeütflus.

diplom, krk. (diploma, õieti: kokkumurtud kiri, s. diplura, kokku murdma), asjakiri; ametioskustunnistus.

direkt, lad., otse, joonelt; vahetu; õgev: sak. unmittelbar, ohne Umweg.

direktiiv, juhtnõu, juhis, ülemuse antud juhatis alluvaile.

direktorium, juhtiv eestseisus.

direktor, (etve) juhataja.

direktoraat, juhtkond, juhataja-amet.

direktriss, prants. (directrice), nais-juhataja.

direktsioon, juhtkond, juhatus; ka: suund.

disaazio on vahe pari (v:) ja allpool pari vahel; summa, mille võrra väärtpaber või münt seisab allpool nimeshinda.

disk., = diskonto.

diskandidid, oodustamiseks määratud vekslid; sak. Diskonten, pl.

diskonteerima, oodustama.

diskontima, v: diskonteerima.

diskonto, ital. (vanaprants. décompte, prants. escompte,

hilislad. discomputus), oodus, teatud ma haarvatis näit. vekslit nimesväärtusest enne tähtaega tasumisel.

diskontoveksel, oodustuseveksel.

diskrediteerima, uuslad., kedagi halba kuulsusse saatma, tema usaldust kõigutama.

diskreetne, lad. (discretus, s. discernere, lahutama, eraldama), tagasihoidlik, peenetundeliselt hooliv.

diskreetsus, tark vaikimisosavus; peenetundeline hoolivus, tagasihoidlikkus; ettevaatlikkus; sak. Diskretion, f.

diskretsioon, hilislad., v: diskreetsus.

dispašš, prants. (dispatche), merevahingu ehk avarii arve; ürik, mis vahingu korral valmistatakse selliste seikade uurimiseks ja korraldamiseks kutsutud eriametniku — dispaššööri — poolt ja mis põhjendab merereprofestil (v:); sak. Dispatche, f.

dispašöör, prants., merivahingu, avarii hindaja.

disponeerima, lad. (disponere), korraldama, korda seadma; määrama, otsustama.

disponeerunud, lad., vastuvõttlik; kalduv.

disponenda, v: r a a m a t u k a u b a n d u s.

disponent, ärijuht; v: f a k t o r.

dispositsioon, lad., plaan, kava, järjeslus, seang; käsutus; kalduvus, eelkalduvus; kaup antakse müüja dispositsiooni, kui seda kaupa ei saa tarvitada; kaup kutsutakse sel korral **dispositsioonikaubaks** (käsustuskaubaks); sak. **Disposition**, f; **Dispositions** gut, n.

dispositsioonivõime, käsustamisvõime, ärivõime, on sel, kes võib piiratamata käsustada oma varandust, sõlmida seadusejõulisi lepinguid jne. Toiming, mille sooritanud dispositsioonivõimetu kodanik, on ilma iga seadusliku siduvuseta; sak. **Dispositionsfähigkeit**, f.

dispositsiooniõigus, käsustamisõigus; sak. **Disposition** s r e c h t, n.

dito, v: d i t t o.

ditto, ital. (lad. s. dictum), eelpoolõeldu, samane, eelnimetatud, seesama; ka: d i t o.

diversiteet, lad., mitmekehisus.

dividend, lad., o s e (v:),

kasuosa, aktsiaalt makstav osakasu; konkursitombu lõppamisest võlatajale väljamakstav osa; sak. **Dividende**, f.

dkl, de kaliiter.

dl, de tsiliiter.

do, v: d i t t o.

dokk, ingl. (dock), on kunstlikult loodud bassein või laeva-töökoda, laevaparanduse-koht, mis on määratud laevade võstmiseks. On olemas ujudokid ja kuivdokid; **dokkima** tähendab laeva dokki viima parandamiseks.

dokkima, dokki viima.

dokument, lad. (s. d o c e r e, õpetama), ürik, asjakiri, kiritõend, mis tõendab mingi fakti (tõiga) tõelisust.

dokumenteerima, (kirjalikult) tõendama.

dollar, Põhja-Ameerika Ühendriikide ja Kanada rahaühik (lühend \$).

doloosne, lad., pettuslik, kuritahtlik; v: d o o l u s.

dominioon, asumaa, valitsusalune maa, eriti Inglismaal.

domitsiil, lad. (s. d o m u s, maja): 1) isiku elukoht, kus ta teeb äri ja tohib kasustada kõiki oma kodanikuõigusi. 2) vekslitehingus: selle elukoht,

kede trassaaf mainib maksjana talle siirdud vekslit puhul. — Sellist vekslit kutsufakse **domitsileeritud** vekslis, maksukoht on **domitsiil**, trassaaf on **domitsiliant**, tema eest maksev ärisõber **domitsiliaaf**. Ka oma veksel võib olla **domitsileeritud** vekslis; sak. **Domizil**, n.

dool, ven., raskusmõõt: $\frac{1}{16}$ solotnikku; sak. **Doli**, n.

doolus, lad. (**dolus**), pettus, kuritaht.

doos, krk. (**dosis**, s. **dōnai**, andma), annus.

dopelt, sak. (**doppelt**), kahekordselt, kaheli.

douane, prants. (l. **duan**), toll, tollihoone, tolliamet.

douanier, prants. (l. **duan-je**), tolliametnik.

drahm, v: **nael**.

drapeerima, prants. (**drapeer**), (**pidusaalijne**) riidekaunististega ehtima.

drapp, eriline kalevisort.

drawbacks, ingl. (l. **droubeks**), tollimaksu peritus; sak. **Zollrückvergütung**, f.

drogist, prants., rohukaupmees.

droguerie, prants. (l. **drog'rii**), rohupood, rohukauplus; v: **droog**.

droog, ital. (**droga**, ingl. **drug**, alasak. s. **dröge**, s. o. sak. s. **trocken**, kuiv), rohuteaduses ja tehnikas tarvitatav kaup, eriti kuivad rohulibled ja marjad.

džiiro, ital. (**giro**, lad. s. **gyrus**, sõõr, ring), siire; v: veksel.

džiraat, isik, kelle nimele veksel indosseeriti; v: veksel.

džirant siirja, v: veksel.

džireerima, ital., indosseerima; vekslit ta tagaküljel kellelegi teisele siirma; v: siirma; sak. **girieren**, **indosieren**.

džireeritud veksel, veksel, millel leiduvad kas üks või mitu džiirot (**indossamenti**); v: **indossament**.

džuut, (-di); sak. **Jute**, f.

dubioosne, lad. (s. **dubium**, kahilus), kahtlane.

dubiosa, lad., kahtlased arved; sak. **Dubiosen**, pl.

dublett, prants., teisik.

dult, sak., laat Baieris; sak. **Dult**, m., **Jahrmarkt**, m., **Messe**, f.

dumping, ingl. (l. **damping**), kaupade müümine alla oma hinna, et teha teistele tootjatele selle kauba valmistamine võimatuks; kaupade müümine

välisturgudel odavamini
kui kodumaal ja isegi
alla omahinna.

dupleerima, lad., kahekor-
distama.

dupliik, kaebealuse vastus

kaebaja repliigile, v :
repliik.

duplikaat, lad. teisikdo-
kument, mingi üriku, as-
jakirja teine eksemplar ;
sak. Duplikat, n.

dwt=pennyweight.

E

ebaisikulised arved, v :
asja arved ; sak. un-
persönliche Kon-
ten, pl.

ebalema ; sak. verdäch-
tigen.

ebamajanduslik, majan-
duslikele põhimõttele
mittevastav ; sak. un wirt-
schaftlich.

ebane ; sak. fiktiv.

ebaseltsing ; sak. Pseu-
dogesellschaft, f.

ebastama, võltsima. järe-
le tegema ; sak. nach-
ahmen, verfäl-
schen.

ebatootus ; sak. unpro-
duktiv.

ebaõiged vekslid, need
mis on koostatud teata-
va vormiveaga ; sak.
unrichtige Wechsel,
pl.

ebaühistu, vördühistu, etve,
mis kasustab ühistegelike
asutiste nimetust ja nen-
de kohta kehtivaid sea-
dusi, kuid tegelikult ei

vasta ühistegevuse põhi-
mõttele ; sak. unechte
Genossenschaft, f,
entartete Genos-
senschaft, f.

edasikindlustus, reasse-
kuraants. Kui kindlus-
taja peab mõnda suure-
mat, suurele summale
sõlmitud kindlustustehin-
gut enesele riskantseks,
siis kindlustab ta selle
kas täieliselt või osaliselt
edasi kolmandama juu-
res. Kindlustaja astub
sellega edasikindlustaja
suhtes samasse vahekor-
da kui seisab tema ene-
sega kindlustatu ; sak.
Rückversicherung,
f, Reassekuranz, f.

edasiveeretus ; sak. Ab-
wälzung, f.

edastama ; sak. Beru-
fung einlegen.

ede (-me.). avanss, mis
sammatakse kellelegi al-
les hangitavate kaupade,
vekslite jne. arvel ; sak.
Vorschuss, m.

edeerima, lad. (e d e r e),
välja andma, kirjastama.

ederaha, v : k ä s i r a h a.

edetama, edet ehk avanssi andma.

edetehing; komisjonitehing, kus komisjonär komiteendile maksab ette teatava osa komisjonimüügile antud kaupade väärtusest; sak. V o r s c h u s s g e s c h ä f t, n, A n t i z i p a t i o n s g e s c h ä f t, n.

edis; sak. K a u t i o n, f.

edisraha, v : e d i s.

editor, lad., väljaandja, kirjastaja; ingl. ka: peatoimetaja; sak. H e r a u s g e b e r, m.

editsioon, lad. (e d i t i o), väljaanne; raamatu väljandmine, kirjastamine, kirjastus; sak. A u s g a b e, f; V e r l a g, m.

eduma, avansseeruma, kõrgemale edasijõudma; sak. v o r w ä r t s k o m m e n, a v a n c i e r e n.

edutama, avansseerima, soodustama, liikuma panema, ametis kõrgendamada; sak. b e g ü n s t i g e n, a v a n c i e r e n.

eelarve, büdžet, määrik, tulude-kulude arvutus eeltulevaks ajaks; sak. B u d g e t, n.

eelik; sak. P r ä z e d e n z f a l l, m.

A/s. Vennad POPOW

Tallinn, Lai 34. Tel. 441-31

müüb suurel ja väikesel arvul oma laost või otse vabrikust:

Talasad, betoonrauda, sordirauda; plekki; traati;

torusid ja nende ühendusjagusid;

vesivarustus- ja kütteamatuure;

sanitaarseid tarbeid ühes kõikide osadega jne. jne.

pliite, praeahjusid, pliidi- ja ahjuuksi;

soojavee katlaid jne. jne.

Masonite-isoleer-ehitus- ja parkettplaate; rihmasid; tööriistu, tööriistamasinaid; viile jne.

eelis; sak. *Vorteil*, m.
eeliskasvikud, v: *sup-
porto* ja kasvikud.

eelisõigus, v: *priori-
teet*; sak. *Vorzugs-
recht*, n.

eelnädal; sak. *Vorwoche*,
f; v: *messid*.

eendama; sak. *projek-
tieren*.

eenis; sak. *Projekt*, n.

efektid, lad. (*effectus*,
s. *efficere*, mõjusta-
ma, läbi viima), kõik kas-
vitatavad väärtpaberid,
mille suur mass koosneb
riigilaenudest, linnade,
maakondade obligatsioo-
nidest, raudteeseltsingute,
pankade jne. aktsiaist.
Ka pant- ja kasustiskirjad,
loosidki kuuluvad siia;
sak. *Effekten*, pl.

efektide-kaubanduseks
kutsutakse kaubandust
efektidega; sak. *Effek-
tenhandel*, m.

efektide-konto, fondi-
konto; arve pearaama-
tus, mis avatakse ja pee-
takse kõigile kaubanduse
esemeiks olevaile efekti-
dele; seda arvet võlata-
takse vastavale kree-
ditorile kõigi ostetud ja
võtetud paberite sum-
maga, ka sammatud sis-
semaksudega; hüvista-
takse vastava deebitori
kaudu müüdüd paberite
hinna eest, kui ka kasvi-

kute eest, mis saadakse
tähtpäevuvate kupongide
arvel. Raamatuid lõpe-
tades tuleb võlastada bi-
lansiarvet veel müümata
efektide väärtuses päeva-
kursi alusel kui ka seni
jooksnud kasvikute eest;
samuti kahjude- ja kasu-
de-arvet efektiarves või-
malikult tekkiva kahjuga,
kusjuures kasu selles ar-
ves hüvistatakse; sak.
Effektenkonto, n,
Fondskonto, n,
*Staatspapierkon-
to*, n.

efektide-kurss; v: *kurss*;
sak. *Effektenkurs*, m.

efektide-skonströ, eeniva-
te ja väljuvate efektide
kontrollraamat; sak. *Eff-
ekten-Skonto*, n.

efektiivmakse: makse, mis
on täpselt sõna „efektiiv-
ne“ abil mõutud teatavas
mündisordis; sak. *Effek-
tivzahlung*, f.

efektiivne, mõjus, tõ-
hus; tõeline, tõeliselt ole-
lev. Vekslite puhul tä-
hendab see väljend, et
vekslisumma tuleb tasu-
da nimelt mainitud raha-
ehk mündiliigis; kaupade
puhul: et kaup tuleb
hankida kohe pärast te-
hingu sooritamist; sak.
effektiv.

efektueerima, prants. (*ef-
fectuer*), sooritama,
teostama, käsundit täit-

ma; sak. *effektuiere-
ren*.

effektid, v: *efektid*.

effektiivne, v: *efektiiv-
ne*.

effektueerima, v: *efek-
tueerima*.

egaliseerima, prants. (*éga-
ler, égaliser*), ta-
sandama, elvastama, (kir-
jel) ühlustama; sak.
egalisieren.

ehe, (-da), ehjas; sak. *ein-
heitlich*.

ehituskoormus; sak. *Ba-
u-
last*, f.

ehitusproduktiivühistu;
sak. *Bauproduktiv-
genossenschaft*, f.

ehitusvööde; sak. *Ba-
u-
zone*, f.

ehitusühistu; sak. *Ba-
u-
genossenschaft*, f.

ehjas, v: *ehe* (-da).

ehutama; sak. *vor-
schlagen*.

ehutus; sak. *Vorschlag*,
m.

ekarteerima, prants. (*écar-
ter*, alul: *escarter*,
ital. *scartare*, *scar-
ta*, kaari), kõrvaldama,
eemaldama.

ekipaaž, prants. (*équipage*)
laeva meeskond, mehes-
tik; sak. *Mannschaft*, f.

ekipeerima, prants. (*équi-
per*, vana-prants. *es-
quiper*, alasaks. *skip*,

laev, vananor. s. *skipa*,
rakesutama, varustama,
(laeva) rakesutama; (lae-
va) mehestama, meeskon-
naga varustama; sak.
*bemannen, ausrü-
sten*.

ekr., lühend s. *eesti
kroon*.

ekraan, prants. (*écran*),
näitelina.

eksaktne, lad. (*exactus*,
s. *exigere*, toime pa-
nema), täpne; hoolas.

eksekuteerima, prants.
(*exécuter*), teosta-
ma, täide viima; võlga
kohtuliku keeluse abil
kätte nõudma; sak. *voll-
ziehen, vollstre-
cken*.

eksekutsioon, lad. (*exe-
cutio*, s. *exequi*,
teostama, täide saatma),
täidesaade, sooritus; võ-
lausaldaja õiguste sun-
niviisiline teostus riiklike
selleks määratud organi-
te kaasabil; sak. *Voll-
streckung*, f.

eksekvatuur, lad. (nimelt
konsulite) riiklik kinnita-
mine (kohale); sak. *Exe-
quatur*, f.

eksekvieerima, lad. (*exe-
qui* ehk õigemini: *ex-
sequi*), sooritama, täi-
de saatma, panfima; sak.
exequieren.

eksemplar, lad. (*exem-
plar*, näidis, muster),

- tükk, ühik, näidis, raamatu ärafrüki-ühik jne.; sak. *Exemplar*, n.
- ekskludeerima**, lad. (s. *claudere*, sulgema), erandama, luutma.
- eksklusiivne**, eraldav, mitte kaasa arvatud, luutlik; sak. *exklusiv*.
- ekspandeerima**, lad. (*expandere*), levitama.
- ekspansiivne**, leviv, paisuv.
- ekspansioon**, hilislad. (*expandere*), levimine, laiumine, paisumine.
- ekspedeerima**, lad. (*expedire*, s. *pēs*, gen. *pedis*, jalg; õieti: jalga silmusest tõmbama), ära saatma; sak. *befördern*; ära toimetama, õiendama. joone ajama.
- ekspediitor**, etvija, ettevõtja, kelle ärialaks on kauba saatmine, tellimine ja kätteoimetamine; ametnik, kelle ülesandeks on kauba või kaubaproovide ja kirjade väljasaatmine; sak. *Expeditör*, m, *Expeditör*, m.
- ekspeditsioon**, (ajalehtede jne.) ärasaatmine, ärasaatmiskoht, talitus; uurimisteekond; reikkond, sõjakäik.
- ekspert**, lad. (*expertus*, vilunud, peirumustega): asjatundja, oskur, pädev eriteadja; sak. *Expert*, m.
- ekspertiis**, prants., pädevate eriteadjate, oskurite poolt sooritatav kauba või tüüliseiga hindamine, oskustus, asjatundlik läbivaatus; sak. *Expertise*, f.
- ekspertiseerima**, asjatundjail kaupu uurida laskma; sak. *expertisieren*.
- ekspluateerima**, prants. (*exploiter*), kasustama, kurnama, omahuviliselt ära kasutama.
- eksponeerima**, lad. (*exponere*), välja panema, esifama.
- eksport**, ingl., v: välja vedu; viim.
- eksportatsioon**, lad., v: välja vedu.
- eksporteerima**, v: eksportima.
- eksportfirma**, firma, mis veab kodumaa kaupu välismaale; saks. *Exporthaus*, n.
- eksportima**, eksporteerima, (kaupu) välja vedama; sak. *ausführen*.
- eksportkomissar**, konsignataar(v:); sak. *Exportkommissär*, m; v: *konsignation*.
- eksportpreemiad**, v: väljaveopreemiad.

- eksportöör**, väljavedaja; sak. *Exporteur*, m.
- ekspress**, lad. (*expressus*), kindlasti, täpselt, eriti, nimelt, nimme; palgatud asjatalitaja, käskjalg; kiirrong.
- ekspresskiri**, kiirkiri; sak. *Eilbrief*, m.
- eksproprieerima**, lad., (kellelki midagi) võõrandama.
- ekstensiivne**, hilislad. (*extensivus*), töö- või kuluvähene, tööd ja kapitali vähesel määral nõudev; sak. *extensiv*.
- ekstra**, lad. (*extra*) eriti; ebatavaline, ebaharilik.
- ekstradividend**, v: dividend ja ose.
- ekstraordinaarne**, lad., erakorraline, ebatavaline; sak. *aussergewöhnlich*, *ungewöhnlich*.
- ekstrapeen**, väga peen, erakordselt peen; sak. *extrafein*,
- ekstrataara**; sak. *Extrataara*; v: taara.
- ekstserpt**, lad. (*excerptum*), väljavõtte arveist, raamatulist.
- ekvivalenteeruma**, sama väärtust omama.
- ekvivalent**, lad. (*aequivalente*), samaväärne, samaväärtus; sak. *Gegenwert*, m.
- elamuküsimus**; sak. *Wohnungsfrage*, f.
- elamuühistu**; sak. *Wohn-genossenschaft*, f.
- elatis**; sak. *Lebensunterhalt*, m.
- elatismiinimum**; sak. *Existenzminimum*, n.
- elav**, suur nõudmine, vilgas tegevus teatavate artiklite alal; sak. *lebhaft*; *Leben*, n.
- elektriühistu**; sak. *Elektrizitätsgenossenschaft*, f.
- elevaator**, lad., (vilja) ladu, kus vili erilise seadisega vastu võetakse ja laitu tõstetakse; sak. *Elevator*, m.
- eltermann**, sak. (*Ältermann*), killavanem.
- elukindlustusühistu**; sak. *Lebensversicherungsgenossenschaft*, f.
- elumaksumus**; sak. *Lebenskosten*, pl.
- elutu arve**; sak. *tofes Konto*, n; v: *arve*, *konto*.
- elutu kapital**: jõuderaha, mida ei kasustata eives ega laenutata, ja mis seepärast on kasvitumatu; sak. *tofes Kapital*, n.

elvastama, v: e g a l i -
s e e r i m a.

elvastus, tasakaalustus (v:).

emantsipeeruma, lad.
(emancipare), isestuma;
sak. sich e m a n z i -
p i e r e n.

emapuu (laeva); sak.
K i e l s c h w e i n, n.

emaühistu; Mutter-
g e n o s s e n s c h a f t, f.

emballage, prants. (l. a n -
b a l l a a ž), pakkimus,
pakend, pakis, milles
kaup turule saadetakse;
palkimistasu; sak. V e r -
p a c k u n g, f., U m -
h ü l l u n g, f.

embaleur, prants. (l. a n -
b a l l ö r) pakkija.

embargo: riigi poolt soori-
tatud laevade keelustus;
embargo tagab ka vaen-
like riikide laevu sel-
leks, et neid kohe pä-
rast sõjakuulutust kon-
fiskeerida.

embima, v: k õ h e l e m a.

emission, lad. (e m i s -
s i o), paberraha, obli-
gatsioonide, aktsiate jne.
väljaandmine riigi või
selleks õgustatute poolt.
Hind, millega paberid
hakkavad käibima, on
e m i s s i o o n i k u r s s;
sak. E m s s i o n, f.

emissioonkurs, hind,
millega väärtpaberid alul
müügile lästi; sak.
E m i s s i o n s k u r s, m.

emiteerima, lad. (e m i t -
t e r e), uusi väärtpabe-
reid välja andma, liik-
vele laskma; sak. e m i t -
t i e r e n.

empoorium, lad. (krk. s.
e m p o r i o n), maailma-
kaubanduse-keskus, rait-
ärilinn.

enamik; saks. M a j o r i -
t ä t, f.

enamsoodustus, kauban-
duslepinguis tarvitata-
v klausel, mille alusel kõi-
ki kolmanda riigi koda-
nikule antud soodustusi
kasustavad erilise leppeta
ka lepinguosalise riigi
kodanikud ja nende kau-
bad samas ulatuses; sak.
M e i s t b e g ü n s t i -
g u n g, f.

enamus; sak. M e h r -
h e i t, f.

enanema; sak. p r ä v a -
l i e r e n.

enanev; sak. ü b e r w i e -
g e n d, v o r h e r r -
s c h e n d.

en bloc, prants. (l. a n -
b l o c k), ümmarguselt, üld-
summas, m ü s j a k u t i
(v:).

en détail, prants. (l. a n d e -
t a i'), jae, jaoti (s. o. väik-
sel arvul).

en entrepôt, prants. (l.
a n a a n t r ' p o o),
tollimata; v: e n t r e -
p ô t.

engagement, prants. (an-gažmaan), v: a n g a ž - m a a n.

en gros, prants. (l. an-groo), hulgi, suurel arvul; sellest e n g r o s - k a u b a n d u s, hulgi-kaubandus, kaubandus suurel arvul; e n g r o s - k a u p m e e s, kaupmees, kes müüb hulgi, g r o s s i s t, g r o s s o - k a u p m e e s; sak. i m g r o s s e n.

ennatama; sak. ü b e r - e i l e n.

ennetama; sak. ü b e r - h o l e n.

ennetus, v: a v i i s.

entrepôt, prants. (l. aantr'poo), vabaladu: koht ehk laoruum, kus välismaalt saabuvad kaubad säilitatakse tollimata; riidastuskoht, sadam transiitkaupade laoga, kus kaubad säilitatakse edasisaatmiseni välismaale.

entrepreneur, prants. (l. aantr'prenöör), etvija, ettevõtja; U n t e r n e h - m e r, m.

entreprise, prants. (l. aanfr'priis), etve, etving, ettevõtte; sak. U n t e r - n e h m u n g. f.

enveloppe, prants. (l. anvelopp), kirjaümbrik; kate, ümbris.

eo ipso, lad., just seepärast; endastmõistetavalt.

epohh (kontokorrentides): hakk, algpunkt, päev, millele koondatakse kõik tähtpäevad kasvikute arvalemaks; sak. E p o c h e, f. (krk. e p o c h e, peatus, s. e p - e c h e i n, peatama).

eraladu, on vastandina riiklikule laole eraruum kaupade säilitamiseks; eralaod jaguvad krediit- ja transiitladudeks ja on tollivalitsuse poolt eriliselt soodustuseks. Eraladude avamist ja pidamist lubatakse ainult äridele, kes väärivad igati valitsusvõimude usaldust; sak. P r i v a t l a g e r n.

eraldama, sak. a u s s o n - d e r n, a u s s c h l i e s - s e n.

eramonopol, sak. P r i - v a t m o n o p o l n; v: m o n o p o l.

erandama, v: e k s k l u - d e e r i m a.

erandatud, välja arvatud; sak. a u s g e n o m - m e n.

erandloekud; sak. A u s - n a h m e t a r i e, pl.

eraomand, sak. P r i v a t - e i g e n t u m, n.

erikaal, +40C veega võrreldav kael; sak. s p e z i f i s c h e s G e - w i c h t, n.

erinema; sak. v e r s c h i e - d e n s e i n.

eristama; sak. un-
ter-
scheiden, spezi-
fizieren.

eritähik; sak. Spezi-
alquittung, f; v:
tähik.

erivolinik; v: äri voli-
nik; sak. Spezial-
bevollmächtigte,
m.

erivolitus; sak. Spezi-
alvollmacht, f; v:
volitus.

ermistama; sak. aus-
zeichnen.

ermitsema; sak. sich
auszeichnen.

error, lad., viga, eksitus,
eksimus.

error calculi, lad., arvut-
tuseksimus.

error in calculo, arvutus-
viga.

erustuma; sak. seine
Entlassung ein-
reichen.

escompte, prants. (l. es-
kooni), v: diskonto
ja oodus.

esileht, sak. Titelblatt,
n.

esimast, v: käilama st.

esinduskogu; sak. Ver-
treterversammlung,
f., Mitglieder-
ausschuss, m; v:
volikogu.

esindama; sak. reprä-
sentieren.

esinik, sak. Prinzipal,
m.

esmakäest, s.o. otse toot-
jalt ostma; sak. aus
erster Hand, di-
rekt vom Produ-
zenten.

essiitotoll, ital., väljaveo-
toll.

etableerimä, prants.
(établissement, lad. s. sta-
bilire), äri asutama,
põhjendama.

etableeruma, elama asu-
ma ja äri avama.

établissement, prants.
(l. etablismaan), kau-
banduslik äri; asutis,
põhjendis; tööduseitse;
lõbustuseitse; sak. Nie-
derlassung, f.,
Etablissement, n.

etalon, prants. (éta-
lon), algmõõt, normaal-
mõõt; rahaalus. vääring.

etc., lad.; v: etcetera.

et cetera, lühend: etc.,
ja nõnda edasi, jne.

etiketeerima, etikettima,
mürgistama.

etikett, prants. (éti-
quette), külge- ja pea-
lekleebitud nimesedel;
mürgis; sak. Etikette,
f.

etikettima, mürgistama,
mürgisega varustama;
sak. etikettieren.

ETK, Eesti Tarvitajate
Keskühisus.

ettevõtte, v: etve.
 ette võtma, v: etvima.
 etve, ettevõtte; sak. U n t e r n e h m e n, n.
 etvija, ettevõtja, kasumit taotlev ja etve kapitali-riisikot kände v f ü ü s i l i n e v õ i j u r i i d i l i n e i s i k ; etve omanik v õ i v a l d a j a ; sak. U n t e r n e h m e r, m.
 etvima, üritama ; sak. u n t e r n e h m e n.
 etvimisvabadus on tänapäeva siseriikliku majanduselu põhialuseks. See vabadus tahab, et igaüks tohib valida vabalt mõne ausa ja talle enesele meeldiva kutse, et ta seda kutset võib harrastada seal, kus see talle meeldib, ja nii, kuidas see talle meeldib, käsitööna v õ i m a s i n a t e g a, üksi v õ i t e a t a v a a r v u a b i l i s t e j a k ä d u r i t e g a. Etvimisvabaduse veendunud pooldajad ei taha isegi küsida, kas, kus ja kui kaua keegi oma ala on õppinud ; publik ise

pidavat otsustama isiku toodete järele; on tooted head, siis ostetakse neid, on nad halvad, siis jäävad nad lihtsalt ostmata ; sak. G e w e r b e f r e i h e i t, f.

etving; v: etve; sak. U n t e r n e h m u n g, f.
 etviv; sak. u n t e r n e h m e n d.
 evakuatsioon, tühjendus, koristus, eriti sõjas.
 evakueerima, lad. (e v a c u a r e), tühjendama, koristama.
 evaluatsioon, hinna määramine, rahaväärtuse kindlakstegemine.
 evaluateerima, kesklad. (p r a n t s. é v a l u e r), hindama, arvestama.
 evis; sak. B ü r g s c h a f t, f; v: k ä e n d u s.
 excl.—e x c l u s i v e.
 exclusive, lad., erandatud, luudetud.
 ex officio, lad., ametikohustuslikult.
 EÜL-Eesti Ühistegelise Liit.

F

fabrikaat, lad. (s. f a b r i c a, töökoda, kunst, oskus, s. f a b e r, tööline puu ja teiste kõvade ainete alal), tööstustood.
 fabrikatsioon, tööstustoo-

det v õ l m i s t a m i n e s u u r e m a l a r v u l.

fajanss, prants., poolportselan.

faksiimile, lad. (f a c s i m i l e, tee sarnaselt),

täpselt järele tehtud joonis või käekiri.

fakt, lad., tõsiasi, tõik (-ga).

faktor, lad., on eraametnik või ärijuht vabrikuis, eriti trükikodades, kirjavalamisasutis jne., kes printsipaali ülesandel korraldab läbikäimist viimase ja tööliste vahel, üldse juhatab käitist või

selle osa. Disponente ehk ärijuhte, kelle kätte on usaldatud kaubandusseltsingu esindamine või jälle teatava kaupluse juhtimine printsipaali asemel, kutsutakse tänapäeval prokuristideks (v: prokuura); sak. Faktor, m.

faktorii, ingl. (factory),

Eesti Tööstustarvete ^A|_s

TALLINN,

V. Karja 1. Tel. 426-72, 426-73, 426-74.

Ehitusmaterjalid :

katusepapp ja isoleerpapp oma vabrikust, tõrvavaba katusepapp „Étasit“, „Tenax“ külmlüüm jne.

Tehnilised artiklid :

saed, viilid, smirgelkäiad, veorihmad, masinad ja aparaadid. samuti kõiksugused tehnilised artiklid.

Tekstiil :

kõiksugused tekstiilmasinad ja nende osad; inglise villane lõng kudumiseks ja ketramiseks.

Graafika ja paber :

litograafia- ja tüpograafiavärvid, pronks, keemiasaineid ja kõik litograafiatarbed, kõiksugu paberid laost ja tellimise järele välismaalt.

Foto-tarbed :

plaadid, filmid, kaamerad, paberid ja keemiasained parematest inglise vabrikutest.

- kaubajaam, mis on asutatud mõne suure euroopa kaubandusseltsingu poolt meretaguseil mail; kaubajaama juhataja asukoht; sak. **F a k t o r e i**, f.
- faktuur**, prants. (**f a c t u r e**, l. faktüür) v: **f a k t u u r a**.
- faktuura**, lad. (**f a c t u r a**, tegemine, valmistus, ital. **f a t t u r a**), arve kaupade kohta, mis võetuna oma laost, saadetakse mujale. Rangelt võetuna tuleb aga faktuura all mõista vaid komisjonäri arvet teisel asuva firma ülesandel sooritatud ostuste (**E i n k ä u f e**, pl.) kohta; ostuarve, kaubarve; sak. **F a k t u r**, f., **F a k t u r a**, f., **E i n k a u f s r e c h n u n g**, f.
- falleeruma**, ital. (**f a l l i r e**, lad. s. **f a l l e r e**, tüs-sama), maksujõuetu olema, maksmised lõpetama; sak. **s e i n e Z a h l u n g e n e i n s t e l l e n**, **s i c h i n s o l v e n t e r k l ä r e n**.
- falliitmass**, konkursimass; sak. **K o n k u r s m a s s e**, f., **F a l l i t m a s s e**, f.
- falliment**, v: **k o n k u r s s**.
- farting**, v: **n a e l s t e r l i n g**.
- f.a.s.** lühend. ingl. **f r e e**
- alongside**'ist, tähendab, et müüja on kohustatud kauba oma kulul-riisikol tooma laeva külje juure.
- fassong**, prants. (**f a ç o n**, lad. **f a c t i o**), mood, vorm, välimus; sak. **A u s s e h e n**, n., **Z u s c h n i t t**, m.
- fastaaž**, prants., pakendkaup: pakised, pakendid, ümbris (vaadid, kastid), milles kaup teele saadetakse; **F a s t a g e**, f., **L e e r g u t**, n.
- ferment**, lad. (**f e r m e n t u m**, s. **f e r v e r e**, käärima), käärollus, juuretis; sak. **G ä r s t o f f**, m.
- fermenteerimä**, v: **f e r m e n t i m a**.
- fermentima**, käärimisele viima, käärimist eden-dama; sak. **g ä r e n**.
- fiasko**, ital. (**f i a s c o**), nurjung, nurjumine.
- fideerima**, lad. (**f i d e r e**), usaldama, krediiti müüma; sak. **a u f K r e d i t v e r k a u f e n**; **v e r t r a u e n**.
- fidido**, lad. (**f i d o**), usaldus, krediit.
- fikseerima**, lad., kinnistama, määrama; sak. **f i x i e r e n**, **f e s t s e t z e n**, **b e s t i m m e n**.
- fiksum**, lad., kindel palk; sak. **F i x u m**, n.

- fiktivne**, lad., Luisendlik, väljamõeldud, ebane; sak. *fiktiv*.
- filiaal**, uuslad. (filiale, kesklad. *filialis*, lapseline), abitalitus, kõrvalasutis, haruäri, tavaliselt väljaspool oma linnas; sak. *Filiale, f., Zweigggeschäfft, n.*
- finants**, kesklad. (*financia*, prants. *finance*, ita. *financia*, sula vara, sissetulekud, kesklad. *s. finare*, kviteerima, kokku leppima, *s. finis*, lõpp), raham, avalike või eramajandite tulud, kulud ja võlad, üldse rahaasjad; sak. tavaliselt mitmuses: *Finanzen, pl.*
- finantsaasta**, aruandeaasta, releeaasta, arvepidamisaja; sak. *Finanzjahr, n.*
- finantseerima**, etvet kapitaliga varustama; rahastama; sak. *finanzieren*.
- finantsminister**, rahaminister; sak. *Finanzminister, m.*
- finantsteadus**, rahamiteadus, rahandusteadus; sak. *Finanzwissenschaft, f.*
- finantstollid** on tollid, mis vastandina kaitsetollele võetakse vaid riigikassale tulude nõutamisest; sak. *Finanzzölle, pl.*
- finantsveksel**, veksell, mis on välja antud raha hankimaks, usalduseveksell, „sõbraveksell“; sak. *Finanzwechsel, m.*
- fingeerima**, lad., Luisendama.
- fingeeritud arve**, *conto finto*.
- fingeeritud münt**, arvatusmünt; sak. *Rechnungsmünze; v. mündid.*
- finito**, ita., arvepidamise lõpetus.
- firma**, ita., kaubanduslik nimi, mille all teotseb äriettevõtte. Firma peab olema igal kaupmehel, samuti peab see firma seisma äride regisiris. Valikuvaba firma kandmine pole aga lubatud igale äriettevõttele. Maksab firmade erinevuse põhimõtte. Firma on seotud äri püsivusega ja võibki püsida, kuigi temas teotsevad isikud vahelduvad; kaupluse ja kaupmehe allkiri; üldse: äriasutis; sak. *Firma, f.*
- firmade-register**, *firmastik*.
- firmastik**, sak. *Firmenregister, n.*
- firmeerima**, ita. (*firma*), firmanimega alla kirjutama; sak. *firmieren*.

fisk, lad. (*fiscus*), laek, riigikassa; sak. *Fiskus*, m.

fiskaalaasta, arvepidamis-aasta.

fiskalaat, riigikassaamet.

fiskus, v: *fisk*.

fl., *floriin*.

floriin, holl. kulden.

flotantne, prants. (*flottant*), sageli käibiv; sak. *flottant*.

flott, holl. (*vloot*, rootsi ja ital. *flotta*, prants. *flotte*), laevastik; salk kokkukuuluvaid sõjalaevu; sak. *Flotte*, f.

fluktuatsioon, lad. (*fluctuatio*), hindade kõikumine, püsimatus, muutlikkus; sak. *Unbeständigkeit*, f, *der Preise*.

fluktueerima, lad. (*fluctuare*, s. *fluctus*, voolus), väärtuses kõikumama

fo., *foolio*.

fob, f. o. b., ingliskeelsest väljendist *free on board*, vabalt pardale, tähendab, et kaubamüüja on kohustatud antud hinna eest kauba oma kulul ja riisikol toimetama laeva pardale. *Fob*-hind on seega kauba hind saatesadamas laevale laadifult. Näiteks, kui eesti eksportöör

müüb kauba *fob Tallinn*, siis tähendab see, et eksportöör müüb kauba Tallinnas laevale lastituna. Välisimportööri kanda jäävad kauba veoja kindlustuskulud.

folieerima, raamatu lehekülgi, lehti nummerdama; sak. *folieren*; v: *foolio*.

fond, prants. (*fonds*, l. *foon*), põhimik, kaupmehe ehk ettevõtja (etvija) põhikapital, varandus; nimi fond kanti hiljem ka kõigile riigi-, üldse krediitpabereile, ja sel põhjusel räägitakse fondikaubandusest ja fondibörsist; ka tarvitatakse väljendit fond teisteski sõnaliidetes, nagu amortisatsioonifond, reservfond, jne.; sak. *Fonds*, (l. *foon*), m.

fondibörss: börss, kus kaubeldakse peamiselt fondidega, kus sünnib fondikaubandus; sak. *Fondsbörse*, f.

fondikonto, v: *efektidekonto*, efektidearve; sak. *Fondskonto*, n.

fondimaakler; sak.

Fondsmakler, m; v: *maakler*.

foolio, ital., leht, lehekülg ärraamatus; sak. *Folio*, n.

- foolium, lad. (*folium*); sak. *Folium*; v: *foolio*.
- force majeure, prants. (l. forssmažõõr), suurem ja kõrgem võim; ettenähtamatu ja mõõdapääsetamatu sündmus.
- formaalühistu; sak. *formale Genossenschaft*, f.
- formeerima, lad. (*formare*), moodustama, kujundama.
- formular, sõnaline eeskiri või ettekirjutatud viis tööd korraldada.
- frank, rahasüsteemi alusühik Prantsusmaal, Belgias ja Helveetsias.
- frankatuur, vabastus, (kirjade) saatekulu ettemaksmine; sak. *Freimachung*, f., *Frankatur*, f.
- frankeerima: saadetist frankeerima tähendab transpordikulused tasuma, nii et võtja neist vabaneb. Kõik postisaadetised frankeeritakse nende margistamisega; sak. *frankieren*.
- franko, ital. (*franco*, prants. *franc*, lad. s. *francus*, vaba), vabalt saatekuluta (s. o. saatekulud saatja arvel).
- franko-sihtkoht — tähendab, et kauba hind arvestatakse sihtkohale toimetatult, mis sünnib müüja kulul ja riisikol; sak. *franko Bestimmungsort*.
- franko-vagun — kaubahinda arvestatakse vagunisse laetult lepingus kindlaksmääratud kohas; sak. *franko Waggon*.
- fraseoloogia, krk., teatud keelt iseloomustavate kõnekäändude (fraaside) õpetus; keele kõnekäändude kogu; sak. *Phraseologie*, f.
- free on board, ingl. (l. frii on boord), vabalt, s. o. kuludeta pardale; sak. *frei an Bord*, v: *fob*.
- fro. = franko.
- frs = francs, frangid, frankides.
- fusioon, lad. (*fusio*, s. *fundere*, valama), mitme etve liitumine ühiseks firmaks; ühistumine; sak. *Fusion*, f.
- fusti, ital. (õieti mitmus s. *fusto*), võõras- ehk korvusainetega segatud kaupade pealt tehtav hinnaaland.
- fustiarve, kahjudearve.

G

g = gramm.

gaaž, prants. (g a g e),
palk, tasu.

galanteriikaubad, prants.
(g a l a n t e r i e, l. g a -
l a a n ' r i i), kõik ehtimiseks
vajalised kaubad, ehte-
kaup, pudukaup; sak.
G a l a n t e r i e w a -
r e n, pl,

gallon, ingl. (g a l l o n, l.
g e l l o n, v a n a p r a n t s. s.
g a l o n, j a l o n, k e s k l a d.
g a l o, g a l o n a), ingl.
õõnesmõõt märgade ja
kuivade ainete jaoks:
4,5436 liitrit, jagub nelja
kvarti (q u a r t s) à 2
pinti (p i n t s) à 4 gilli
(g i l l s); i m p e r i a l ^{iv}
ehk s t a n d a r d g a l -
l o n; sak. Gallone, f.

gant, sak. (prants. s. e n -
c a n t, e n c a n), p a n k -
r o t (v:), o k s j o n (v:),
konkurss (v:); sak.
G a n t, f.

gantmass, v: k o n k u r -
s i m a s s.

gantregister, oksjonile tu-
levate kaupade ja ese-
mete loetelu; sak. G a n t -
r e g i s t e r, n.

garaaž, prants. (g a r a g e),
auto- või õhulaevakuur.

garant, prants., käsinik,
käemees, tagaja; sak.
G a r a n t, m.

garanteerima, tagama,
(millegi eest) vastutama,
(midagi) kindlustama;
sak. g a r a n t i e r e n.

garantii, prants. (g a r a n -
t i e, s. g a r a n t, a l u l:
g u a r a n t, i t a l. g u a -
r e n t o, k e s k l a d. v a -
r e n s, v a n a s a k. w e -
r e n t, k ä e m e e s, w e r e n,
tagama, käemeheks ole-
ma), tagatis; sak. B ü r g -
s c h a f t, f.

garantiaeg, tagatisaeg.

garantiifond, tagatisfond;
teise käsustuses seisev
summa, millest tasutak-
se teisele tehtavad kah-
jud; sak. G a r a n t i e -
f o n d s.

garantiiveksel, veksell,
mis on antud mingi ko-
hustuse tagatiseks.

garneerima, prants. (g a r -
n i r, i t a l. g u a r n i r e),
(millegagi) varustama;
veeristama, kaunistama.

garnituur, prants. g a r n i -
t u r e, l. g a r n i t u ü r), tea-
tavast arvust üksikese-
meist koosnev kaubaliik,
või mitme ühesuguse
eseme kogum, mis moo-
dustavad kokku terviku;
sak. G a r n i t u r, f.

gérant, prants. (l. žeraan,
vastutav ärijuht.

gereerima, lad., juhtima,
juhatama, valitsema (äri).

gill, v: gallon.

giro, ital., v; džiro.

glaseerima, glasuuriga katma, vaapama.

glasuur, sak., vaap, klaassistis; sak. Glasur, f.

G. m. b. H., sak., lühend väljendisest: Gesellschaft mit beschränkter Haftung, piiratud vastutusega seltsing (p. v.).

graan, lad. (s. gramen, viljatera), apteegi-, kulla-, hõbeda-, pärli- ja juvelikaalu ühik: $\frac{1}{20}$ skruupliit=0,06 grammi; sak. Gran, n.

gramm, v: kaal.

gramma, gramm ital. keeles.

gramme, l. gramm', gramm prants. keeles.

gramo, gramm hisp. keeles.

gratifikatsioon, lad., kingis, töövõtjaile antav ühekordne lisatasu; sak.

Gratifikation, f. gratifitseerimä, kingistama; sak. gratifizieren.

gratis, lad., maksuta, ilma hinnata, muidu.

greemium, lad., v: kild; sak. Gremium, n.

gross, 12 tosinat (144 tükki).

grossist, suurkaupmees.

grossokaupmees, suurkaupmees.

gummeerimä, gummiga võõpama (riiet, paberit); sak. gummieren.

grs., lühend s. grains, graan, v: nael ja pound.

H

hä=hektaar (100 aari).

hagama; sak. gerichtlich belangen.

hagemus, hagi; sak. gerichtliche Forderung, f.

hagi, hagemus.

haigekassäühistu, sak. Krankenkassengenossenschaft, f.

hald (=lu); sak. Besitz, m.

haldaja; sak. Inhaber, m.

haldama; sak. verwalten.

haldusnõukogu; sak. Verwaltungsrat, m.

hall, sak. (Halle, vana-saksi halla, ingl. hall, saal, eeskoda, tempel),

pood, kaubamaja; turu-
kaubahoone; sak. Hal-
le. f., Markthalle, f.

hällakindlustus; sak.

Frosiversiche-
rung, f.

hålvustama, sak. miss-
achten.

hange, tehing; sak. Ge-
schäft, n; varustis, kau-
baga varustamine hanke-
lepingu põhjal; sak. Lie-
ferung, f.

hangeldaja, v: speku-
lant.

hankeaeg; sak. Liefer-
zeit, f; v: hankija.

hånkeallik: koht (linn),
kus kaupmees toimetab
oma ostised; sak. Be-
zugsquelle, f.

hanke- ehk ostusekalku-
latsioon; sak. Bezugs-
oder Einkaufs-
kalkulation, f; v:
kalkulatsioon.

hånkekaubandus: Hanke-
kaubandus esineb eriti
produktide-turul ja seisab
selles, et müüja kohustub
müüdud kaupa, mida ta
veel ei evi või ei evi
müüdavas seisundis, han-
kima kindlal tähtpäeval.
Sageli tehakse seejuures
tingimuseks, et, kui müü-
ja kaupa kindlaksmäära-
tud ajal ei hangi, ta mak-
sab ostjale teatava hüvi-
tuse. Tihti sõlmitakse aga
ka hanketehingud, ilma

et müüja kavatses kaupa hankida ja ostja seda kaupa võsta, mis sageli kummalegi on otse võimatu; mõlemad pooled tunnevad huvi ainult selle diferentsi vastu, mis hankepäeval on olemas leppe- ja tegeliku hinna vahel, kusjuures, kui viimane ületab esimese — müüja, ja ümberpööratud korral — ostja maksab teisele selle vahe. Selline tehing pole seega siis midagi muud, kui veik (sak. Wette, f.) tulevase hinna kohta. Peale kaubaäride sooritatakse selliseid hanketehinguid ka efektide alal (hanketehingud, Zeitgeschäfte). sak. Handel, m., auf Lieferung; Lieferungsge-
schäft, n; v: ka loot-
meäri.

hanke korras ütleb kaup-
mees, kui kaup osteti
kindla hinnaga, aga han-
gitakse alles mõni aeg
pärast lepingu sõlmimist,
kuna maksmine või vas-
tufasu sammatakse kas
täielikult või osaliselt os-
tu sooritamisel; sak. auf
Lieferung.

hankekäsund, nii kutsu-
takse tavalisti käsundeid,
mille otstarve on teatava
kauba hankimine, ja ni-
melt otse käsundi esita-

misel, nii et temast saab iseenesest tõend hangitava kauba võstu kohta; **hanketähik**; sak.

Auslieferungsschein, m., **Bezugsanweisung**, f., **Bezugschein**, m

hankeleping: hanketehtingute alal kirjutatakse vormiline leping, milles leiduvad kõik lähemad tingimused hanke aja ja koha, kauba hulga ja hinna, hüvituse suuruse kohta, kui hange ei toimu õigel ajal. Selliseid lepinguid võib sõlmida kaupade kohta, mis on alles teel või alles toodetavad ja ka veel mitte saadud lõikusesaaduste kohta. Sünnib hanketehtingu hargnemine maakeri ehk sensaali vahendusel, siis valmistab viimane tehingumärgise kahes eksemplaris: müüjale ja ostjale; sak. **Lieferungsvertrag**, m.

hanketehtingud; sak. **Lieferungsgeschäfte**, **Zeitgeschäfte**, pl; v: **hankekaubandus**.

hanketähik, v: **hanketäht**.

hankija, v a r u s t a j a, on see, kes hangib kaupa, teotseb **hankekaubanduse** alal, s. o. lepingutega kohustubhan-

kima teatava kindla hulga kaupa teatava kindla hinnaga ja teataval kindlal ajal; sak. **Lieferant**, m.

hankima, soefama; sak. **verschaffen**.

hankimisühistu; sak. **Lieferungsgenossenschaft**, f.

hansa, liit, ühing, eriti kaubanduslikeks otstarbeiks; sak. **Hansa**, f, **Hanse**, f.

hansalane, v: **hanselaat**.

hansalinnad, hansaliitu kuuluvad linnad (alates 13. sajandist).

hanselaat, hansalinna elanik, hansalinna sõdur; sak. **Hanselaat**, m.

harjusti, v: **harus**.

haruasutis: peaäri enamvähem iseseisev kõrvaläri; sak. **Zweiganstalt**, f, **Zweigniederlassung**, f.

harukauplus; sak. **Zweigeschäft**, n.

harus, harjusti; sak. **Schiffswante**, f.

haruäri; sak. **Zweigniederlassung**, f; v: **kommandiit** ja **filiiaal**.

haruühistu; sak. **Zweigenossenschaft**, f.

hausse, prants. (l. oss. s. **haut**, kõrge, **hausser**,

- kõrgendama), vääripaberite kursi tõus.
- havannasigar**, ehtis sigar, mis valmistatud Kuuba tubakalehtedest; sak. **Havanna**, f.
- havarii**, v: a v a r i i.
- hea paber**, veksell, mille väljaandja või trassaat (või mõlemad) on head, nii et tohib arvestada sekeldusteta tasumisega; sak. **gutes Papier**, n.
- hefiastama**; sak. **reflektieren**.
- heiskama**, lippu laeval üles tõmbama; sak. **hissen**, **aufhissen**.
- hekt.** = **hektoliiter**.
- hektaar**: 100 aariline pindala; v: a a r.
- hektograaf**, krk. (sadakirjutaja), aparaat kirjade kiiremaks paljundamiseks, paljundaja.
- hektogramm** = 100 grammi.
- hektoliiter** = 100 liitrit.
- hektomeeter** = 100 meetrit.
- hektosteer**, 100 kantmeetri suurune õõnesmõõt.
- hektovatt**, elektri tööhulga mõõt: 100 vatti.
- hektovatt-tund**, ühe hektovatti töö ühe tunni jooksul.
- helling**, holl. (s. **hellen**,

Herbert Haljaspõld,

kaubandusteadlane ja leksikograaf, käesoleva „Ärielu Manuaali“ autor,

jagab nõudamusi moodsa kaubandusliku keele alal, tõlgib katalooge, hinnastikke, tekste, kirju jne. vastavalt kehtivate keelseaduste ja määruste nõudeile.

Tõlked igast keelest igasse keele.

Kõnetund igal ärip. k. 3—4 p. l.

„Edu“ trükistus, Tallinn, Vene t. 16.

libisema, alla laskuma), laevatehastes : palgisillal seisev veerjas pind, mille kaudu sünnib vette-laskmine.

hg = hektogramm (100 grammi).

hiivama, tähendab ankrut merepõhjust üles kiskuma; sak. l i c h t e n.

hind, kauba rahas väljendatud väärtus; sak. P r e i s, m.

hinderevisjon; sak. T a x a t i o n s r e v i s i o n, f.

hindetehing; sak. A r b i t r a g e a b k o m m e n, n.

hinnakiri, v: h i n n a s t i k.

hinnaloek (-ku), v: t a r i i f.

hinnaloõdumine; hinna kujunemine; sak. P r e i s b i l d u n g, f.

hinnamäär, ametlikult kindlaks määratud hind; sak. P r e i s s a t z, m.

hinnang: tüliküsimusis (hüvitusis) teatava asja väärtuse kindlakstegu pädevate oskurite ehk ekspertide poolt, väärtlus; sak. A b s c h ä t z u n g, f, S c h ä t z u n g, f.

hinnastama, väärtlema; sak. s c h ä t z e n; v: takseerima.

hinnastik, teatava ümbruse või äri kaupade trükitud loetelu päevahin-

dadega. Olenedes sellest, kas need hinnastikud on koostatud vannutatud eriametnike (maaklerite, sensaalide) või üksikute kaupmeeste poolt, eristatakse a m e t l i k k e (ofitsiaalseid) ja erahinnastikke. Esimesed on määratud peamiselt kohapealseks tarvituseks ja moodustavad tüliküsimusis aluse kohtuniku otsusele. Viimaseid aga saavad väljaandjad oma kaugematele ärisõpradele tellimusile ergutamaks või antakse neid kaasa kaubareisijaile levitamaks. Hinnastiku täpsuseks mõistmiseks on kõigepealt vaja teada, millise kaubahulga, mis maksumingimusil ja kus (saate- või siht-) kohal makavad hinnastikus märgitud hinnad. Need tingimused on täpselt loetletud või aga nad on üldtuttavad (vastavad kaubanduskombeile). Lihtne hinnastik on kaubaärde alal sedasama, mida tähendab kursisedel vekslite alal; sak. P r e i s k u r a n t, m.

hinnastus, väärtlus; sak. S c h ä t z u n g, f, T a x a t i o n, f.

hinnatustama, hinnatuks, väärituks tegema; sak. e n t w e r t e n.

hinnavastene; sak. preiswürdig.

hinne(=nde), hindamine, väärtustus, hindamisväljend; sak. Schätzung, f.

hinnustama, hinda määrama; sak. Preise angeben.

hl.=hektoliiter (100 liitrit).

hoidised; sak. Konserven, pl.

hoidistama; sak. konservieren.

hoiu- ja laenukassa; sak. Spar- und Darlehnskasse, f.

hoiukas; sak. sparsam.

hoiula; sak. Bewahranstalt, f.

hoius, hojustatav vara, deposiit; sak. Deposit.

hoiusetähik on tähik, mida annab hoivlevõtja hojustatava eseme kohta hojustajale ja mis kohustab hoivlevõtjat eset omanikule rikundamata tagasi andma, kui viimane seda soovib või kui hojustuseaeg on möödunud.

hojustama tähendab raha, väärtapabereid või kaupu hoivle andma, tallele panema; sak. deponieren.

hojustu on kaubaladu, tolliait jne.; ka: väärtapaberite ja kaupade panila;

v: Depoo; sak. Depot, n.

hojustus; sak. Hinterlegung, f.

hoiutähik; sak. Depositschein, m.

hoiuühistu; sak. Spargenossenschaft, f.

honorat; see, kelle arvel või kelle auks veksel tasutakse sekkumise; sak. Honorat, m.

honorant, uuslad., see, kes vekslit väljaandja või kellegi indossandi eest tasub sekkumise (interventsiooni) teel, seega siis intervenient ehk sekkuja; sak. Honorat, m, Ehrenakzeptant, m.

honorar, lad., tasu; autasu.

honoreerima; vekslit väljaandja või kellegi temal leiduva indossandi eest võtma ja tasuma; sak. honorieren.

hooaeg, teatud (aasta-) aeg, kus valitseb müügi alal suurem hoog, sesoon; sak. Saison, f.

hooglaine; sak. Schlagwelle, f.

hooldus; sak. Fürsorge, f., Kuratel, n.

hoolkönd; sak. Kuratorium, n.

hooneorjes; sak. Gebäudeservitut, n.

hoonete-arve; sak. *Gebäudekonto*, n; v: *kinnikuarve*.

hulgasuhe; sak. *Mengenverhältnis*, n.

hulgi, angroo, suurel hulgal.

hulgi ja jae, „suurel ja väikesel arvul“.

hulgikaubandus: kaubandus, mis vahendab kaupude nende tootmisest viimse müüjani; sak. *Handel*, m., en *gros*.

hulgimüük, müük suurel hulgal; sak. *Grossverkauf*, m.

hulgiostukeskühistu; sak. *Grosseinkaufsgesellschaft*, f.

hulgishind; sak. *Engrospreis*, m.

hulgistama; sak. *quantifizieren*.

hundred, ingl. (l. hõndrid), sada; tarvitusel ka *hundredweight* i lühendina (v:).

hundredweight, ingl. (l. hõndridueef), ka: centweight (l. sentueef), tsentner Inglismaal, jaguv 4. quarter'iks (l. koorter) à 28 naela=112 naela; 1 cwt=50.782 kg.

hõrgutis; sak. *Delikatesse*, f.

häda-aadress: nii kutsutakse käskveksli esikülje alumisel serval leiduvat

märget, mille on kirjutatud kas väljaandja või üks indossantidest ja millega õigustatakse vekslidomanikku juhtumil, kui trassaat loobub võstmisest või maksust, pöörama sihtkohal teise äri poole; meil vähe tarvitusel, vaid läbikäimises välismaaga; sak. *Notadresse*, f.

hädaankur; sak. *Notanker*, m; v: *ankur*.

hädasadam, sak. *Nothafen*, m; v: *sadam*.

hädatööndus; sak. *Notgewerbe*, n.

hällivahä; sak. *Polierwachs*, n.

härasese; sak. *Herrnarfikel*, m.

häste; sak. *Provokation*, f.

hüpoteegipangad; sak. *Hypothekenbanken*, pl; v: *pangad*.

hüpoteegivõlataja, v: *võlataja*.

hüpoteegivõlgade-arve, v: *hüpoteekarvõlgade-arve*.

hüpoteek on kinnikute, kinnistute pandiõigus. See, kelle kasuks hüpoteek on välja antud (hüpoteegivõlataja), on õigustatud oma nõuangu võlgniku (kinnikuvõlgniku, hüpoteegivõlgniku)

vastu rahuldama pant-
esemest, mis võib sün-
dida kohtuliku oksjoni
või sundhooldamise teel.
Hüpoteek (pantkiri, krk.
h ü p o t h e k e, s. o.
õieti : alus, s. h y p o -
t h e i n a i, alla panema)
tekib, muudetakse ja
kustub nagu kõik õigu-
sed kinnisvarade alal
tavalisti sobimusega (le-
pinguga) võlataja ja võlg-
niku vahel ja selle le-
pingu sisestusega kinnis-
tusraamatusse; sak. H y -
p o t h e k, f.

hüpoteeklaen, laen, mis
antud kinnisvara kind-
lustusel; sak. H y p o -
t h e k a r d a r l e h e n, n.

hüpoteekaarkrediit; sak.
H ü p o t h e k a r k r e -
d i t, m; v: k r e d i i t.

hüpoteekaarvõlgade-arve,
kinnikuvõlgade-
arve, hüpoteegi-
võlgade-arve, arve
kahekordse raamatupi-
damise pearaamatus,
mille avab kaupmees,
kui ta evib hüpoteeki-
dega koormatud sargi
(sak. G r u n d s t ü c k e,
pl.). Hüvistatakse seda
arvet hüpoteegi summaga

ja võlastatakse sellest
summast tasutavate ra-
hädega selle arve ka-
suks, mille kaudu sündis
tasumine. Kui raamatute
lõpetusel pandivõlg pole
veel lõplikult kustutatud,
siis tuleb arve bilansiar-
ve kaudu saldeerida ja
summa näidata passivas;
sak. H y p o t h e k e n -
s c h u l d e n - K o n t o,
n. K o n t o, n. f ü r H y -
p o t h e k e n s c h u l d e n.
hüve, õk.; sak. G u t, n.

hüvistama, krediteerima,
kellelegi mõnda summat
usaldama; sak. g u t -
s c h r e i b e n, k r e d i -
t i e r e n.

hüvistu, ärisõbra konto
kreditis ehk hüvistus
seisev summa, mis on
kellelki saada; sak.
G u t h a b e n, n; k r e e -
d i t (v:); sak. H a b e n, n.

hüvistus, summa konto
krediti küljel sisesta-
mine; sak. G u t s c h r i f f,
f.

hüvistusvõime, sak. K r e -
d i t f ä h i g k e i t, f.

hüvitama (kedagi mille-
gagi); sak. v e r g ü t e n.
hüvitus; sak. V e r g ü t u n g f.
hüüs, v: o m a n d.

ibid, v: i b i d e m.

ibidem, lad. (lühend:

i b i d.), sealsamas, samal

kohal, samas raamatus
raamatu samal lehekül-
jel; sak. d a s e l b s t.

id., v: i d e m.

idem, lad. (lühend: id.)
seesama; sak. d e r s e l b e,
d a s s e l b e.

igama; sak. u s u k a p i e r e n.

ihnutsema, v: k r ö ö n i m a.

illikviidne, uuslad., vaiel-
dav, tunnustatamatu;
vastand; likviidne
(v:).

ilmsusevanne, (m a n i f e s t a t s i o o n i v a n n e) on vanne, mis peab kõrvaldama kõik kahtlused varandusedeklaratsiooni tões. Võlgnikul tuleb vanduda, et tema poolt antud varanduseloetelu vastab tõele, sak. O f f e n b a r u n g s e i d, m.

imaginaarne, lad. (i m a g i n a r i u s, prants. i m a g i n a i r e), efekujutatav, kujufletav.

imaginaarne kasu, kitsamas mõttes see kasu, mida loodab kindlustatu mere kaudu saadetud või hangitud kaubast; sak. i m a g i n ä r e r G e w i n n, m, m u t m a s s l i c h e r G e w i n n, m.

imandama, järeldama; sak. f o l g e r n.

imažinaarne, prants. (i m a g i n a i r e), efekujutatav, kujufletav; v: i m a g i n a a r n e.

imitatsioon, uuslad., jäljend, järelaime, järeleaimatud ese; jäljendamine; sak. I m i t a t i o n, f, N a c h a h m u n g, f.

immobiil, lad., kinnik, kinnistu, kinnisvara, liikumata vara; vastand: m o b i i l i d (v:).

immobiilide-arve; sak., I m m o b i l i e n k o n t o, n; v: k i n n i k u a r v e.

immobiliaarkrediit; sak. I m m o b i l i a r k r e d i t, m; v: k r e d i i t.

imperiaal, omaaegne vene 15-rublaline kuldraha; poolimperiaal, 7¹/₂-rublane kuldraha omaaegses Venes.

imperial-gallon, v: g ä l l o n.

imperial-yard, v: y a r d ja j a r d.

impordid: sisseveetavad kaubad ja sisseveokaubad, vastandina eksportidele; sak. I m p o r t e n, pl.

import, v: s i s s e v e d u; toom.

importatsioon, uuslad., import; v: s i s s e v e d u.

impoorteerima, lad. (i m p o r t a r e, s. p o r t a r e, kandma, tooma), võõraid kaupu sisse vedama, sisseveoäri ajama; sak. i m p o r t i e r e n, e i n f ü h r e n.

importima, importeerima, (kaupu välismaalt) sisse vedama.

importöör, prants. (i m p o r t a t e u r), kaupmees, kes veab sisse väliskaupu, kaupade sissevedaja, sisseveo-kaupmees; sak. I m p o r t e u r; m, I m p o r t ö r, m.

impost, uuslad. (prants. i m p ô t): iga avalik andam, eriti selline, mis võetakse sisseveetavalt kaubalt; sak. I m p o s t, m.

in blanco, ital., valge, täidetamatu, vaba ruumiga kirjutamaks; v: b l a n k o.

incl., lühend s. i n c l u s i v e (v):

inclusive, lad. (lüh. i n c l.), kaasa arvates, ühesarvult.

indeks, lad. (i n d e x), sisunäitaja, sisuloetelu, register; majanduses ja statistikas keskmise arv, millega võrreldakse; sak. I n d e x, m.

indeksvalem; sak. I n d e x f o r m e l, f.

in deposito, lad. hoiul.

indirektne, lad. (i n d i r e c t u s), käudne, kolmanda isiku (käe) kaudu; sak. m i t t e l b a r.

indossament, ital., vekslid edasianne, siire, džiiro

(ital. g i r o): vekslid vormikohane edasianne teisele isikule. See, kes vekslid edasi annab (indosseerib, džireerib), on i n d o s s a n t, džirant, siirja, uusomanik seevastu i n d o s s a a t, i n d o s s a f a a r, ehk džirant; sak. I n d o s s a m e n t, n, G i r o.

indult, lad., luba; maksutähtpäeva viitustus; sak. I n d u l t, m; v: m o r a t o o r i u m.

inflatsioon, ülemäärane rahahulga suurendamine, sõltumatult rahakattest; sak. I n f l a t i o n, f.

informatsioon, lad. (i n f o r m a t i o), õpetuseandmine; järelepärimine, päring; teadistus; aruanne, teade, teatis; sak. I n f o r m a t i o n, f.

informatsioonibüroo, teatiste-büroo, teatmistu (v):

informeeruma, teateid nõutama kolmanda isiku aineliste võimaluste, ausesuse jne. kohta.

ingrosseerima, lad., kinnistama, kinnistusregistrisse vastavale kinnisvarale õigusi või koorimiseid sisestama; sak. i n g r o s s i e r e n.

inkasseerima, ital., raha sisse kasseerima, laegastama; sak. e i n k a s s i e r e n.

inkasso, ital., raha sisse-
nõudmine teise ülesan-
del; v: kassang.

inkassobüroo, kassangu-
büroo (v:), sak. *Inkas-
sobüro*, n.

inkasso-indossament; sak.
*Inkasso-Indossa-
ment*; v: prokuura-
indossament.

inkassokulutis, v: kass-
sangukulutis.

inkasso-provisioon, v:
kassanguprovi-
sioon.

inklusiivne, lad., kaasa-
arvatud; sak. *inklusiv*.

in loco, lad., kohal, ko-
hapeal; sak. *an Ort
und Stelle*.

in natura, lad., loonus.

ineraat, uuslad., kuulu-
tus, teadaanne (ajale-
hes); sak. *Inserat*, n.

inskriptsioonideks kutsu-
takse selliseid riigi (ja
kogukondade) võlako-
hustisi, mis on antud võ-
lataja (võlausaldaja) ni-
mele ja mille omaniku-
vahetusel tuleb teha
vastav parand riigi poolt
peetavas võlatajate-raa-
matus; sak. *Inskrip-
tionen*, pl.

in solidum, lad., solidaar-
self, seosvastutavalt.

insolventne, uuslad. (i-
solvens, s. o. mitte

maksev, võrdle: *solvee-
rima*), maksujõuetu;
sak. *Zahlungsun-
fähig*, insolvent.

insolvents, maksuvõime-
tus, maksujõuetus, kaup-
mehe äivetus oma võla-
tajaid rahuldada; sak.
Insolvenz; f, *Zah-
lungsunfähigkeit*,
f.

instants, lad. (*instan-
tia*), asjaomane organ
ehk asutis; kohtuaste,
kohus; sak. *Instanz*, f.

instruktor, lad. (*instru-
ere*, üles või sisse
seadma, *instruere*,
kihitama), nõudaja, nõu-
andja, õpetaja; *In-
struktor*, m.

instruktsioon, lad. (*instru-
ctio*), juhend, ees-
kiri, juhatuskiri, juhatus;
sak. *Instruktion*, f.

instrument, lad. (*instru-
ere*), dokument,
ürik, tõend; sak. *In-
strument*, n.

in summa, lad., kokku,
kokkuvõttes; sak. *im
ganzen*.

intensiivne, uuslad., pin-
gus, jõune, kulus (-sa);
sak. *intensiv*.

interessent, lad., osanik,
kaasomanik, kaaslane,
huviosaline, huviomane;
see, kes võtab asjast,

etvest, ärist teatavail tingimusil osa.

interiimaktsiad, on tähed, mis aktsiaseltsinguis, mille asutuskapital ei panda kokku korraga, vaid aja jooksul ja tarvidusest olenevalt, antakse välja igakordsete sissemaksude tõendamiseks ja kohe pärast viimse sissemaksu tegemist vahetatakse tõelisteks aktsiateks. sak. *Interimaktien*, pl. *Interim-Scheine*, pl.

interiimtähik: interiimtähikuks peetakse iga tähikut (kvitungi), mis välja antakse ajutiseks ja hiljem asendatakse lõpliku tähikuga. Interiimtähik esineb vekslite alal, ja nimelt siis, kui hangitud vekslisumma ei maksta välja kohe, vaid alles pärast vekslit võstu või tasumist. Veksliremitent tõendab, et ta on saanud väljaandjalt vekslit ja et tema selles võlgu jääva summa tahab maksta teataval kindlal tähtpäeval; sak. *Interimquittung*, f, *Interimschein*, m.

internatsionaalne, uuslad., rahvusvaheline, rahvastevaheline; sak. *international*.

internne, lad., seesmine,

sisemine; sisemaine, maismaine, pärismaine; sak. *intern*, *inländisch*.

interveneerima, lad., vahendama, vahendajana üles astuma, vahele tulema või astuma, seksuma; trassaadi poolt tagasi lükatud vekslit väljaandja või siirja nimel, arvel või auks lunastama; sak. *intervenieren*, *vermitteln*, *dazwischentreten*.

intervenient, lad. sekkuja; vahendaja; vahekohtunik; sak. *Intervenant*, m; v: *honorant*.

interventsioon, lad., äri vahendav sekkumine sellega, et ta honoreerib väljaandja või ühe indossendi eest trassaadi asemel vekslit; v: sekkumine.

intressid, lad., v: *kasvikud*; kapitali teenus, väljendatud protsentides teatud aja eest; sak. *Interessen*, pl. *Zinsen*, pl.

intresside-arve, *kasvikute-arve*: arve kahekordse raamatupidamise pearaamatus, mis peab arvet kasvikute üle, mis tulevad tasuda pankurile tarvitatud krediidi tasuks või teistele võlatajaile ja

nende kasvivate, mida neile makstakse teiste poolt. Esimesel juhtumil äga hüvistatakse; ta lõpetus sünnib saldoülekandega kahjude- ja kasude- arvele; sak. *Interessenkonto, n, Zinsenkonto, n.*

inventarium, varanduse esemete loetelu, selle sõnaga tähendatakse ka tarbvara, sak. *Inventarium, n.*

inventar, lad. (*inventarium*), tarbvara (v:), ettevõtte sisesead; ühte varatõpu kuuluv vallasvara; sak. *Inventar, n.*

inventariraamat, tarbvararaamat; sak. *Inventarbuch, n.*

inventeerima, vara kirjestama ja taotlema; sak. *inventarisieren,*

inventatsioonid, kaupmehe

vallas- ja kinnisvara nimised; sak. *Inventionen, pl.*

inventuur, uuslad. (*inventura*); v: varakirjestus; sak. *Inventur, f.*

investeerima, lad. (*investire, riiefama, s. vestis, riie*), kapitali paigutama, mahutama.

iseosastus; sak. *Selbstbeteiligung, f.*

isetakt (-u); sak. *Willkür, f.*

isikkond, (-nna), personaal, v: äripersonaal, sak. *Personal, n.*

isklik krediit, lahtine krediit, mis on antud ilma erilise kindlustusega, ainult krediitvõtja hea nime peale; sak. *persönllicher Kredit, m.*

istandkäitis; sak. *Plantagenbetrieb, m.*

J

jae, en détail.

jaekäupmees, detailkaupmees.

jaemüük, detailmüük, jaotimüük, müük jaotil, tükiti, vähesel hulgal; sak. *Detailverkauf, m.*

jaeshind; sak. *Detailpreis, m.*

jagatis; sak. *Quotient, m.*

jagumatu; sak. *unteilbar.*

jagur, sak. *teilbar.*

jaguvus, jagatavus; sak. *Teilbarkeit, f.*

jahvastuühistu; sak. *Mül-*

lereigenossenschaft. f.

Jaoskond, asutise alljaotus; mingi ametniku tegevuspiirkond; *Abteilung, f; Bezirk, m, Rayon, m* (teisel puhul).

jaotikaubandus: ärid, kus müüakse kaupu väikesel arvul, üksikult, jaoti — lõhtises kaupluses, võlvuses, „magasinis, ja otse üllikule (publikule); *jaekaubandus*.

jaotimüük; sak. *Einzelverkauf, m*.

jaotusearve: seda kasutatakse igas juhtumis, kus on vaja teatavat suurust

jagada teatavate, antud suhete järele; eriti kasutatakse seda arvutlust kaubakalkulatsioones, äriseltsinguis, kompanii-äri alal kasude ja kahjude jagamaks, ja kogu arvutus põhineb põhimõttel: kuidas on ühe suhtearvu vähekord kõigi teiste suhtearvude summaga, nii suhtub ka kahjude, kasude, kulutise ja iga muu ose jaguvale suurusele; sak.

Teilungsrechnung, f., Gesellschaftsrechnung, f.

jaotusesumma, v: *aver-saalsumma*.

jard, ingl. (*yard*), inglise

Aktsiaselts

„EESTISIID“

soovitab oma tööstuse
moodsaid ja uudseid riideid.

Vabriku laod:

TALLINN, Viru tän. nr. 5, tel. 447-87.

TALLINN, Viru tän. nr. 14, tel. 443-97.

TALLINN, Laadaplats nr. 70.

TARTU, Aleksandri 6, tel. 1-95 ja Poe 2, tel. 10-17.

VILJANDI, Tartu tän. 1-a, tel. 30.

PETSERI, Turuplats 17, tel. 119.

NARVA, Peetri plats 1.

Hinnad alandatud, suurel, kui ka väiksel müügil.

Alati saadaval kupongid ja restid.

- küünar, 3 ingl. jalga = 0,91439 meetrit.
- jaunistama**, v: v ä ä r i n d a m a.
- jeen**, Jaapani rahaühik (y e n).
- johutama**, põhjustama; sak. v e r a n l a s s e n.
- jooksev arve**, arve, mida jaikafakse lakkamata kuni täieliku lõpetuseni; hoiuarve pangas, kust arveomanik võib võtta välja raha ja maksta igal ajal oma äranägemise järel; sak. l a u f e n d e R e c h n u n g, f; v: k o n t o k o r r e n t.
- jooksev võlg**; sak. s c h w e b e n d e S c h u l d, f, l a u f e n d e S c h u l d, f; sellised võlad, mis kestavad järgmise raamatute-lõpetuseni.
- journal**, prants. v: ž u r n a a l.
- jr.** lühend s. j u n i ö r (v:).
- juhataja**, direktor, juhtiv isik mingis asutises.
- juhatus**; sak. V o r s t a n d, m.
- juhend**; v: i n s t r u k t s i o o n; sak. R i c h t s c h n u r, f.
- juhis**, sak. R e g e l, f.
- jun.**, lühend s. j u n i o r (v:).
- junior**, lad. (lühendid: j r. ja j u n.), noorem.
- jurfidiline isik**, mitmest isikust koosnev seltsing, omavalitsus või ühing, kelle riik tunnustanud teovõimeliseks ainuiskuks; sak. j u r i s t i s c h e P e r s o n, f.,
- juriskonsult**, lad., õigusteadlane; õigusteadlasest nõuandja.
- jury**, ingl. (l džuuri, prants. l. ž ü r i i, lad. s. j u r a r e, prants. j u r e r, vanduma), v: ž ü r i i.
- juuretis**, v: f e r m e n t; sak. G ä r s t o f f, m.
- juurevedu**, sisemaa piirides teatava koha (linna jne.) sissevedu; sak. Z u f u h r, f.
- juurima**, juuri arvutama; sak. W u r z e l z i e h e n.
- juustuühistu**, sak. K ä s e r e i g e n o s s e n s c h a f t, f.
- jõekorraldusühistu**; sak. F l u s s r e g u l i e r u n g s g e n o s s e n s c h a f t, f, B a c h r e g u l i e r u n g s g e n o s s e n s c h a f t, f.
- jõesadam**, v: s a d a m.
- jõesuue** (-dme); sak. M ü n d u n g, f.
- jõuadraühistu**; sak. K r a f t p f l u g g e n o s s e n s c h a f t, f.

- jõudlema, sammama; sak. leisten.**
- jõudlusarve; sak. Leistungskonto, n.**
- jõudlusühistu; saks. Dienstleistungsgenossenschaft, f, Leistungsgenossenschaft, f.**
- jõukus, sak. Wohlstand, m.**
- jälgima, v: seirama.**
- jälitama, jäljendama, sihustama; sak. nachahmen; v: seirama; sak. gerichtlich ein-schreiben.**
- jälitus, v: imitatsioon:**
- jäljend, v: imitatsioon; sak. Nachahmung, f.**
- jäljendama, v: jälitama.**
- jälvama; sak. fortsetzen.**
- järelduma; sak. sich ergeben.**
- järelmaksukohustus; sak. Nachschusspflicht, f.**
- järelpakkumine: kõrgem pake, mida teeb keegi pärast avalikku enam-pakkumist; sak. Nachgebot, n.**
- järelvalvenõukogu; sak. Aufsichtsrat, m.**
- järjestama; sak. systematisieren.**
- järkaegne; sak. periodisch.**
- jätang, pärand, sak. Nachlass, m.**
- jääbima, kauasest seismisest halvaks, vanaks muutuma; saks. verschalen jne.**
- jääk; sak. Abschlussbetrag, m, Saldo, n; Rest, m.**

K

- kaabel, holl., v: sõlm.**
- kaabel, prants. (câble): merealune või allmaa telegraafi- ja kaugekõnejuhe; sak. Kabel, n.**
- kaal: tollinaela põhjendamisega 18. sajandi lõpul ja hiljem sunduslikuks kuulutamisega Prantsusmaal, algas n.n. — ja hiljem ka Belgia ja Hollandi poolt võstetud —**
- meetrimöödustik sobiva kümnendjaguvusega oma võidukäiku; nüüd mak-sab see süsteem pea kõigis Euroopa mais mitte vaid kaubandus-kaaluna, vaid ka mediti-sinaal-, kulla- ja hõbe-dakaaluna, ja mündi-kaalunagi. Meetrimöö-dustiku kaaluühikuks on gramm, mille jaguvus**

- vastab meetrijaguvusele :
 1 kilogramm à 10 deka-
 grammi à 10 grammi à
 10 sentigrammi à 10 mil-
 ligrammi. Lähemalt mõõ-
 tudest ja kaaludest käes-
 oleva teose lisas; sak.
 G e w i c h t , n .
- kaalukasv; sak. G e -
 w i c h t s z u n a h m e , f .
- kaalukoda : eratarvituseks
 määratud asutis, kus iga-
 üks teatava kindla tasu
 (kaalumaksu) eest võib
 kaaluda oma kaupa ja
 tõestada lasta selle kau-
 ba kaalu; sak. W a g -
 h a u s , n , ö f f e n t -
 l i c h e W a g e , f .
- kaalukulutis; sak. G e -
 w i c h t s p e s e n , p l ;
 v: kulutis.
- kaalumaks, v: k a a l u -
 r a h a j a k a a l u k o d a .
- kaaluraha (kaalumaks); v;
 k a a l u k o d a .
- kaalutav; sak. w ä g b a r .
- kaalusedel, teatava kau-
 bapartii kaalu eristatud
 loetelu; sak. G e w i c h t s -
 n o t e , f .
- kaalutlema; sak. e r w ä -
 g e n ; v: k a l k u l e e -
 r i m a .
- kaaper: sõjaajal eraisikute
 poolt raketatud laev, et
 võtta laevu käest võõrail
 kodanikel; sak. (K a p e r ,
 m , p r a n t s . c a p r e) ;
 röövlaev; röövlaevnik.
- kaaperdama, alask., lae-
 va röövima, kavalusega
 asja endale võilma; sak.
 k a p e r n .
- kaaperkirja annab kaap-
 rile vastava maa admi-
 raliteet; ilma selleta loe-
 takse kaaperdamist me-
 rerööviks ja karistatakse
 kaptenit ja meeskonda
 kui mereröövleid; sak.
 K a p e r b r i e f , m .
- kaasomand; sak. M i t e i -
 g e n t u m , n .
- kaasomanik, osavõtja kau-
 bandusseltsingust; prants.
 a s s o c i é (l. assosjee);
 sak. H a n d e l s g e s e l l -
 s c h a f t e r , m , S o -
 z i u s , m . K o m p a g -
 n o n , m .
- kaasreeder; sak. M i t -
 r e e d e r ; v: reeder.
- kaasvaldus; sak. M i t -
 b e s i t z , m .
- kaatma; sak. v o l l b r i n -
 g e n .
- kaavitama; sak. m i t h e l -
 f e n .
- kaavitus; sak. B e i t r a g ,
 m .
- kabotaaž, prants. (c a b o -
 t a g e) , rannalaevandus,
 rannasõit; sak. K a b o -
 t a g e , f .
- kaboteerima, prants., ran-
 nalaevanduse alal teot-
 sema; sak. k a b o t i e -
 r e n .
- kabuhirm, v: p a a n i k a .

kaetamatud rahatähed, need rahatähed, mille jaoks puudub kate sulorahas; sak. *ungedeckte Noten*, pl.

kaevändsadam; sak. *Baggerhafen*, m.

kahjum (-i), kahju ettevõtte (etive) tegevusest; sak. *Verlust*, m.

kahjustama, kolgastama; sak. *beschädigen*; *benachteiligen*, *schaden*.

kahjustus; sak. *Schaden*, m.

kahtlane võlg, võlg, mille kättesaamises võib kahelda.

kahvelkuunar, kahemasiline purjekas; sak. *Gaffelschoner*, m.

kai, alask. (kai, hollflam. *kai*, prants. *quai*, l. kee), kaldatamis, mis kaitseb lainte eest ja hõlbustab alustel silduda. Kui asub kailinnas, siis kutsutakse külgnevat tänavat majapoolmikuga samuti kaiks; sak. *Kai*, m, *Quai*, m.

kaimaks on väike andam, mis võetakse laevult kaille lossitud ja kailt lastitud kaupade pealt; sak. *Kaigeld*, n.

kaitseeltsing; sak. *Schutzgemeinschaft*, f.

kaitsetollid on andamid,

millega panistatakse siseseveetavaid võõraid kaup ja väljaveetavaid sisemaa tooraineid ja poolfabrikaate, mõttega, kaitsta omamaa tööstust; sak. *Schutzölle*, pl.

kaja, palve kohtule tagaselja tehtud otsuse uueks läbivaatamiseks; *Einspruch*, m.

kaksiktsentner (meetersentner): 200 välismaa naela ehk 100 kilogrammi; sak. *Doppelzentner*, m.

käksikvääringuks kutsutakse sellist seadistust mõne riigi rahanduses, et kuld ja hõbe on mõlemad seaduslikuks maksuvahendiks. Kus kuld ja hõbevääring maksavad ühel ajal, nagu näit. enne sõda Prantsusmaal ja Belgias, seal võetakse kõik maksused niihästi kullas kui ka hõbedas (v: *bimetalismus*); *Doppelwährung*, f.

kalaühistu; sak. *Fischverwertungsgenossenschaft*, f.

kalameesteühistu, v: *Kalauriteühistu*.

kalamüügiühistu, v: *Kalauriteühistu*; sak. *Fischverwertungsgenossenschaft*, f.

kaländer, prants. (c a l a n d r e, rull, valts, vaalik, lad.-krk. (s. c y l i n d r u s, valts, vaalik), riide või paberi silendamise vaalik.

kalandreerima, prants. (c a l a n d r e r), (paberit, riidet) vaalima, siledaks pressima; sak. k a l a n d r i e r e n.

kalastuühistu; sak. F i s c h e r e i g e n o s s e n s c h a f t, f.

kalkulatsioon on üldiselt arvatlus ehk arvatelu, mis sooritatakse ärielus mõne tehingu, etve jne. kohta ja millega selgitatakse, kui kõrge hinnaga saabub fabrikaat või mõni väljast hangitud kaup kõigi kuludega lattu, või jälle, mis hinnaga on võimalik kaupa müüa, nii et pärast hankekulutise katmist jääks üle kasugi. Siinõeldust selgub, et on olemas mitmesuguseid kalkulatsioonid, nimelt: a) h a n k e - e h k o s t u s e k a l k u l a t s i o o n i d; b) s a a t e - e h k m ü ü g i k a l k u l a t s i o o n i d; c) t o o d a n g u - e h k v a l m i s t u s k a l k u l a t s i o o n i d. Hänkekalkulatsioon on kaubaostusesse puutuv kalkulatsioon; ta on kaupmehele tähtsaimaks; ta

võib olla lihtne ja liitus, olenedes sellest, kas ta tegeleb ühega või mitme ja erineva artikliga korraga; sak. K a l k u l a t i o n, f.

kalkuleerima, lad. (c a l c u l a r e, prants. c a l c u l e r), arvatlema, väljaarvama; kaalutlema; sak. k a l k u l i e r e n.

kaluriteühistu; sak. F i s c h e r g e n o s s e n s c h a f t, f.

kambio, ital. (c a m b i o, lad. s. c a m b i a r e, vahetama), vahetuskiri, veksell.

kambist, vekselikaubitseja. **kambrik**, sak. S c h a f f e r e i, f.

kandam; sak. B e p a k k u n g, f.

kandevõime, kandejõud; v: t o n n i s i s a l d u s; sak. T r a g f ä h i g k e i t, f, T r a g k r a f t, f.

kandidaat, lad. (c a n d i d a t u s, valgelt riidetatud, kuna need, kes vanas Roomas otsisid kohta, käisid valges riides), kohasoovija, ametiotsija; valimistel teatavale kohale ülesseatud isik; sak. K a n d i d a t, m.

kandvus, v: m a h u t u s; sak. T r a g f ä h i g k e i t, f.

kang, nii kutsutakse suuruselt ja kaalult väga

erinevaid kulla- ja hõbedalatte, millesse need metallid enne lõplikku töötlust (müntimist) tavalisti vormitakse. Nende segisepeenus (puhtus) on väga mitmekesine (maade järele). Välisriikides säilitatakse suurte pankade hoiused tavalisti kangides. Kangikulla ja kangihõbeda hind ilmub suuris kaubanduskeskuses korrapäraselt kursibülletäänis; sak. *Barren, m.*

kangraha; sak. *Barren-geld, n.*

kangvääring; sak. *Barrenwähring, f.*

kannang (-u), umbes seda, mis took; kasu, mida annab äriette; sak. *Erttag, m.*

kanne, sisestis, arveraa-matuisse tehtav sissekanne; sak. *Eintragung, f.*

kaostama (prokuurat); sak. *die Prokura einführen.*

kap, prants. (*cap, lad. scaput, pea*), neem, etteulatuv maatipp; sak. *Landvorsprung, m, Kap, n, Vorgebirge, n.*

käpital: 1) rahvamajanduslikus mõistes: tootmisvahendid, tööga loodud varad, mis ei ole

määratud otsekoheks tarbimiseks, vaid edaspidise tootmise võimaldamiseks, näit. masinad, vabrikuhooned, taluehitised, liiklemisvahendid jne.; 2) etves: käibivad varad, näit. kinnis- ja vallasvara, kaubad, raha, väärtpaberid, nõuan-gud jne.; sak. *Kapital, n.*

kapitaliarve: kahekordse raamatupidamise pearaamatus arve, mis osutab äriomaniku koguvandust. Kapitaliarves sisestatakse kõik kirjad, mil on tegu ärikapitaliga; äri avamisel hüvistatakse teda nende arvetega, mis moodustavad aktiva kogusumma, ja võlastatakse äriavamisel leiduva passivaga; lõppeks hüvistatakse seda arvet kahjude- ja kasude-arves leiduva kasuga; sak. *Kapitalkonto, n.*

käpitalikasvõvus, sak. *Kapitalrente, f; v: osafäht.*

kapitaliosavõtuose; sak. *Kapitalbeteiligungsdividende, f.*

kapten, ingl. (*captain, l. kepten, prants. capitaine, l. kapitän', lad. scaput, pea*), laeva esimene juht, laevapealik.

kar. = k a r a a t.

karaadiline, (liidetes arvudega, näit. 18-karaadiline), niipalju osi puhast kulda 24 osa hulgast.

karaat, prants. (c a r a t, ital. c a r a t o, arb. s. k i r a t = krk. k e r a t i o n, õieti väike sarv; ka jaanileiva kõdar: c e r a t o n i a c i l i q u a, mis oli mõõduks ja vastas neljale odraterale), Saksas vanasti väike kuldamõõt, marga 24. osa = 9,744 grammi; teemandi ja pärlikaaluna = 0,206 g; Inglismaal praegu veel kulla proovikaal = $\frac{1}{24}$ troynaelast = 15,552 g; Hommikumaal juveelikaal mitmesuguses raskuses; üldse: kaal kulla ja teemantide jaoks.

karanteensadam; sak. Q u a r a n t ä n e h a f e n, m; v: s a d a m.

karn, lihakauplus; sak. F l e i s c h l a d e n, m.

karnits, teatud vene õõnesmõõt ($\frac{1}{8}$ selverikku = 2,67 toopi).

kartellid, prants. (c a r t e l, ital. c a r t e l l o), on teatava tööala iseseisvate etvivate liidud toodangu organiseerimaks, enamjaolt hindade korraldamaks; sündikaadid (v:); sak. K a r t e l l, n.

kartoteek, prants. = krk., märkmekaartide või märgiste kogu; Kartoteek, f.

kartuliühistu; sak. K a r t o f f e l v e r w e r t u n g s g e n o s s e n s c h ä f t, f.

kasa, pinu, riit; sak. S t a p e l, m.

kasama; sak. w ü r d i g e n.

kasandama, pinutama, riidastama; sak. s t a p e l n.

kasav, väärikas, auväärne; sak. w ü r d i g, w ü r d e v o l l.

kasavus; sak. W ü r d e, f, W ü r d i g k e i t, f.

kasko, laeva kere ilma mastideta ja taglasita, ka: kogu laev vastandina laadungile.

kaskokindlustus, transportvahendite (laeva, auto jne.) kindlustus; sak. K a s k o v e r s i c h e r u n g, f.

kassa, ital. (c a s s a, prants. c a i s s e, lad. s. c a p s a, kast, laegas), laegas, rahalaegas; sak. K a s s e, f.

kassa-alus on kindel väärtus, mis antakse kassast läbivaile rahaliikidele; kassaväärtus; sak. K a s s e n f u s s, m, K a s s e n w e r t, m.

kassaarve: arve kahekordse raamatupidamise pearaamatus, mis näitab üldiselt sissetulekuid ja väljaminekuid sularahas (olemis). Teda võlastatakse kassaraamatus märgitud sissetulekutekirjetega neile arveile, kust pärinevad need kirjed; hüvistatakse seda arvet kassaraamatus leiduvate väljaminekutega arvete läbi, mille kaudu need väljaminekud tehitud; sak; **Kassakonto**, n.

kassabrouillon, v: **brouillon**.

kassadefekt, **kassapuue** (v:).

kassaliig (=liia); meil on tegu kassaliiaga, kui kassalõpetuse päeval on olem suurem kui kassaraamatu saldo; sak. **Kassaüberschuss**.

kassamanko, v: **kassapuue**.

kassang (=u), raha, vekslite jne. sissenõudmine kolmanda kaudu. Kassangu, mis tihhilugu sooritatakse nõuangu loovutamiseega kolmanda kassuks, toimetatakse kutsealaliselt eriliste kassangubüroode poolt, kes on selliste nõuanguite ostjaks.

kassangubüroo, v; **kassang**.

kassangukulutis: kulud, mida tekitab vekslite, käsundite jne. kassang; sak. **Inkasso-Spesen**, pl.

kassanguprovisioon, fasu kasseeritud raha, vekslite jne. eest; sak. **Inkasso-Provision**, f.

kassangusiire, v: **inkasso-indossament**.

kassanguveksel; sak. **Inkassowechsel**, m.

kassaost; sak. **Barkauf**, m.

kassapuue (-de), **kassadefekt**, **kassamanko**: summa, mille võrra kassaraamatu andmed ületavad tõelise kassaseltsu ehk olemi; kassas puuduv olem; sak. **Kassadefekt**, m., **Kassamanko**, n.

kassaraamat: ärraamat, mis annab aru sissetulekuist ja väljaminekuist sularahas, kahekordses raamatupidamises aga neid arveid mõinides, kuhu tulevad sisestada üksikud kirjed. Vasemale leheküljele — kohustusse, võlastusse — kantakse kõik sissetulekud, paremale leheküljele — hüvistusse — kõik väljaminekud; sak. **Kassabuch**, n.

kassaskonto, hinnaaland, mis tehakse arvesumma pealt siis, kui arve fasu-

- takse kas kohe või igatahes teatava aja (3–7 päeva) jooksul; sak.
- K a s s a s k o n t o**, m. kassaväärtus; v: k a s s a a l u s.
- kasseerima**, hilislad. ja ital. (c a s s a r e, prants. c a s s e r), tühistama, (alama kohtu otsust tühjaks mõistma, ümber lükama); (ametist) tagandama; raha sisse nõudma, võistma, laegastama; sak. k a s s i e r e n.
- kastar**; sak. K a j ü t e, f.
- kasu**: äritegevusest järelduv kasv üle mahutatud kapitali. Eristatakse brutokasu, s. o. müügihinna ohirust võrreldes ostuhinnaga ja arvestatava kulutist, ja netokasu, s. o. puhtkasu, mis jääb pärast kulutise mahaarvamist. Imagiinäärne ehk eeldatav kasu on selline, mida arvatakse, oletatakse ärist saadavat. Viimasega on meil tegu eriti mere- ja jõekindlustuse alal, kuna laevatavat kaup ei kindlustata kunagi tõelises (faktuura, ostusearve) väärtuses, vaid juure lisades eeldatavat kasu, mis on tavalisti 10⁰/₀ arvelt; sak. G e w i n n, m.
- kasuastmik**, tuluastmik; sak. N u t z e n s k a l a, f.
- kasude- ja kahjude-ärve**: kahekordse raamatupidamise pearaamatus avatud arve, mis on määratud võistma omä deebetis ehk võlastus kõiki tehinguis ilmnenud kahjusid, kreditis ehk hüvistus aga kõiki saavutatud kasusid; sak. G e w i n n - u n d V e r l u s t k o n t o, m.
- kasulas**, soodus; sak. v o r t e i l h a f t.
- kasum (-i)**, kasu etve tegevusest; sak. G e w i n n, m.
- kasuose**, sak. G e w i n n - a n t e i l, m; v: o s a - t ä h t.
- kasustus**; sak. N u t z n i e s - s u n g, f, N i e s s - b r a u c h, m.
- kasustusteooria**; sak. N u t z u n g s t h e o r i e, f.
- kasustusvõlataja**, v: v õ l a t a j a.
- kasustusühistu**; sak. N u t z u n g s g e n o s - s e n s c h a f t, f.
- kasutis**: see nimetus haarab niihästi kapitali kui ka maandite tulu. Kasutiseks loetakse kasvikuud, kus kapitali tagasimaksimist üldse ei ole; sak. R e n t e, f.
- kasutisekindlustus**, eriliik elukindlustamist, kus kindlustatu kindlustuskapitali asemel saab välja-vaate kasutisele; sak.

- Rentenversicherung**, f.
- kasutoov**, v: **lukrativne**.
- kasvik**; sak. **Zins**, m.
- kasvikarvud** on arvutatamatud kasvikud, mis saadakse kapitali ja paevade korrumamisel ja mida kasutatakse eriti kontokorrentides; sak. **Zinssahlen**, pl.
- kasvikud** (intressid) on hüvitus laenatud kapitali tarvitamise eest, mis viimane tasutakse alles varem määratud tähtpäeval, teiste sõnadega: rahas antav hüvitus, mida peab võlgnik maksma võlatajale, kui ta on saanud viimaselt teatava kapitali laenuks; sak. **Zinsen**, pl.
- kasvikukupongid**; sak. **Zinskupons**, pl, **Zinscoupons**, pl; v: **kupongid**.
- kasvikuleht**; sak. **Zinsbogen**, m; v: **riigieffektid**.
- kasvikutaandus**; sak. **Zinsreduktion**, f.
- kasvikute-arve**; sak. **Zinsenkonto**, n; v: **intresside-arve**.
- kasvikutäht**, v: **kupong** ja **riigieffektid**; sak. **Zinsschein**, m, **Zinsleiste**, f.
- käsvitama**, kapitalilt intresse maksma või saama.
- kasvitav**, tulutoov, tulus; sak. **rentabel**, einträglich, gewinnbringend.
- kasvitavus**; sak. **Rentabilität**, f.
- kasvituma**, tulu tooma, intresse kandma; sak. **rentieren**.
- kasvitumatu**; sak. **unverzinslich**.
- kasvitus**; sak. **Verzinsung**, f.
- kasvituv**; sak. **verzinslich**.
- katalogeerima**, v: **kataloogima**.
- katalogiseerima**, v; **kataloogima**.
- kataloog**, krk. (**katalogos**, s. **katalagein**, **loetlema**), (raamatute) nimemiri, nimistu, nimestik; sak. **Katalog**, m, **Bücherverzeichnis**, n.
- kataloogima**, loetlema, loetelusse kandma, äles märkima; sak. **katalogisieren**.
- katastreerima**, kesklad. (s. **castrum**, **castrum**, kokkutõmme lad. s. **capistrum**, pearaha nimistu, s. **caput**, pea), maksu- või maaraamatusse kandma; sak. **kastrieren**.

kate : vekslitehinguis raha' mida väljaandja peab siirna trassaadile või talle nõutama. Katet vajatakse eriti siis, kui siiratakse veksel kellelegi, kes ei võlgne midagi vekslil väljaandjale (trassandile). See peab muretsema kätte, kelle arvel toimub siire; sak. *Deckung*, f.

kätkend; sak. *Fragment*, n.

katma : olem-maksuga, puhtraha-maksuga kedagi kindlustama. Vekslitehinguis tähendab katma: trassaadile võimalust andma tähtpäeval maksmisega hakkama saada või talle juba sammatud makse eest nõutada vastutaset. **Kaetud** vekslis loetakse sellist, mille väljaostmiseks trassat varustati kättega, **kaetamatuk** vekslis aga niisugust, kus see pole sündinud; sak. *decken*.

kats; sak. *Probe*, f.

kaubaaiandus; sak. *Handelsgärtnererei*, f.

kaubarve, v: **faktuura**.

kaubarve : arvepidamise hulka oma arvel käibivate kaupade alal kuuluvad kõik ostised ja müügid koos neile lange-

vate kuludega (veos, toll jne.). Iga ostis kantakse kohustusse, iga müügis selle arve õigustusse. Iga kaubaostuse juures ei hüvistata (õigustu) atnult võlatajat, vaid võlastatakse samal ajal (kohustu) kaubarvet; ümberpöörduvalt iga kaubamüügis puhul ei võlastata (kohustu) ainult kaubasaajat, vaid hüvistatakse samaaegselt (õigustu) kaubarvet; sak. *Warenkonto*, n.

kaubaurik; sak. *Handelsdampfer*; v: **kaubalaev**.

kaubaladu; sak. *Warenlager*, n; v: **ladu**.

kaubalaev on merkantiielse liikluse vahendajaks ja kaubaartiklite transpordiks määratud laev; kaubalaevad erinevad ehituselt, suuruselt ja kandevõimelt; meil, Inglismaal ja Prantsusmaal arvatatakse kandevõimet tonnides (1 tonn=1000 kg), Saksas peamiselt lastides (1 last=2000 kg); sak. *Kauffahrer*, m, *Kauffahrtschiff*, n, *Handelsschiff*, n.

kaubalukkamine: tollide-fraudatsioonest hoidumaks ametlikult teostatav kaubasaadetiste sulgemine nõõride abil ja plom-

- beerimise teel; sak. *W a r e n s c h l u s s*, m.
- kaubamaakler; sak. *W a r e n m a k l e r*, m; v: *m a a k l e r*.
- kaubamärk, ingl. *t r a d e m a r k*, seaduslikult registreeritud kaubakaitsemärk; sak. *H a n d e l s m a r k e*, f.
- kaubandus sisuliselt ehk kitsamas mõttes on kutsena ja kasutaotlevalt sooritatav igasorti kaupade vahetamise vahendus tootja (produktendi) ja tarbija (konsumendi), üksikute või tervete rahvaste vahel, sündigu see ostu ja müügi (raha kauba vastu) või vahetuse (kaup kauba vastu) teel. Ta suur tähtsus rahvaste majapidamises põhjeneb peamiselt asjaolul, et ta hangib üksikisikule seda, mis see vajab ja mida ta ise ei saa toota. Ilma kaubanduseta on tööstusel, põllu- ja metsaasjandusel ainult kohalik tähtsus. Kaubandus paneb nende tooted ja saadused liikuma ja juhatab neid sinna, kus neid vajatakse; ta muretseb käsitöölisele ja vabrikutele suurema osa tooraineid, mida nad vajavad uueks tegevuseks; sak. *H a n d e l*, m.
- kaubandusagent; sak.
- H a n d e l s a g e n t*, m; v: *a g e n t*.
- kaubandusbilanss, väärtuse vahe kogusisseveo ja koguväljaveo vahel teatavas riigis ja teataval ajavahemikul; sak. *H a n d e l s b i l a n z*, f.
- kaubandusevabadus, v: *v a b a k a u b a n d u s*; sak. *H a n d e l s f r e i h e i t*, f.
- kaubandusfirma; sak. *H a n d e l s f i r m a*, f; v: *f i r m a*.
- kaubanduskohus lahendab mitmes välisriigis tüliküsimusi kaupmeeste ja nende isikkonna vahel; sak. *K a u f m a n n s g e r i c h t*, n.
- kaubanduskohtud on peamiselt äriasju arutavad ja otsustavad kohtud. Meil nad puuduvad, kuigi on siin-seal rõhutatud nende tarvidust. Tavalisti koosneb kohus ühest õigusteadlasest esimehena ja kahest *k a u b a n d u s k o h t u n i k*ust, kes peavad kohta auametina; sak. *H a n d e l s g e r i c h t*, n,
- kaubanduskohtunik, v: *k a u b a n d u s k o h t u d*; sak. *H a n d e l s r i c h t e r*, m.
- kaubanduskojad on teatava ringkonna või linna kaupmeeskonna avalik-

- õiguslikud organid kaubanduse (ja tööstuse) alal teotsevate isikute huvide silmaspidamiseks. Nad teotavad riigiameteid oma kutse huvides teadete, märgukirjade ja nõudamusiga, korraldavad börsse, annavad tõendeid, peavad äride-registritjne.; saks. *H a n d e l s k a m m e r*, f.
- kaubanduskomme**; sak. *H a n d e l s g e b r a u c h*, m, *H a n d e l s ü s a n c e*, f.
- kaubanduskriis**; sak. *H a n d e l s k r i s e*, f; v: *k r i i s*.
- kaubanduslepingud** on lepingud, mida sõlmivad riigid vastastikuse kaubaliikluse edendamaks ja mis sisaldavad tavalisti vastastikke tollialandusi; sak. *H a n d e l s v e r t r ä g e*; pl.
- kaubanduslugu**; sak. *H a n d e l s g e s c h i c h t e*, f.
- kaubandusmärgid**, mitmekujulised märgid, millega kaupmehed ja vabrikandid varustavad oma kaubasaavutisi ja tooteid; sak. *H a n d e l s z e i c h e n*, n, *H a n d e l s m a r k e*, f; ka: *k a u b a m ä r k*.
- kaubanduspreemiad**, toetused, mida riik võimaldab, et teatavaid fabri-
- kaate edendada ja töösturite võislust välismail hõlbustada; sak. *H a n d e l s p r ä m i e n*, pl; v: *v ä l j a v e o p r e e m i a d*.
- kaubandussadam**, kaubasadam; sak. *H a n d e l s h a f e n*, m; v; *s a d a m*.
- kaubandusseltsing**: kaubandusseltsinguid võib jagada seltsinglaste suhete järele omavahel, vastutuse määra järele, käitise eriala ja seisundi järele õiguslikult. Tuleb eritada: otseseid kaubandusseltsinguid (aktsiaseltsingud, osaühingud, usaldusühingud) ja ühistegelisi ühinguid. Kaubandusseltsingud kantakse äride-registrisse ja neid õigustatakse registreeritud firmat kandma; sak. *H a n d e l s g e s e l l s c h a f t*, f.
- kaubandussotsieteet**, v: kaubandusseltsing; sak. *H a n d e l s s o z i e t ä t*, f.
- kaubandustava**; sak. *H a n d e l s b r a u c h*, m; v: *ü s a n s s*.
- kaubandustee**, kaubatee, on iga tee, mis tuntud suurema kaubaliiklusega, asugu see tee maal, jõgedel või merel; sak. *H a n d e l s s t r a s s e*, f.
- kaubandus-tööstuskojad**, v: *k a u b a n d u s k o d a*; sak. *H a n d e l s-*

- und Gewer bekamer, f.
- kaubandusvabadus; sak. Handelsfreiheit, f; v: vabakaubandus.
- kaubandusõiguseks kutsutakse kaubanduses tarvitavate ja kaubanduse puutuvate seaduste kogumit. Osalt on meil siin tegu avaliku õigusega, osalt eraõigusega; sak. Handelsrecht, n.
- kaubandusühistu; sak. Warengenoossenschaft, f.
- kaubandusüanss, v: üsants.
- kaubapanem, väljapanek, kaupade, eriti uudiste väljapanek müügiks ja vaateaknale; sak. Auslegen, n, der Waren, Auslage, f.
- kaubareisija, ärireisija, kes äri ülesandel ja nimel käib pakkumas viimase kaupu ning tooteid; sak. Handelsreisende, m.
- kaubasadam, kaubandusadam; sak. Handelshafen, m; v: sadam.
- kaubaskontro; sak. Warenkontro, n; v: laduramaat.
- kaubasortim, kaupade valik, koosnevus; sak. Sortiment, n; v: assortissement.
- kaubatagasihüvitus; sak. Warenrückvergütung, f.
- kaubateated, v: tururelde.
- kaubatee, v: kaubanduste.
- kaubitsema; sak. hocken.
- kaudne maks, sak. indirekte Steuer, f.
- kaused maksud, tulud riigile, mis ei laeku otse nendelt, kes seda lõplikult kannavad (tarbijad, tarvitajad). vaid vahendajate (vahetalitajate), nagu kaupmeeste, töösturite jne. kaudu (näit, tollid, aktsiisid jne.); sak. indirekte Steuern, pl.
- kaugliiklus; sak. Fernverkehr, m.
- kaugusloekud; sak. Entfernungstarife, pl.
- kauplus ehk pood on jaekaupmehe müügi-ruum; sak. Laden, m.
- kaupmees on see, kes on kaupmees tänu ärikäitisele, kes majandab ärilist ettev. Äriliseks käitiseks ehk etveks loetakse nimelt vallasvarade (kaupade) nõutamist ja edasimüümist, väärtpaberite-kaubandust, kaupade

- töötluse toimetamist teistele, kui selline käitis peaks ületama käsitöö piirid, panganduse- ja kindlustusefoimingud, komisjonäride, agentide ja maaklerite tehingud jne. Kaupmehemihus kinnitatakse sisestusega äriregistri, milleks ärimehed, kelle etve liigilt ja suuruselt eeldab kaubanduses kombeksolevat ärikäitist, on koguni kohustatud; sak. Kaufmann, m.
- kaupur, kaupmees (v:)
- kaustik, v: klade, prima nota, brouillon; ka: memoriaal (v:).
- kautsjon, sak. (lad. cautio, s. cavere, v: kaveerima), edis, kindlustuseks sissemakstud summa; saks. Kaution, f, Bürgschaft, f.
- kautsjonivõimeline, edisevõimeline; sak. Kautionsfähig.
- kavamajandus, v: plaanimajandus.
- kävandama; sak. sich vorbereiten.
- kavastis, mustand, mustkiri; sak. Entwurf, m; v: kontsept.
- kavatsema; sak. vorhaben.
- kaveerija, a v: kavent.
- kaveerima, lad. (cavere, end kaitsma), vastu-
- tama, tagama, eriti veksliteid tagama, vekslite eest vastutama.
- kaveetäht, tagatissedel.
- kavent, tagaja, kaveerija.
- keeldumine; sak. Ablehnen, n.
- keelukaup; sak. Banware, f.
- keelus, v: arrest; sak. Beschlag, m.
- keelustama; sak. mit Beschlag belegen; sequestrieren.
- keelustus; sak. Beschlagnahme, f; v: arrest.
- keelutama; behindern.
- keeris; sak. Strudel, m.
- keert, hobusemoon; sak. Futter, n.
- kehtama, mestama; sak. wagen.
- kehvel, geogr., nimetus liiva- ja mudapankalle, mis moodustuvad jõesuudmes nii, et nad sulgevad pääsu merelt suudmesse. Nad tekiavad jõe poolt kaasa toodud ainete ladestumisega; sak. Barre, f.
- kehvumine; sak. Verarmung, f.
- kergesti minustuv, nõutav (v:); sak. leicht verkäuflich.
- kerjandus; sak. Bettellei, f.

kese, v: keskus.

kesetustama; sak. de-
zentralisieren.

keskasutis, samalaadseid
asutisi juhtiv keskus;
Zentralorganisa-
tion, f.

keskene; sak. zentral.

keskliit, liitude liit; sak.
Zentralverband,
m.

keskmine kurss: kõigi
kursside keskmine, mil-
lega müüdi teatavat
efekti samal börsipäeval;
sak. Mittelkurs,
m.

keskmine taara; sak.

Durchschnittsta-
ra, f; v: taara.

keskus, kese, keskkohi;
sak. Zentrum, n.

keskustama, keskkoha
(keskuse) ümber koon-
dama; sak. zentrali-
sieren.

keskustus; sak. Kon-
zentration, f.

keskühistu; sak. Haupt-
genossenschaft, f.

keskühisus; sak. Zent-
ralgenossen-
schaft, f.

ketrala; sak. Spinner-
rei, f.

kg = kilogramm.

MEIE VALMISTAME HEAS KVALITEEDIS

Naiste kostüümi- ja klei-
diriiet villast ja siidist,
ühevärvilist ja kirjut

Meeste ülikonnariiet

Kõik meie riided
on täiesti pesu- ja
päikesekindlad!

A/s „VILL“

NARVAS ● TALLINNA ESINDUS JA LADU
SUUR KARJA TÄN. 20 ● TELEFON 450-39 ●

kihitama, riidastama; sak. *staufen*.

kiirkiri; sak. *Stenographie*, f.

kiirkäitis; sak. *Schnellbetrieb*, m.

kiitlik; sak. *markt-schreierisch*.

kild(=lla), keskaegne kaupmeeste ja käsitööliste ühing, tsunft; sak. *Gilde*, f.

killahoone; sak. *Gildenhau*, n.

killavanem; sak. *Ältermann*, m, der *Gilde*.

kilogramm=1000 grammi.

kiloliiter=1000 liitrit ehk 10 hektoliitrit.

kilomeeter=1000 meetrit.

kilovatt, elektrimõõt: 1000 vatti.

kilovatt-tund, ühe kilovati töö ühe tunni jooksul=36 biljonit ergi.

kindel valuut, v: kurss.

kindel tehing; sak. *Fixgeschäft*, n.

kindlustama, assekureerima (teatud kahju vastu); sak. *versichern*.

kindlustus, assekurants (v): leping, millega üks pool, kindlustaja (assekurant, assekurantöö) kohustub hüvitama teist poolt, kindlustatut (asseku-

raati) teatavate kahjude ja kaotuste puhul. Kindlustaja on seega selleks pooleks, keda tabab kahju tegelikult, ja kindlustatu hüvitab teda selle eest teatava tasuga, n. n. preemiaga; tehingu kohta sõlmitud lepingut kutsutakse kindlustustähikuks ehk lihtsamalt poliisiks, kindlustuspoliisiks. — Peale tule- ja elukindlustuse tuntakse tervet rida teisi kindlustusliike: merekindlustus, rahekindlustus, hüpoteekaarkindlustus, karjakindlustus, edasikindlustus jne.; sak. *Versicherung*, f, *Assekuranz*, f.

kindlustusmaakler; sak. *Assekuranzmakler*; m; v: maakler.

kindlustustasu, preemia, v: kindlustus.

kindlustustähik, poliiss; sak. *Versicherungsschein*, m; v: kindlustus.

kindlustusühistu; sak. *Versicherungsgenossenschaft*, f.

kindma, veenma.

kindralkonsul, peakonsul; v: konsul.

kinduma; sak. *sich vergewissern*.

kingalappar; sak. *Schuhflicker*, m.

kingis; sak. *Gratifikation*, f.

kingistama, gratifitseerima; sak. *gratifizieren*, *Gratifikation* geben.

kinne,^m veendumus; sak. *Überzeugung*, f.

kinneldama; sak. *versichern*.

kinneldus; sak. *Affirmation*, f, *Bejahung*, f.

kinnik, kinnistu, kinnisvara, peamiselt kinnisvaraline ese, kinnisasi; sak. *Immobil*, n.

kinnikuarve, kinnistuarve, immobiilide arve, hoonete arve, maa arve, on arve, mida võlastatakse äriomaniku immobiilide, s. o. ta sargade (sak. *Grundstücke*, pl.), elu-, vabrikuhoonete jne. ostuväärtusega, kõigi andamite, ülalpidamiskulude, täiendehiistega jne. kui ka mähukapitali jooksvate kasvikutega. Hüvistatatakse kinnikuarvet objektide toogiga üüri, rendi jne. näol kui ka edasimüümisel saadava hinnaga. Raamatute lõpetamiseks hüvistatakse kinnikuarvet inventari

aktivana sisestatava sargade väärtusega jne., selle ülekanemisega bilansiarvele, ja sisestatakse siis tekkiv vahe kahjude ja kasudearves; sak. *Immobilienkonto*, n, *Liegenschaftskonto*, n, *Gebäudekonto*, n, *Hauskonto*, n.

kinnikupangad, v: hüpoteegipangad.

kinnikupank; sak. *Immobilbank*, f.

kinnikuvõlgade-arve, v: hüpoteekaarvõlgade arve.

kreposteerima, omanduseõigust kinnistama, kinnistusraamatusse sisestama; sak. *ins Grundbuch eintragen*.

kinnisti; pinn; sak. *Zwecke*, f.

kinnistu, kinnisvara; v: immobiilja kinnik

kinnistuarve, v: kinnikuarve.

kinnisvara, liikumatu vara; sak. *unbewegliches Gut*, n, *Grund Eigentum*, n, *Immobil*, n; v: immobiil.

kiosk, türgi sõna (kiuschk, kioschk, pärs. s. kuschk), müügiputka; sak. *Kiosk*, m.

kirjamargid on märgised paberist, millele on trükitud teatav väärtus ja millega frankeeritakse

(v:), margistatakse, postisaadetisi: nad kleebitakse tavalisti kirja või postipaki parempoolsesse ülemisse nurka, kusjuures tuleb silmas pidades, et saadetised oleksid margistatud piisavas väärtuses, sest mittejatkuva margistuse puhul nõutakse adreessaadilt kõrgendatud saatekulusid; sak. *Briefmarken*, pl. *Freimarken*, pl.

kirjastaja; sak. *Verleger*, m.

kirjatähi kirjutama, aapeti kirjutama, arvusid tähtedega (aabetega) kirjutama.

kirjavahetaja; v: korrespondent.

kirjavahetus, ärikirjavahetus, korrespondents (v:) on ärielus igapäev ette tulev töö, mis haarab endasse ärielu kirjaliku tegevuse tähtsaima osa, sest siin on meil tegu tegevusega, mille abil kaupmees seisab ühenduses välismaailmaga; sak. *Korrespondenz*, f, *Briefwechsel*, m, *Handelskorrespondenz*, f.

kirje, raamatupidamises: iga raamatuisse sisestatud või neisse alles sisestatav ärijuhtum; sak. *Posten*, m, *Buchung*, f.

kirje (konformne); v: kon-

formne; sak. *konforme Buchung*, f. kirjend; sak. *Posten*, m. kirjestama, ka: kirjendam, äritehingut raamatuisse kandma, sisestama; sak. *buchen*.

kirjestus, raamatupidamine; sak. *Buchführung*, f.

kirjur (-ri), v: korrespondent 2.

kirjurliige, kirjavahetaja liige, korrespondeeriv liige; sak. *korrespondierendes Mitglied*, n.

kiudtaim; sak. *Faserpflanze*, f.

kiutaim; v: manufaktuurtaim.

kivimurd (-rru); sak. *Steinbruch*, m.

kivinäkkal; sak. *Steinmetz*, m, *Steinhauer*, m.

klaarima, lad. (s. *clara*, selgendama): 1) kauba tolli õiendama; 2) laeva sõiduks valmistama ja väljumiseks raketama; 3) laeva või tema koorma pealt tolli võtma ja seega teda sisse- ja väljasõiduks vabastama.

klade; sak. (Kladd), märkmik, kaustik, brouillon (v:).

- klareerima**, lad. (s. *clarare*, selgendama): tolle ja sadama paniseid laeva ja laadungi eest fasuma; sisse ja välja klareerima (klaarima) laeva saabudes ja lahkudes; sak. *klarieren*; v: *klaarima*.
- klausel**, lad. (*clausula*). kitsend, tagatis; lisa; sak. *Klausel*, f.
- klient**, lad. (*cliens, clientes*), isik, kes on usaldanud asjade ajamise pangale, advokaadile või kellelegi teisele, hoole- kaitsealune; ärisõber; sak. *Klient*, m.
- klišee**, prants. (*cliché*). valatud äratõmme pildist (trükitõõs).
- km**=**kilomeeter**.
- k/m**=**kaubamaja**.
- ko.**, lühend s. **kompanii**.
- kodukord**, valitseva, juhtiva organi (näit. peakoosoleku) poolt tema enda sisemise korra või temale alluvate organite ülesannete ja vahetõrde kohta põhikirja täienduseks maksma pandud määrused; sak. *Hausordnung*, f.
- kodukäsitöö**; sak. *Hausfleiss*, m.
- kodundamine**, riikkondamine; sak. *Naturalisation*, f.
- kogukondama**; sak. *municipalisieren*.
- kogumarve**; v: **kollektiivarve**; sak. *Sammelkonto*, m.
- kogumik**: käsustatav tagavara. Nii tähendab **kassakogumik** summat, mis on kassas olemas sularahana; **kaubakogumik**, kauba hulka, mis seisab laos; sak. *Bestand*, m.
- kogus**; sak. *Quantum*, n.
- kohalik hind**, teataval kohal, s.o kaubanduslinnas, maksev kauba päevahind; sak. *Platzpreis*, m.
- kohavahendus**; sak. *Stellenvermittlung*, f.
- kohaühistu**, v: **kohtkonnaühistu**.
- koht**, v: **kollo**.
- kohtkond**, geogr., **Ort**, m.
- kohtkonnaühistu**; sak. *Ortsgenossenschaft*, f.
- kohtualluvus**; sak. *Gerichtsbarkeit*, f.
- kohtutäitur**; sak. *Gerichtsvollzieher*, m.
- kohustu** ehk **deebet**; v: **obligo**.
- kohustuma**; sak. *sich verpflichten*.

kohustuvuseta; sak. u n-
v e r b i n d l i c h; v: o b-
l i g o t a.

kokkulepe; v: k o m p r o-
m i s s; sak. S c h i e d s-
v e r t r a g, m.

kolgästama, kahjustama;
sak. b e s c h ä d i g e n.

**kolgastatud kaup, riku-
tud kaup**; v: r a m p, o-
n e e r i t u d; sak. b e-
s c h ä d i g t e W a r e, f.

**kollatsiooneerima, uuslad.
(prants. c o l l a t i o n-
n e r), võrdlema, võrdle-
mise teel selgusele jõud-
ma, kas kõik on õieti,
kirje kirjelt jälgima, kas
pole juhtunud eksimust
pearaamatusse kandmi-
sel; sak. k o l l a t i o n i e-
r e n; v: p u n k t e e r i-
m a.**

**kollektiivarve, kogumar-
ve; K o l l e k t i v k o n t o,**
n.

**kollektiivne, lad. (s. c o l-
l i g e r e, koguma), ühi-
ne; sak. k o l l e k t i v.**

**kollektiivseltsing on mit-
me isiku ühing ühise
kaubandusete korralda-
maks, kusjuures kõik
kaasomanikud vastutavad
kogu oma varandusega
ja piiratamata kõigi selts-
singu kohustuste eest.
See liik äriseltsinguid esi-
neb meilgi väga sageli.
Firma kannab kas kõi-
gi (kahe, kolme) kaas-**

o m a n i k u n i m e s i d v õ i a i-
n u l t ü h e k a a s o m a n i k u
n i m e l i s a n d i g a: K o; sak. o f-
f e n e H a n d e l s g e-
s e l l s c h a f t, f, K o l-
l e k t i v g e s e l l-
s c h a f t, f.

**kollektsioon, lad. (c o l-
l e c t i o), kogu, näidiste-
kogu; sak. K o l l e k-
t i o n, f.**

**kollo, ital. (c o l l o, mit-
mus: c o l l i), „koht“ veo
alal, pakis (vaat, kast
jne.).**

**kolmandad isikud, isi-
kud, kes pole otseselt
asjaosalised; sak. D r i t-
t e n, pl.**

**kolmendama, kolmekor-
distama; sak. t r i p l i e-
r e n.**

**koloniaalkaubad, toidu-
ja maitseained võõraist
istandusemaist; sak. K o-
l o n i a l w a r e n, pl.**

**koloniaalkaubandus: selle
moodustavad tehingud
koloniaalkaupade (kohvi,
suhkru, riisi, vürtside
tee, kakao, puuvilla jne.)
alal, ja ta on tähtsamaid
äriharusid suuris sadam-
linnus Inglismaal, Hol-
landis, Prantsusmaal,
Belgias ja Saksas kui ka
sisemaal; sak. K o l o-
n i a l w a r e n h a n d e l,
m.**

**kolonif, prants. (c o l o-
n i e, lad. c o l o n i a),**

- asundus; asumaa; sak. Kolonie, f.
- kolonist, 'asukas, [asunik; asumaa elanik; sak. Ansiedler, m.
- kolportaaž, prants., rändkauplemine, eriti raamatutega.
- kolporteurima, prants. (s. col, kael, ja portier, kandma, võrdle: kollo), kirjandust majast majja müütama.
- kolportöör, prants. (colporteur), rändav raamatumüümar; isik, kes müütab raamatuid, hoolitseb päevakirjanduse leviku eest, võtab ettetellimusi vastu teoseile jne.; sak. Kolporteur, m.
- komii, prants. (commissi. komii, s. commettre, lad. committere, ülesandeks tegema, käsundama), poesell (v:) sell (v:); sak. Kommiss, m.
- komisjon, toimkond; sak. Kommission, f.
- komisjon, prants. (commissi. on), ülesanne, käsund, tellimus, äritehing teiste ülesandel; kaupade, vekslite, efektide jne. ostu ja müügi eest arvatletav tasu, mida kutsutakseka proviisiooniks (v:); sak. Kommission, f.
- komisjoniarve, v: proviisiooniarve; sak. Kommissionskonto, n.
- komisjonikaubandus, v: komisjoniäri; sak. Kommissionshandel, m.
- komisjonimüük, vahendusmüük, müük teise ülesandel; sak. Kommissionsverkauf, m.
- komisjoniraamat: sellesse kaubaärisse kuulvasse, ka tellimusteraamatuna nime kandvasse raamatusse sisestatakse kõik kaubatellimused. Seesmise korralduse kohta on raske midagi üteldist ütelda, sest see korraldus oleneb äriharust, mille teenistuses ta seisab; sak. Kommissionsbuch, n.
- komisjonirimess: kolmanda käsul ja arvel tehtud rimess; sak. Kommissionsrimesse, f.
- komisjonitratt (-ti): selline, mis kolmanda ülesandel ja arvel välja antakse ja millega trassaat koormab komitenti (v:) ja väljaandja hüvistab komitendile trati summa; sak. Kommissionsratte, f.
- komisjoniäri, komisjonikaubandus. Oma-

kaubanduse (proprekau-
banduse) all mõistetakse
kõiki tehinguid, mida
kaupmees sooritab oma
arvel ja oma rahaga; oma-
kaubandus on seega vas-
tand¹ komisjonikaubandu-
sele, mis selsab selles,
et kaupmees ostab ja
müüb kaupu jne. kellegi
teise ülesandel ja arvel,
mille eest ta saab tava-
listi protsendes arvatle-
tavat vahendlustasu, mida
kutsutakse komisjo-
niks ehk provisi-
ooniks (v.). Voliniku,
käsundatut kutsu-
takse komisjonä-
riks, volitajat komi-
tendiks. Peale vahend-
lustasu on komisjonär
õigustatud õrvesse pane-
nema kõik tehtud kulud
nagu: porto, tööpalgad,
kaaluraha, kurtaaž, veo-
raha, tollid jne.; sak.
Kommissionssge-
schäft, n.

komisjonär (commis-
sionnaire), vahend-
leja, vahetalitaja; sak.
Kommissionär, m;
v: komisjoniäri.

komiteerima, lad. (com-
mittere), volitama,
ülesandeks tegema; sak.
kommittieren.

komitent, see, kes teisele,
vahendlejale, ülesandeks
teeb kaupu oma nimel
vahendlusele võtta, vas-

tandina komisjonä-
rile; sak. Kommit-
tent, m.

kommandiit, prants.
(commandite), ha-
ruäri, abitalitus; sak.
Kommandite, f.

kommandiitseltsing; v:
kaubandusselt-
sing; sak. Komman-
ditgesellschaft, f.

kommänditaar, kom-
mandifist, vaikne
osaniik; nii kutsutakse
kommandiitseltsingus
vaid ärifondist osavõt-
vaid seltsinglasi, kes
vastavalt oma sissemak-
sule võtavad küll osa
kasudest ja kahjustest,
muidu aga isiklikult ei
vastuta; sak. Kom-
manditär, m, Kom-
manditist, m, stiller
Gesellschafter, m.

kommanditist, v: kom-
manditaar.

kommerts, lad. (s. con-
jamerx, kaup), kau-
bandus, kaubandusliik-
lus; kaubandusseltsing;
sak. Kommerz, m.

kommertsiaalne, prants.
(commercial), kau-
banduslik, kaubandusse
puutuv; sak. kommer-
ziell.

kommunikatsioon, lad.
(communicatio),
liiklus, liiklemine, trans-
pordiasjandus;

- teatis, teadeanne; sak. **K o m m u n i k a t i o n**, f.
- kompanii**, prants. (c o m p a g n i e, ital. c o m p a g n i a); (kaubandus-) seltsing, -ühistu; sak. **K o m p a g n i e**, f, **G e s e l l s c h a f t** f, **G e n o s s e n s c h a f t**, f.
- kompaniiäri**: äri, mis on loodud kahe või rohkema isiku poolt ühisel jõul, kus on seega enam kui üks k o m p a n j o n (seltsinglane, ärikaaslane) ja šeff; sak. **K o m p a g n i e h a n d e l**, m, **K o m p a g n i e h a n d l u n g**, f.
- kompanjon**, prants. (k o m p a g n o n, kesklad. s. c o m p a n i u m, leibkond), seltsinglane.
- kompensatsioon**, lad., lihing, tasumus. Selle all mõistetakse võlgniku seletust, et ta arvesse võttes mõnda omapoolset nõuangu võlataja vastu loeb viimase nõuangu oma vastu kaetuks; sak. **K o m p e n s a t i o n**, f.
- kompenseerima**, lad. (c o m p e n s a r e), lihitima, tasuma.
- kompetentne**, pädev, asjatundlik; sak. k o m p e n t e n t, b e f u g t, z u s t ä n d i g.
- kompetents**, võimkond; asjatundlikkus, pädevus; sak. **K o m p e t e n z**, f.
- kompetentsus**, v: k o m p e t e n t s.
- kompleetne**, lad., täielik, täisarvuline; sak. v o l l s t ä n d i g, v o l l z ä h l i g, k o m p l e t t.
- komplementaar**, lad. avalikult nimetatav ja isiklikult vastutav seltsinglane kommandiitseltsingus; sak. **K o m p l e m e n t a r**, m.
- kompleteerima**, prants. (c o m p l ê t e r), täiendama; sak. k o m p l e t t i e r e n.
- kompromiss**, lad. (c o m p r o m i s s u m), kokkulepe. Kui kohustuvad kaks või rohkem isikut, nende vahel olevat vaieldavat tüliküsimust lahendada kolmanda isiku abil, keda kutsutakse v a h e k o h t u n i k u k s, siis kutsutakse sellist kokkulepet kompromissiks; sak. **K o m p r o m i s s**, m ja n; **S c h i e d s v e r t r a g**, m.
- komptabiliteet**, uuslad. (prants. c o m p t a b i l i t é, l. kontabilitee, raamatupidamine), arveasjandus, raamatupidamine; sak. **K o m p t a b i l i t ä t**, f, **B u c h f ü h r u n g**, f, **R e c h n u n g s w e s e n**, n.

konditsioneeritud üteldakse kauba välisest seisundist; hästi konditsioneeritud, halvasti konditsioneeritud.

kõnditsioon, lad. (*conditio*), peetus, tingimus, millega arvestades sünnib müük jne.; kauba seisund või mihus; sak. *Kondition*, f.

konfektsiooniladu, valmisriieteladu; sak. *Konfektsionslager*, n.

konfektsiooniäri, lad. (*confectio*), äri, mis valmistab ja müüb täielikku riidevarustust daamidele (ka meestele), konfektsioone; valmisrõivaste-äri; sak. *Konfektionsgeschäft*, n.

konfiskatsioon, lad. (*confiscatio*); kaupade jne. ülemuslik keelustus ja laegastus, süüdlase kogu- või osavaranduse laegastus riigikassa kasuks; sak. *Konfiskation*, f, *Einziehung*, f.

konfiskeerima, kohtuliselt laegastama, seaduslikult midagi riigile võtma; sak. *konfiszieren*.

konfistseerima, v: *konfiskeerima*.

konformiteet, uuslad., kokkukõlas olemine; sak. *Konformität*, f.

konformne, lad. (*conformis*, e, s. *forma*, vorm, kuju), samakujune, kokkukõlas olev; *konformne kirje*: ktrjet sisestama kokkukõlas ärisõbraga; sak. *konform*, *gleichlautend*, *gleichförmig*.

kongress, lad. (s. *congređi*, kokku tulema), kutse- ja asjaomaste koosviibimine päevaküsimuste arutamiseks; sak. *Kongress*, m.

konjunktuur, keskladina, (*conjunctura*), teatavate asjaolude samaaegsus (ühitesattuvus), eriti kaubanduses, mis tingivad ja muudavad nõudmise ja pakkumise vahetkorda; olude suhtlus; majanduslik üldolukord, mis kujuneb arvutute soodsate või ebasoodsate majandusnähtude vastastikusel mõjust; majanduselu väljavaadete kogum; sak. *Konjunktur*, f.

konkureerima, lad. (*concurrere*, õieti: kokku jooksmata), võistlema; sak. *konkurrieren*, *wetteifern*, *mitbewerben*.

konkurent, võistleja (v:).

konkurents, kesklad. (*concurrentia*, prants. *concurrance*, l. *konkúraants*), võistlus, võ

sak. **Konkurrenz**, f;
v: **võistlus**.

konkursimass: konkursi
tülles võlgniku olemas-
olev varandus selles ula-
tuses, kui see varandus
allub konkursimenetluse-
le; sak. **Aktivmasse**,
f; v: **konkursitomp**.

konkursimenetlus, sak.
Konkursverfahren.

konkursitomp: võlgniku
võlatajate rahuldamiseks
määratud varandus, kon-
kursi alla saadunud va-
randus; sak. **Konkursmasse**, f.

konkurss, lad. (**concur-
sus creditorum**),
nii kutsutakse olundit
(seisundit), kui võlgnik
on võimetu kõigi oma
võlatajate nõuangute ra-
huldamiseks. Kõik ta va-
randus jagatakse siis vii-
maste vahel, s. o.: ava-
takse **konkursime-
netlus**, mida aga võib
avada ainult nõudmise
peale, mitte kohtu enese
tähtsusega. Konkursimenet-
luse avamise põhjuseks
peab olema **insol-
vents** (v:) ehk mak-
suäivetus; sak. **Kon-
kurs**, m.

konossament, ital. (**con-
noscimento**, l. kon-
nošimento, prants. **con-**

naissement), laeva-
lastikiri (v:), veokiri (v:).

konsignant, konsignatsioo-
nikauba saatja; sak. **Kon-
signant**, m, **Absen-
der**, m; v: **konsig-
natsioon**.

konsignataar, konsignat-
sioonikauba alal: müügi-
volinik; sak. **Konsig-
natar**, m.

konsignatsioon, uuslad.,
tähendab tavaliselt kaupa-
de saatmist eemale, et
neid seal lähetaja—**kon-
signandi** — arvel
müüa. Seepärast üteldak-
se kellelegi kau-
pu **konsigneeri-
ma**, **konsignat-
siooni** andma või
lähetama, talle
konsignatsiooni
andma. Müügiks voli-
tatut, müügivolinikku kut-
sutakse **konsigna-
taar**, ka eksport-
komissar, müügiks
määratud kaupa **kon-
signatsioonikauba**
ks ja arvel selle kau-
ba kohta **konsignat-
sioonifaktuuraks**.
Selliseid konsignatsioone
juhtub eriti meretaguse
suurkaubanduse alal. Va-
hel maksab konsignataar
konsignandile kauba eest
ette või alles kauba saa-
misel osa hinnast (tava-
listi $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{2}$) või ta annab
talle, mida juhtub sageli,

- aktsepti; sak. **K o n s i g n a t i o n**, f.
- konsigneerimä** kaupa (kellelegi); sak. **j e m a n d e m e i n e W a r e k o n s i g n i e r e n**; v: **k o n s i g n a t s i o o n**.
- konsul**, lad. (**c o n s u l**): volinik, keda riik määrab teise riiki, et seal kaitsa oma kaubanduslikke huviseid ja abistada riikkondlasi, kes viibivad ajutiselt võõral maal. Eristatakse: **p e a - (k i n d r a l -) k o n s u l i d**, **k o n s u l i d j a a s e - (v i i t s e -) k o n s u l i d**; olenedes sellest, kas konsulid on palgalised või mitte, tehakse vahet ka **k u t s e j a a u k o n s u l i t e** vahel; sak. **K o n s u l**, m.
- konsulaaragent**, konsulaarteenistuse iseseisev allagent; sak. **K o n s u l a r a g e n t**, m.
- konsulaarasjur**, v: **k o n s u l a a r a g e n t**.
- konsulaat**, konsuliamet ja ametiruum; sak. **K o n s u l a t**, n.
- konsulent**, (õiguse-) nõustaja, nõuandja, advokaat; sak. **A n w a l t**, m, **r e c h t s k u n d i g e r B e r a t e r**, m.
- konsumeerimä**, lad. (**c o n s u m e r e**), ära kulutama, tarbima; sak. **k o n s u m i e r e n**.
- konsument**, tarbija, tarvitaja; sak. **K o n s u m e n t**, m.
- konsumtsioon**, tarbus, on vastand produktsioonile (tootlusele) ja on mõlemad omavahel ligilähedalt seotud; sak. **K o n s u m t i o n**, f, **A u f w a n d**, m, **V e r b r a u c h**, m, **B e d a r f**, m.
- konsum**, tarvitus, tarbus; sak. **K o n s u m t i o n**, f. **K o n s u m**, m.
- konsumtoll**, v: **s i s s e v e o t o l l**.
- kontant**, ital. (**p r a n t s . c o m p t a n t**, l. **k o n t a a n**) tähendab; sularahas, olemis. Olemostust võib seepärast kutsuda ka kontantostuseks. Kuna aga tänapäeva kaubanduskombed mitmel maal on laiendanud „kontant“-tingimuse mõistet mõnenädalase tähtajani, siis, iuhtumil, kui nõutakse otsekohest maksmist, väljendatakse seda nüüd kindlamini sõnaga: **p e r k o n t a n t**.
- kontantide-arve** on arve, mis avatakse merelinnus kontantidele, s. o. maksmisile võõrais mündes, mis viimastele vaadatakse mitte kui rahale, vaid kui kaubale. Sellist kontot võlastatakse võistetud summadega ja

hüvistafakse väljantud kontantsummaga kui ka raamatute lõpetusel veel oleivate kontantidega bilansiarve abil. Kontantidearve vajak kandub kahjude- ja kasudearvele.

kontantide-loetelu laeval on kogu tema poolt lastitud sularaha loetelu, **olemi-loetelu**.

konteerima, ital., arvesse panema, kellegagi pideva arve vahekorras olema; sak. **kontieren**.

konterbant, prants. (**contrebande**, ital. **contrabbando**, lad. **s. contra bannum** ehk **bandum**, keelu vastu) kaupade salavedu, salakaup.

konterorder, prants. (**contre ordre**), käsundi, tellimuse tühistus, v: **kontramandeerima**.

kontingent, lad. määrasa, kohusosa, kindlaks määratud osa, hulk; näit. või sisseveo kontingent: kindlaksmääratud hulk võid, mis lubatud teatavale riigile teatavasse riiki sisse vedada; sak. **Kontingent**, n.

kontingenteerima, kohusosa, määrasa kindlaks määrama, fikseerima.

konto, ital. (**conto**, mit-

mus: **conti**, prants. **compte**, l. koont), arve. Konto (arve) on kahe poolega arvestus. Näiteks kassakonto kujutab enesest kahe poolega arvestust, kus vasemal (kohustus) märgitakse kõik eenivad (saabuvad) summad, paremal kõik lähtuvad summad (õigustus). Parema ja vasema poole kokkuvõtete vahe annab kassa raamatulise seisuse ehk **saldo**; sak. **Konto**, n.

kontokorrent, ital. (**contocorrente**), jooksev arve; kontokorrendiks kutsutakse arve lõpetatud väljavõtet, mis tehtud pearaamatust või kontokorrentraamatust, või jälle ülevaadet kahe ärisõbra vahel teataval ajavahemikul sooritatud ärist. Jooksvaks arveks kutsutakse seda arvet põhjusel, et ta ei anna aru mõnest üksikust tehingust, vaid märgistab kõik tehingud kahe firma vahel, mis on sooritatud mõõdunud poole või terve aasta jooksul. Selline väljavõte sisaldab **võlastu** küljel kõik kirjed, mida korrespondent võlgneb, **hüvistus** seevastu kõik need kirjed, millega teda on hüvistatud. Kas ühel või teisel küljel tekkiv saldo,

mille selgitamine ongi kontokorrendi otstarve, kantakse lihinguks (z u m A u s g l e i c h) vähemale kapitaliküljele ja sealt eite uuele arvele.—Eristatakse kontokorrente kasvikutega (inressidega) ja ilma. Kasvikute arvatlus (Berechnung, f.) sünnib kolme erineva meetodi alusel, kusjuures tuleb kasutada kasvikaarve ja kasvikaarve ja kasvikaarve ja kasvikaarve (Zinszahlen und Zinsdivisoren). Progressiivse meetodi (ka saksa meetodiks kutsutud) juures arvatellakse kasvikaarved kirje tähtpäevast kontokorrendi lõpetuseni. Kui esineb kirjeid, mille tähtpäev tuleb alles pärast kontokorrendi lõpetust, siis arvatellakse kasvikaarved lõpetuspäevast tähtpäevani, kirjutatakse need arvud aga punase tindiga, et neid kirjeid teisest eristada, kuna neile kirjele langevaid kasvikuide tuleb kohelda ooduse (diskontona), kuna ju need kirjed hilisema tähtpäeva asemel juba kontokorrendi lõpetuspäeval uuele arvele ülekanntava saldo all kasvikuistatakse või võlastatakse. Selliste hüvistus seisvate kirjete korrutised kuuluvad sellepärast

võlastusse, võlastus seisvad hüvistusse, ja nad kantaksegi sinna musta tindiga. On nüüd kõigi kasvikaarvude saldo kindlaks tehtud ja vähemat arvu osutavasse kasvikaarvude-kolumni kantud kasvikaarvude-saldona, siis hüvistatakse või võlastatakse kasvikuide, vastavalt kasvikaarvude-saldo olemusele. — Tagurpidi arvateldavate kasvikutega ehk retrograadse meetodi järel tehtavas kontokorrendis, arvatatakse üksikute kirjete aeg mitte tähtpäevast lõpetuspäevani, s. o. eetsi, vaid tagasi, nimelt arveperioodi algusest, tavalisti päevast, mille all eelmise arve saldo on kantud uuele arvele, kuni kirje tähtpäevani, millega välditakse punaseid arve. Tagasi arvateldavad kasvikuide kuuluvad samuti kui punaste korrutiste saadused vastasküljele, nii et võlastuskirjete kasvikuide seisavad kasvikaarve hüvistus ja hüvistuskirjete kasvikuide kasvikaarve võlastus. Nii käideldud kontokorrendi kapitalide-saldo ei tähtpäevu aga mitte lõpetuspäeval, vaid päeval, millele on viidud tagasi kõik tähtpäevad, ja et teda muuta

väärtuseks, mis tähtpäevuks lõpetuspäeval, tulevad selles foorsaldos arvesse võtta kasvikud sellest päevast saadik, mis oli kasvikuarvatluse aluseks, kuni lõpetuspäevani, s. o. kogu aja eest kontokorrendi esimesest kuni viimase päevani. — **Ameerika arvatlusmeetodi** järele arvatellakse kasvikud üksaaval ühe kirje daatumist järgmise kirje daatumini. See meetod on aga väga tülikas ja esineb seepärast ka väga harva.

kontokorrentarve— jooksev arve, kus arve omanik võib olla tarviduse kohaselt võlgnik või raha hoiul pidaja. Erineb jooksvast hoiuarvest sellega, et viimase juures arve omanik võib raha kasutada ainult sissemaksitud hoiusumma suuruses.

kontokorrentraamat. See raamat leiab rakendust peamiselt vekslifehinguis ja sarnleb seadistuselt vägagi pearaamatule, mida ta täiendab. Iga ärisõber, kellega meie seisame jooksva arve vahekorras, saab siin perekonna- ja eesnimega varustatud konto, milles märgitakse iga äritehing, tähtpäevagi mainides,

omaette. Mis puutub kirjete sisestusse, siis erineb kontokorrentraamat (kahekordse raamatupidamise) pearaamatust peamiselt sellega, et siin ei märgita, mis konto suhtes on ärisõber debitor, mis konto kaudu ta on kreditor; osundatakse vaid ärijuhtumit ennast ja ulatuses, et tema mõistmiseks piisab. Kontode lõpetus sünnib saldo-ettekande abil.

kõntor, ilal. (c o n t o r o, kesklad. c o m p u t a t o r i u m, s. o. arvetuba. prants. c o m p t o i r), arveruumik, ärituba; kitsamas tähenduses: etve meretaguseis mais.

kõntorist, kõntoriametnik, eriti: kirjestaja, raamatupidaja.

kõntoriteadus, õpp kaupmehe kõigist kirjalikest tõist, mis omakorda moodustab kaubandusteaduse osa.

kõntoritööd: kaupmehe kirjalikud tõõd.

kõntraheerima, lad. (s. t r a h e r e, tõmbama), sobimust, lepingut, kontrahhti sõlmima, kellegagi lepiduma mõnes asjas; võlgu kõntraheerima — kokku tõmbama; sak. k o n t r a h i e r e n.

kontrahendid, lepinglased, on lepingu sõlmijad; sak. **K o n t r a h e n t**, m.

kontrahent, lepinguosaline, lepinglane; **K o n t r a h e n t**, m.

kontraht, lad. (c o n t r a c t u s), leping; sak. **K o n t r a k t**, m, **V e r t r a g**, m.

kontramandeerima, prants., antud käsundit või tellimust tühistama; sak. **e i n e n A u f t r a g w i d e r r u f e n**.

kontramark, vastumärk, vastutäht; templimärgis kaupadel ja pakendeil.

kontraprotest, uuslad., vastukaitse, kohtulik kaitsekiri protestitud vekslil omanikule.

kontrasigneerima, uuslad. alla kirjutama, allkirjastama.

kontraventsioon, uuslad. lepingust või seadusest üleastumine.

kontroll, prants. (c o n t r o l l e, tekk. s. c o n t r e r o l l e, s. r o l l e, list, nimistu, register; ital. r o t o l o, rullike, dim. s. r o t a, ratas), taatlus, järelevalve; võrdlemine, kas töö on tehtud või kas tegevus toimub nõuete kohaselt, kas varandused on alles ja nõutavalt korras; sak. **K o n t r o l l e**, f.

kontrollima, prants. (c o n t r o l l e r), kontroleerima, taalema, kontrolli teostama; sak. **k o n t r o l l i e r e n**.

kontrollmark, tootja poolt kaubale kinnitatud märk, mis tuleb reklamatsiooni korral tagasi saata, et sellega kindlaks tehakaubavalmistamise või pakkimise aega ja vastutavaid isikuid; sak. **K o n t r o l l m a r k e**, f.

kontrolör, prants., taatleja, kontrollija, kontrolli teostaja; sak. **K o n t r o l l e u r**, m.

kontsept, lad., kavastis, mustikiri, kirjatöö esimehe, esialgne üleskirjutis, mustand; sak. **K o n z e p t**, n, **E n t w u r f**, m.

kontsern, uuslad, etvete rühm, mis on koondunud ühiseks majandusühikuks ja allub ühisele juhtimisele, kusjuures üksikud etved jäävad õiguslikult iseseisvaks; sak. **K o n z e r n**, m.

kontsessioon, lad., (c o n c e s s i o), (ametlik) luba või eesõigus (käitise ja äri avamiseks) üldtähtsal alal; sak. **K o n z e s s i o n**, f.

kontsessioonindus; sak. **K o n z e s s i o n s w e s e n**, n.

konvenerima, lad., labu-

ma, sobima, vastama; sak. passen, genehmsein, konvenieren.

konvenients, lad. (convenientia), labusus siivus, sobimus; sak. Bequemlichkeit, Schicklichkeit, f, Übereinkunft, f, Konvenienz, f.

konventsionaaltrahv: tingimuskaristus, mida tuleb kanda siis, kui ei jaksata lubatud pidada; sak. Konventionallstrafe, f.

konventsioon, uuslad., kokkuleppimus, sobimus; sak. Konvention, f.

konversioon tähendab ümberkorraldust, mis võib juhtuda riigivõlgade tasumisel põhjusel, et tahtakse riigi võlgu ühilasemalt korraldada või püütakse intressimäära langetada (reduktsioon), kuna raha on saadaval odavamani. Sel juhtumil toimetab riik tavaliselt nii, et ta konverteeritava laenu üles ütleb ja võlatajaid sunnib oma raha tagasi võtma või leppima vanade obligatsioonide vahetusega uuteks odavamail tingimustel; sak. Konversion, f, Konvertierung, f.

konverteerima, lad., riivõlgade protsendimäärade muutmise; sak. konvertieren.

konvoi, prants. (convoy, l. konvoa, s. conveyer, saatma), saatjakond, saatekomando; relvastatud saatelaev, mis antakse kaubalaevale kaasa kaitseks teise riigi vastu, kellega seistakse sõjajalal, või mereröövlite vastu.

konvoluut, lad. (convolvere, kokku mässima), kimp, rull kirju, pabereid jne.

kood, prants. (code, l. kod'), sõnastik, milles iga kindlaksmääratud märk (täht, silp, lause jne.) tähendab tervet lauset; sak. Code, m.

kooperatiiv, lad., muutuva koosseisu ja kapitaliga ühistu, mille eesmärgiks on kaasa aidata oma liikmete aineliseks ja vaimseks hüvanguks mitmesuguste majanduslike ühisevete või oma liikmete töö korrastamise teel; sak. Kooperativ, n, Genossenschaft, f.

kooperatiivne, ühistegeelik, koostoimiv; sak. kooperativ.

kooperatiivühistu, v. kooperatiiv.

kooperatism; sak. Kooperatismus, m.

- koopia**, lad. (copia), ära-
kirj, teisik; sak. Abschrift, f, Kopie, f.
- kooreühistu**; sak. Rahmgenossenschaft, f
- koormatustama** tähendab raamatupidamises mahakirjutamist, võla kustutamist raamatuis sellega, et summa kantakse hüvitusse; sak. entlasten.
- koormus**: 1) töö määr (hulk), millega töötab käitis või isik; 2) võlgade kogusumma, mis la-sub isikul või etvel; sak. Belastung, f.
- koosnema**, koos seisma; sak. bestehen (aus).
- kõostama**, kokku seadma; sak. verfassen.
- koostis**, koosseis; sak. Gehalt, m, Zusammensetzung, f.
- kõostu**, koostis, kogumik; sak. Bestand, m.
- kop.**=kopikas.
- kopeerima**, ära kirjutama, järel tege-ma. paljundama; kopeerima kutsutakse nimelt väljuvate ärikirjade paljundamist kopeermasinal; sak. kopieren.
- kopeermasin**, aparaat ära-
kirjade mehaaniliseks paljundamiseks; sak. Kopiermaschine, f.
- kopeerraamat**: kirjavahe-
tuse käsitsi sündides kõigi ära-
kirjade raamat, mis eriti hageluste korral on kaupmehele äärmise tähtsusega.
- korjekarp**; sak. Sparbüchse, f.
- korm** (=i), moon; sak. Proviant, m.

Klišeetööstus

Artur Haav

Tallinn, S. Karja 21.

Kõnetr. 456-48.

Joon-, võrk- ja
mitmevärv- klišeed

---

korrapärastama; sak. *regulieren*.

korrastama, v: r a k k i m a.

korreaalvastutus, lad., seosvastutus.

korrespondeerima, uuslad. (lad. *s. r i s p o n d e r e*, vastama), kirju vahetama.

korrespondendid „loro“ ja „nostro“: esinevad niihästi aktivas kui passivas. „Loro“ tähendab ital. keeles „nende“, „nostro“ — „meie“. aktivas esinev „korrespondendid-loro-arve“ tähendab, et teiste pankade ülesandel tehtud maksete arvel on meie pangal õigus teistelt pankadelt nõuda. Aktivas esinev „korrespondendid-nostro-arve“ tähendab meie panga hoiust teises pangas, mis tekkinud meie panga ülesandel teises pangas meie kasuks võstetud summadest. Passiva poolel esinev „korrespondendid-nostro-arve“ tähendab meie panga võlga, mis tekkinud meie ülesandel teises pangas tehtud maksetest. Passiva poolel esinev „korrespondendid-loro-arve“ tähendab teiste pankade hoiuseid meie pangas, mis tekkinud teise panga ülesandel meie pangas

teise panga heaks võstetud; summadest.

korrespondendi-vahekord, äriine vahekord pankade vahel, kui üksteise ülesandel toimetatakse vastastikku rahamakseid ja muid pangatoimendeid, kusjuures tekivad võlad kas võlausaldaja osas esineva panga nõudel või teatava perioodi järele. Korrespondendi-vahekorras olles teise panga, peab iga pank teise panga (korrespondendi) kohta oma raamatus kaks arvet: korrespondent-nostro-arve, mille kaudu arvestatakse kõik tehingud, mis sündisid esimese panga ülesandel teises pangas; korrespondent-loro-arve ehk „vostro“ (teie) -arve, mille kaudu arvestatakse esimeses pangas teise panga ülesandel sooritatud toimen- did. Järjekult, operatsioon, mis esimeses pangas arvestati nostro-arve kaudu, arvestatakse teises pangas loro-arve kaudu ja vastupidi.

korrespondent, uuslad.

1) see, kellega kaupmees korrespondeerib, s.o. seisab kirjavahetuses, kirjavahetaja; ka iga teisel asuv ärimees; 2) see ametnik kontoris, kelle hoole on usaldatud kir-

javaetus, (korrespondents); kirjur; sak. *Korrespondent*, m.

korrespondents, äri-korrespondents, kirjavaetus; sak. *Korrespondenz*, f.

korrutus; sak. *Multiplikation*, f.

korteriühistu; sak. *Wohnungsgenossenschaft*, f.

korv: pakis ja mõõit mitme kaubaeseme alal; sak. *Korb*, m.

korvus, aseaine; sak. *Ersatz*, m.

korvusaine, aseaine; sak. *Ersatzstoff*, m.

kosmopoliit, krk., maailmlane.

kosmopoliitiline, maailmlaslik; sak. *weltbürgerlich*, *kosmopolitisch*.

koteerima, prants. tähistama, väärtpaberit börsile ametlikuks noteerimiseks lubama; sak. *Kotieren*.

kpm—kuupmeeter.

kr.—kroon.

kraaniraha: maks, mis makstakse laevade lastimise ja lossimise eest kraanide abil; sak. *Krangel*, n.

krediidindus, krediidiasjandus; sak. *Kreditwesen*, n.

krediidivõime, hüvistusvõime, etve või üksiku kandejõu kohase krediidi ülemmäär; sak. *Kreditfähigkeit*, f.

krediit (v: krediiti), võlausaldus.

krediitasutis, rahaasutis; sak. *Kreditanstalt*, f.

krediiti: see tähendab, et ostetud või müüdud eseme eest ei tule maksta kohe sularahas, vaid teatava tähtaja möödudes.

krediiti (prants. *crédit*, ital. *credito*, lad. *s. creditum*, s. *credere*, laenutama) antakse, kui usuldatakse; krediiti evitakse, kui on usaldust. Krediit, võlausaldus, millel põhjenevad enam-vähem kõik kaubanduslikud tehingud, on käsutusõiguse siire võõrastele varadele, mis sünnib usaldusest, et sellest, tekkivad kohustused täidetakse krediitikasutaja poolt täpselt. Eristatakse kaks pealiiki krediidi alal: personaal- ja reaalkrediit. Personaalkrediit on kas krediit tagatise vastu või blankokrediit, s. o. krediit ilma igateise kindlustuseta kui usaldus laenaja heasse varanduslikku seisust, ta äivestusse ja iseloomu.

Reaalkrediit on kas krediit sargade ja üldse kinnistute tagatisel, mida kutsutakse immobiliaarkrediidiks, hüpotekaarkrediidiks, või jälle krediit vallasvara tagatisel, s. o. mobiliaarkrediit, lombardkrediit; sak. *Kredit*, m.

krediitima, v. ; krediteerima.

krediitkiri, seadustuskiri, v. Seadustuskirja otstarbeks on teatavat isikut — kirja esitajat — soovitada pankurile või välismaa ärisõbrale, s. o. selles kirjas palutakse soovitatud (kirja esitajat) abistada nõu ja jõuga. Enamjaolt liidetakse sellise soovitava kirjaga (seadustuskirjaga) krediitkiri ehk a(k)-krediitiv- ja palutakse (käsundatakse) selles andressaafi kirjas mainitud isikule tarbekorral andma rahasummasid käsutaja arvel ja teatava piirini. Reisib akrediteeritu mitmest linnast läbi, siis antakse talle tsirkularkrediitkiri ja nimelt nii, et ta kõigis neis linnus võib saada kindlalt ärisõbrult teatavaid summasid teatava kindla ülemmäärani; sak. *Kreditbrief*, m.

krediitpaberid on kergeti ülekanduvad ja üle-

kantavad väärtpaberid; sak. *Kreditpapiere*, pl.

krediit tagatise vastu; sak. *Kredit, m, gegen Bürgschaft*; v: krediit.

krediitühing: selliste ühingute ülesandeks on kaubanduslikukrediidi hüvesid teha kättesaadavaks ka käsitöölistele ja vähema jõukusega kaubitsejale. Need ühingud (meil praegu ühispangadeks kutsutud) on iseenesest ühistegelised ja põhinevad tarbijasühistute põhimõtteil. Paistavad silma nimelt maa-krediitühingud (ühispangad); sak. *Kreditverein*, m, *Vorschusskasse*, f, *Vorschussverein*, m.

krediteerima, hüvistama, krediitima (v.) võlgu andma; raamatupidamises arve krediti kandma; sak. *kreditieren*.

kreditiv, v., a(k)kreditiv, krediitkiri; sak. *kreditiv*, n.

kredit, prants. (credit- l. kredii, ital. credito, lad. s. creditum, laen, s. credere, laenutama), õigustu; arve parempool, kuhu varanduse arves kirjutatakse varakanemine, väljaminek, ja isiklikus arves sum-

- mad, mis etve võlgneb teistele; kasude- ja kahjude- arves näitab krediti pool etve kasu- ehk tulusummasid; sak. **Kredit**, n.
- kreeditor**, võlausaldaja, kellele võlgnefakse, võlataja; hüvistaja; sak. **Kreditor**, m.
- kreeditoride-arve**: arve pearaamat (kahekordse raamatupidamise juures), mille kreditisse ja deebetisse tulevad kanda kõik kreditoride-raamat sisalduvad summad, ja mille lõpetus sünnib bilansiarve kaudu (v. deebitoride arve).
- kreeditoride-raamat**, v. deebitoride-raamat.
- kreposteerima**, v. kindistama.
- kriis**, krk. (krinein, vahet tegema, otsustama): rasked, üldised, ohflikud ajasündmused, mis sunnivad kaubandusliikluse soiku; pööre, pöördjärk; sak. **Krise**, f, **Krisis**, f.
- kriitika**, krk. (kritike, sc. techné, kunst), arvustus, hinne; sak. **Kritik**, f.
- krõõnima**, ihnutsema; sak. **knausern**.
- kt.=kohustetäitja.
- kto. kt., v., cto. ct.
- kt. kt., v. ct. ct.
- kuhjumisteooria**; sak. **Akkumulations- theorie**, f.
- kuhjumus**; sak. **Kumulation**, f.
- kuhjuvad protsendid**; sak. **kumulative Prozente**, pl.
- kuivatusühistu**; sak. **Trocknungsgenossenschaft**, f.
- kuivendusühistu**; sak. **Entwässerungsgenossenschaft**, f, **Drainagegenossenschaft**, f.
- kujustama**; sak. **redigieren**.
- kulaaž**, prants. (coulage), mahavoolus s. o. kaotus, mis tekib vedelate kaupade pihkamisest, mahavoolamisest.
- kulantne**, prants. (coulant), voolav, jõgev; vastutulelik.
- kulants**, prants., äriine viisakus, viisakas suhtumine ostjaskonnale; järelleandlikkus vaieldavatel puhkudel; sak. **Kulanz**, f.
- kuldväering**, v., väering; **Goldwährung**, f.
- kulla- ja hõbedakaal**: mõnes maas tavalisest kaubanduskaalust erinev väärtmetallide kaal; sak.

Gold- und Silber-
gewicht, n.

kullasegane; sak. gold-
führend.

kullavääring, kulla alusel
seisev raha suhteline
väärtus; v. kuldvääring.

kuller; sak., Eilbofe, m.

kultuurmaistu; — sak.

Kulturländerei, f.

kulukas; sak., kost-
spielig.

kulutis, nii on kaubon-
duslikus terminoloogias
nimetus kõigile kuludele;
see väljend on väga mit-
mekülgne ja võib haa-
rata maakleritasu, pak-
kimiskulud, porto, pro-
visiooni jne. Olenedes
sellest, kas kulutis te-
kib kauba-, vekslivõi
teiste tehingute alal, eris-
tatakse kaubakulutist,
vekslikulutist jne. Kalku-
leerides tuleb vahet teha
kulutise vahel, mis tabab
kaupade väärtust (väärtus-
kulutis) ja ku-
lutise vahel, mis tabab
kauba kaalu (kaalu-
kulutis); sak. Spesen,
pl.

kulutus; sak. Auf-
wand, m.

kulutushüvitus; sak. Auf-
wandentchädig-
ung, f.

kulutusosised; — sak.
Aufwandbestand-
teile, pl.

kunstikaubandus on äri-
ala, mis teotseb kujutu-
vate kunstide toodete le-
vitamise alal ja mille pea-
objektiks on joonistised,
vaselõiked, puulõiked, li-
tograafiad, fotograafiad
ja maalid-kujud; sak.
Kunsthandel, m.

kupong, prants. (cou-
pon, l. kupoon, s. cou-
per, lõikama), lõigend,
äralõige; riide ja kalevi
lõik; intressisedel väärt-
paberite küljes, obligat-
sioonidele ja aktsiatele
poognati lisandatud tä-
hedmärgised, mis küljest
lõigatakse, et võsta int-
resse ja dividende vas-
tavais kassades. Kupon-
gid vääritustuvad teata-
vate aastate jooksul, kui
neid pole esitatud. Need
lõigendid sobivad aga
maksuvahendiks kaup-
meestele jne. juba enne
tähtpäeva.

kupongimaks, väärtpabe-
reilt saadavatelt intressi-
delt võetav maks; sak.
Kuponsteuer, f.

kurant, prants. (cou-
rant), vastavalt teatava
maa rahaalusele mündi-
tud metallraha, kuna va-
hetusraha sulam on ta-
valisti alaväärne.

kurantmünt; sak. Ku-
rantmünze; f; v:
münt.

kurantne, prants. (cou-

r a n t, l. kuraan, s. **c o u r r i r**, lad. **c u r r e r e**, jooksmata), jooksev, käibiv; maksev; minustuv. **kurseerima**, lad., liikvel, käimas olema, käibima; sak. **u m l a u f e n**, im **U m l a u f s e i n**, **k u r s i e r e n**.

kursiarv; sak. **K u r s z a h l**, f; v: **kurss**.

kursimärgis, kursisedel. — Mail, kus valitseb elav kaubanduslik liiklus, on neid õige mitmekesiseid, peamiselt jagunevad nad **a m e t l i k e k s** ja **e r a k u r s i m ä r g i s t e k s**. Esimesi annavad välja börsid, kus neid koostavad ametlike maaklerite kaasabil volitatud kaupmeeste esindajad (meil n. n. fondibörsi koteerimiskomisjon). Neid ainuüksi võib võtta kohtulikuks aluseks vekslite-, riigipaberite- ja rahakaubanduse tüliküsimusis. **E r a k u r s i s e d e l e i d** (meil tunnustatud), mis on enamjaolt hulga avaramad kui ametlikud, annavad välja pankurid ja saadavad neid oma korrespondentidele. — Eesti ametlik kursisedel jaguneb kolme veergu: **o s t j a d**, **m ü ü j a d** ja **t e h t u d**; sak. **K u r s z e t t e l**, m, **K u r s b l a t t**, n. **kursisedel**, v: **kursimärgis**.

kurss, prants. (**c o u r s**, lad. **c u r s u s**), jooksvad, ringjooks, ringvool, käive, eriti rahal || koos, suund. — Kurss on vekslite, riigipaberite, aktsiate, mündiliikide jne. jooksev hind, kuna need kaubad nagu reaalsedki kaubad alnavad kord langevat, kord tõusvat hinda, olenedes sellest, kas neid on olemas külluses ja seepärast on vähem ostitavad, või on neid vähem ja seepärast neile ostjaid palju. Pakkumine ja nõudmine mõjustavad seega suuresti kursside seisuga. Tähtsaimad momendid, mis määravad **o b l i g a t s i o o n i d e** kursi, on: 1) selle krediit, kes neid on välja annud (võlgniku); 2) maal maksva (liikuva) protsentimäärade tõus ja langus. **A k t s i a k u r s s e** mõjustavad üldiselt samad asjolut, ainult ehk selle vahega, kus eelmisel puhul oli mõõduandev riigikrediit, et siin selle asemel esineb usaldus etve soliiduse ja ta praeguse kui ka tulevase kasvivate vastu. Ka läheneval arvete-lõpetusel on tavalisti tunnustavat mõju kurssidele, mis etve iga uue laenuga näitab alandamist. Lõikuse halvad tulemused, kaubaäri kon-

junktuur, aen (aastaaeg) ja suuremate rahasummade tähtpäevumine, poliitiline olund jne., kõik need seigad avaldavad mõju riigipaberite ja aktsiate kursside tõusule ja langusele. **Vekslikurssi** mõjustab tugevasti kaubaäri, eriti viljakaubandus, kuna siin tekib suuri arveid, mis tavalisti kaetakse vekslitega. Aga ka aeg, mis seisab vekslite ostu ja talunastuse vahel maksukohas, ei mõjуста sugugi vähe veksliturssi. See väljendab kas seda olemit (summat sularahas), mida makstakse püsiva vekslisumma eest, või seda vekslisummat, mida antakse teatava (kindla) olemit (sularahasumma) eest. Arv, mis nimetab vekslite päevahinda, n. n. **kurssi arv**, on muunduv, püsitu väärtus; kindel norm seevastu, milleks peetakse kurssi, on muundumatu, püsiv väärtus. Tavalisti on viimaseks võõra börsi vääring, mille eest hind kodumaa vääringus määratakse muundumatu väärtus; sak. **Kurs**, m.

kurtaaz, prants. (courtaage), sensaalia (v:), maakleritasu ehk maks, mida saab maakler

(prants. **courtier**, l. kurjtee, sensaal) oma tasuks mõne kauba-, vekslite ehk efektitehingu vahendamisel. Kurtaaz arvatellakse protsentides või promillides; teda maksavad kas mõlemad pooled või jälle ainult üks pool; sak. **Kurtag**, f.

kustutama (võlga); sak. **tilgen**, **löschen**, **eine Schuld abtragen**.

kustutusfond, amortisatsioonifond: kustutuseks kogutud kapital; sak. **Tilgungsfonds**, m.

kustutustähik, mortifikatsioonitähik.

Selles ei leidu vaid tunnistus saadud makse kohta, vaid ka kustutustõendus kaotatud võladokumendi suhtes, ja ta kaitseb võlgnikku kahekordse võlamaksmise eest; sak. **Tilgungsschein**, m.

kutseharidus; sak. **Fachbildung**, f.

kutsekonsul, diplomaatlikus või konsulaarteenistuses seisev palgaline kaubandusesindaja välismaal; sak. **Berufskonsul**, m; v: **kon-sul**.

kutsekool; sak. **Fachschule**, f.

- kuunar; sak. *Schoner*, m.
- kuväär, prants., kirjaümbrik, ümbrik; sak. *Kuvert*, n. *Briefumschlag*, m.
- kv=kilovatt.
- kvalifikatsioon, lad. (s. *qualis, quale*, milline, millist liiki), mihustamine, mihustus; sak. *Qualifikation*, f.
- kvalifitseeruma, mihustuma, kohane olema millekski; sak. *sich qualifizieren*.
- kvaliteet, mihus (v:), omadus; sak. *Qualität*, f.
- kvantiteet, lad. (s. *quantum*), kogus, hulk; välitus; sak. *Quantität*, f.
- kvantum, (umbkaudne) määr, hulk; sak. *Quantum*, n.
- kvart, v; gallon.
- kviitung, prants. (*quittance*, l. kitaanss, sak. *Quittung*, f, lad. *quietus*, prants. *quitté*, tasa), tähik (v:), kirjalik tunnistus maksu õiendamise üle.
- kvintaal, ital., raskusmõõt: 100 kg; sak. *Quintal*, n.
- kviteerima, tähitama, kvii-fungit andma; sak. *quittieren*.
- kvoorum, lad., tarbarv, koosoleku pidamiseks
- seaduslikult nõutav liikmete arv; sak. *Quorum*, n.
- kvoot, lad. (s. *quotus*, a, um, milline, mitmes) — suhteosa, osamaks; kasuosa; sak. *Quote*, f.
- kõdarik; sak. *Windrose*, f.
- kõhelema, embima, aeglema; sak. *zaudern*.
- kõik ühe, üks kõigi eest, v: seosvastutavalt.
- kõlvatu võistlus, heade ärikombeiga vastolus olev võistlusvõtte, — toiming; sak. — *unlauterer Wettbewerb*, m.
- kõnetraat, v: telefon; sak. *Fernsprecher*, m.
- kõrgem võim, sundiv võim; v: *force majeure*.
- kõrvalraamatud: abiraamatud; sak. *Hilfsbücher*, pl, *Nebenerbücher*, pl.
- kõrvalväering; sak. *Beiwährung*, f.
- kädur; sak. *Gehilfe*, m, *Handlanger*, m.
- käemees, käsirik, tagaja; sak. *Bürge*, m, *Garant*, m; v: *garant*.
- käendaja, vastutaja, käemees (v:).
- käendama, vastutama kel-

- legi eest, käemeheks olema; sak. haften.
- käendus, tagamiskohustus; sak. Bürgerschaft, f. Haftpflicht, f, Gewährleistung, f.
- käendusühistu; sak. Bürgschaftsgenossenschaft, f.
- käibekiirus; sak. Umlaufgeschwindigkeit, f.
- käibepanis, läbikäigumaks; sak. Umsatzsteuer, f.
- käibima, liikumas, käimas olema; sak. sich umsetzen, v: kurserima ja ruleerima.
- käibiv veksel, veel mitte tähtpäevunud veksel, veel mitte lunastatud veksel; sak. laufender Wechsel, m.
- käil (-a); sak. Vorschiff, n.
- käilamast, esimast; sak. Klüvermast, m, Fock, f.
- käilapuri; sak. Focksegel, n.
- käitama, käia laskma, käima panema, näit. käitist; sak. in Betriebsetzen.
- käitis; sak. Betrieb, m.
- käitismajandusteadus, teadus, mille uurimisobjektiks on käitis; sak. Betriebswirtschaftslehre, f.
- käitisosavõtuose; sak. Betriebsbeteiligungsdividende, f.
- käitisvanem; sak. Betriebsälteste, m.
- käituskapital: vastandina raketuskapitalile need kapitalisummad, mis kuuluvad äri ehk etve käituse juurde. Sellest järgnedes tuleb vahet teha ka käituskulude ja raketuskulude vahel; sak. Betriebskapital, n.
- käive (-be): liiklus teatava kauba alal, kaupade ost ja müük või ka nende minus; sak. Umsatz, m.
- käivitama, käima, liikvele panema, ringvoolus hoidma; sak. umsetzen; in Verkehr bringen.
- käpard; sak. Pfuscher, m.
- käsikiri, v: manuskript.
- käsinik, kämees; sak. Bürge, m, Gewährsmann, m.
- käsipant: kindlustis, mis liikuva vara kujul antakse võlglastele poolt võla-aldajale võla lõpliku maksmani, et võla-aldajal oleks tarbekorral võimalus oma nõuanguid ra-

- huldada; sak. *F a u s t p f a n d*, n.
- käsiraha**, ederaha, eriti tuntakse teda ostude juures ja üürimaksimisel, ja ta üiesandeks on: alles sõlmitavate lepingute juures väljendada mõlema poole seotust, juba sõlmitud lepingute puhul aga pakkuda ühele poolele tagatist selles, et leping teise poolt täidetakse; sak. *H a n d g e l d*, n, *H a f t g e l d*, n, *D r a u f g e l d*, n, *A n g e l d*, n.
- käsitsema**; sak. *h a n d h a b e n*.
- käsitsus**, v: manipulatsioon.
- käskveksel**, frasseeritud veksel: veksel, mis sisaldab käsundi kolmandale isikule; v: veksel; sak. *g e z o g e n e r W e c h s e l*, m, *t r a s s i e r t e r W e c h s e l*, m.
- käskvekslite-arve**; sak. *T r a f f e n k o n t o*, n; v: aktseptatsioonikonto.
- käsund**: kiri, millega palutakse kedagi välja anda kirjas mainitud isikule mingit eset, eriti mõistetakse selle sõna all allakirjutaja kirjalikku *k ä s u n d i* t teisele sealsamas mainitud isikule, et ta kolmandale samuti mainitud isikule teataval
- tähtpäeval toimetaks teatava asja; sak. *A n w e i s u n g*, f.
- käsundama**, volitama, ülesandeks tegema; sak. *a n w e i s e n*, *b e a u f t r a g e n*, *b e o r d n e n*.
- käsustamisõigus**; v: dispositsioon jne.
- käsustatav**; sak. *v e r f ü g b a r*.
- käsutuseksemplarid**, disponenta; v: raamatu-kaubandus.
- kättama**; sak. *e i n h ä n d i g e n*.
- käabusühistu**, õige väikese tegevusega ühistu; sak. *Z w e r g g e n o s s e n s c h a f t*, f.
- käärollus**, v: ferment; sak. *G ä r s t o f f*, m.
- küllastunud on turg**, kui tuuakse turule enam kaupa kui neid minustatakse; sak. *ü b e r f ü l l t*, *ü b e r f ü h r t*.
- külvis**; sak. *S a a t g u t*, n.
- kümnendarvutus**, *k ü m n e n d m u r r u d*: arvutusviis, mis ei tunne teisi murdarve peale kümnendike, sajandike, tuhandike jne., kusjuures arvutaja asend lihtsalt: annab nimetaja. Arvutus kümnendmurdudega on kergem kui lihtmurdudega, sest langetavad ära nimetajasse

puutuvad tehted. Tervikarvud eraldatakse neist murdudest komaga (,), mis seistes arvude vahel on ka kümnendmurru väliseks iseloomustavaks tunnuseks. Näit. 9,84 tähendab 9 tervikarvu, 8 kümnendikku ja 4 sajandikku, ehk 9 tervikarvu ja 84 sajandikku; 7,006 tähendab 7 tervikarvu ja 6 tuhandikku. Kümnend-tunnuse nihutamine, kui see sünnib vasemalt säemale, korrutab, ja kui see sünnib ümberpöörduvalt, jagab kogu arvsuurst nii mitmeli 10-kordselt, kui mitme koha võrra nihutati kümnend-tunnust. Näit. meie nihutame arvus 8,7326 kümnendmärki ühe koha võrra säemale, sellega saavutame meie arvu 87,326, ja kui see märk nihutatakse kahe koha võrra säemale, siis on arv 873,26, s. o. 10 või jälle 100 korda suurema väärtusega kui alul. Seevastu on arvust 5972 kümnes osa 597,2, sajas osa 59,72 ja tuhandik 5,972. Eristatakse lõp-

likke ja lõputuid murdarve, olenedes sellest, kas on kümnendkohtade arv lõplik või lõputu nagu näit. 0,66666 . . . (2/3). Lõputuid murdarve kutsutakse perioodiliseks, kui nad korduvad samas järjes-tuses (perioodis), nagu näit. $\frac{1}{3}$ 0,347524347524. Lihtmurru muutmaks kümnendmurruks jagatakse nimetaja arvutajasse, millele enne seda juure on riputatud üks või mitu nulli; iga selles jagamises tarvitatud null annab kümnendkoha; sak. *Dezimalrechnung*, f.

kümnendsüsteem, v: desimaalsüsteem.

kümnis; sak. *Zehnt*, m. kümniti; sak. *zeh-n-weise*.

küsi; sak. *Frage*, f.

küsimärk; sak. *Frage-zeichen*, m.

küsitelu; sak. *Vernehmung*, f.

kütismafandus; sak.

Bröndwirtschaft, f.

küttideühistu; sak. *Jägergenossenschaft*, f.

L

l = liiter

£ = naelsterlingi märk.

laadung; sak. (*L adung*, f.), v: last; sak. *Frach*, f.

laadungimanifest; sak.

L a d u n g s m a n i f e s t,
n; v: manifest.

laat (-da); sak. J a h r -
m a r k t, m.

labus; sak. b e q u e m.

ladu: 1) kaubavaru, mida
kaupmees evib; 2) ruum,
milles kaupmees hoiab
tollitud ja tollist vabas-
tatud kaupu (eraladu); 3)
valveladu (tolliladu); sak.
L a g e r, n, W a r e n -
l a g e r, n, M a g a z i n, n.

laduhoone; v: tolliladu;
sak. L a g e r h a u s, n.

ladur, laduja; sak. S e i -
z e r, m.

laduraamat, laoraamat, laduskontro, kaubaskontro. Selles raamatus avatakse igale üksikule artiklile arve ja tähistatakse iga kauba ostusest või müügist tulenev muutus; ka selgub laduraamatu lõpetusel igalt kaubalt saadud tulu, nii et sellest raamatust saadav kasu on kolmekordne. Ta kuju ja korraldus sarnaneb pearaamatu omale: vasemale leheküljele kirjutatakse ostus, säemale leheküljele müük. Seejuures kirjutatakse, peale ostuse- või müügi päeva ja võlataja või võlgniku nime, veel: iga ostetud või müüdud kaubahulga kaal, mõõt,

tükiarv, sort, hind ja summa.

laduraha, laduüür, on tasu, mis tuleb maksta kaupade mahutamaks kasustatava [ruumi eest. Eriti tihti esineb laduraha kaupade juures, mis on antud kellelegi komisjonimüügiks; edasi kaupade puhul, mis speditöör sai saatmiseks, kuid mis pikemaks ajaks jäid tema juure seisma; siis veel seismisel raudteejaamades ja avalikes laduhooneis (v); sak. L a g e r g e l d, n, L a g e r m i e t e, f.

laduskontro; sak. L a g e r s k o n t r o, n; v: laduraamat.

ladutäht on võlatäht kaupade üle, mis kui ta on välja antud riiklike asutiste poolt selleks õigustatud ladudest, on võimeline kandma ka indossamenti; sak. L a g e r s c h e i n, m; W a r r a n t, m.

ladutähtaeg, aeg, kui kaua kaup tohib seista laos, kui temal lasub veel teatavaid tollinõuanguid; ladutähtajaga on meil tegu aga ka mujal ladudes — [peale tollilao; sak. L a g e r f r i s t, f.

laduühistu; sak. M a g a z i n g e n o s s e n - s c h a f t, f.

laduüür; sak. Lagermiete, f; v: laduraha.
laegastama, kasseerima; sak. inkassieren. einkassieren
laegastama (kohtulikult); v: konffskeerima; sak. einziehen, wegnehmen.
laek (-ga); sak. Fiskus, m.
laekama, kassasse sisse võtma.
laekuma, kassasse kogunema.
laekur, laekahoidja; sak. Kassierer, m.
laen, teatavail tingimusil võstetud, laenatud, tavalisti kasvitu (vezinslich) rahasumma. Peamised neist tingimustest on: tagasimaksu koht ja viis kui ka kasvitus. Laenuajat kutsufakse võlausaldajaks, laenuajat võlgnikuks; sak. Anleiher, f.
laenamä, laenuks võtma (kellelki); sak. leihen, borgen.
laenu- ja hoiuühistud, v: ühispannad.
laenuloosid on kas kasvituvad või kasvitatud, omanikule maksivad võlakohustused ehk ürikud, mida annavad välja riigid, linnad, kogukonnad, raudteed jne. ja mis ta-

sufakse aastate jooksul kindla kava alusel ja arvutuste teel (v: arbud). Nad on väärtpaberid ja paljudega neist kaubeldakse väärtpaberiturul, sest nende omamisega evitakse võiduvõimalust ilma kogu sissemaksu riskeerimata, sest tiraažide kestes peab nagu nii iga laenuloos ilma erandita kas suurema või vähema võiduga välja tulema, kui ta ei saa ainult ligilähedast sissemaksuhinda. Kõik loosid jagunevad tavalisti seeriaks, millest igaühel on väike arv numbreid (50, 100 jne.). Seega satuvad loosid kahekordselt tiraaži: seeriati ja numbriti; võidulaen; sak. Anlehenslose, pl.

laenutaja; sak. Verleiher, m.

laenutama; sak. ausborgen, ausleihen, verleihen

laenutamiskassa; sak. Darlehnskasse, f; v: ühispannad.

laenuti; sak. leihweise.

laenutis, kasvivate vastu usaldatud summa, laen; sak. Darlehen, n.

laenutusasutised; v: pandimajad.

- laenuühistu; sak. *Kreditgenossenschaft*, f.
- laevakoos; sak. *Schiffskurs*, m.
- laevakäil, laevanina; sak. *Bug*, m.
- laevalast; v: last; sak. *Schiffslast*, f.
- laevalastikiri; v: veosekiri.
- laevama; sak. *Schiffen*.
- laevamaaklerid on maaklerid, kelle ülesandeks on teatava tasu või maksu eest toimetada laevade veostamist reederi (kapteni) ja kaubasaatja vahel, vahendada laevade oste ja rentimist, abistada võõraid laevnikke tollil, vahel sekka: esineda tõlgina; sak. *Schiffsmakler*, m.
- laevanael, Hollandis, vanasti ka Venes ja Saksas laevade lastimisel tarvitatud kaaluühik (erineva suurusega); sak. *Schiffspfund*, n.
- laevandus; sak. *Schiffswesen*, n.
- laevanina, laevakäil; sak. *Bug*, m.
- laevaregister. Sellist peetakse, nagu äriregistriki, kõigi meresõiduks määratud ja riigilippu kandma õigustatud laevade kohta; sak. *Schiffsregister*, n.
- laevatav, laevakäidav; *Schiffbar*.
- laevatavus; sak. *Schiffbarkeit*, f.
- laevatehaseühistu; sak. *Werftgenossenschaft*, f.
- laevatonn, v: tonn; sak. *Schiffstonne*, f.
- laevatääv; v: laevavananasa.
- laevavahing, avarii; sak. *Havarie*, f.
- laevavannas, laevatääv; sak. *Schiffssteven*, m.
- laevnikkudeühistu, v: laevuriteühistu.
- laevuriteühistu, laevnikkudeühistu; sak. *Schiffergenossenschaft*, f.
- lagamik; sak. (endlose) *Wasserfläche*, f.
- lahkumine; sak. *Austritt*; m.
- lahter (-htri); v: rubriik; sak. *Rubrik*, f.
- lahterdama; sak. *rubrizieren*.
- lahtine arve: iga veel mitte lõpetatud või veel mitte tasakaalustatud arve pearaamatus või kontokorrentraamatus; sak. *offene Rechnung*, f.
- laialdama, v: levitama.

- laidustama; pahaatama; sak. missbilligen.
- laiusus, geogr. laius; sak. Breite, f.
- lamemik; sak. Flussbett, n.
- land; sak. kleine Bucht, f.
- lang (börsil); sak. Baisse, f.
- langimets; sak. Ausschlagwald, m.
- languspekulant; sak. Baissier, m.
- laokaup; sak. Stapelware, f.
- laoraamat; v: laduramat.
- laos; sak. Verderb, m.
- laoseis, kaupluses ja laos oleva kauba või materjali kogus ja väärtus; sak. Lagerbestand, m.
- laos olema; sak. lagern, sich auf dem Lager befinden.
- laostama, raamama; sak. ruinieren.
- laostus; sak. Krach, m.
- „laovahid“, kaupluse seisma jääv, raskesti minustuv kaup; sak. Lagerhüter, pl.
- last on laadung ehk kaup, mida laevur võtab edasi-toimetamiseks pardale teatava tasu (lastise, veose, lastiraha) eest; Fracht, f, Ladung, f.
- last, laevalast, kõigis sadamais tarvitatav mõõt raskete kaupade jaoks, kuid koha järele väga vahelduva suurusega; sak. Last, f, Schiffslast, f.
- lastija; sak. Verloader, m.
- lastima: laeva laadimaks täielts või osati või laadimiseks rentima.
- lastiraha; v: lastiveos.
- lastis: tasu, hüvitus kaupade veo ehk transpordieest; veos, lastiraha; sak. Fracht, f.
- lastisekiri, veosekiri (v:); sak. Frachtbrief, m.
- lausend, sisestise, kirjendi, tekst ja summa raamatu pidamises; sak. Satz, m.
- lausmeri; sak. Flachsee, f.
- lausung; sak. Meinungsäusserung, f.
- lautersadam, nõjasadam; sak. Anlegedafen, m.
- laveerima (laevust), (holl. laveren, see prants. s. louvoyer, louverier, holl. s. loef, luuf), vastu tuult vaheldamisi vasemat ja säämat kätt purjetama, loovima, ristilema; mitte otseteed eesmärgi poole

tüürima; kõhklema; sak.
l a v i e r e n.

lebu: konossamendis (v:) fikseeritud aeg laeva lossimiseks ja lastimiseks; sak. Liegetage, pl. Liegezeit, f.

lee, holl., merekeeles: tuulealune, s. o. allpool tuult seisev laevakülg.

legaalne, lad. (legalis, s. lex, gen. legis, seadus), seaduslik, seadusepärane; sak. legal, gesetzlich, rechtlich.

legaliseerima, seadustama.

legaliseeruma, seadustama.

legatuur, ital., sulam (v:); v: l e g e e r i m a.

legeerima, ital. (legare, lad. ligare, siduma), metalli teisega kokku sulatama, segama; sak. legieren; v: sulam.

legitiimne, lad. (legitimus, s. lex, legis, seadus), seaduslik, seadusepärane; õiguspäraselt sündinud; sak. legitim.

legitimatsioon, seaduslikustus, seadusepärustus,

- õigustus; tõestav tunnis-
tus; sak. *Legitima-
tion, f, Ausweis,
m.*
- legitimatsioonikaart**, isi-
kutunnistus, õigustus-
kaart.
- legitimeerima**, seaduspä-
rastama, seaduslikuks
tunnustama, õigeks te-
gema; sak. *legiti-
mieren, beglau-
bigen.*
- leibur**, leivategija; sak.
Brofbacker, m.
- leisev**, page; sak. *mü-
sig.*
- leislikkus**; sak. *Müssig-
gang, m.*
- leisutsema**, jõude olema;
sak. *müssig sein.*
- lekaaž**, sak.-prants.,
anumatest väljapihku-
mine ja väljapihkunud
kaupade pealt tehtav
hinnaaland; sak. *Lek-
kage, f.; v: kulaaž.*
- lekkima**, — (anumatest)
välja pihkuma; (laeva
kohta) vett sisse laskma.
- lemmessiid**; sak. *Flock-
seite, f.*
- lendpost**; sak. *Flug-
post, f.*
- lepind**; sak. *Abma-
chung, f.*
- lepindama**; sak. *kon-
traktilich verpflich-
ten.*
- lepinduma**, sõlmima ostu,
- äri, tehingut; leppima
kellegagi mõne asja os-
tus või müügis; sak. *a b-
m a c h e n, a b s c h l i e s-
s e n.*
- lepindus**; sak. *kon-
traktiliche Ver-
pflichtung, f.*
- leping** ehk **kontraht**:
kahe või rohkema ar-
vu isikute vahel sõlmi-
tud kirjalik või suuline
kokkulepe, millega üks
pool teise kasuks lubab
teatava jõudluse; sak.
*Vertrag, m, Kon-
rakt, m.*
- lepinglane**, see, kes sõl-
mib teisega lepingu,
kontrahent (v:).
- lepinglased**; v: kontra-
hendid.
- lepituskoda**; sak. *Süh-
neamt, n.*
- leppesumma**, v: *aversum.*
- leppetäht**, tehingumärgis
(v:); sak. *Schlusszet-
tel, m.*
- leppuma**; sak. *konsen-
tieren, einwilli-
gen.*
- leppumus**; sak. *Einwil-
ligung, f.*
- leppus**; sak. *Konsens,
m, Eintracht, f.*
- levantiin**, prants. (levan-
tine), Hommikumaa
siidriie.
- leeverima**; protesti levee-
rima, protestiga esinema,

- protesteerima; sak. *le-
vieren* (prants. *s. le-
ver*).
- levitama, laialdama; sak. *verbreiten*.
- lühing, tasandus, tasumus; sak. *Ausgleichung*, *f*, *Aufrechnung*, *f*, *Kompensation*, *f*; *v*: kompensatsioon.
- lihtima; sak. *kompensieren*, *ausgleichen*.
- lihtne kalkulatsioon; sak. *einfache Kalkulation*, *f*; *v*: kalkulatsioon.
- lihtveksel: veksel, millega väljaandja kohustub ise vekslisummat tasuma vekslitõiguse alusel; sak. *eigener Wechsel*, *m*, *Solawechsel*, *m*, *trockener Wechsel*, *m*.
- liidus (— e); sak. *Fuge*, *f*.
- liigeühistu; sak. *Mitgliedgenossen-schaft*, *f*.
- liigitama; sak. *klassifizieren*.
- liigkasulus, võus (— u); sak. *Wucherei*, *f*, *Wucher*, *m*.
- liigäär; sak. *Überschuss*, *m*.
- liikimisgeograafia; sak. *Verkehrsgeographie*, *f*.
- liiklema; sak. *verkehren*.
- liitklemine, liiklus; sak. *Verkehr*, *m*.
- liiklus, *v*: liiklemine.
- liikmestlahkumine, *v*: lahkumine.
- liikmesus; sak. *Mitgliedschaft*, *f*.
- liira, Itaalia rahaühik (lühend £).
- liisutama, *v*: arbutama.
- liiter, krk. (*s. liitra*): õõnesmõõtude ühik kuivade ja vedelate kaupade mõõtmiseks, jaguv 10 deetsiliitriks à 10 sentiliitrit à 10 milliliitrit; 1 liiter = $\frac{1}{1000}$ kuupmeetrit; sak. *Liter*, *n*. (*ka* : *m*).
- liitma, ühendama, kokku panema, arvusid summaks ühendama; sak. *vereinigen*, *verbinden*.
- liitplokk, *v*: talf;
- liitprotsent, *v*: taasintress.
- liituma, ühinema; sak. *sich verbinden*; *v*: fusioon.
- liitus kalkulatsioon; sak. *zusammengesetzte Kalkulation*, *f*; *v*: kalkulatsioon.
- likvidaator, likvideerija, lõppaja, likvideeritava etve võlaasjade ajamisele volitatud isik; sak. *Liquidator*, *m*.
- likvidatsioon, lad. (*li-*

- quidatio, tegevuse lõpetamine; sak. Liquidation, f; v: lõpang.
- likvideerima, lõppama (v:), sak. liquidieren.
- likvideeruma, lõppuma, ennast likvideerima.
- likviidne, lad. sula, selge, õige, tunnustatav; tõestatud ehk tunnustatud (võlg); varanduse või tema üksikute osade omadus ruttu ja suuremate kahjudeta sularahaks muudetud saada; sak. liquid.
- likviidne mahutus, kergesti kättesaadav, tarvilikul korral kohe tagasimakstav rahamahutus; sak. liquide Investierung, f.
- likviidsus, likviditeet, lad., maksmisvalmus, käitise jooksvate kohustuste suhe kergelt realiseeritavate varanduste osadega; sak. Liquidität, f.
- limiit, prants. (limite, ital. limito, lad. limitum s. limes, gen. limitis, piir), komisjonärile komitendilt eetikirjutatud äärmine hind, millega ta tohib osta või müüa teatava kauba; üle selle limiidi ei tohi komisjonär ei osta ega müüa; sak. Limit, n, Limitum, n, Limite, f.
- limited, ingl. (lühend ltd.), osanike piiratud vastutuse märke ingliskeelses firmanimes; sak. mit beschränkter Haftung (m. b. H.).
- limiteerima, piirama, piiristama, hinda piiridesse panema; sak. limitieren.
- linaharimisühistu; sak. Flachsbaugensenschaft, f.
- linaühistu; sak. Flachsverwertungsgenossenschaft, f.
- lineerima, liinima, joonima.
- linnastama; sak. urbanisieren.
- lisakohustus; sak. Haftpflicht, f. v; lisavastutus.
- lisand; sak. Anhang, m.
- lisand: kullale ja hõbedale lisandatud odavam metall (vask); sak. Zusatz, m.
- lisandraha; sak. akzessorisches Geld, n.
- lisang, v: postskriptum.
- lisavastutus, lisakohustus, liikme vastutus peale äriosa (osuse) ühistu kohuste eest: 1) kui lõpamisel tuleb nii suur kahjum ilmsiks, et võlatajaid ei suudeta rahuldada ühistu varandustega; 2) kui kahjum üle-

- tab ühistu omakapitalid, seda eriti ühistegelikes krediitasutis; — sak. *Haftpflcht*, f.
- lisavastutusesumma; sak. *Haftsumme*, f.
- lisaveos, v: primaaz.
- litera, v: littera.
- litsents, lad. (*licentia*), luba; eesõigus; patent; sak. *Lizenz*, f.
- littera, lad, aabe (—pe), trükitäht; sak. *Buchstabe*, m.
- liuguvad palgad; sak. *gleitende Löhne*, pl.
- liuguv astmik; sak. *gleitende Skala*, f.
- lloyd, ingl. (l. loid), merkaubanduse kindlustusseltsing; laevasõidu seltsing. Nimetus on tekkinud Lloyd'i kohvikust Londonis, kus 17. sajandist saadik koos käisid laevamaaklerid; sak. *Lloyd*, m.
- lóco, lad., müügi koht; kohal, millest räägitakse; v: lokokaup.
- loek (—ku), loend, nimistu; sak. *Verzeichnis*, n; tariif.
- loend, nimekiri, kus esemed on loendatud üksikult; sak. *Verzeichnis*, n, *Aufzählung*, f.
- loendama, üles lugema; sak. *aufzählen*.
- loendsedel; sak. *spezifizier'te Note*, f.
- loendus, nimistu; sak. *Liste*, f; *Befund*, m.
- loetavad kaubad, v: loeteldavad kaubad.
- loeteldavad kaubad, loetavad kaubad, on sellised, mida ei mainita mitte kaalu ja mõõdu järele, vaid arvu arvesse võttes; sak. *zahlende Güter*, pl, *Süßckgüter*, pl.
- logima; sak. *loggen*.
- lokaal, lad., s. (*locus*; koht), ruumik, äriruum, eriti joomakoht, kõrts, sak. *Lokal*, n.
- lokaalne, lad. (*localis*), kohaline, kohalik, paikne; sak. *örtlich*, lokal.
- lokatsioon: konkurssidel ja fallimentidel tombuvõlatajate jagamine liigeks; sak. *Lokation*, f.
- lokaut, ingl. (*lockout*), tööliste korrapealne valdamine.
- lokokaup, (v: loco), kohalolev. kohe hangitav kaup; sak. *Lokoware*, f, *Lockware*, f.
- lombarditähik, v: pankdiktung.
- lombardkrediit; sak. *Lombardkredit*, m; v: krediit.
- loobuma; sak. *verzichten*.

loobuma (õigusest), sich eines Rechtes beheben.

loodendama; sak. *verheuern*; v: lootmeäri.

loomakindlustusühistu; sak. *Viehversicherungsgenossen-schaft*, f.

loond (—nu), aineastu, natuura, mitte raha.

loonus; in natura.

loonushange; sak. *Naturallieferung*, f.

loosid, arbud (v:), v: laenuloosid.

loosing (-u); sak. *Tirage*, f; v: *tiraaž*.

loositama, v: arbutama.

loositus, sak. *Verloosen*, n.

loostama, registreerima (v:).

loostik, v: registrand.

loostu, registratuur (v: 1).

lootlema (börsil); sak. *heuern*.

lootmekiri; sak. *Promesse*, f.

lootmeäri: loosi omanik võib selle teatava hüvituse vastu kas tervelt või osaliselt järgmiseks tiraažiks anda mõnele teisele isikule (loodendada), s. o. üle anda tingimusel, et üürija, kui loos tiraažis välja tuleb, saab võidu täie loosi väljamaksmisel või uue asemele ostmisel

täiesti enesele. Selles lootuses sõlmitud ostu kohta valmistatud ürikut kutsutakse lootmekirjaks ehk promessiks (v:); sak. *Promesse*, f, *Promessenschein*, m, *Heuerbrief*, m.

loots, holl. (*loots*, vanaingl. *laodsmān*, holl. *s. loots*, loodimisriist), on võimude poolt ametisse seatud, ümbrust, sadama, reidi ja ranniku sõiduveft tundev isik, kes oskab väljuvaid ja saabuvaid laevu kindlasti ja julgelt juhtida. Lootsid alnavad merevõimude kontrolli; sak. *Lots*, m; v: **piloot**.

lootsima, laeva kindlalt (lootsina) juhtima; sak. *lotsen*.

lootusetu võlg, võlg, mille kättesaamiseks pole lootust.

loovima; v: laveerima.

loovis; sak. *Abstandsgeld*, n.

loovutus; sak. *Auslieferung*, f.

lossima; maha lastima, välja laadima, kaupa laevalt maale toimetama; **lossimiskoh**t, koht kus kaupu välja laaditakse, ka sadam, kus laev lossib; sak. *Loss-schēn*, *entlosschēn*.

lossing (-u), väljalastimine, lossimine, milleks vajatakse teatavat arvu lossimispaevi ja ka teatavat lossimiskohata; sak. Entlo - schung, f.

ltd.; lühend s. limited (v:).

luide, liivajoom; sak. Düne, f.

luisend; sak. Fiktion, f.

luisendama, fingeerima; sak. fingieren.

luisendarve; v; conto fintõ.

luisendveksel: veksel, mis petislike kogemustega on varustatud luisendatud (võlts-, fingeeritud) nimedega; sak. Kellerwechsel, m.

lukkama; sak. verschliessen.

lukkum; sak. Verschluss, m.

lukratiivne; lad. (lucrativus, s. lucrum, kasu, võit), kasutoov; tulutoov; sak. lukrativ, einträglich. gewinnbringend, vorteilhaft.

luksusartikkel, toredusese; sak. Luxusartikel, m.

luna; sak. Lösegeld, n.

lunamakse: kauba hinna või kulutise kassang posti- või raudteevalit-

suse poolt kauba saabumisel; sak. Nachnahme, f.

lunapäev, v: tähtpäev.

lunastama: 1) vekslitehinguis: presenteeritud (esitatud) vekslit võstes välja ostma. 2) panditud kaupu, efekte jne. olemaksmise teel võlausaldajale jälle tagasi võtma; sak. einlösen.

lunastatävus; sak. Einlösbarkeit, f, Einlöslichkeit, f.

lunastus; sak. Rückkauf, m.

luudetud, v: exclusive; sak. mit Ausnahme.

luuk, (-gi); sak. Schalter m.

luutlik; sak. exklusiv.

luutma; sak. ausschliessen; v: ekskludeerima.

lõbustusmaks; sak. Lustbarkeitssteuer, f.

lõdus, v: meelikas.

lõdvenema, langema hinnas; sak. abflauen.

lõik (-gu); sak. Textabsatz, m.

löikekaup, nii kutsutakse kõiki kaupu, mis müüvad meetrimõõdustiku alusel, ja nende hulka arvatakse kõik liigid puuvillaseid, villaseid, linaseid ja siidiriideid, ka paelad jne.; sak.

- Schnittwaren, pl.
Langwaren, pl.
- lõiv, andam, maks (koh-
tus; sak. Gebühr, f.
- lõivama, lõivu maksmä;
sak. die Gebührent-
richten.
- lõivundus; sak. Gebüh-
renwesen, n.
- lõivutama, lõivu võtma,
lõivu maksmä panema;
sak. Gebühren er-
heben, besteuern.
- lõpang; sak. Abrech-
nung, f.
- lõpang, (-u), likvidat-
sioon. Äri, kauban-
dusseltsingu lõpetamisel
müüakse olelevad va-
randusesemed, inkassee-
ritakse välisvõlad, mida
nimetatakse likvidat-
siooniks ehk lõ-
panguks. Selle toi-
minguga, mis kestab pi-
kemat aega, peab tava-
listi hakkama saama üks
seltsinglasist, vahel ka
mitu isikut, keda siis
kutsutakse likvidat-
toriks, ja kellele kuu-
luvad kõik õigused,
mida asi eeldab. Viima-
sed kasutavad endist
seltsingunimetust, kuid
lisavad juure „likvideeri-
miskomisjoni“ ehk „lõp-
pamisel“. Lõpanguga on
meil tegu ärielus ka siis,
kui kaupmees äri vaba-
- tahtlikult likvideerib; sak.
Liquidation, f.
- lõpetama teatavat kaupa,
selle all mõistetakse ole-
masoleva lao müümist,
tavalisti kavatsusega, se-
da kaupa tulevikus mit-
te enam osta.
- lõppama, tähendab äri
või seltsingut kaotama,
lõpetama; ta võlgu ja
nõuanguid vastastikku
korraldama. Konkursi-
asjanduses tähendab lõp-
pama: võlatajate nõuan-
guid selleks määratud
aja jooksul esitama ja
tõendama; sak. liqui-
dieren.
- lõppamine, v: lõpang.
- lõpparvestus; sak. Ab-
rechnung, f.
- lõppbilanss, v: bilanss.
- lõsnima; sak. nachläs-
sigarbeiten.
- lõbihind, keskmine kau-
bahind; sak. Durch-
schnittspreis, m.
- lõbikäigumaks, v: käi-
bepanis.
- lõbimüük, käibe nimetus
kaubanduslikes etveis;
aasta jooksul müüdud
kaupade kogusumma;
sak. Umsatz, m.
- lõbistama; sak. perfor-
rieren.
- lõbistikku; sak. durch-
schnittlich.
- lõbitaara; sak. Durch-

schnittstara, f; v: taara.	lähetaja, saatje; sak. V e r - s e n d e r, m.
läbiveoandamid, v: tran- siitandamid.	lähetama, saatma; läki- tama, komandeerima.
läbiveokaubandus, fran- siitkaubandus, pole kau- bandus, vaid lihtne transpordi- ehk veose- äri; tema huvialaks on vaid kaupade läbimine; sak. D u r c h f u h r h a n - d e l, m.	lähetustasu, komandee- rimisraha.
läbiveotoll, transiitoll, toll, mis tuleb maksta selle riigi võimudele, mille kaudu juhitakse kaup; sak. D u r c h - g a n g s z o l l, m.	lähisliiklus; sak. N a h - v e r k e h r, m.
	läimima; sak v e r n a c h - l ä s s i g e n.
	läkitis; sak. S e n d - s c h r e i b e n, n.
	längkiri; sak. S c h r ä g - s c h r i f t, f.
	lökkuma; sak. s i c h v e r - s c h i e b e n.
	lüüs (-i), paisusilm; sak. S c h l e u s e, f.

M

m, lühend s. meeter; m² =
ruutmeeter; m³ = kuup-
meeter.

M, rooma numbrina :
1000 (sõnast mille).

maabuma, maanduma ;
sak. l a n d e n.

maabumiskoht; sak. L a n -
d u n g s p l a t z, m-

maailmlane, kosmopoliit ;
sak. W e l t b ü r g e r, m.

maakler, sak. (M a k l e r,
m), sensaal (v);, c o u r -
t i e r (v);, (kauba-) va-
hendaja. Maaklerid on
isikud, kes vahendavad

kutselist äritehingute sõl-
mimist, mille eest nad
saavad teatavad profsen-
did käibelt (maakleri-
tasu, kurtaaž, sensaalia),
niipea kui tehing on
sooritatud tänu nende
vahendusele. Et vastata
piisavalt oma kutsele,
peab maakler evima
kaubandusliku hariduse,
tüsedad teadmised kau-
banduse alal, eriti aga
sellelt erialalt, millele ta
pühendub peamiselt.
Olenedes tegevusvälja
harust eristatakse: ka-
u- b a- ehk produkti-

- maaklereid**; vek-
 li-, fondi-, aktsia-
 ja rahamaakle-
 reid; laevamaa-
 klereid; kindlus-
 tust maaklereid
 kindlustustehingute soo-
 ritamiseks. Maakleri tege-
 vuse peamiseks asupai-
 gaks on börs, ja see
 maksab eriti fondimaak-
 leri te kohta, kuna ju ni-
 melt börsil sünnib pea-
 aegu kõik kaubandus
 aktsiate ja obligatsioonide-
 dega. Teised maaklerid
 vahendavad aga ka ma-
 jast majja ja külastavad
 kaupmehi ülesannete
 nõutamise eesmärgiga
 jne. Maakler peab pida-
 ma žurnaali, kuhu ta
 kannab kõik oma tehin-
 gud ajajärjestuses ja vii-
 bimata pärast soorita-
 mist. Pooltele annab ta
 tehingumärgise-
 (v:); sak. **Makler**, m.
- maakul**, lad. (**macula**),
 viga, tähn, puue; sak.
Makel, m, **Mangel**,
 m, **Fehler**, m, **Flecken**, m.
- maanditearve**; sak. **Lie-**
genschaftenkont-
to, n; v: immobiili-
 de-arve.
- maanduma**, maabuma;
 sak. **landen**.
- maandusseadeldus**; sak.
Agrarverfassung,
 f.
- maapägu** (-pao); sak.
Landflucht, f.
- maaparandusühistu**; sak.
Meliorationsge-
nossenschaft, f.
- maatschappij**, holl. (l.
 maatskapei), ühing, kau-
 bandusseltsing Hollandis,
 eriti suur Hollandi-Ida-
 India kaubanduskompa-
 nii.
- maavõlastumine**; sak.
Bodenverschul-
dung, f.
- mademed**; sak. **Bahn-**
steig, m.
- mägasin**, prants. (**mag-**
azin, **magasin**, arb.
 s. **machsan**, **alm-**
achsan, küün, tagavara-
 hoone, varuhoone), ladu,
 ait; suurem kauplus; sak.
Magazin, n.
- magasinier**, prants. (l.
 magasinjee), laduhoidja;
 sak. **Magaziner**, m,
Lagerverwalter,
 m, **Lagervor-**
stand, m.
- magasiniraamat**, v: lada-
 raamat; sak. **Mag-**
azinbuch, n.
- mahtuvus**, sisaldavus; sak.
Gehalt, m.
- mahukas kaup**: trans-
 portkaup, mis vähese
 kaalu juures nõuab suurt
 ruumi; sak. **sperri-**
ges Gut, n.
- mahutama kapitali**, raha

- intresside vastu laenu-
tama; sak. Geld an-
legen.
- mahutised**; sak. Inves-
titionen, pl.
- mahutus**, kandvus, tähen-
dab laadumagi suurust ja
kaalu, mida laev täie
kindlusega võib vedada;
laevade kandvus väljen-
datakse tavalisti tonni-
des; sak. Lastigkeit,
f. Tragfähigkeit,
f. Tonnengehalt,
m.
- maiskaubandus**: vastan-
dina meretagusele kau-
bandusele kaubandus,
mis sünnib teatava maa
piirides ja selle maa
elanike vahel; sak. Bin-
nenhandel, m, in-
ländischer Han-
del, m.
- maislinn**; sak. Land-
stadt, f.
- maismaa**, manner; sak.
Festland, n.
- maissadam**, kõikjal maast
piiratud sadam; sak.
Binnenhafen, m.
- maitsenäidis**; sak. Ge-
schmackmuster, n; v:
näidisekaitse.
- majaarve**; sak. Haus-
konto, n; v: kinniku-
arve.
- majakond**; sak. Haus-
gesinde, n.
- majandama**, majandust pi-
dama, juhtima, majan-
duse alal teotsema; sak.
bewirtschaften.
- majandus**, ökonoomia,
aineliste võimaluste (va-
rade) loomine tarvete
rahuldamiseks; sak.
Wirtschaft, f.
- majanduskriis**; sak.
Wirtschaftskrise,
f; v: kriis.
- majanduslik põhimõte**,
ökonoomiline printsiip,
saavutada vähimate ku-
ludega suurimaid tule-
musi; sak. ökonom-
isches Prinzip,
n.
- majandusteadus**, teadus,
mis käsitleb majandus-
likku tegevust; sak.
Wirtschaftslehre,
f.
- majandusühistu**, ühistu
oma liikmete majapida-
mistarvete rahuldamiseks
ja edendamaks; v: põl-
lumajanduslik
tarbijateühistu.
- majaskelu**, kodune maja-
pidamine; sak. Haus-
haltung, f.
- majaskeluarve**: see konto
esineb peagu eranditult
deebitorina ja on nagu
ärikulutisearve kahjude-
ja kasude-arve abiar-
veks. Võlastatakse seda
arvet kõigi summadega,
mida kulutatakse majas-
kelule ja printsipaali

- poolt isiklikeks tarbeiks, ja raamatute lõpetusel kandub saldo kahjude- ja kasude-arvesse; sak. *Haushaltungskonto*, n.
- majasklema**, maja pidama; sak. *haushalten*.
- majoriteet**, lad. (s. *major*, neutr. *majus*, komparatiiv s. *mag-nus*, a, u, suur); enamik, (häälte-) enamus; tähtsusega aktsiaseltsingute peakoosolekuil ja võlatajate istungeil konkursside puhul; sak. *Majorität*, f, *Mehrheit*, f, *Stimmenmehrheit*, f.
- május**; sak. *Haushalt*, m.
- majuseõpetus**; sak. *Ökologie*, f.
- makse**; sak. *Zahlung*, f.
- maksimum**, lad., ülemmäär; suurim; kõrgeim hind, suurim summa, seega siis vastand miinimumile (v); sak. *Maximum*, n.
- maksma**, raha välja andma; sak. *zahlen*.
- maksnik**, maksualune, panisekohuslane; sak. *Steuerpflichtige*, m, *Steuerzahler*, m.
- maksualune**, v: maksnik.
- máksuelvang**, maksuta-
- sandus, maksuelvandus; sak. *Zahlungsausgleich*, m.
- maksud**, v: panised; sak. *Steuern*, pl.
- maksukoormatus**; sak. *Steuerbelastung*, f.
- maksuma**, maksma mine-ma, hinda omama; sak. *kosten*.
- maksundus**; sak. *Steuere-wesen*, n.
- maksunädal**; sak. *Zahl-woche*, f; v: messid.
- maksupäev**: päev maksunädalas, kus tulevad korraldada kõik messil või juba varem sõlmitud kokkulepped ja lunastada kõik messiajaks välja antud vekslid; sak. *Zahltag*, m, *Zahlungstag*, m; v: messid.
- maksus**, hind; sak. *Preis*, m.
- maksususulus**; sak. *Zahlungssperre*, f.
- maksutaandus**, maksu tagasitasumine; sak. *Steuerrückvergütung*, f.
- maksutus**, muidusus; sak. *Unentgeltlichkeit*, f;
- maksutõrje**; sak. *Steuerabwehr*, f.
- maksutähtaeg**; sak. *Zahlungssfrist*, f; v: tähtaeg.
- maksuvõimeline**, maksuäiveline; sak. *zahlungsfähig*.

maksuäivetus, maksu-
võimeetus, maksujõuetus;
v: **insolvents**,

malm, v: **osmus**.

malnidus; sak. **Anwesenheit**, f.

manco, ital. v: **manko**.

mandaat, lad. (**mandatum**), käsk, käskkiri;
käsund, edasivolitus;
volitus; sak. **Mandat**,
n, **Auftrag**, m. **Vollmacht**, f, **Befehl**, m.

mandaator, v: **mandant**;
sak. **Mandator**, m.

mandant, lad. (**mandans**):
volitaja, käsundaja, see,
kes annab volikirja; sak.
Mandant, m.

mandataar, volinik, volita-
tatu; sak. **Beauftragte**, m, **Mandatar**, m.

manifest, kesklad. (**manifestum**, lad. s. **manifestus**, a, u, m, käega katsutavalt selge, s. **manus**, käsi), ni-
hästi mere- kui ka jõe-
laevadel valmistatud loe-
telu laevale lastitud kau-
pade üle, mille laevur
lähtekohas konossamen-
tide põhjal valmistab ja
mida ta osalt ise vajab
veose arvatlemaks, osalt
aga esitamiseks tollivõ-
imudele. Laevur (kapten)
vastutab ta tõepärasuse
est. Manifest peab igal
kaptenil kaasas olema;
sak. **Manifest**, n,

Ladungsmanifest
n.

manifestatsioonivanne;
sak. **Manifestationseid**, m; v: ilm-
susevanne.

manipulatsioon, lad., asja
käsitus; kauba töötle-
mine käsitsi; sak. **Manipulation**, f.

manipuleerima, lad., kä-
sitsema, käsitsi töötlemä;
sak. **manipulieren**,
eine Sache behandeln.

manitsuskiri; sak. **Mahn-
schreiben**, n; v: **moni-
toorium**.

mankeerima, puudu ole-
ma, puuduma; sak. **man-
kieren**, **mangeln**,
abgehen.

manko, ital. (**manco**),
puuduv osa kauba kaa-
lust, puudujääk, vajak;
sak. **Manko**, n.

manuaal, lad. (s. **manu-
alis**, käe järele), abi-
raamat, v: klade ja
brouillon, memo-
riaal; käsiraamat; sak.
Manual, n.

maanuaalleksikon, lad.-
krk., käsisonaraamat,
käsisonastik; sak. **Hand-
wörterbuch**, n.

manufakt: kitsamas mõt-
tes kutsutakse nii teks-
tiiltööstuse tooteid; ava-
ramas mõttes iga inim-

- liku käsitöö toodei; sak. **Manufaktur**, n.
- manufaktuur**, uuslad. (m a n u f a c t u r a, prants. m a n u f a c t u r e, l. manufaktuur), on kitsamas mõttes tehas, kus inimkättega või neid asendavate masinatega töötletakse tooraineid tarvitusesemeiks; kudemistööstus; edasi: kootud riidekaup; sak. **Manufaktur**, f.
- manufaktuurkaubad**, riidekaubad, erifi naiste rõivaste jaoks; sak. **Manufakturwaren**, pl.
- manufaktuurtaim**, kiu-taim; sak. **Manufakturpflanze**, f, **Faserpflanze**, f.
- manukäs**, malnitseja; sak. **Anwesende**, m.
- manused**; sak. **Zufatten**, pl.
- manuskript**, lad. (s. m a n u s c r i p t u m, käsitsi kirjutatud), iga käsitsi kirjutatud kirjatöö; käsikiri; sak. **Manuskript**, n, **Handschrift**, f.
- margid**, v: kirjamargid.
- margistama** (kirju), v: frankeerima.
- margistatavus**, üriku maksumist eeldav omadus; sak. — **Stempelpflichtigkeit**, f.
- mariin**, prants. (m a r i n e). Nii kutsutakse riigi me-
relaevade kogumit, mis olenedes eesmärgist jagub kaheks: sõja- ja kaubandusmariiniks; erifi aga: sõjalaevastikku; sak. **Marine**, f.
- mark**, rahaühik Saksas ja Soomes, sõltumatuse alul Eestiski; sak. **Mark**, f; som. **markka**. — Kirjamark; sak. **Briefmarke**, f, **Freimärke**, f.
- masendus**; sak. **Depression**, f.
- masinaühistu**; sak. **Werkgenossenschaft**, f.
- mass**, v: konkursitomp.
- mastistik**; sak. **Bemastung**, f.
- mastistus**; sak. **Bemastung**, f.
- mastitustama**; sak. **entmasten**.
- matk**, reik; sak. **Reise**, f.
- maund**, kaubanduskaalu ühik Ida-Indias, Pärsias ja Araabias, väga erineva raskusega; **basaar-maund**, **faktoriimaund**, **madrasmaund** jne.
- maut**, austria ja lõuna-saksa nimetus tollile; tolliamet: **Mautamt**, n.
- medio**, ital., v: **meedio**.
- meedio**, ital. (**medio**), kuu keskmine või poolkuud, tavalisti 15. kuu-päev.

- meediolahendus, v:** ultimolahendus.
- meedioveksel, 15. kuupäeval** makstav veksel; sak. *Mediowechsel, m.*
- meeldiv** üteldakse neist kaubust, veksleist jne., mida nõutakse; meeldivad väärtpaberid on sellised, mida publik (üllik) eelistab nende kindluse, kerge käibevõime, kasvitavuse jne. põhjusel; sak. *beliebt.*
- meelduma** (millestki); sak. *Gefallen finden.*
- meelevaldne;** sak. *willkürlich.*
- meelikas, meelus** (-lsa) lödus; sak. *gefällig.*
- meelistuma** (kellelegi); sak. *gefällig sein.*
- meelistus;** sak. *Gefälligkeit, f.*
- meelistusvõst** (-u), aktsept, mille annab frassaat puhtast meelistusest (*Gefälligkeit, f.*) kellelegi, et talle krediiti nõutada; sak. *Gefälligkeitsakzept, m.*
- meelus, v:** meelikas.
- meenutama;** sak. *in Erinnerung bringen.*
- meenutus kiri;** sak. *Erinnerungsschreiben, n;* v. *monitorium.*
- meeskond, (laeva) meheslik;** sak. *Mannschaft, f.*
- meeter, prants, (mètre)** lad. *s. metrum, krk metron),* lühend: *m.* — nii kutsutakse pea kõigis kultuurriiges maksvat ja Prantsusmaalt tulevat pikkusmõõdu ühikut, mille kõrgemad ja madalamad ühikud luuakse kümnendüsteemi järelle nii, et kõrgemate ühikute jaoks tarvitatakse kreeka ja madalamate ühikute jaoks ladina nimetusi. Nii jagub meeter 10 detsimeetriks à 10 sentimeetrit à 10 millimeetrit, kuna 10 meetrit on 1 dekameeter, 10 dekameetrit 1 hektomeeter, 10 hektomeetrit 1 kilomeeter = 1000 meetrit. *Ruutmeeter* on pinnamõõtude aluseks; sak. *Meter, n* (ka: *m).*
- meeterkilogramm, lühend** mkg, tööühik; tööpingutus, mis tõstab kilogrammi meetri kõrgusele; 75 meeterkilogrammi tunnis = hobusejõud = 736 vatti.
- meetermõõdustik;** v: meetrisüsteem.
- meetertsentner, v:** kakssikitsentner.
- meetrikonventsioon, v:** meetrisüsteem.
- meetrisüsteem** (meetermõõdustik) on mõõdustik, mis põhineb meetril (v:) kui mõõtühikul. 1875. a. Pariisis

toimunud kokkuleppimusest, n. n. meetrikonventsioonist saadik on meetrisüsteem vastuvõtmist leidnud peaaegu kõigis kultuurriigis. Kõik mõõdujaotused on puhtdeitsimaalsed ja etfeseatud ladina ja kreeka arvudega nii märgitud, et mõõdusuurused, mis on vähemad kui ühik, kannavad ladinakeelseid, ja need, mis on ühikust suuremad, kreekakeelseid nimefusi oma eessilpides. Kümnenndikud on märgitud deitsi'ga, sajandikud senti'ga, tuhandikud milli'ga; kümnekordistus aga on deka, sajakordistus hekto, tuhatkordistus kilo; sak. metrisches System, n, Metermassystem, n.

mehestik, meeskond; sak. Mannschaft, f.

melanž, prants. (mélange), segu, segam, näif. piim-kohv või kahest sordist jäätisest; sak. Melange, f.

melle, melling; sak. Anzeige, f.

melling (-u), v: melle.

memorandum, lad. (s. memoria, s. memor, mälestus, mälu), märkus meenutamaks; mälestusraamat, üleskirjutiste-raamat; märgukiri; mäрге kindlustuspoliitise, milles

loetletakse ohud, kus kindlustaja ei taga kahju-
tasu; sak. Memorandum, n.

memoreerima, lad.. pähe õppima.

memoriaal, lad., olulisim ja raskeimini peetav äri-
raamat, mille määranguks on registreerida kõik päeva kestes juhtuvad tehingud, erandatud sissetulekud sularahas; sak. Memorial, n.

menestus, menu; edu, tagajärg; sak. Erfolg, m.

menu, v: menestus.

menukas, menurikas, tagajärjekas; sak. erfolgreich, reich.

menutus; sak. Erfolgllosigkeit, f.

mereaju, merre põiskunud või paisatud kaubad, mis hiljem randunud; sak. seeeriftiges Gut, n.

meressekurants, v: merekindlustus; sak. Seeversicherung, f.

merehoovus; sak. Meeresströmung, f.

merekindlustus: merelae-
vade ja nende laadungi kindlustus sõidu ohtude vastu, mis sünnib lepinguga laevaomaniku ja kindlustusühingu vahel sak. Seeversicherung, f, Seeassekuranz, f.

merekäär ; sak. B u c h t, f.
 merelaen, v: b o d m e r i i.
 mereliikimine, v: m e r e-
 liiklus.

mereliiklus, mereliikimine;
 sak. S e e s c h i f f s v e r-
 k e h r, m.

merendus ; sak. S e e w e-
 s e n. n.

mereprotest on laevapäe-

viku põhjal koostatud
 avarii-kirjeldus, mida
 peab kapten sihisadamas
 kompetentse ametasutise
 ees lõestama, s. o. kogu
 meeskonnaga vandega
 kinnitama, juurde lisades
 kõik tõendid ja paberid,
 mis temal on olemas juh-
 tunud vahingu kohta ;
 sak. V e r k l a r u n g, f,
 S e e p r o t e s t, m.

„PLASTIKA“

Kunstainete press- ja
 pritsstööstus

Tallinn, Aia tän. 10
 Telefon 452-62.

**Valmistab kunstvaiguainest (bakeliidist)
 kõiksuguseid elektritarbeid :**

lülitajad, kontaktipesad, kontaktid,
 lambipesad j.n.e.

Kosmeetika-ainete tarvis :

salvipurgid, puudritoosid, huulepulga-
 kestad j.n.e.

Majatarbeid :

joogipeekrid, tuhatoosid, tindipotid j.n.e.

Kunstpressaine asendab täielikult puud, plekki,

— pappi jne., on elastiline ja nägus. —

Tellimiste täitmine antud eeskujude
 järele kiire ja korralik.

meresõidundus; sak.

Seeschiffahrt, f.

meresõit, laevasõit; sak.

Seefahrt, f.

meresüvik; sak. Meeres-
abgrund, m.

merevahing, v: avarii.

meriröõve; sak. Frei-
beuterei, f.

merkantiilne, lad. (mer-
cantilis, prants. mer-
cantile), kaubanduse-,
kaupmeheline; sak. mer-
kantil, kaufmänn-
isch, was den Han-
del betrifft.

messid on suured kogu-
miskohad, kuhu ilmuvad
teatavail kindlail, seadu-
silt ja tavadel määratud
ajul ostjad ja müüjad, et
teha äri. Enamasti kes-
tab mess mitu, tavalisti
kolm nädalat, milledest
esimest kutsutakse eel-
nädalaks, teist töö-
liseks messinädal-
aks, kolmandal ning
viimast maksunädal-
aks. Uks päev viima-
ses on siis eriti fikseeri-
tud maksupäevaks,
mille jooksul kõik mes-
sil sõlmitud lepped täi-
detakse ja ka messil täht-
päevuvad vekslid (mes-
sivekslid) lunasta-
takse. Tähtsaimad mes-
sid välismaal on: Pariis,
London, Milaano, Leip-
zig ja Frankfurt M. ä.

Enne sõda oli Venes suu-
rima tähtsusega Nižni-
Novgorodi mess (laaf);
sak. Messen, pl.

messikaubad: kõik messile
määratud kaubad; sak.
Messgüter, pl.

messikülastajaiks kutsu-
takse võõraid kaupmehi
ja ostjaid, kes tulevad
messile sooritamiseks seal
ostuseid; sak. Mess-
kunde, m.

messinädal (tööeline); sak.
eigentliche Messwoche, f;
v: messid.

messitavad, v: messi-
üsansid.

messiüsansid on eriti
messidel maksvad kau-
bandustavad; sak. Mess-
usancen, pl.

mest (-u); sak. Risiko,
n; v: riisiko ja risk.

mestama, v: kehtama,
riskima; sak. riskie-
ren.

métalliques, prants. (l-
lik'), riigirahapaberid ole-
mi (müntide) peale, mis
hõbeda vastu vahetafi
(vanasti Venes, Austrias
jne.).

metallväering on vastand
paberväeringule; tema
maksab seal, kus metal-
list münditud raha on
seaduslik maksuvahend;
sak. Metallwäh-
rung, f.

metropol, krk. (s. meter,

- ema, ja polis, linn), emalinn; (provintsi, maa) pealinn, suurlinn; sak. *Metropole*, f.
- metsamajus**; sak. *Forsthaushalt*, m.
- metsatook**; sak. *Waldrente*, f.
- metsaühistu**; sak. *Forstgenossenschaft*, f.
- mg**=milligramm.
- mihus**, kvaliteet; sak. *Beschaffenheit*, f, *Eigenschaft*, f, *Güte*, f, *innerer Wert* (einer Ware), m.
- mihusekoeffitsient**; sak. *Güteziffer*, f.
- mihustama**, kvalifitseerima; sak. *qualifizieren*.
- mihustus**; sak. *Befähigung*, f. *Qualifikation*, f; v: *kvalifikatsioon*.
- miinimum**, lad. (tekk. s. *minus* a, um), kõige vähem, pisim; alammäär; sak. *Minimum*, n.
- miljondik**; sak. *Millionteilchen*, n.
- miljones**; sak. *millionst*.
- milligramm**, lühend mg, 0,001 g.
- milreis**, Portugali ja Brasiilia rahaühik=1000 reisi ehk real'i.
- minem**, kaubamüük, läbimüük; sak. *Absatz*, m.
- minemiseisatus**, seisatus kaubamüügi alal; sak. *Absatzstockung*, f.
- minemiühistu**; sak. *Absatzgenossenschaft*, f, *Vertriebsgenossenschaft*, f.
- minendama**, müüma kaupu; sak. *Warenverkaufen*, *absetzen*, *anden Mannbringen*, *unterbringen*.
- minimaalne**, vähim, kõige väiksem, pisim; sak. *minimal*.
- minu**, kauba minek.
- minus**, minev (kaup).
- minus**, kaubamüük, läbimüük; sak. *Absatz*, m.
- minus kaup**; sak. *gangbare Ware*, f.
- minustama** (kaupa), (kaupa) minusaks tegema; sak. *gangbar machen*.
- minustumatu**, mitteminustuv (kaup); sak. *ungangbar*.
- mitmesti**; sak. *mehrmals*.
- mm**=millimeeter.
- MM** = rooma arv: 2000.
- mobiilid**; liikuvaks varaks, vallasvaraks, vallastuks peetakse üldiselt kõiki

kaupu ja esemeid, mida võib vedada ja viia ühest kohast teise, mille vastandiks on kinnisvarad, mille hulka peale maandite kuuluvad ka püsiva otstarbega ehitatud hooned. Mobiliaarvara hulka kuulub kõik, mida keegi evib vallasvara alal, kaupmees aga mõistab mobiilide all tavalisti ainult oma äri- ja tehaseriistu ja mõõbleid, mille üle annab aru mobiilide arve (v:); sak. Mobilien, pl.

mobiilide-arve, õigemini: äri-mobiilide-arve, ka utensilide-arve. Seda arvet võlastatakse firma asutamisel juba olemasoleva kui ka ajajooksul ostetava vallasvaraga, krediteeritakse (hüvistatakse) aga rahaliste sisetulekutega, kui mõni vallasvara ese ära müüakse. Lõpetakse mobiilide-arve bilansiarve kaudu, seejärel, kui mobiilide koguväärtusest teatavad protsendid (tavalisti 10%) kulumise arvel on maha kirjutatud; sak. Mobilien-Konto, n.

mobilfaar, uuslad., maja- ja toakraam, vallasvara, vallastu; v: mobiilid; sak. Mobiliar, n.

mobiilne vara, vallasvara, vallastu; v: mobiilid.

mobiliaarkindlustus vallasvara kindlustus tulekahju vastu; sak. Mobiliarversicherung, f.

mobiliaarkrediit; sak. Mobliarkredit, m; v: krediit.

modell, ital. (modello, prants. modèle, lad. s. modulus, a, um, dim. s. modus), mudel, eeskuju; sak. Modell, n.

modern, prants. (moderne, l. modern, ital. moderno, hilislad. modernus, näht. tekk. mitte s. modus, viis, vaid modo, just praegu), moodne, moodus, ajakohane, nüüdiv; sak. modern, dem Zeitgeschmacke, der Mode entsprechend.

moekaubad: härras- ja daamigarderoobi esemed, seega siis kaubad, mis alnavad moe kiiret vaheldust; sak. Modewaren, pl.

moendama; sak. modifizieren.

moneerima, lad. (monere), meenutama, manitsema; sak. erinnern, ermahnen, monieren.

- monitoorium**, lad., meenus-, manitsuskiri, sak. *Monitorium*, n.
- monopol**, krk. (s. *monopol*), üksik, ühe-, ainu-, ja polein, müüma), on ainuline eesõigus mille-gagi kaubelda. Monopoli võib varuda enesele riigivalitsus; sel korral võib monopoli kutsuda ka regaaliks. Või aga riigivalitsus kindlustab monopoli kas ühele või mitmele etviale. Seejärel tehakse siis vahet riigimonopolide ja eramonopolide vahel. Üldiselt aga, niihästi õiguslikult kui ka rahvamajanduslikult seisukohalt, tuleks monopolidest hoiduda; sak. *Monopol*, n.
- mood**, prants. (*mode*, l. *mod'*), ajamaitse, ajakomme; sak. *Mode*, f.
- moonastama**; sak. *verproviantieren*.
- mootor**, lad., jõumasin, käivitav jõud; sak. *Motor*, m.
- mootorpaadiühistu**; sak. *Motorbootgenossenschaft*, f.
- moratoorium**, lad. (s. *mora*, viivitus, viiustus), (maksu) viiustus, maksukohustuste edasilükkamine teatavaks ajaks; sak. *Moratorium*, n.
- mortifikatsioonitähik**, lad. (s. *mors*, *mortis*, surm), sak. *Mortifikationschein*, m; v: kustutustähik.
- motiveerima**, lad., põhista-
tama (põhjendama).
- mugav**; sak. *bequem*.
- muidusus**, v: maksutus.
- mujalu**; sak. *Alibi*, n.
- mulle**, v: tammis.
- munamüügiühistu**; sak. *Eierverwertungsgenossenschaft*, f.
- mustand**, kavastis, mustkiri; sak. *Entwurf*; v: kontsept.
- must börss**; sak. *schwarze Börse*, f; v: nurgabörss.
- muster**, sak. (*Muster*, n), näidis (v:); eeskuju.
- musterroll**, nii kutsutakse laevanduses ametlikult seadustatud, ametniku poolt koostatud loetelu kõigist kaubalaeva pardal olevast meeskonnaliikmeist; sak. *Musterrolle*, f.
- mustrikaitse**; sak. *Musterschutz*, m; v: näidisekaitse.
- mustvihik**, klade (v:); sak. *Kladde*, f.
- muulsadam**; sak. *Molenhafen*, m.
- muundumatu**, püsiv vavaluut; sak. *unveränderliche*, *bestän*

- dige Valuta, f; v: kurss.
- muundumatu valuut; sak. unveränderliche Valuta, f; v: kurss.
- muundusäri; sak. Umwandlungsge-schäft, n.
- muunduv, püsitu valuut; sak. veränderliche, unbeständige Valuta, f; v: kurss.
- muupel (-li), n. n. „suur“ fäht; Majuskel, f.
- mõnde (-te); sak. Dementi, n.
- mõntima, eitama, (mingit teadet) ümber lükkama, dementeerima; sak. als unwahr erklären.
- mõrkjas, rääsine; sak. ranzig.
- mõtis, mõttes-osa; sak. ideeller Anteil, m.
- mõttes-osa, v: mõtis.
- mõõdundus; sak. Masswesen, n.
- mõõdustik; sak. Masssystem, n.
- mõõtkava; sak. Massstab, m.
- mõõtur; sak. Messer, m.
- mõõtus; sak. massgeblich.
- mõõtuv, mõõdetav; sak. messbar.
- mäendus, mäefõostus; sak. Bergbau, m.
- mäletamisi; sak. aus dem Gedächtnis.
- märgendama; sak. notieren.
- märgikiri; sak. Zeichenschrift, f; v: numeerima.
- märgis; märk, millega varustatakse kõik läheta-tavad kaubapakendid (vaadid, kastid, pallid jne.), et hoiduda ära-vehetamisest teel; sak. Marke, f, Etikette, f. (v: etikett), Zettel, m; Auf-schrift, f.
- märgistama; sak. mit einer Auf-schrift versehen, übers-schreiben, signifi-zieren; v: etiket-tima.
- märgistu; sak. Register, n.
- märgistusadam, v: regis-tersadam.
- märgustama; sak. signa-lisieren.
- märkmik; sak. Merk-buch, n.
- märkpäev; sak. Stich-tag, m.
- määr, v: norm.
- määr, raamatukaub.: ära-tõmmete arv, trükiarv; sak. Auflage, f; v: tiraaz.
- määras, v: normaalne.

määraskaal; sak. Normalgewicht, n.

määrastama, v: normeerima.

määrasti; sak. einigermassen.

määrik; sak. Budget, n.

määrkoht, v: sihtkoht.

määrosastama; kontingenteerima.

määrsadam; sak. Bestimmungshafen; v: sadam.

määrvara; sak. Zweckvermögen, n.

möldriteühistu; sak. Müllergenossenschaft, f.

mööndus; sak. Zugeständnis, n.

mündialus, mündi sulami seaduslik alus; sak. Münzfuss, m.

mündikaal: kaal, mis moodustab müntimisel seadusliku määra; sak. Münzgewicht, n.

mündimäär, mündialus; sak. Münzfuss, m.

mündindus; sak. Münwesen, n.

mündipari (v: pari), mündiväärtuse loomulik vahekord; sak. Münzpari, n.

mündivahe: vahe mündis leiduva kulla või hõbeda turuhinna ja selle väärtuse vahel, millega ta käibib; sak. Präge-

schatz, m. Schlag-schatz, m.

mündiühik, v: rahaühik.

münt: erivormidega kindlakaalulisteks tükkideks lõõdud metallraha. Eristatakse esikülge (averss) ja tagakülge (reverss). Müntide materjaliks kasutatakse tavaliselt kulda, hõbedat, vaske, niklit, esimesi kahte mitte puhtas seisundis, kuna need metallid pehmuse tõttu ruttu kuluvad, vaid sulatuna mõne teise metalliga, tavaliselt vasega. Täpselt mündialusele vastavalt lõõdud münte kutsutakse kurantmündeks, odavamal alusel põhinevaid aga vahetitumündeks. Arvatavasti müntid pole tõeliselt münditud, vaid luisendatud (fingeeritud) mõisted, millega arvatatakse, nagu näit. ingl. naelsterling; sak. Münze, f.

müntima; sak. prägen, münzen.

müriaad, krk. (kümme tuhat), musttuhat.

müriagramm, 10.000 g. 10 kg.

müriasteer, 10.000 steeri.

müsjakuti: üldiselt, ilma erilise laskumata; üm. mara summaga, s. o

- kaalust, arvust, mõodust suuremat hoolimata ; prants. en bloc (v:) ; sak. in Bausch und Bogen.
- müübima, müübuma**; sak. verkauft werden,
- müübuma, v: müübima.**
- müügi- ehk saatekalkulatsioon**; sak. Verkauf oder Versendungskalkulation, f; v: kalkulatsioon.
- müügifaktuurade-raamat**; sak. Verkaufsfakturenbuch, n; v: müügiramat.
- müügiramat, müügifaktuurade-raamat**: äriramat, milles sisestatakse kõik krediiti müüdud kaubad kokkukõlas nende kohta kirjutatud faktuuradega; sak. Verkaufsbuch, n.
- müügitšekk, kassamärgis, müüja poolt ostjale antav täht kauba müügi-summa tähendamise**ga; sak. Kassenzettel, m.
- müügiühistu**; Verkaufsgenossenschaft, f, Verwertungsgenossenschaft, f.
- müüjateühistu**; sak. Verkäufergenossenschaft, f.
- müümahind**; sak. Ladenpreis, m,
- müümakäsund**; sak. Verkaufsauftrag, m.
- müümar**; sak. Höker, m. Trödler, m.
- müümaühistu**; v: müügiühistu.
- müütama, müümiseks välja panema, välja kuulutama**; sak. feilbieten.

N

n (⌘); nael.

N=number.

naak (-gu); sak. Wortwechsel, m.

naas (-u); sak. Rückkehr, f.

naaseksemplarid, remittenda, v: raamatukaubandus.

naasma; sak. zurückkommen.

nael (väljendatakse tavalisti ⌘), tuntud kaubanduslik kaaluühik mitmesuguse jaguvuse ja raskusega. Vanas Venes jagunes nael 32 loeks ehk 96 solotnikuks à 96dooli=409.5115 grammi. Briti riigis ja Ühendriikides tuntakse

kahte sorti naelu (pounds, l. s. p o n d o):
 1) a v o i r d u p o i d s
 ehk kaubandusnael, mis
 jagub 16 untsi (o u n -
 c e s) à 16 drahmi
 (d r a m s) = 453,5926
 grammi; 2) t r o y n a e l,
 mis jaguneb 12 untsi à 10
 pennikaalu (i n g l. p e n -
 n y w e i g h t, s a k P f e n -
 n i g g e w i c h t, n) à 24
 graani (g r a i n s) = 373,
 2419 grammi; s a k.
 P f u n d, m. (Saksas $\frac{1}{2}$ kg).

naelsterling (s t e r l i n g,
 tekk. s. e a s t e r l i n g,
 idalane, idamaalane, ida-
 maa münt, j a s. p o u n d,
 nael, i n g l. p o u n d s t e r -
 l i n g), lühend: £; raha-
 ühik Suur-Britannias à 20
 šillingit (i n g l. s h i l l i n g,
 lüh. s h) à 12 penni
 (i n g l. p e n n y, mitmus:
 p e n c e) à 4 fartingit
 (i n g l. f a r t h i n g), kuld-
 mündina: s o v e r e i g n;
 s a k. P f u n d s t e r l i n g,
 m, P f u n d, n.

naeluti, naelu; s a k. p f u n d -
 w e i s e.

nahastik; s a k. P e l z w e r k,
 n.

nahkur; s a k. K ü r s c h -
 n e r, m.

natsionaalökonoomia,
 lad-krk., rahvamajandus,
 rahvamajandusteadus.

natsionaliseerima, riigis-
 tama.

naturaalmajandus, tarbe-
 aineite vastastikku vahe-
 tamine.

naturaalpalk, loonuspalk,
 palk tarbeaineis, aineis
 makstav palk.

naumaühistu; s a k. O b s t -
 v e r w e r t u n g s g e -
 n o s s e n s c h a f t, f.

nautik, laevastikuteadlane,
 meremees.

nautika, krk. (n á u t i k e,
 s. n a u t i k o s, e, e n,
 laevasõitu puutuv, s.
 n a u t e s, laevnik, s.
 n a u s, laev), laevasõi-
 duteadus.

N. B. = n o t a b e n e.

neem (—e); v; k a p.

neemik (—u), k l e i n e
 L a n d z u n g e, f.

neepel (—li), n. n. „väi-
 ke“ täht; s a k. M i n u s -
 k e l, f.

negatiivne, lad., e i f a v.

negotsiant, lad. (n e g o -
 t i a n s), suurkaupmees,
 kaubahärra; s a k. N e g o -
 z i a n t, m.

negotsiatsioon, lad. (n e -
 g o t i a t i o), äri, kau-
 bandus; veel mitte täht-
 päevunud vekslit müük,
 siire; läbirääkimine, pu-
 helus, eriti riigiküsimusis;
 s a k. N e g o z i a t i o n, f.

negotsieerima, lad. (n e -
 g o t i a r i), läbi rääkima,
 puhelema; äri tegema;
 vekslit, efekte jne. su-

- laraha vastu müüma; sak. **negozieren**.
- neljatama**; sak. **vierteilen**.
- nentima, niitama, sedastama**; sak. **konstafieren**.
- neto**, ital. (**netto**): puhtal kujul; pakis või kulutis maha arvatud; sak. **netto**.
- netoeelarve**, v: **netomäärrik**.
- netohind**: hind, mis tuleb maksta pärast skonto ehk rabafi mahaarvamist; sak. **Nettopreis**, m.
- netokaal**, kauba kaal ilma pakiseta; v: **puhaskaal**.
- netokannang**, puhaskannang; sak. **Nettoertrag**, m.
- netokasu**, v: **puhaskasu**.
- neto-kontant**, sularahas maksmise vastu, skontoita; sak. **Netto-Compitant**.
- netomäärrik**, netoeelarve, eelarve, kus kulud ja tulud on näidatud puhtal kujul, näit. mahaarvatult tagasisaadav kulutis; sak. **Nettobudget**, n, **Nettovoranschlag**, m.
- netoprodukt**, netotulu; v: **puhasvalu**.
- netoprovisioon** üteldakse, kui pankurile kuuluv provisioon on arvestatud kursis; sak. **Nettoprovision**, f.
- netosumma**: summa, mis jääb pärast kogu kulutise mahaarvamist; sak. **Nettobetrag**, m.
- netotaara**, v: **taara**.
- netotulu**, puhastulu, pealekulude lahutamist; netoprodukt; v: **puhasvalu**.
- netovara**, v: **netovarandus**.
- netovarandus**, pärast passiva mahaarvamist aktiivast jääv varandus; sak. **Nettovermögen**, n.
- netto**, v: **neto**.
- nidekond**; sak. **Konjunktur**, f.
- nihe**; sak. **Verschiebung**, f.
- niisutamisühistu**; sak. **Bewässerungsgenossenschaft**, f.
- niitama, sedastama**, v: **nentima**.
- nimeshind**, nominaalhind; sak. **Nominalpreis**, m.
- nimespaberid**: väärtpaberid, mis sisaldavad ka võlataja nime; sak. **Namennapapier**, pl.
- nimesväärtus**; sak. **Nennwert**, m, **Nominal-**

- wert, m; v: nominaalväärtus.
- nimis** (—e); sak. Aufnahmesein, m.
- nimistu**; sak. Katalog, m.
- N. N.**, tundmatu või varjatava nime tavaline lühend (v: nomen nescio).
- nombres, prants.** (l. noonbr) on alles arvutatud kasvikuud; nad tekivad kapitali korrutades kasvikuud kandvate päevadega; kasvikuud.
- nomenklaator**, uuslad, nimerederaamat, nimestik, nimistu.
- nomenklatuur**, nimestik, nimistu; oskussõnastik, oskusnimistu.
- nomen nescio**, lad. (nime ei tea), tundmatu isik (lühend: N. N., v).
- nominaalne**, lad., nimene, nimes-; sak. nominal, nominell.
- nominaalväärtus**, mündi või väärtpaberi (obligatsiooni) nimesväärtus; sak. Nominalwert, m, Nennwert, m.
- noom**; sak. Verweis, m.
- noot** (—di), lad. (nota, mitmus: notae): 1) märke; 2) ääremärkus; 3) diplomaatiline kirjutis; sak. Note, f.
- norm**, lad. (norma), määr; juhe, juhised; sak. Norm, f.
- normaalne**, harilik, normikohane, normis, määras; sak. normal.
- normaaltariif**, transpordietvete poolt määrastatud üldtariif; sak. Normaltarif, m.
- normimä**, normeerima (v:), määrastama, kindlaks, normiks määrama, normikohaselt korraldama või seadma; sak. normieren.
- normeerima**, v: normama.
- normis** (—mi), v: normaalne.
- notar**, lad., vannutatud ametnik, kes seab kokku akte tunnistajate juuresolekul ja annab selle kohta ustava tõendi jne.; sak. Notar, m.
- noteerima**, lad. (notare), märkima, üles tähendama; kirja panema (hinda jne.); sak. notieren, anmerken.
- notifikatsioon**, kesklad., kuulutis, teadaanne; sak. Notifikation, f.
- notifitseerimä**, lad. (notificare, s. notus, tuntud, teatud, ja ficare, facere, tegema), teadustama, teatavaks tegema; sak. notifizieren.

notiits, lad. (n o t i t i a),
märke; sak. N o t i z, f.

notoorne, lad. (n o f o -
r i u s, õieti: teatav, kuu-
lutav, s. n o f o r, tundja,
s. n o s c e r e, tundma),
avalik, üldtuttav (tihti
halvas mõttes); sak. n o -
f o r i s c h.

nouveautés, prants. mit-
mus (l. nuvotee, s. n o u -
v e a u, n o u v e l l e,
lad. n o v e l l u s, dim.
s. n o v u s, uus), uudi-
sed, uudiskaubad, eriti
moesemed; v: noviteet;
sak. N o v i t ä t, f.

noviteet, lad., 'uudus; uu-
dis; sak. N o v i t ä t, f.

nr., lühend s. n u m b e r
(ka №).

nto, = neto, netto.

nuljama; sak. a u s s e r
B e s i t z s e t z e n.

numereerima: manufak-
tuur- ja moeärides ka-
sutatakse m ä r g i k i r j a,
et kauba külge kinnita-
tud sedelile tähendada
eseme hinda. On mitu
ja mitu sellist kirja, mis
kõik on korraldatud nii,
et ostja neid ei mõista.
Sobib t ä h e k i r i, kus
iga arvu esindab eri-
aabe; sak. n u m e r i e -
r e n; v: nummerdama.

nummerdama, v: nume-
reerima

nurgabörss, m u s t b ö r s s,
on kogumiskoht väljas-

pool börsiaega ja börsi-
ruume, kus sooritatakse
mitmesuguseid (tavalisti:
ebaseaduslikke) börsite-
hinguid; sak. W i n k e l -
b ö r s e, f.

nurgamaakler, vannutata-
matu, õigustamatu
maakler, sak. B ö n -
h a s e, m, W i n k e l -
s e n s a l, m.

nurgapangad; sak. A n i -
m i e r b a n k e n, pl.

nurjama; sak. v e r e i t e l n.

nurjuma, v: õnduma.

nurjung; sak. F e h l -
s c h l a g, m.

nõelnik; 'sak. F l i c k -
s c h n e i d e r, m.

nõjasadam, lautersadam;
sak. A n l e g e h a f e n,
m.

nõuang (-u); sak. F o r -
d e r u n g, f, A n -
s p r u c h, m.

nõudeteste; sak. F o r d e -
r u n g s v e r m ä c h t -
n i s, n.

nõudlema, v: reklamee-
rima.

nõudlus, v: reklamati-
sioon.

nõudmine: tarvidus teata-
vate kaupade (artiklite),
vekslite, riigipaberite jne.
järele. Suurima mõjuga
teatava kauba või väärti-
eseme hinnale on nõu d -
m i s e ja p ä k k u -
m i s e suhe, sest need

mõlemad määravad tema peamiselt, kuigi hind alnab veel teisigi mõjusid. Ka veksl- ja efekti kursside alal on nõudmine ja pakkumine suurima tähtsusega. Mida enam näit. teatavaid deviise kuski otsitakse, seda kõrgem on nende deviiside hind, ja mida vähem neid nõutakse, seda madalamale laskub nende kurss; sak. Nachfrage, f.

nõudmiseni, nii märgitakse postisaadetised, mis jäävad äraloomiseni adressaadi poolt vastavasse postkontori; sak. postlagernd, postierestante.

nõukogu, seadustes ette nähtud vahetüli liikmetekogu (peakoosoleku) ja juhatuse vahel, enamasti suuremate volitustega organ ühistuis ja ka seltsinguis; sak. Verwaltungsrat, m, Aufsichtsrat, m.

nõunik, nõumees; sak. Berater, m, Rat, m.

nõustaja, konsulent, nõuandja; sak. Berater, m, Konsulent, m.

nõutamatu; sak. uneinbringlich, nichtbeizutreiben, inexistibel.

nõutamisühistu; sak. Beschaffungsgesellschaft, f.

nossenschaft, Bezugsgenossenschaft, f.

nõutav; sak. begehrt, gesucht.

nõva, kaevand; sak. Kanal, m.

nõvasild; sak. Kanalbrücke, f.

nädalapälvis; sak. Wochenverdienst, m.

nädalati; sak. wöchentlich, wochenweise.

näidis, ornamendile, tikandisele, kangale aluseks olev joonis; sak. Muster, n; v: des-säñ.

näidisekaitse: näidiseid ja mudeleid kaitstakse samal põhjusel kui leiutisi (välminguid). Eristatakse tarbenäidised ja maitsenäidised; sak. Musterchutz, m.

näidislik; sak. musterhaft.

näidismess; sak. Mustermesse, f.

näidistekogu, kaubaproovide kogu; sak. Musterlager, n, Mustersammlung, f.

närb tähendab kauba- veksl- ja efekti kaubanduses, et teatavaid pabereid vähe nõutakse või et need kalduvad langusele; sak. flau.

närbus, nörk nõudmine, väärtusetus; sak. *Flauheit*, f.

näävama, v: solvama.

nääve, näävus, solväng; sak. *Beleidigung*, f.

nüanss, prants. (*n u a n c e*, lad. *n u b a n t i a*, pilvi-

lus), varjund, värvivarjund; sak. *N u a n c e*, f, *F a r b e n a b s t u f u n g*, f, *S c h a t t i e r u n g*, f.

nüansseerima, varjundama; sak. *s c h a t t i e r e n*.

nüüdisväärtus, väärtus kõesoleval ajal.

objekt, lad., ese.

objektiivne, uuslad. asjalik, erapooletu; sak. *o b j e k t i v*.

obligatoorne, sunnis-, sunnine, siduv, kohustuslik; sak. *o b l i g a t o r i s c h*.

obligatsioon, lad. (*o b l i g a t i o*): tavalises elus mõistetakse obligatsiooni all pantkirja, eriti kinnistute alal; üldisemalt tähendab ta iga võlakohustust, kirjalikku ja trükitud võladokument; siia hulka kuuluvad aga nimelt riikide, kogukondade jne. avalikud võladokumendid; sak. *O b l i g a t i o n*, f.

obligatsioonikurss; sak. *O b l i g a t i o n e n k u r s*, m; v: kurss.

obligo, ital. (*o b b l i g o*), tagatis, kohustus, käendus; kohustu, kaupmehe kohustused teise vastu;

raamat, kuhu tähendatud kõik kohustused etve vastu; sak. *O b l i g o n*.

obligota, ilma obligota, tähendab hinnastikes: kohustuvuseta; sak. *o h n e O b l i g o*, *o h n e V e r b i n d l i c h k e i t*.

obrok, ven., talupoegade rendimaks, rent.

ödakook; sak. *B o o t s h a k e n*, m.

ofert, lad. (s. *o f f e r r e*, prants. *o f f r i r*, pakkuma), pakkumus; sak. *O f f e r t e*, f.

offerta, v: ofert.

ofreerima (v: ofert), (kaupa) pakkuma; sak. *o f f e r i e r e n*.

ohter; sak. *k o p i ö s*.

ohustuma; sak. *g e f ä h r d e t s e i n*.

oire; sak. *S y m p t o m*, n.

okasioon, lad. (*o c c a s i o*), juhus, põhjus; sak. *O k*

- kasion, f, Gelegenheit, f.**
- oksimä, oksjonil, enampakkumisel müümä; sak. lizitieren.**
- oksimine; sak. Versteigerung, f; v: oksjon.**
- oksjon, lad. (auctio, õieti rohkendus; prants. auctio), müük enampakkumisel; vallasvara ja kinnikute avalik müümine enampakkujale. Oksjon võib olla vabatahtlik, või ta on sundoksjon; teda korraldavad selleks eriti kutsutud ametnikud (kohutäiturid, maaklerid ja oksjonätorid).—Kaubanduselus on eriti tähtsad suured kaubaoksjonid, mis korraldatakse aegajalt suursadamais (Londonis, Antverpenis, Rotterdamis, Hamburgis jne.) ja millest üllitatakse mitu kuud ette; sak. Versteigerung, f, Auktion, f.**
- oksident, lad. (occidens, s. occidere, loojenema), läänemaa, lää; Euroopa maad (vastand: orient); sak. Okzident, m.**
- olbama; sak. beobachten.**
- olem (-i), sularaha; sak. Bargeld, n, Präsenz, f.**
- oletama; sak. vermuten.**
- olmistama; sak. konkretisieren.**
- õlmselt, faktiliselt, tõsiasjaliselt.**
- olude suhtlus, nidekond; sak. Konjunktur; v: konjunktuur.**
- olund, seisund; sak. Zustand, m.**
- omahind, ostuhind ja kulud kokku; sak. Eigenpreis, m, Proprepreis, m.**
- omakapital, võlgadest vaba osa ühistu koguvanduses, osakapital ja võrukapital.**
- omakaubandus; sak. Eigenhandel, m; v: komisjoniäri.**
- omakäsine; sak. eigenhändig.**
- omamaa-saadused: omariigi toored ja pooleldi töötletud saadused, eriti taimeriigi alalt, nagu villi, kaunvili, seemned, humal, lina, kanep jne., vastandina välissaadusile; sak. Landesprodukte, pl.**
- omand, hüüs; sak. Besitztum, n, Eigentum, f, Habe, f.**
- omanikupaberid on seelised võlakohustised, mis on makstavad omanikule (aporteur, v);**

nad pole sugugi kirjutatud mõnele kindlale nimele, ja nende edasiandmisel jääb ära isessioon (loovutus). Kirjaliku õiguse ülekanne sünnib samaaegselt paberi üleandmisega. See asjaolu hõlbustab liiklust nende paberite alal suuresti. Selliste paberite hulka kuuluvad: riigi paberraha, pangatähed, margid, preemiatahikud, loteriiloosid, raudteepiletid, näitusepiletid jne. Kaotuse korral võib omanikupabereid tühistada, kuigi mitte igal juhtumil; sak. *Inhaber p a p i e r e*, pl.

omatööstus, farvitajateühistute või nende keskühistu tegevus kaubandusala kõrval kaupade tootmise alal liikmeskonnale; sak. *Eigenproduktion*, f.

omavõimetu; sak. *haltlos*.

ombama; sak. *verdächtig*.

õmistama; sak. *zuschreiben*.

omus, omaolek, omakuuluvus, näit. riigi mets on riigi omus; sak. *Eigentum*, n.

oodus, diskonto (v:), mahaarvatis alles hiljem tähtpäevuva vekslit ostmisel ja müümisel —

veel jääva tähtaja arvel. Oodus, mille suurus loomulikult oleneb kas suuremast või vähemast nõudmisest, on seega kasu, mida pangad saavad oma raha laenutamises. Oodusemäära panevad tavaliselt maksma suurpangad.

oodusemäär, vekslisummade kasvikumäär, diskontomäär.

oodustama: maha arvama, veel mitte tähtpäevunud vekslit ostma kasvivate võrra odavamini või müüma kasvikuud maha jättes; sak. *diskontieren*.

oodustatavad vekslid on sellised, mis on antud tunnustatud ja soliidsete firmade nimele; sak. *diskontable Wechsel*, pl.

operatsioon, lad., tegevus, toimendus, toimend; äritehing; sak. *Operation*, f.

order, prants. (*ordre*, l. ord'r, lad. s. *ordo*, *ordinis*), käsk, käsund, efekikirjutis; tähendab vekslit kui ka indosamentides volitust vekslisumma võstmaks: . . „makske härra N. N.-le või kellele ta käseb“ — „makske härra N. N.-le või tema ordril“ tähendavad remitendi õigust

vekslit üle anda indosamentide teel; sak. *Ordre*, f, *Order*, f.

orderpaberid on nimelised, siirete abil edasiantavad paberid, nagu vekslid, maksukäsundid, konnosamendid, varrandid, merekindlustuspoliisid, tšekid jne.; sak. *Orderpapiere*, pl, *Orderpapiere*, pl.

õrdinaarne, lad. (*ordinarius*, prants. *ordinaire*), harilik, tavaline, igapäevane; sak. *ordinär*.

organ, krk. (*organon*, s. *ergon*, tegu, teos, s. *ergein*, tegema): 1) ühistu põhikirjas ettenähtud, harilikult valitud liikmete-kogu valitsemise või järelevalve ülesandega; 2) üldse: instants; 3) häälekandja; sak. *Organ*, n.

organisaator, korrastaja, rakkija, organiseerija; sak. *Organisator*, m.

organisatsioon, raking, korrastis: 1) kindlasihiline isikute koondis (ühistu, ühing, liit jne.); 2) kavakindel korraldus; sak. *Organisation*, f.

organiseerima, rakkima, korrastama, koguma, koondama, organisaf-

siooni looma; sak. *organisieren*.

organiseeruma, korrastuma, organisatsiooni koonduma; sak. *sich organisieren*.

orient, lad. (*oriens*, tõusev päike, s. *oriri*, tõusma), idamaa, ida, hommikumaa; sak. *Orient*, m.

orienteeruma, olukorraga tutvuma; sak. *sich orientieren*.

originaal, lad. s. (*origo*, algus, teke), algupärane, vastandina koopiale ehk jäljendile; sak. *Original*, n.

originaalaktsia: tõeline aktsia, vastandina inferioriimtähikule; sak. *Originalaktie*, f.

originaalveksel on selline, mis on varustatud väljaandja omakäelise allkirjaga; sak. *Originalwechsel*, m.

osaaktsept; sak. *Teilakzept*, n; v: *partisiaalaktsept*.

osajõudlus; sak. *Teilleistung*, f.

osak, portsjon; sak. *Portion*, f, *Ration*, f.

osakapital, ühistuis: liikmete poolt osamaksude näol kui ka osa- ja osutukasu siirete (juurearvamiste) läbi kogutud ka-

pital, mis makstakse tagasi liikmest lahkumisel; sak. *Anteilkapital*, n, *Teilkapital*, n.

osakasu, v: ose ja osam.

osakond, ühistu ja etve osa (filiaal) teises asukohas; sak. *Filiale*, f; samas asutises: alljaotus vastavalt erialadele; sak. *Abteilung*, f.

osam, osakasu, ose; sak. *Dividende*, f.

osamaks, äriosa jaoti tasumisel sissemakstavad kapitalisummad; sak. *Teilzahlung*, f.

osastus; sak. *Beteiligung*, f.

osati; sak. *teils*.

osataht¹ ehk *aktσια* (v:) nii kutsutakse ürikut (dokumenti), mis on antud aktsiaseltsingu või osaühingu poolt tõenduseks osavõtmise kohta seltsingust ja mille evimine teeb isikust *aktсионäri*. Tavalisti omavad nad samasummalise nimesväärtuse, sisaldavad makstud või maksmisele tuleva nimesväärtuse ja annavad omanikule suhtelise nõudlusõiguse etvingu (ettevõtte) kasule, s. o. kindlustavad talle temale kuuluva kasuoseme. See kasu moodustab iga-aastati aktsionäride vahel jaotatava kapitali-

kasvivuse ja teda kutsutakse kasuosaks ehk osemeks (*dividendiks*, v:); sak. *Anteilschein*, m, *Aktie*, f.

osaveksel, v: *appoint.*

ose; kapitali- ja tööstus- etveis (raudteed, pangad, tehased jne.) osanikele perioodiliselt väljamakstav osakasu. Aktsiaühinguis sünnib see jagamine tavalisti kord aastas aktsiate küljes olevate kupongide ehk osemetähikute vastu; ose kogusummas on etve netotook pärast teiste kulutiste mahaarvamist. Mõned aktsiaseltsingud mak- savad peale aastaoseme veel kasvikuud iga poole aasta järele; siis kutsutakse oset (*dividendi*) *ekstra-* ehk *superdividendiks*. Kuna oseme kõrgus osutab aktsiaetve väärtust, siis moodustub aktsiate kurss oset silmas pidades. Konkurside juures kutsutakse osemeks (*dividendiks*) seda osa, mis konkursimassi jagudes langeb osaks igale üksikule võlausaldajale (*konkursi-ose*); sak. *Dividende*, f; annus; sak. *Anteil*, m; v: *osam* ja *osakasu*.

osendama; sak. *quotisieren*.

osis; sak. K o m p o n e n t, m.

ositama; sak. r e p a r t i e r e n, v e r t e i l e n; v: r e p a r t e e r i m a.

ositi; sak. r a t e n w e i s e, t e i l w e i s e, p a r t i e n w e i s e.

ositimakse, kui tasutakse võlguolevat summat ositi; **sak.** A b s c h l a g s z a h l u n g, f, à c o n t o - Z a h l u n g, f, S t ü c k z a h l u n g, f.

ositis: kindlaks määratud osa, eriti siis, kui võlga tasutakse perioodiliselt ja ositi; **sak.** R a t e, f.

ositus, oleleva aktiva ja gamine võlausaldajate vahel pärast konkursimenetluse lõppu; **sak.** A u s s c h ü t t u n g, f, d e r M a s s e; r e p a r t i t s i o o n (v:).

oskur, v: ekspert.

oskus; sak. G e w e r b e, n.

oskussõna; sak. F a c h a u s d r u c k, m.

oskustama, ekspertisee- rima; **sak.** e x p e r t i s i e r e n.

oskustus; sak. E x p e r t i s e, f.

õsmus, malm; sak. G u s s e i s e n, n.

õst, on kauba käive raha vastu. Ost on teostunud, niipea kui pooled on lepindunud hinnas ja kau-

bas. Ainult erandjuhtu-
meil tuleb ostuleping sõl-
mida kindlal kujul. Äri-
elus võib ostuleping olla
ürik, lihtne tehinguse-
del või, nagu see sün-
nib tihti, ta sõlmitakse
kirjavahefuses. Võivad
ostja ja müüja astuda
vahetumalt suhteisse, või
lepingu sõlmib vahen-
daja (maakler, ko-
misjonär); **sak.** K a u f, m.

ostakas; sak. k a u f l u s t i g.

ostakus, suur või nõrk kalduvus ostuseks; **sak.** K a u f l u s t, f.

ostang, ühekordne ost; **sak.** K a u f, m (e i n m a l i g e r).

ostis, ostetud ese, sisseost; **sak.** E i n k a u f, m.

ostjateühistu; sak. K ä u f e r g e n o s s e n - s c h a f t, f.

ostlema, üles ostma; sak. a u f k a u f e n.

ostuhind on arves, fak- tuuras märgitud hind ja otsesed kulud; **sak.** K a u f p r e i s, m.

ostujõud, ostuäive, ostu- võime: 1) kaupade hulk, mida võib osta teatava rahasummaga (raha ostujõud); 2) teatava isiku või rahvahulga (näit. piirkonna, kogu rahva) ostujõud väljendub kaupade koguses, mida os-

- tetakse teatava aja jook-
 sul; sak. *Kaufkraft*, f.
- ostukas**; sak. *kauf-
 flus-
 tig*.
- ostukasu**, v: *ostupreemia*.
- ostukus**; sak. *Kauf-
 lust*, f.
- ostu-müügiühistu**, ühistu,
 mis toimetab maa liik-
 meile kaupade ostmist
 ja nede majapidamise
 või käsitöö saaduste
 müüki; sak. *Kauf- und
 Verkaufsgenossen-
 schaft*, f
- ostuosam**, *ostukasu*, v:
ostupreemia.
- ostupreemia**, *ostuosam*,
ostukasu; tagasimakse,
 tagasihüvitus, mida ühis-
 tud maksavad ostjaile-
 liikmeile äriaasta lõpul
 vastavalt ostetud kauba
 väärtusele või arvesta-
 vad mitteliikmeile eri-
 arvele; sak. *Waren-
 rückvergütung*, f,
*Betriebsbeteili-
 gungsdividende*, f.
- ostus**, sisseost; sak. *Ein-
 kauf*, m.
- ostusearve**, kaubaarve;
 sak. *Einkaufsrech-
 nung*, f; v: fak-
 tuura.
- ostuse-** ehk hankekal-
 kulatsioon, sak. *Ein-
 kauf- oder Bezugs-
 kalkulation*, f. V:
 kalkulatsioon.
- ostusefaktuurade-raa-**
- mat**, v: *ostuseraa-
 mat*.
- ostuseraamat**: ärraamat,
 millesse kantakse saabu-
 nud faktuurad ostetud
 kaupade (ostiste) kohta;
 sak. *Einkaufsbuch*,
n, *Einkaufsfak-
 turenbuch*, n.
- ostutšekk**, v: *müügi-
 tšekk*.
- ostuvõime**, v: *ostu-
 jõud*.
- ostuäive**, v: *ostujõud*.
- ostuühistu**; sak. *Ein-
 kaufsgenossen-
 schaft*, f, *Ankaufs-
 genossenschaft*, f.
- osus**; sak. *Geschäfts-
 anteil*, m.
- osusemakse**; sak. *Ge-
 schäftsguthaben*, n.
- osuseosam**; sak. *Divi-
 dende*, f.
- ösuskapital**; sak. *Mit-
 gliederguthaben*, n,
Anteilkapital, n.
- osustäht**; sak. *Anteil-
 schein*, m.
- otsekaubandus**, kauban-
 dus, mis varustab esma-
 käest, s. o. otse toot-
 miskohal; sak. *direk-
 ter Handel*, m.
- otsemaks**; sak. *direkte
 Steuer*, f.
- otsesed maksud**, riigi-
 maksud, mis laekuvad
 riigile otseste kodanikele
 ja varandusile kuuluvate

tuluallikate alusel, näit. tulumaks, ärimaksud jne.; direkte Steuern, pl.

otsing (-u); sak. Nach-

forschung, f, Erkundigung, f, Recherche, f.

oz, lühend s. ounce, unts, v: nael ja pound.

P

pa., lühend. s. priim a.

paadid on alused, mis vastavalt suurusele ja määrangule kannavad mitmesuguseid nimetusi. Need väikesed lahtised sõidukid, mida edutatakse aerude ja purjede abil, veavad peamiselt meeskonda ja laadungit maale; vahingute tülles on nende otstarbeks meeskonna päästmine. Päästepaadiks kutsutakse merehädaliste päästmiseks määratud puidust ja rauast ehitatud paati; sak. Boot, n.

paagina, lad. (pagina), v: folio; sak. Pagina, f.

paak (-gi), holl. (bakke), nii kutsutakse laevanduses osalt vees, osalt maal asetsevaid orienteerumise- ja hoiatustähiseid, mille otstarbeks on leetseljakute (nasvade), kehvlite (meresäärte) äramärgimine kui ka laevatava tee nähtavustus. Ujuvaist —poidest — tuleb eral-

dada ankrupaagid, mis on näha juba kaugema maa tagant; sak. Baken, f.

paanika (paaniline hirm), prants. (terreur panique, l. terrör panik', la panique, l. panik', ingl. panic), kabuhirm, meeletu hirm, tihti ilma selge põhjuse- ta; üldine hämmastus, segadik börsil; sak. Panik, f, Bestürzung, f, Börsenschreck, m.

paaparras (-rda); laeva vasem pool; sak. Backbord, n; tüürparras on vastakane, s. o. säem pool.

paarik; sak. Gegenstück, n.

paariti; sak. paarweise.

paaritu; sak. unpaarig.

paaritu arv; sak. ungerade Zahl, f.

paber: selle väljendusega nimetatakse börsikaubanduses kõiki liike veks-

- leid, riigipabereid, akt-
slaid jne. Köneldakse
Pariisi, Londoni, Berliini
jne. pabereist, heast ja
halvast paberist; sak.
Papier, n.
- paberraha** on peale tõe-
lise münditud raha käibes
isegi normaalajul suure
tähtsusega väärt-paber,
mille edasikandmine
ühest käest teise sünnib
ilma iga vormitaiteta ja
mis ei kanna intresse.
Paberraha emiteerivad
kas üksnes riik või jälle
tema poolt volitatud
pangad jne. Iga paber-
raha-täht on teatava
kindla väärtusega, ja see
üldmaksev nimeshind on
avaldatud päritolumaa
ühikuis, kroonides, kuld-
nates, frankides, marka-
des, naelsterlingeis jne.
Selle nimeshinnaga võs-
tetakse neid puhta raha
vastu päevlikus liikluses
ja tasutakse kõiki arveid
nendega. Riiklikku pa-
berraha emiteeritakse
sooviga jagu saada me-
tallraha-puudusest, või
liikluse hõlbustamiseks,
või jälle põhjusel, et
nõutada riigile tarbekor-
ral intressideta laenu;
sak. **Papiergeld**, n.
- pabervääring**; sak. **Papierwährung**, f;
v: **vääring**.
- padumeri**; sak. **Watten-
meer**, n.
- padusadam**; sak. **Watten-
hafen**, m.
- pagariühistu**; sak. **Bäckereigenossenschaft**, f.
- pagas**, bagaaž, reisikraam;
sak. **Bagage**, f, **Ge-
päck**, n.
- pagineerima**, raamatu le-
hekülgi, lehti nummer-
dama; sak. **paginieren**; v: **pagina**.
- paguveesadam**; sak.
Trockenhafen, m.
- pahatama**, v: **laidus-
tama**.
- pahutama** tähendab laeva
parandama, s. o. ta lii-
duseid (**Fugen**, pl.) ka-
nepi, pigi, tõrvaga jne.
tihedaks tegema; sak.
kalfatern, **verdichten**.
- paigastama**; sak. **sess-
haft machen**.
- paigaveksel**; sak. **Domizilwechsel**, m.
- paigaühistu**, kohaühistu,
kohtkonnaühistu; sak.
Ortsgenossenschaft, f.
- paigutama**; sak. **placieren**.
- paiguti**; sak. **stellenweise**, hier und da.
- paikne**; v: **lokaalne**.
- paikus**; **sesshaft**.
- paisusilm**, v: **lütts**.
- pake**; **pakkumus**; sak.
Offerte, f.

pakend, pakis; sak. *Verpackung*, f.

pakendama, pakisesse, pakendisse pakkima; v: *emballagen*; sak. *emballieren*.

pakendkaup, v: *fastaaž*; sak. *Leergut*, n, *Leergüter*, pl.

pakk (-ki), komps, kimp, sissepakitud asjad; sak. *Packen*, m.

pakkuma, kaupa müügiks esitama; sak. *anbieten*, *ausbieten*.

pakkumine, rahvamajanduslik termin kogu teatava kauba turule saadetud hulgale; vastandiks on nõudmine (v:); sak. *Angebot*, n.

pakkumus; sak. *Anerbieten*, n, *Antrag*, m, *Offerte*, f; v: *oferit*.

pakis- v: *pakend*.

pakisekaal, taara (v:); sak. *Tara*, f.

pakt, lad. (*pactum*, õieti part. s. *pacisci*, lepingut sõlmima), leping, sobimus; sak. *Pakt*, m.

pakteerima, kokku lepima.

palgaraamat; sak. *Lohnbuch*, n.

paljundama; sak. *vervielfältigen*.

palk, v: *salaarium*; sak. *Gehalt*, n.

pall: sõna väga mitmesuguse tähendusega, mida üldiselt tarvitatakse iga linariidesse, punufisse, pappi jne. mähitud, köite või raudvitstega nõõritud paki kohta. Erilisel määral märgitakse selle sõnaga kaubanduses paberikogust: 10 riisi à 20 raamatut à 24 poognat kirjutuspaberit, aga à 25 poognat trükipaberit. Kohvipall kaalub 60 kuni 80 kilogrammi, kalevipall koosneb 12 kangast (à 32 küünari); pall jänesenahku sisaldab 100 nahka jne.; juhtnahka 20 rulli (220 tükki); puuvilla alal on pall väga erineva suurusega (70-270 kg.), olenedes päritolumaast; sak. *Balle*, n.

panderoll, prants. (*bandederole*), aktsiisimärgis, aktsiisisedel.

pandik, käsipant (v:); sak. *Faustpfand*, n.

pandikviitung on laenukasutuse poolt pantijale omanduseõiguse tõendamiseks väljaantav tähik, milles leiduvad andmed pantimisse puutuvaist seikadest ja mille esitamisel ja laenu tasumisel pandid kätte antakse. Kui ei osteta panti tähtpäeval välja, siis müüakse pandid avalikul enam-pakkumisel ja antakse

ülejääk, kui see peaks leiduma, panditajale; sak. Lombardschein, m.

pandimajad, laenuetusasutised, on avalikud krediitasutised, mis on sageli linnaomavalitsuse omanduses ja laenutavad igasuguste tarvitusesemete kui käsipantide vastu vaesemaile rahvakihtidele vähemaid summasid, kindlustades ühtlasi laenajale võimaluse, oma panti mõne aja pärast jälle tagasi saada ja seega hoiduda suuremast kaotusest. — Peale avalike ja kogukondlike pandimajade leidub välismaal erapandimaju, mille sisseseade umbes vastab kogukondlike pandimajade omale, kus aga pandiesemete takserimine, protsentmäära kõrgus, tagasimaksu tingimused jne. on laenajale tavalisti ebasoodsamad; sak. Pfandhäuser, pl, Leihhäuser, pl, Leihanstalten, pl.

panditaja; sak. Pfandschuldner, m.

panditama, panti panema; sak. verpfänden.

panditama (laeva), panti panema; sak. (ein Schiff) verpfänden, verbodmen.

pandivõlataja, võlataja, kes on saanud pandi, s. o. kelle võlg on pandiga tagatud; sak. Pfandgläubiger, m.

pandiõigus, õigus asja kohta, mis on määratud kindlustama võlatajale teatava nõuangu rahulduse. Ei sünni rahuldus teatava kindla tähtaja jooksul, siis võib pandivõlataja, panditaja, asja kas kohtulikult või era viisil maha müüa, et toogiga katta oma kapitali, kasvivate jne. kaotust. v: hüpoteek; sak. Pfandrecht, n.

panem, v: kaubapanem.

panga-aažio, v; aažio.

pangaaktsiad on ürikud, mis annavad nende omanikele osemõiguse pangavarandusest ja kasust.

pangad, ital. (banco, vanasti nimelt pingi tähenduses, mil raha vahetati; prants. banque, sak. Bank, n), on asutised, mille ülesandeks on osalt raha maksmise ja säilitamise vahendamine, osalt aga krediidi vahendamine. Nad koondivad ajuti tegevusetud kapitalid laenuiti enese kätte ja laenutavad need taas edasi, olles nii ühel ajal niihästi võlgnikud kui võlausaldajad, maks-

tes intresse ja võttes intresse. Need kaubandusele ja tööstusele nii avarat ja heategevat mõju avaldavad asutised on asutatud kas eraisikute (erapangad, sak. Privatbanken) või jälle riigi (riigipangad, sak. Staatsbanken, pl.) poolt, ja neist tähtsamate enamus ei piira oma tehinguid sugugi mitte ainult oma asukohaga, vaid asutab osakondi (filiaale) kui ka harupanku omamaa ja isegi välismaa tähtsamais keskuses. Kui võtta vaatlusele teotsemis-sfäärid, mida pangad peamiselt peavad teenima, siis tehakse vahet kaubanduspankade vahel, mis sooritavad deposiitide-, diskonto-, lombardi- ja kontokorrent-tehinguid harjumusliku pangategevusena ja mis teenivad peamiselt kaubanduse ja tööstuse tarvidusi, ja vastandlikult neile hüpoteegipankade ja krediitasutiste vahel. Deposiidide-äri alal hoiustavad pangad rahasummasid, kohustudes neid igal ajal kohe või lühiajalise ülesütlemise järele tagasi andma. Seoses deposiitide-äri-ga seisavad tšekid (v:). — Diskonto-äri

tuum seisab selles, et pangad ostavad ehk võtavad vekseid enne viimaste tähtpäeva ja võtavad selle ootamise eest diskontot (oodust), ja selleks, et neile oleks asi igati kindel, nõuavad nad vaid vekseid tavalisti kahe kuni kolme tubli heanimelise firma allkirjaga. Diskontomäärad pole sugugi kindlad: pangad ja Pankade Nõukogu korraldavad neid tarbekohaselt; vahel sekka — erakordseil ajal — olenevad määrad isegi riigivalitsuse tahtest — Lombardiäri (ka lihtsalt: lombard), tavalisti seoses vekslite oodustusega, on raha laenuamine pantide vastu (väärtpaberid, kuld ja hõbe, kaubad). Laenud on harilikult vaid lühiajalised; on tähtaeg möödunud, siis võidakse tarbekorral anda uus tähtaeg. Kui langeb panditud esemete väärtus, on võlgnik kohustatud panti täiendama. — Kontokorrent-äri on samuti seoses deposiitide-äri-ga. Tema seisab selles, et pank peab oma klientidele jooksvat arvet. Igaüks viimaseist võib soovikorral ja teatava tagatise varal saada lehekülje panga

arveraamatuis. Sel lehel hüvistatakse talle kõik, mis pank võstab temalt või tema arvel; ja see, mis temale või tema eest on välja läinud, võimalatakse sealsamas. Nii hoidutakse sularahamaksmisist ja iga parajasti olelev summa võib leida kasvitatava kásustuse. Pangad, mis toimetavad osa omamaksmisist mitte sularahas, vaid pangatáhtedes, on *emissioonipangad*, mille táhtsaimaks úlesandeks on, pangatáhti igal ajal vastavalt nimesväärtusele vahetada sularaha vastu. Et seda võimaldada, selleks peavad emissioonipangad alati silmas pidama, et nende võlad on alati *táhtpäeval* ja et vastavalt sellele peavad olema korraldatud nende aktiivsummad. — Kui ülalpool kirjeldatud pangatehingud toimuvad kõik lühiajaliselt, siis on hüpoteegi-ári selline, kus pangad on pikemat aega mitmekesiste isikute võlgnikeks ja võlausaldajaks. *Hüpoteegi- ja makrediitpangad* laenuvad seejuures raha pikemaks ajaks maandite ja majade pantimise tagatisel ja võimaldavad oma klientidele,

laenatud summasid väikestes osades (annuiteetidest) tagasi maksta (amortiseerida). Sellisteks laenudeks vajalised summad nõutatakse pankkirju, s. o. úlesúeldamatuid kasvivateid võlakohustisi: emitteerides, kusjuures neid pankkirju tagavad hüpoteegid. —

Peale selle töötavad suured välismaa pangad suuremate laenude alal, m. s. ka riigivalitsusile; asutatakse majanduslikke ettevõtteid, kaubeldakse väärtpaberitega jne.

pangadeposiit, v: *pan-gahoius*.

pangadiskonto, v: *pank ja diskonto*.

pangadividend, v: *pan-gaose*.

pangafoolio, nii nimetatakse pankades osanikule avatud kontot; sak. *Bankfolio, n*.

pangahoius, pangadeposiit, pangas protsentide eest kohese või lühiajalise teatusega mahutatud kapital; sak. *Bankdeposit, n*.

pangakonto: mingi kaupmehe arve pangas ja arve, mida ta ise peab selle üle oma raamatuis; sak. *Bankkonto, n*.

pangakriis: panga iga-

kahtlane seisukord, mida tekitab näit. vekslireidi alal laiutamine, liigne emissioon jne.; sak. *Banckrise*, f. *Banckrisis*, f.

pangamäär: protsendimäär, millega mingi maa peamine pank oodustab vekslid; sak. *Bankrate*, f.

pangaoodus, v: pangadiskonto.

pangaoperatsioon, pangatoimend.

pangaose, pangadividend, nii katsutakse aastakasu, mida igaüks avalikult pangast saab aasta lõppedes ja vastavalt oma kapitalimahutusele; sak. *Bankdividende*, f.

pangasulg (-lu): mõne panga kassade ajutine sulgemine ülemuslikul korraldusel; sak. *Banksperre*, f.

pangašekid, v: tšekid.

pangatähed on kasvitamatud võlakohustused, mida välja annavad n. n. emissioonipangad (v: pangad); need on pangakäsuandid iseendale, alati tasutavad omanikule. Pangatähtede omanike kindlustus põhineb nende piisaval kattel, s. o. selles, et pankadel on alati piisa-

valt varuks nende lunastamiseks vajalised väärtused (v. ka: paber raha). Pangatähtede emissiooniõigus on seaduslikult äärmiselt piiratud ja lubatud vaid teatud pankadele, peamiselt riigipankadele (meil: Eesti Pangale); sak. *Banknoten*, pl.

pangavaluut, pangavääring.

pangavõimeline; sak. *bankfähig*.

panila, hoiustu, tallestu; de *po*.

panis, andami, maksu, lõivu mõttes: samme rahas või loonus riigile jne; siia kuuluvad ka sadama- ja laevasõidumaksud.

panised, maksud, on andamid, mida võtavad avalik-õiguslikud asutised (riik, kogukonnad jne.) oma alluvailt riigi- ja kogukonna tarviduste katteks. Panised annavad suuremas osas riiges suurima osa riigituludest, ja nende koormiste õige jaotus on finantsteaduse raskemaid ülesandeid. Panised jagunevad tavalisti otseseiks ja kuuseiks; sak. *Steuern*, pl.

panisekohuslane, v: maksnik.

panisevaba; sak. s t e u e r -
f r e i.

panistama, maksustama ;
sak. b e s t e u e r n.

pank, ital. (b a n c o, prants.
b a n q u e, s. b a n c, sak.
B a n k, õieti p i n k, mil
raha vahetati), rahaasu-
tis.

pankrot, pankrott, ital.
(s. b a n c a r o t t a,
murtud pink, kuna va-
nas Itaalias lõhuti autu
rahavahetaja pink, v:
p a n g a d), on võlausal-
dajate nõudmisõiguste
rikkumine ja ohustus
mõne võlgniku tegude
läbi, kes on lõpetanud
maksused ja kelle va-
randuse kohta on ava-
tud konkursimeneflus.
Need teod võivad sün-
dida kogemusega, võla-
usaldajaid kahjustada,
või aga ilma sellise kog-
emuseta. Stüteo ras-
kuselt ja karistuselt tu-
leb vahet teha herisliku
ja lihtpankroti vahel.
Herislikuks (b e t r ü g e -
r i s c h) pankrotiks
peetakse: varandusosade
peetuslikku varjamist,
luulendatud nõudmiste
esitamist, ärraamatute
teadlikku ja tahtlikku
mittepidamist või selliste
hävitamist ja muutmist
kogevalt. Lihtpankrotiks
peetakse liigsete summa-
de raiskamist elus, män-

gus ja spekulatsioonis ;
sak. B a n k e r o t t, m.

pankroteeruma, maksu-
võimetuks jääma, pank-
rolistuma.

pankur (prants. b a n -
q u i e r, ital. b a n c h i -
e r e, hisp. b a n q u e r o,
sak. B a n k i e r, m, s.
b a n q u e, b a n c, b a n -
c o, pink, pank), — pan-
kiir, pangapidaja ; pan-
kuriks kutsutakse isikut,
kes sooritab pangatehin-
guid. Tema äritegevus ei
haara tänapäeval ainult
veksli kaubandust ja sel-
lega ligiseoses olevat ra-
hakaubandust, vaid võtab
oma alla ka kaubanduse
riigipaberite, aktsiatega
jne. Pankur toimetab ka
võõraste nõuangute in-
kassot ja väljamaksmisi
võõral arvel, avab äri-
mehile jooksvaid arveid,
võstab kasvituvaid ja kas-
vitumatuid hoiuseid jne.
(v. ka: p a n g a d).

pantija, v: pantnik.

pantima, pandiks võtma ;
sak. i n P f a n d n e h -
m e n.

pantkirjad on üldiselt
võlgniku poolt oma pan-
divõlatajale antud võla-
tähed ; tavalisti kutsutakse
selle nimetusega eriti
neid võlakohustusi, mis
antud hüpoteekaarasutiste
poolt laenu kohta, mis
on tasutud majade ja

- maanditega; sak. **P f a n d b r i e f e**, pl.
- pantlaen**; sak. **L o m b a r d d a r l e h e n**, n.
- pantnik**, **pantija**; sak. **P f a n d g e b e r**, m.
- pantvõlataja**, v: **võlataja**.
- panus**; sak. **E i n l a g e**, f.
- papjemašee**, prants. (**p a p i e r m a c h é**), taigenpaber.
- paprika**, türgi pipar (**c a p s i c u m l o n g u m**).
- papüriin**, krk., pärgamentpaber.
- papüürus**, krk., papüürusepõosa varfest valmistatud paber vanas Egiptuses.
- parafeerima**, prants. (lepingut jne.) seaduspäraselt allkirjaga varustama.
- paragrafeerima**, krk. (s. **p a r a g r a p h o s**, õieti lisakirjutis), kärbetesse jagama.
- parand**; sak. **K o r r e k t u r**, f.
- paranema**, tõusma hinnas, hinnas jälle kohenema; sak. **b e s s e r n**.
- pardur**, habemeajaja; sak. **B a r b i e r**, m.
- pareere**, ital. (**p a r e r e**, mitmus: **p a r e r i**), nii kutsutakse kaupmehelist ja pädevat arvamust, mis tuleb oskureilt, kui on vaja teadavat tüliküsimust
- lähendada ilma kohtuta; sak. **P a r e r e**, n, **k a u f m ä n n i s c h e s G u t a c h t e n**, n.
- parfümeeria**, prants., tööstusharu, mis valmistab healõhnalisi preparaate; sak. **P a r f ü m e r i e**, f.
- pargiajaja**, v: **park**.
- pari ja al pari**, ital. (lad. s. **p'ar**, prants. **p a i r**, l. pääar, ingl. **p a r**), võrdne, võrdne väärtuselt, on ital. keelest maailma kaubanduskeele kandunud väljend, mida tarvitatakse muutliku kursiga esemete puhul ja mis eriti puutub vekslis- ja rahakursside seisuga. Hind või kurss on **pari** (**al pari**), kui seis on selline, et õilismetalli hulk, mis antakse raha- või vekslisumma eest, võrdub sellele õilismetalli hulga, mis on saadavas rahasummas olemas või mida vekslisumma maksukohal esindab. Kui võtetakse mingi münt või mingi paber nimeshinnaga, siis seisab see münt või paber **pari**, tõuseb ta üle nimeshinnaga, siis on ta üle **pari**, langeb ta nimeshinnast madalamale, siis on ta alla **pari**.
- pari-arve**, vekslhindade vahekord mitmesugustel

- börssidel; **Parirechnung**, f.
- pariteet**, lad. (paritas, s. par, võrdne), üheväärtuslikkus; sak. **Parität**, f.
- pariteetlik**, üheväärtuslik.
- park**, pargiajaja; sak. **Freibeuter**, m.
- parras** (-rda), ingl. s. (board, õieti; laud) tähendab peamiselt laevade ja paatide ülemist serva, aga sama nimetust tarvitatakse ka laevade eneste kohta; **pardal** on nimetuseks kõigi asjade kohta, mis asetsevad laevaseinte vahel; **vabalt pardale** (free on board) tähendab kulusid arvestamata toimetama laevale; õige tähenduse on sõna parras säilitanud näit. lauses: kukkus üle **parda**; **Bord**, m.
- partaaž**, prants. (partage), jagamine, jaotus.
- partažeerima**, prants. (partager), jagama, jaotama.
- partii**, prants. (partie, ital. partita), osa, jagu; sak. **Partie**, f.
- partikulaaravarii**; sak. **kleine, partikulare, teilweise Havarie**, f; v: **avarii**.
- partitsipatsiooniarve**, lad. osavõtu-arve, osanikuarve; sak. **Partizipationskonto**, n.
- partitsipatsioonitehingud** esinevad kõige sagedamini kaubaärides ja tekivad kahe või mitme äri ajutisest ühinemisest sooviga, sooritada teatavat etvingut ühisel arvel ja jagada äri lõppedes tulud ja kahjud vastavalt iga osavõtja osemele; sak. **Partizipationsgeschäfte**, pl.
- partner**, ingl., kaasosanik; sak. **Partner**, m.
- partnership**, ingl. (—šip), ühing töölisist ja tööandjaist, tööliste osavõtt vabriku kasudest.
- partsell**, kesklad. (parcella, prants. parcelle, l. parssell, lad. s. pars, osa, jagu), obligatsioon, osakohustus; laevanduses: osaleping (parcel, ingl.).
- partsellerima**, maad tükkeldama; sak. **parzellieren**.
- partsiaalaktsept**: kui trassaat piirab võstu vaid osaga vekslisummast; sak. **Partialakzept**, m.
- partsiaalne**, lad. (partialis, prants. partiel), osa-, osaline.
- parustama**; sak. **billigen**.

- pärvetus**; sak. *Flösse-rei*, f.
- pasmas**, teatav hulk kokkuseotud lõngu, mille pikkus võib olla mitmesugune; sak. *Gebinde*, n.
- passaser**, prants. (*passager*, l. *passažee*), reisisija, sõitja; sak. *Passagier*, m.
- passato**, ital., mõõdunud.
- passoport**, prants. (l. *pass-poor*). *pass*, välispass, reisipass; sak. *Reisepass*, m.
- passiivkaubandus**: kui rahvas jätab oma äri- toimingud, liiklusvahendite käivitamise ja kaubalae- vastiku rakestamise tei- ste rahvaste hooleks. Kõik riigid püüavad uuemal ajal töötada aktiiv- kaubanduse suunas; sak. *Passivhandel*, m.
- passiivne**, lad. (*passivus*, s. *pafi*, kannata- ma), sinkuv, mittetegev, loid tegevuses; teistele võlgnev; sak. *passiv*.
- passiivoperatsioon**, pas- siivtoimend, panganduses: toimend, mis paneb pan- gale kohustusi peale, näit. hoiuse vastuvõtt, pöntkirja väljamine jne.; sak. *Passivoperati- on*, f.
- passiva**: kaupmehe võ- lad, võlastu; isiku (etve) omakapitalid ja kohus- tused, äriseisu-tabeli säem pool, bilansi pa- rempoolne osa, kus loet- letud kapitalid ja kohus- tused. Sel poolel esineb ka ülejääk. Passiva näi- tab, missugustest õlli- katest on võetud need rahasummad, mis akti- vas esinevate väärtuste omandamiseks tarvili- kuks osutusid; sak. *Passiva*, f.
- passivasaldo**, võlgjääk.
- patent**, kesklad. (*patens*, *patenta*, lad. s. *patens*, avatud, lahti, s. *patere*, lahti olema), on kaitseõigus leiutise (välmingu) kasuks, mida võib kasustada majan- duslikult. Patendi soovi- jal tuleb esitada vastav palve leiutise täpse kir- jeldusega vastavale riik- likule asutisele; sak. *Patent*, n.
- patenteerima**, eesõigust andma, patendiga kaitsma.
- patentkaup**, patendiga jä- reletegemise eest kaits- tud kaup.
- patroon**, lad. (*patronus*), omanik, printsi- paal, etve juhataja, pe- remees; sak. *Patron*, m.
- paušaalsumma**, keskmise, ümmargune summa; sak. *Pauschalsumme*, f.

- páušaaltasu**, keskmine tasu, tasu ümmarguselt.
- paviljon**, prants. (pavillon, l. pavijoon, lad. s. papilio, liblikas, ka: aeg), näitushoone väljapandavate esemetega; telkhoone.
- pea**, arve pealkiri raamatuis; sak. Kopf, m.
- pea**: ümmar, aga kuhikuline kuju, mis meil eriti tuntud suhkru pakisena; sak. Hut, m.
- peaagent**, peaasjur; v: asjur; sak. Generalagent, m, Hauptagent, m.
- peabilanss**, v: bilanss; sak. Hauptbilanz, f, Generalbilanz, f.
- peakonsul**, võõra riigi kaubanduslik esindaja tähtsas majanduspiirkonnas, kindralkonsul; sak. Generalkonsul; v: konsul.
- peakoosolek**: kõigi koosolek, kes on osalised teatavas asjas, osanikud teatavas äris; sak. Generalversammlung, f.
- pealdama**, siirma, vekslit pealiskirjaga varustama; sak. girieren, einen Wechselgeben.
- pealdis**, (veksli) pealiskiri.
- pealdus**, vekslie edasianne, siire, džiiro, indosso.
- pealiskiri**, v: pealdis.
- pealiskulu**, tõõnduses: kulu, mis ei koorma.
- pealiskakse**, järelmakse, lunamakse; sak. Nachnahme, f.
- pealiskraha**; sak. Aufgeld, n.
- pearaamat**: äriaraamat, mis kahekordses raamatupidamises haarab kogu äri passiva ja aktiva ja vastandina lihtraamatupidamise vaid isikuarveid sisaldavale pearaamatule ei sisalda mingit teksti, vaid ainult vastaskirje daatumid, summat ja nime ja selle kirje pearaamatufooliost; sak. Hauptbuch, n.
- peavolinik**, v: ärirolinik; sak. Generalbevollmächtigte, m.
- peaühistu**, keskühistu; sak. Hauptgenossenschaft, f.
- peekon**, ingl. (bacon), sea külje- ja seljalihha, tavaliselt soolatud ning suitsutatud.
- peel** (-i), kindel mõõdupost jõgedes ja sadamais, millest võib näha vee alanemist ja tõusu; sak. Pegel, m.
- peelima**; sak. pegeln.
- peelipost**; sak. Pallerstock, m.

peetus; sak. Vorbehalt, m.

peirimus, peiring; sak. Erfahrung, f.

pekulaator, lad. (s. peculiar, avalikku raha omastama, s. peculum, omand, s. pecus, raha) kassavaras, raiskaja.

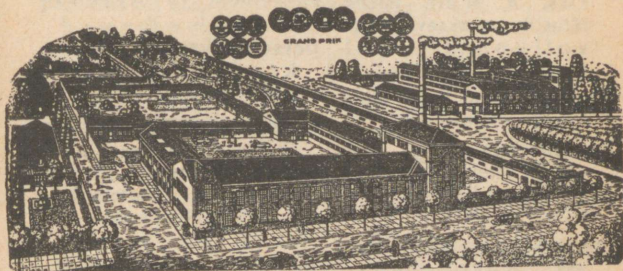
pekunfaarne, rahaline, ainealine, materjalne; rahasse puutuv; sak. pekuniär.

peeli; sak. Ankerwinde, f.

penama; sak. aufreden.

pennikaal, v: nael.

pennyweight, v: nael.

Pärnu Linatööstuse A|S.

Pärnus, Rääma tän. 38, tel. 125.

Soovitab oma vabriku :

Linast lõnga ja **niiti** mitmesuguses jämeduses. **Pesuriid** pleekimata, pleegitud ja värvilist. **Vaheriid**, käsitöö, madrati- ja põrandariid. **Viljakotte** ja **kotiriid**. **Masinarhmu**. **Presente** ja presendiriid, imbutatud ja imbutamata. **Kalavõrke** ja **võrgulõnga**. **Nööre**, peenemast sidumisnööri kuni ohja, köie ja jämedate trossideni, igasorti kalapüügi ja värtnanööre. Võtame rahva linu, takku, villu ja kangaid ümber töötamiseks otse vabrikusse ja ka meie esindajate kaudu saates üle kogu maa. Soovikorral vahetame linade ja takkude vastu kohe valmislõnga ja riid.

Müük vabriku hindadega vabriku ladudes.

Jänesselja tän. 11 ja Vee tän. 9.

per, lad., läbi, abil, kaudu, tõttu jne.

per acquit (l. perakii): võstuga tasutud.

per aval, käemehena; v: a v a l.

peremajus; sak. F a m i l j e n h a u s h a l t, m.

perfektne, lad. (p e r f e c t u s, a, u m), täielik, täiuslik; maksev; sak. v o l l k o m m e n, v o l l e n d e t, p e r f e k t.

perforeerima, lad., läbis-tama, mulgustama.

periodiline, krk., järk-aegne, teatud aega kestev ja korduv; sak. p e r i o d i s c h.

peritus, tagasihüvitus; sak. R ü c k v e r g ü - t u n g, f.

per kassa, kassamaksuga, sularahas; sak. g e g e n b a r, g e g e n b a r e Z a h l u n g.

per kontant, sularahamaksu vastu.

per konto, arvel.

perkvitsiooniprotest, uuslad.; sak. P e r q u i s i t i o n s p r o t e s t, m; v: p r o t e s t.

permanentne, lad. (p e r m a n e n s), kestev, jätkuv, jääv, püsiv, lakka-matu.

permissioon, lad. (p e r m i s s i o, p r a n t s. p e r m i s s i o n), luba.

per proc., v: p e r p r o c u r a.

per procura (lühendid p. p. ja per proc.), ital., volituse põhjal.

per saldo, lihinguks, ta-sanduseks; jäägina; sak. z u r A u s g l e i c h u n g, a l s R e s t.

personaal, v: ä r i p e r s o n a a l.

personaalkrediit, isiklik krediit; sak. P e r s o n a l k r e d i t, m.

personaalservituut, isiku-orjes.

perte, prants. (l. p e r t, s. p e r d r e, kaotama), kaotus, kahju; sak. V e r l u s t, m.

per tsentner, tsentneri eest.

peseeta, Hispaania rahaühik.

pete (-tte); sak. T r u g, m
petiskelu; sak. S c h w i n d e l e i, f.

petukasu; sak. S c h m u, m.
petustama; sak. e n t f ä u s c h e n.

pigemini; sak. v i e l m e h r.

pihkamine, lekaõž; sak. L e c k a g e, f.

piimahankimisühistu; sak. M i l c h l i e f e r u n g s g e n o s s e n s c h a f t, f.

piimamüügiühistu; sak.

- Milchverwertungsgenossenschaft, f.**
piimähistu; sak. **Molkereigenossenschaft, f.**
- piirtollid**: andamid, mida võtab riik üle piiri saabuvailt või minevailt kaubult; sak. **Grenzzölle, pl.**
- piirivalvus**; sak. **Grenzbewachung, f.**
- pikendus**; sak. **Stundung, f.**
- pikkusemõõdud**. Pinna- ja kehamõõtude aluseks on tavalisti pikkusemõõt, kuna ju pinnamõõt põhineb pikkusemõõdu kvadraadil ja kehamõõt pikkusemõõdu kuubil. Pikkusemõõte tarvitatakse kaubanduses peamiselt kangaste, lõuendite ja ka nõõride, lõngade mõõtmisel. Üldiseks ühikuks kultuurriiges on nüüd meeter, ja selle mõõdu mitmekordistised on: deka-meeter ehk 10 meetrit, hektomeeter ehk 100 meetrit, kilomeeter ehk 1000 meetrit. Meetrit kümneli jagades saame meie: deksimeeter ehk $\frac{1}{10}$ meetrit, sentimeeter ehk $\frac{1}{100}$ meetrit ehk $\frac{1}{1000}$ meetrit. Pikkusemõõdud kvadraadis annavad meile pinnamõõdu (v.), mille abil saab
- mõõta mitte ainult terveid maid ja riike, vaid ka välju, põlde, maandeid ja krunte; sak. **Längenmasse, f.**
- pikusus**, geogr. pikkus; sak. **Länge, f.**
- pilet**, prants. (billet, l. bi'jee), väike kiri, sedel; pääsetäht; sõidukaart.
- pillakas**; sak. **verschwendertsh.**
- pillar**; sak. **Verschwender, m.**
- pillkopikas**; sak. **Nadelgeld, n.**
- piloot**, prants. (pilote), loots (v.), tüürimees; lennumeister; sak. **Pilot, m.**
- pilotaaz**, prants. (pilota'ge), tüürimeheoskus, lootsitegevus; lootsimaks; sak. **Pilota'ge, f.**
- pine**, puulikõis; sak. **Schlepptau, n.**
- pinge**; sak. **Spannung, f.**
- pingus**; sak. **Intensität, f.**
- pingus**; sak. **intensiv.**
- pinn**, v: kinnisti.
- pinnamõõdud** on pikkusemõõtude ruudud ja neid tarvitatakse eriti põldude ja maandite mõõtmisel. Pinnamõõt põhineb pikkusemõõdul. Tema ühikuks on ruut-meeter (m²). (□ meeter), nelinurk, 1 meeter pikk

- ja 1 meeter lai=100 ruutdetsimeetrit; sak. Fläch en m a s s e, pl.
- pinnas**, maa; sak. B o d e n, m.
- pint**, v: g a l l o n.
- pinutama**, kasandama, riidastama; sak. s t a p e l n.
- pistitavus**; sak. K ä u f l i c h k e i t, f, B e s t e c h l i c h k e i t, f.
- pitsat**, pitseri lõõmise vahend; sak. S i e g e l, n.
- pitseerima**, pitserdama, pitsatimärgiga varustama; sak. v e r s i e g e l n, s i e g e l n.
- pitser**, pitsatimärk, -jäljend; sak. S i e g e l, n.
- plaanimajandus**, riigi või majanduslike liitude teadlik majanduse juhtimine ülesseatud plaani kohaselt; sak. P l a n w i r t s c h a f t, f.
- plagu**, ingl. (f l a g, sak. F l a g g e), lipp, millega laevad märgivad oma riikkondsuse.
- plakat**, lad., müürileht; sak. P l a k a t, n.
- plank**, blankett, firma nimetusega kirjapaber; osaliselt eetteerükitud tekstiga või küsimustega leht täitmiseks; sak. B l a n k e t t, n.
- plasseerima**, prants. (p l ä c e r), paigutama, asetama, kohta muretsema; sak. u n t e r b r i n g e n, a n b r i n g e n, v e r ä u s s e r n, p l ä c i e r e n.
- plein pouvoir**, prants. (l. plänpuvoar), täisvolitus, üldvolitus; sak. u n b e s c h r ä n k t e V o l l m a c h t, f.
- plokkima**, blokeerima, sulustama; sak. b l o c k i e r e n.
- plomb**, prants., tinapitsat, plomm.
- plombaaž**, prants. (p l o m b a g e), tinutus, varustamine tinaplommiga; sak. V e r s i e g e l u n g, f, P l o m b a g e, f.
- plombeerima**: plombima; tinutama, eriti tollikohuslike kaupadega täidetud vaate, kaste jne. või ka terveid vaguneid ja laevaruume plommiga varustama; sak. p l o m b i e r e n.
- plomm**, v: p l o m b.
- plott**, ven., palkparv.
- plottpoi**, puupakkudest tehtud ujuv meremärk.
- pluss**, lad., enam, enamsumma; liitmismärk.
- poesell**, v: s e l l.
- poi**, paak; sak. B o j e, f.
- poiuköis**; sak. I B o j e r e e^p, n.
- poliiss**, prants. (p o l i c e, ital. p o l i z z a, hilislad. s. p o l y p t y c h u m,

polyptycha, arve-
raamat, nimistu, krk. s.
polyptychon, palju
lehti sisaldav), (elu-, tu-
le- jne.) kindlustustäht;
kindlustusleping; sak.
Police, f.

poliitiline ökonomia, rah-
vamajandusõpetus, -tea-
dus; sak. **politische**
Ökonomie, f.

polüglott, krk., isik, kes
oskab palju keeli; sak.
Polyglott, m.

pond kutsutakse Hollandis
näela (lad. **pondo**, sak.
Pfund, n), jaguv 10
hektogrammi (**onsen**)
à 100 dekagrammi (**looden**)
à 10 grammi
(**wigtjes**) = 1 kg.

pondo, lad., v: **nael**.

pood, v: **kauplus**.

poolutama; sak. **über-**
reden.

pording (-u), **pram**, nii
kutsutakse väikeseid lae-
vu tavalisti lameda põh-
ja ja väikese süvisega,
mis kergendavad suure-
mate laevade koormatja
võimaldavad neile selle-
ga sadamasse pääseda,
kui seda muidu takistas
nende liigne süvis, või
jälle toovad nad suurtele
laevadele madalais sada-
mais laadungi kas osali-
selt või tervelt pardale;
sak. **Leichterschiff**,
n, **Lichterschiff**, n,

Lichter, m; Hambur-
gis kutsutakse neid lae-
vu ka **Ewer**, m, **Schute**, f.

põrdingumaks; sak. **Li-**
chterlohn, m; v: **por-**
ding.

pordinguveos; sak. **Li-**
chterfracht, f; v: **por-**
ding.

port, lad. (**portus**),
(mere-) sadam.

portfell, prants. (**porte-**
feuille, l. **portfoi**),
mapp, milles pankurid,
kaupmehed jne. hoiavad
oma väärtpabereid (veks-
leid, riigipabereid jne.).

porto, ital. (s. **portare**,
kandma), saatekulu, pos-
tikulu; sak. **Porto**, n.

portolaan, laevanduses:
rannikuid, meresadamaid
jne. üksikasjaliselt loetlev
teos.

portovabadus, portost,
postirahast vabastamine,
postivabadus; sak. **Por-**
tofreiheit, f.

portsjon, v: **osak**.

positiivne, lad., jaatav;
kindel, tõeline.

possideerima, lad. (**pos-**
sidere, s.p.o. ligi, ühes,
kaasa, ja **sedere**, istu-
ma), omama, evima.

post: Ainult väheseid riik-
likke sisseseadeid on ole-
mas, mis puudufavad
kõiki rahvakihte nii lähe-
dalt ja on nende huvi-

dega nii sisimas seoses, kui seda on postiasjandus. Korrapärase ja kindla kirjade, raha, pakkide ja ajalehtede saateasutisena on ta eriti vaimses suhtes tähtis ühenduslülili koha ja koha, riigi ja riigi, maailmajao ja maailmajao vahel, ilma milleta sama vähe kui elav mõttevahetus oleks võimalutu suur kaubandusliiklus. Alles 19. sajandile oli määratud posti sellele arenguastmele tõsta, kus meie teda praegu näeme. „Maailma postiliidul“ on suurimad teened posti rahvusvahelise tähtsuse viimistlemisel. Sinna postiliitu kuuluvad kõik maailma riigid pea ilma erandita; sak. *Post*, f.

poste restante, prants. (l. postrestaant), v: nõudmiseni.

postiasjandus; sak. *Postwesen*, n; v: post.

postitšekid, v: tšekid.

postitšheki-liiklus on suure tähtsusega; välismaal on ta odavamaks rahasaate-võimaluseks; v: tšekk.

postnumerando, lad., järelmaksustavalt, tagantjärgi; vastand: *prenumerando*.

postskribeerima, lad., kir-

jale veel midagi lisandama.

postskriptum, lad. lisang (kirjas), järelkiri, lüh.: *P. S.*; sak. *Postskriptum*, n.

pound, ingl. (nael): 1) *pound sterling* (naelsterling); 2) *pound*, ingl. kaaluühik, nimelt: *avoirdupois-pound* = 16 ounces à 16 drams = 453,5926 grammi ja *troy-pound* = 12 ounces (oz) à 20 pennyweights à 24 grains (grs) = 373,2419 g; sak. *Pfund*, n, lad. *pondo*; v: nael.

pound sterling, ingl., v: *naelsterling*.

pour acquit, võsinud, makstud, (prants. l. purakii); v: *per acquit*.

P. P., v: *per procura*.

P. P., v: *praemissis praemittendis*.

Pr. = *per*.

Pr. Pr., lühend *s. per procura*; v: *prokura*.

praak (-gi) selitis (v:); sak. *Ausschuss*, m, *Brackgut*, n. *Praakerid* on isikud, kes on kohustatud kaupu taotlema enne turustust, neid sortima, uuestipakkima ja selitust tõendama; sak. *Brackerm*.

praakima: halba, rikundunud võsletud kaubast eraldama ja saatjale tagasi lähutama, ehk tema käsutusse jätma; sak. *ausschiessen*.

praam (—i), v: pording.

praampuri, masti kolmas raapuri.

praamprass, raa kõis.

praamsteng, teine masti pikend.

praemissis praemittendis, lad., (lühend. P. P.), s. o. ette saates, mida tuleb ette saata (kirjades, eriti tsirkularides: kõnetluse ja tiitlite asemel); sak. *nach Voraus-schickung des Vorauszuschickenden*.

praht, sak. (*Fracht*, f), last, koorem, veetav kaup.

praksis, krk., tegelus.

praktik, praktikamees, tegeleja.

praktika, tegelus.

praktikant, harjutleja; ilma palgata oma oskust prooviks toimiv inimene.

praktiseerima, tegelema.

preemia, lad. (*praemium*): 1) summa, mis langeb loteriiloosile; 2) kindlustusalal summa, mida maksab kindlustatu, et selle ohu tõesti

tulles saada kindlustussummat, kindlustusmaks; 3) tasu silmapaistvate kunstiliste, oskuslike ja põllunduslike jõudluste eest, eriti näitustel; 4) fasmusma n. n. preemiatehinguis (v:), samuti v: väljaveopremiad, sisseveopremiad; sak. *Prämie*, f.

preemialaen, laen eriliste soodustuste ja kasulubadustega; sak. *Prämienanleihe*, f.

preemioreserv, kindlustussummad; sak. *Prämienreserve*, f.

preemiatehingud on ostutehingud, kus ostja ja müüja varuvad teatava varem kindlaks määratava kahjutasu (*preemia*, v:) vastu loobumisoiguse ostulepingust. See ärivorm esineb eriti börsidel tehinguis efektidega (aktsiate, riigipaberitega), produktidega (vili, piiritus, õli jne.), ka näeme seda moodust maandite ja majade müügil. Tavad sel alal on aga väga erinevad; sak. *Prämienge-schäfte*, pl.

preiskurant, sak.-prants. (*prants. prix courant*, jooksvad hinnad); hinnastik (v:); sak. *Preiskurant*, m.

- prejudiits**, lad. (*praedijudicium*), eelmine otsus, eelotsus; eelarvamus, ette omaks võetud arvamus; prejudiits tähendab aga ka kahju, ja on kaupmeeste seas ettevaatuse sõnaks; sak. *Präjudiz*, f.
- prejuditseeritud veksel** on selline, kus regressiõigust kaotava viivituse tõttu ei saada enam kaevata, näit. kui protest pole sündinud seadusliku lähtaja jooksul; sak. *präjudizierter Wechsel*, m.
- prenumerando**, lad. ettemakstes; sak. *pränumerando*, im *vo-raus*.
- presentant**, vekсли omanik ehk esitaja; soovitaja (teatavale kohale saamiseks); sak. *Präsentant*, m.
- presentatsioon**, uuslad., on vekсли esitamine (ettenäitamine) trassaadile, et maksuma panna teatavat vekslinõuangu. Peamiselt tuntakse kaht presentatsiooni: võstmiseks ja maksmiseks; sak. *Präsentation*, f.
- presenteerima**, lad., pakkuma, ette seadma, ette panema, esitama, näitama, sisse üle andma; sak. *präsentieren*.
- presents**, lad. malnidus, juures-, kohalviibimine; sak. *Präsenz*, f.
- presseerima**, prants. (*presser*), tungiv olema, viivitust mitte lubama.
- prestiiž**, prants. (*prestige*, lad. s. *praestigia*, ausära), lugupeetavus, mõjusus, ausära; sak. *Prestige*, n.
- pretendeerima**, lad. nõudlema.
- prevaleerima**, lad., enanema, ülekaalul olema, valitsema; sak. *prävalieren*.
- priima**, lad. (*prima*, esimene), ülim liik, kõrgeim sort; esimene veksel; erste *Sorte*, f.
- priis**, prants. (*prise*, l. priis, s. *prendre*, võtma, haarama), meresõjas võetud vaenlik laev ja tarbekorral ka laadung, ka võetud erapooletu laev, mis veab sõjakoferbanti või rikublokaadi (sulust). Priisid viiakse eranditult võtja laeva kodumaa sadamasse, kus priisikohus peab otsustama toimingu seadusepärasuse üle; sak. *Prise*, f.
- priisikohus**, prants. (*conseil de prise*, konsei' dõpriis, priisinõuko-

gu), sõjasaagikohus; sak. **Priengericht**, n.

priit, holl., purjeritv.

primaaz, prants. (**primage**): peale tavalise veosefasu harilikult protsentides väljendatav lisa, millest teatav ose reederii poolt antakse kaptenile; sak. **Kaplakken**, pl, **Primage**, f.

prima nota, lad., klade, märkmik, kaustik.

printsipaal, lad., ettevõtte (ette) juhataja, peremees, leivavanem, äriomanik, esinik, ülem patroon, šeff; sak. **Prinzipal**, m.

prioriteediaktsiad, kui neile peale selle pole tagatud teatav kindel protsendimäär, saavad oma dividendi enne, kui asutakse teiste aktsiate dividendi (oseme) määramisele; sak. **Prioritätsaktien**, pl.

prioriteedid on väärtpaperid, millele on kindlustatud võrreldes teiste efektidega samast liigist teatavad eesõigused; sak. **Prioritäten**, pl.

prioriteediobligatsioonid: neilgi on eesõigus teiste obligatsioonide ees; see seisab selles, et neile tulevad maksta intressid kõigepealt, isegi nii kauges ulatuses, et teistele

võlatajatele ei jää midagi; ka võla tagasisaamisel on neil õigus leida rahuldust enne kõiki teisi võlatajaid; sak. **Prioritätsobligationen**, pl.

prioriteedivõlad, konkurssil kõigepealt arvesse võetavad võlad; sak. **Prioritätsschulden**, pl.

Prioriteediõiguseks kutsutakse konkursi puhul (v: **prioriteet**) ühe võlataja õigust, mille põhjal temal enne teisi võlatajaid on voli nõuda oma nõuangu rühuldamis; **Prioritätsrecht**, n, **Vorzugsrecht**, n.

prioriteet, lad. (**prior**, **prius**, esimene, endine), eelis, eesõigus; Eri-lise tähtsusega on prioriteet konkursis, kui võlgniku varandusest ei piisa kõigi võlatajate rahuldamiseks; sak. **Priorität**, f.

privatim, lad. (l. **privatim**), isiklikult, eraviisil, erasisuliselt; sak. **insgeheim**, **besonders**.

privileeg, lad. (l. **privilegium**, s. **privus**, üksi, omane jale x, seadus), eesõigus, mis kuulub ühele või mitmele inimesele; sak. **Privilegium**, n.

produkt, lad., toode, saa-

- dus, tulemus; sak. **P r o d u k t**, n.
- produktibörss**, saaduste-börss; v: **b ö r s s**; sak. **P r o d u k t e n b ö r s e**, f.
- produktiivne**, tootus, viljakas, loov.
- produktikaubandus**: kaubandus maasaaduste, nagu vilja, seemnete, linna, kanepi jne. alal; sak. **P r o d u k t e n h a n d e l**, m.
- produktimaakler**; sak. **P r o d u k t e n m a k l e r**, m; v: **m a a k l e r**.
- produktiivühistu**; sak. **P r o d u k t i v g e n o s s e n s c h a f t**, f.
- produksioon**: tootmine, tootlus, toodang; sak. **P r o d u k t i o n**, f.
- produtseerima**, lad. (s. d. u. c e r e, juhtima), tootma, valmistama; sak. **p r o d u z i e r e n**.
- produtsent**, tootja, valmistaja; sak. **P r o d u z e n t**, m.
- pro forma**, lad., moe, vormi pärast.
- programm**, krk., tegevuskava, sisukava.
- progredeerima**, lad., edasi astuma, edusamme tege-ma.
- progress**, edu.
- progresseeruma**, edene-ma.
- progressiivne**, astmeli edenev, kerkiv (p a n i s, máks).
- pro ja kontra**, p r o j a c o n t r a, poolt ja vastu.
- projekt**, uuslad. eenis, eelnõu, plaan, kavastis; sak. **P r o j e k t**, n, **E n t w u r f**, m, **P l a n**, m.
- prokurist**, prokuurakand-ja, on isik, kes on varusafud prokuuraga, kes on õigustatud kõiki koh-tulisi ja eraoiminguid, mida enesega iganes kaasa toob ärijuhtimine, ette võtma ja toimetama; ainult maandite ja hoonete müümiseks ja võlgadega koormamiseks vajab ta erivolitust. Kui prokurist kirjutab alla peremehe nimel või fir-ma nimefusega, siis peab ta ainult lisandama prokuurat märkiva lause (näit. sõnad: p e r p r o c u r a, p e r p r o c. ehk p. p.) oma vastavale allkirjale; sak. **P r o k u r i s t**, m.
- Prokuura**. ital. (p r o c u r a), on kaubandusõiguse suurim volitus. Ta on volitus tervet äri juhtida. Alati on ta vabalt kaas-tatav, tagasivõetav; sak. **P r o k u r a**, f.
- Prolongatsioon**, uuslad., maksutähtaja pikendus, viifustus; sak. **P r o l o n**

- gation, f, Aufschub, m.
- prolongeerima:** pikendama, uuendama (vekslit), viitustama.
- promess, prants.** (s. promettre, lad. promittere, lubama, tõotama), lootmekiri (börsil); esialgne aktsia-, obligatsioonitähik; sak. Promesse, f; v: lootmeäri.
- promessiäri, v: lootmeäri.**
- promill, lad. pro mille, prants. pour mille,** tuhande eest, tuhande pealt (märk, lühend: $\frac{0}{100}$) on tuhande suhtes sama kui saja suhtes on protsent (märk: $\frac{0}{10}$); Promille, n.
- promptne, lad. (promptus, a, um, s. promere, valgusse tooma), täppis; sak. prompt.**
- proovibilanss; v: arveteseis; sak. Probebilanz, f.**
- propaganda, lad., kihutustöö, vaadete levitus, pooldajate võitmine.**
- propageerima, levitama, kihutustööd tegema.**
- propre-kaubandus, prants., kaubandus, kauplemine oma arvel; vastand komisjonikaubandusele; sak. Eigenhandel, m (l. propper-); v: komisjonäri.**
- pro rata, lad, ositi, suhteliselt, vastavalt oma osale; sak. verhältnismässig.**
- prospekt, lad., kirjatöö plaan, kava, lühike ülevaade; sak. Prospekt, m.**
- prospereeruma, lad. (prosperare), (hästi, jõudsasti) edenema, õitsema; sak. prosperieren, gedeihen.**
- proteksionism, kaitsekaubandus, kaitsetollide varal kodumaa tulundust edendav poliitika; sak. Protektionismus, m.**
- protest, uuslad. : iga vekseli juures võib vekslikohtlase keeldumise või võimetuse põhjusel juhtuda mõni häire, mis siis sunnib vekslit omanikku oma õigusi teiste vekselikaaslaste suhtes maksma panema. Igas sellises töigas peab vekslionanik ennast maksma panema ametliku ürikuga, mida kutsutakse protestiks. Selliseid profeste valmistavad (profesteerivad vekslid) notarid; sak. Protest, m.**
- protesteerima, vastu vaidlema, tagasitõrjet, hävunud meelepaha aval-**

dama; v. **profes tima**;
sak. **profes tieren**.

protestikulud, kõik protes-
tistiga (v:) seosnevad kul-
lud; sak. **Protest-
kosten**, pl, **Pro-
testispesen**, pl.

protestima, vekslit protes-
teerima, vekslit mitte-
maksmist notariaalselt
fõestama; sak. **profes-
tieren**.

protestipäevad: Eestis
maksavad vekslitomaniku
kasuks peale tähtpäeva
veel kaks sellele järgne-
vat äripäeva, kus vekslit-
omanikul on võimalus
vekslit esitada protestiks;
sak. **Protesttage**,
pl.

protokoll, kesklad. (**pro-
tocol lum**, hiliskrk.
protokollon, krk.
s. **protos**, esimene, ja
kollan, liimima, klee-
pima), mingi toimingut,
koosolekut, istungi üksik-
asjaline kirjeldus; sak.
Protokoll, n.

protokollima, protokolleer-
ima, protokollit kirjutama;
sak. **protokollieren**.

protsent, lad. (**pro ja
centum**). Selle sõna
all mõistetakse arvudes
väljendatud suhet 100-ga
võrreldes, mida kaup-
mehe-praksis kasutab
väga tihti. Lühend on:
%. **Protsentmää** -

raks kutsutakse arvu,
kuipalju tuleb arvestada
aluseks võetud arvu 100
pealt; sak. **Prozent**,
n; **Prozentfuss**, m,
Prozentsatz, m.

protsent-arvutus. **Protsent-
arvutus** on kõigi kas-
vikute-, diskonto-, rabati-,
kahjude-, kasude-, kom-
isjonide- ehk provisioo-
nide-, taara- jne. arvu-
tuste aluseks. Olenedes
tegeliku elu nõudeist võib
protsent-arvutus olla kol-
me liiki

- 1) protsentides **sajast**,
s. o. 100 kohta 5 (%),
- 2) protsentides **üle saja**,
s. o. 105 kohta 5 ($\frac{5}{100}$),
- 3) protsentides **sajas**, s.
o. 95 kohta 5 ($\frac{5}{100}$).

Protsent-arvutus sajast esi-
neb kõige tihemini.

protsentmäär on mõõt-
mille alusel arvaletakse
teatava kapitali kasvikut
ja mis tavaliselt maksab
aasta kohta; sak. **Pro-
zentsatz**, m, **Zins-
fuss**, m.

protsenttaara; sak. **Pro-
zenttara**, f; v: **taara**.

provenüü, prants. (**pro-
venü**), took; tulemus;
sak. **Erlrag**, m, **Er-
gebnis**, n.

provisioon, lad., on tasu,
mida makstakse agendile
(asjurile), komisjonärile

mõne käsundi sooritamise eest, hüvitusena ta vaeva ja ajakulu kätteks. Provisiooni, mida kutsutakse ka komisjoni- ehk vahendlusetasuks ehk komisjoniks, kõrgus on, olenedes kaubust ja kaubahinnast, väga erinev. Arvatlus sünnib tavalisti protsentuaalselt, moodustades kaubatehinguis 1-5 0/0, rahafehinguis $\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{2}$ 0/0 tehingu väärtusest; sak. *Provision*, f.

provisiooniarve, komisjoniarve: see konto näitab provisiooni, mida arvatletakse komisjonärina, ja millega hüvistatakse arvet; vastupidi tuleb seda arvet võlastada provisiooniga, mida meilt teised võtavad. Lõpetus sünnib kasude- ja kahjude-arve kaudu; sak. *Provisionskonto*, n.

provisioonid, kaubanduses: varu kaupade, elustarvete (liha- ja piimasaaduste) ja teistegi esemete alal; sak. *Provisionen*, pl.

provisioonikonto, v: provisiooniarve.

pr. pä., per procura, volitusel.

pruulla; sak. *Brauerei*, f.

P. S., v: postskriptum.

pude (-me), mahapudenevad asi.

pudemed, töötlemissel saadud kõrvalproduktid, jätted; sak. *Abfälle*, pl.

pudemetööstus, jääusetööstus; sak. *Abfallindustrie*, f.

pudukaup, ehte- ja ilukaup, galanteriikaup, näit., nõõbid, nõelad, kindad, lehvikud, karbid, helmed, taskud, ripatsid jne; sak. *Galanteriewaren*, pl.

puhaskaal, netokaal: pärast taara ehk pakise (vaadi, kasti, korvi, koti jne.) mahaarvamist jääv tõeline kauba kaal; sak. *Nettogewicht*, n.

puhaskannang; sak. *Nettoertrag*; v: netokannang.

puhaskasu, netokasu, ülejääk, kui brutokasust lahutada ärikulud; sak. *Nettogewinn*, m, *Nettoertrag*, m.

puhastaara; sak. *reine Tara*, f; v: taara.

puhastulu, netotulu, netoprodukt: 1) teise arvel müüdud kauba puhas kannang, ehk summa, mis saadakse pärast vastava kulutise mahaarvamist teatava eseme müügist; 2) müü-

- dud, oodustatud, inkas-
seeritud vekslis summa,
mis saadakse pärast kogu
kulutise mahaarvamist;
sak. Nettoeinahme,
f, Nettoerlös, n,
Nettoprodukt, n.
- puhelema**, läbi rääkima;
sak. unterreden.
- puhelus**, läbirääkimine;
sak. Negotiation, f.
- puhtsaldo**; sak. reiner
Saldo, m; v: saldo.
- puhttook**; sak. Reiner-
trag, m.
- puidukaubandus**; sak.
Holzhandel, m.
- puit(-du)**; sak. Holz, n.
- puitvill**; sak. Holz-
wolle, f.
- pukseerima**, holl., veo-
kõide võtma, varpima
(v:), puulima (v:); sak.
bugsieren.
- puksiir**, puulik, vedur-
laev.
- punased kasvkarvud**;
sak. rote Zinszah-
len, pl.; v: konto-
korrent.
- punktatsioon**, lad. (s.
punctum), peapunkte
sisaldav kirjaliku lepingu
kava, esialgne ehk eellep-
ping; sak. Punktation, f.
- punkteerima**, punktidega
ära tähendama, põhi-
raamatulist või žurnaa-
list pearaamatuisse õieti
- sisestatud üksikuid kir-
jeid väikse punkti või
joonega märkima; ka;
kollatsiooneerima;
sak. punktieren,
kollationieren.
- punnestama**; sak. mit
aller Kraft versu-
chen.
- pure**, lad., tingimusteta,
puhtalt (võtma vekslit).
- pure**, prants. (l. püür),
puhas, segamatu, selge.
- puud**, ven. kaubandus-
kaalu ühik, jaguv 40
naela à 96 solotnikku à
96 dooli = 16,3805 kg.;
sak. Pud, n.
- puudama** (kedagi); sak.
vermissen.
- puudene**; sak. defekt.
- puudujääk**; 1) kauba,
kassa, üldse varanduse
puuduv osa; 2) ärikahju;
sak. Fehlbeitrag, m.
- puudukaal**, vajak kauba-
kaalus, manko (v:).
- puulikõis**, pine; sak.
Schlepptau, n.
- puulima**, laeva puulikõie
abil vedama, varpima;
sak. bugsieren.
- puund**; sak. Holzstoff,
m, Holzzeug, n.
- puundpaber**; sak. Holz-
papier, n.
- puuviljaühistu**; sak.
Obstverwertungsgenossenschaft, f.
- põhikapital**, etve või

ühistu asutamisel kokku-
pandud kapital; sak. Grundkapital, n.
põhikiri, statuut, eive, asu-
tise või ühistu tegevuse
aluste ametlikult kinni-
tatud või registreeritud
kirjalik põhikorraldus;
sak. Statut, n, Statuten, pl.
põhimik; sak. Grund
und Boden, m.

põhiraamatud : kõik need
kaubanduslikud äriraa-
matud, mis peavad vastu
võtma need kirjed, mis
tehakse niipea kui on
ilmnenud mõni ärijuh-
tum; sak. Grund-
bücher, pl.
põhistama; sak. moti-
vieren.
põhitama; sak. konsoli-
dieren.

Aktiebolaget

SVENSKA NAXOS, LOMMA

(Rootsis)

omab **ülemaalse kuulsuse** oma saa-
duste kõrge **kvaliteedi** ja **hin-
dade** tõttu.

Kaupmees ei esine enam pioneeri osas,
vaid näeb oma töövilja järjekindlalt
kasvavas **туру nõudmises**.

VABRIKU SAADUSED:

LIIVAPABER,
SMÜRGLIRIIE ja **-PABER,**
SAETERITAMISKÄIAD ja
LIHVIMISKÄIAD metall-,
kivi- ja klaasitööstusile.

Nõudke vastavates ärides!

- põhjendaja**, v: a s u t a j a.
põiklema; sak. f l a u s e n.
põikkiri; sak. K u r s i v -
 s c h r i f t, f.
põimujäätmed; sak.
 E r n t e r ü c k s t ä n d e, pl.
põllumajanduslik tarbi-
jateühistu, majandus-
 ühistu; sak. l a n d w i r t -
 s c h a f f l i c h e r K o n -
 s u m v e r e i n, m.
põltla; sak. B r e n n e r e i, f.
pädev; sak. b e f u g t, z u -
 s t ä n d i g; v: k o m p e -
 t e n t n e.
pädevus; sak. B e f u g -
 n i s, f, Z u s t ä n d i g -
 k e i t, f; v: k o m p e -
 t e n t s.
päevahind; sak. T a g e s -
 p r e i s, m, l a u f e n d e r
 P r e i s, m.
päevakurss, jooksev kurss;
 sak. T a g e s k u r s, m,
 l a u f e n d e r K u r s, m.
päevama, dateerima, ande-
 päevaga varustama (kir-
 ja), (kirjal) aastat ja kuu-
 päeva ära tähendama;
 sak. d a t i e r e n.
päevaraamatut (žurnaali)
 peab pidama iga maak-
 ler, ja pooled võivad
 igal ajal nõuda tõesta-
 tud väljavõtteid (võten-
 deid) sellest raamatust,
 ja ka kohtunik võib
 vastava tüliküsimuse
 korral nõuda selle päe-
 varaamatu esitamist; sak.
 T a g e b u c h, n.
päevaveksel: teatavalkind-
 lal päeval makstav vek-
 sel, täppisveksel; sak.
 T a g w e c h s e l, m, P r ä -
 z i s w e c h s e l, m.
päevik; sak. T a g e b u c h,
 n, J o u r n a l, n.
päevistasu; sak. T a g e -
 l o h n, m.
päevuma; sak. s i c h d a -
 t i e r e n.
pälik, pälvik, omastis;
 sak. E r w e r b, m.
pälvik, v: p ä l i k.
pälvikupanis; sak. E r -
 w e r b s s t e u e r, f.
pälvima (kedagt); sak.
 b e d i e n e n; e r w e r -
 b e n.
pälvimisvõime; sak. E r -
 w e r b s f ä h i g k e i t, f.
pälvimisvõimetu; sak.
 e r w e r b s u n f ä h i g.
pälvimus; sak. E r w e r b s -
 f ä h i g k e i t, f.
pälvis; sak. A r b e i t s -
 l o h n, m.
pälvisetus; sak. E r w e r b s -
 l o s i g k e i t, f.
pälviskäitis; sak. E r -
 w e r b s b e t r i e b, m.
pälvisseltsing; sak. E r -
 w e r b s g e s e l l s c h a f t, f.
päraldised, kõrvalhooned;
 sak. D e p e n d e n -
 z i e n, pl.
päramast, v: s a n g.
pärand, v: j ä t a n g.
pärandvarastik; sak.

Nachlassbestand, m.	pärustama; sak. jeman- den vererben.
pärasüvaline (laev); sak. achterlastig.	pärusvaldus; sak. Erb- besitz, m.
pärgament, lad. (perga- mena, s. o. paber Per- gamose linnast Aasias), nahkpaber; sak. Per- gament, n.	päänima; sak. insis- tieren.
pärilus; sak. Sukzes- sion, f.	päästepaat, v: paadid; sak. Rettungs- boot, n.
pärindama; sak. inter- pellieren.	pööramatus; sak. Unwi- derruflichkeit, f.
pärinema; sak. prove- nieren.	pöördveksel, v: ritraft.
päring (-u), järelepärimine; sak. Erkundigung, f; v: informatsioon.	pöörlemine (ümber ankru); sak. Schwo- jen, n.
päritolusertifikaat; sak. Ursprungszerti- fikat, n; v: serlifi- kaat.	püdel; sak. dickflüs- sig.
pärus; sak. Erbteil, n.	pürge, nõudlus; sak. Prä- tension, f.
pärusomand; sak. Erb- eigentum, n.	pürgima; sak. präten- dieren.
	püsistama; sak. stabili- sieren.
	püüdleja; sak. Bewer- ber, m.

Q

quai, prants. (l. kee), v: kai.	v: hundredweight.
quarter, ingl. mõõduühik,	quasi, lad. nagu, otsekui; õeldavasti.

R

raa, sak., aasipuu, purje- rõhtpuu.	raamatukaubanduseks kutsutakse nende ärite- gelaste tööd, kes toimi-
raamama, v: laostama.	

vad kirjastustoodete ehk raamatute valmistuse ja levituse alal; esimesi kutsutakse kirjastajaiks, teisi raamatukauplejaiks. Nii on raamatukaubanduse pealad: kirjastamine ja kirjastustoodetega kauplemine; selle kauplemise alal tehakse (meil vähemal määral) vahet: sortimkaubanduse, antikvaarikaubanduse ja komisjonikaubanduse vahel, kusjuures nendega liitub kauplemine kunstiesemete ja maakaartidega (kirjutusmaterjaliga — meie oludes). Kirjastaja omandab autorilt käsikirja (manuskripti), et teda paljundada ja saata valmiskaubana turule, sõlmib lepingu, milles on märgitud trükiarv kui ka honorari suurus jne.; kus aga ühtlasi mainitakse, mis tingimusil kuulub kirjastajale järgmiste trükkide õigus. — Sortimkaupleja on vahendaja kirjastaja ja üliku (publiku) vahel, tellides esimeselt kirjanduslikke uudisteoseid, saates neid oma ostjaskonnale näha, ja nõutades soovi korral kõiki teoseid, mis tal laos peaksid puuduma. Vastilmunud teosed saadetakse sortimkauplejale tavalisti komisjoni-

müügile (à condition), õigustusega mitte müüduid teatava tähtpäevani tagasi saata või uuele arvele üle kanda. Neid eksemplare kutsutakse käsituseksemplareks (disponenda), menetlust disponeerimiseks, tagasisaadetavaid teoseid aga naaseksemplareks (remittenda). — Antikvaarikaupleja ostab ja müüb peamiselt vanemaid raamatuid, mida tavalised sortimkauplejad enam ei pea, ja ostab terveid biblioteeke. — Vahenduse mõlema liigi vahel on teinud oma asjaks komisjonikaubandus. Meie raamatuturule tuttavaid komisjoni-raamatuarisid leidub peamiselt: Leipzigis. Kodumaa väikesed olud pole võimaldanud erilisi vahesid meie raamatukaubanduses; sak. Buchhandel, m.

raamatupidamine: Iga kaupmees peab võima omale igal ajal aru anda oma varanduse seisust, mis on aga võimalik vaid siis, kui ta üles tähendab kõik oma äritehingud, kõik ärijuhtumid. Kaupmees on isegi kohustatud tarvilikke raamatuid pidama, millest peab selguma tema varanduslik seis. Koormab

ta ennast hooletuse ja lohakusega, siis tuleb tal kriminaalkorras vastutust kanda peamiselt siis, kui ta kas oma süü läbi või süüta satub olustikku, kus tal enam võimalik pole oma maksukohustusi täita. Raamatuid halvasti pidades ei tea meie ka kunagi täpselt, mis meil on nõuda oma äri-sõbrult ja mis meie neile võlgname, kas oleme saanud kasu või oleme töötanud kahjuga. Põhjendamatu mure võiks meilt röövida algatusrõõmu ja meie tegevust halvata hetkel, kus tuleb teotseda ja kus meie muidu võiksime toimida isegi suurima rahuga; teine kord aga kihutaks meid pime optimism ennalikule teole, mis veelgi enam võib meile tekitada kahju. — Mis puutub ärijuhtumite sisestamise ehk kirjestamise viisi, siis eristatakse siin kaks peasisemini: liht- ja kahekordne raamatupidamine; rahvuslikest erinevust olenedes tunatakse itaalia, ameerika, prantsuse, inglise, saksa raamatupidamist, mis aga kõik põhinevad kahekordse raamatupidamise printsiibil (põhimõttel).

Kui raamatuid vastandatakse raamatutega, siis aktsepteeritakse nad tõendusena kõigis punktides, kus mõlemapoolsed raamatud on rööpsed. Kui aga kirjed mõlema poole raamatuis erinevad, siis ei saa kumbagi poole raamatuid aktsepteerida. Leidub nüüd aga ühe suhtes suuri vigu, siis on teise päralt, mis on ehk ka puudulikult peetud, kõik tõendamiskas; sak. Buchführung, f, Buchhaltung, f.

raamatupidamisühistu; sak. Buchführungsgenossenschaft, f.

raamatuväärtus, raamatuline väärtus, väärtus raamatute järgi; sak. Buchwert, m.

raamraking; sak. Desorganisation, f.

raapuu; sak. Bugspriet, n.

raarne, lad., haruldane.

raasmed; mis töötlemisel või saatmisel kaubast kaotsi läheb; sak. Abfall, m.

rab. = rabatt.

rabatt, ital. (rabattiere, maha arvama; ital. keeles ise aga ribasso, prants. rabais, l. rabee), hinnavähend, väljendatud protsentides või

- rahaühikuis jne., per 100 kilo, meetrit, liitrit jne., mida paljud vabrikandid ja hankijad oma ostjaile võimaldavad eriti suurte tellimuste, ostude, hankelepingute jne. pealt. Üldiselt mõistetakse rabati all protsentuaalset mahaarvangut, kas endise maksu eest või kasuna, mida suurkaupmees võimaldab jaekaupmehele; sak. *Rabatt*, m.
- rabattima, rabateerima, hinda vähendama, alla jätma; sak. *rabattieren*.
- rabattkonto, mahaarvamis-arve, hinnavähendite-arve.
- rafineerima, prants. (*raffiner*, s. re ja affiner), puhastama (õli, suhkrut), selitama (metalli), vääristama (klaasi, teda lihvides ja maalides); sak. *raffinieren*.
- rähakasvik; sak. *Geldzins*, m.
- rahamaakler; sak. *Geldmakler*, m; v: *maakler*.
- rahamiaasta; sak. *Finanzjahr*, n.
- rahamid; sak. *Finanzen*, pl.
- rahamik; sak. *Geldstock*, m.
- rahamiline; sak. *finanziell*.
- rahamvara; sak. *Finanzvermögen*, n.
- rahandus; sak. *Finanzwesen*, n, *Geldwesen*, n.
- rahapada: koht ehk asutis, kus raha (münte) lüüakse (münditakse); sak. *Münze*, f, *Münzstätte*, f.
- rahapanus; sak. *Geldanlage*, f, *Geldersatz*, m.
- rahasjõudlused; sak. *Beiträge*, pl.
- rahastama; sak. *finanzieren*.
- rahastu, riigi-hoiukassa, kus eitemakstavate summadega võidakse enesele kindlustada kasutis vanas eas; sak. *Rentamt*, n, *Rentei*, f.
- rahasääst; sak. *Geldersparnis*, f.
- rahatoimend (asi); sak. *Geldoperation*, f.
- rahatoiming (tegevus); sak. *Geldoperation*, f.
- rahaühik, mündiühik, nii kutsutakse arvutusühikuna kasutatavat münti, millest suuremad on tema mitmekordistused ja vähemad alljaotused (1 kroon, 1 dollar, 1 naelsterling, 1 frank, 1

- mark jne.); sak. Münzeinheit, f.
- rahaühistu; sak. Geldgenossenschaft, f.
- rahvandus; sak. Bevölkerungswesen, n.
- rahvapank, v: ühispank; sak. Volksbank, f.
- rahvastik; sak. Bevölkerung, f.
- rahvastus, rahvastamine; sak. Bevölkerung, f.
- rahvusvaheline on see, mis olemas või toimub mitmesuguste rahvaste vahel, s. o. puutub rahvastevahelist liiklust. Nii kõneldakse rahvusvahelikust liiklusest vastandina üksikute maade sise- ehk maiskaubandusele, oleleb rahvusvahelisi posti- ja telegraafiliite jne.; sak. international.
- raiskveed; sak. Abwässer, pl.
- raitlinn; sak. Weltstadt, f.
- raitus; sak. Riesengrösse, f.
- rajaliiklus, piiriliiklus; sak. Grenzverkehr, m.
- rajatollid, v: piiritollid.
- raju; sak. Orkan, m.
- rajutus; sak. Grenzsetzung, f.
- rakendid; sak. Anlagen, pl.
- rakendkapital; Anlagekapital, n.
- rakendushüve; sak. Anlagegut, n.
- rakestama (laeva): ankru, elatustarvete, joogivee, ballastiga jne. varustama; sak. ausrüsten.
- rakestus; sak. Montage, f.
- rakestuskapital, kõigi äri käivitamiseks vajaliste kapitalide kogum, s. o. äri need osad, mis püsi- vad ja tulevad kasvitada; sak. Anlagekapital, n.
- rakinduma; sak. sich konstituieren.
- rakis, seadis; sak. Vorrichtung, f.
- rakkima, korrastama; sak. organisieren.
- ramponeeritud, ital., rikuud, kolgastatud; sak. ramponiert.
- randleja; sak. Küstenerfahrer, m.
- randumä, rannutama; sak. stranden.
- rannalaevandus: kaubalaevandus rannikul, laevandus ühe riigi ühest sadamast teise; rannasõit, kabotaaž (v:); sak. Küstenschiffahrt, f.

- rannasõit**, v: rannalaevandus ja kabo-
faaž.
- rannutama**, randuma; sak. *stranden*.
- rannutis**, nii kutsutakse suures ohus üle parda heidetud ja laevahukul põhjavajunud või randa uhitud kaupu: sak. *Strandgut, Strandgüter*, pl.
- rannutus**. Rannutusjuhtumiga on meil tegu kui laev tormis või juhtumisi jookseb randa, madalikule või kaljule ja sinna kinni jääb, või ainult ebaharilike vahendite või kõrgema veetõusuga vabaneb, kusjuures laevakere on kannatanud suurt kahju; sak. *Strandung*, f.
- rantjee**, prants. (*rentier*), isik, kes elab ainult oma varade sissetulekuist; sak. *Rentier*, m.
- raport**, prants. (*rapport*, l. *rapoor*), esitis (ülemale), relde.
- rariteet**, lad., haruldus, haruldane asi ehk ese; haruldaselt esinev kaup; sak. *Rarität*, f.
- ratifikatsioon**, lad., heakskiitmine, kinnitamine, täidesaade; sak. *Ratifikation*, f.
- ratifitseerima**, kinnitama, heaks kiitma; sak. *rati-*
- fizieren*, *bestätigen*, *genehmigen*.
- ratjama**; sak. *verpfuschen*.
- ratsionaalne**, mõistusele ja teadusele rajatud, otsustarbekohane; sak. *rational*.
- ratsionaliseerima**, lad. (*ratio*, aru, mõistus), korrapäraseks, mõistusepäraseks tegema, tegevust otsustarbekamalt korraldama; sak. *rationalisieren*.
- rauamaak** (-gi); sak. *Eisenerz*, n.
- rbl.** = **rubla**.
- reaalkrediid**: laenuvus käsipandi, vallas- või kinnisvara vastu; sak. *Realkredit*, m.
- reaalpalk**, töövõtja palga tegelik ostujõud; sak. *Reallohn*, m.
- reaalväärtus**: mündi sisim väärtus, mis põhineb mündis leiduva puhta kulla või hõbeda kaalul; sak. *Realwert*, m.
- reaalühistu**; sak. *Realgenossenschaft*, f.
- realiseerima**, prants. (*réaliser*), täide saatma, teostama; rahastama, sularahaks muutma, müüma; sak. *realisieren*.
- realiteedid**, maaomandid, maandid, kinnistud; sak. *Realitäten*, pl.

reassekurants, v: e d a s i -
k i n d l u s t u s.

recherche, prants. (l. r õ -
šerš), otsing. päring; sak.
E r k u n d i g u n g, f,
N a c h f o r s c h u n g, f.

recief, ingl. (l. ressiif), v:
r e i s e p i s s.

recommandé, v: t ä h i -
t u d.

redateerima, taandpäeva-
ma, mõõdunud kuupäeva
andma; sak. r e d a t i e -
r e n.

rediskonteerima, taasdis-
konteerima, taasoodusta-
ma (juba diskondeeritud
— oodustatud — vekslit
veel kord müüma); sak.
r e d i s k o n t i e r e n.

rediskonto, taas-oodus,
ostetud vekslit edasimüü-
mine; sak. R e d i s k o n t,
m.

redresseerima, prants.
(r e d r e s s e r, võrdle:
d r e s s e r), jälle korda
teadma, jälle heaks te-
gema; tagasi võtma; sak.
r e d r e s s i e r e n.

reduktsioon, lad. (r e d u c -
t i o), kahandamine, vä-
hendamine; (raha, mõõ-
du, kaalu) ümberarvuta-
mine; sak. R e d u k t i o n,
f, V e r m i n d e r u n g, f,
H e r a b s e t z u n g, f,
U m r e c h n u n g, f.

redutseerima, lad. (r e d u -
c e r e, s. d u c e r e, juh-
tima, viima), kahandama,

vähendama (näit. asja
väärtust, hinda, ametni-
kearvu); (ühelt mõõdu-
ühikult teisele) ümber
arvutama (raha, mõõtu,
kaalu); sak. r e d u z i e -
r e n, h e r a b s e t z e n,
u m r e c h n e n.

reeder, õigemini: r e i -
d u r, on laevaomanik,
keda tuleb eraldada lae-
vajuhist, laevakaptenist;
ta rendib oma laeva
teistele või toimetab ise-
seisvalt vedusid; tema
tegevusala kutsufakse
r e e d e r i ä r i k s (r e i -
d u r i ä r i k s), r e e d e -
r i i k s; sama nime kan-
nõb ka vastav kas ühele
või mitmele isikule kuu-
luv etve; sak. R e e -
d e r, m.

reederiaari, v: r e i d u r i -
ä r i.

reegel, sak. (lad. s. r e -
g u l a, prants. r è g l e),
juhis; sak. R e g e l, f.

reeksporteerima, uuesfi
maalt välja vedama; sak.
r e e x p o r t i e r e n.

reeling, ingl., käsipuu,
balustraad ehk rinnatis
ümber laevalae serva;
sak. R e l i n g, f (ka:m).

reell, prants. (r é e l), us-
tav, õiguslik, usutav; sak.
r e e l l.

reelliteet, usutavus, õig-
lus, ausus; sak. R e e l -
l i t ä t, f.

refaktsia, v: refaktsioon.

refaktsioon, holl. (refaktië), lohaka pakkimise tõttu teel rikundunud kauba arvel tehtav binnavähend; lastise ehk veose vähend raudteel; sak. Refaktie, f.

referaat, uuslad., kõnend, esitis, aruanne, efekanne mingi küsimuse üle; sak. Referat, n.

referent, kõnendaja, esitaja, reltija, kõneleja; sak. Referent, m.

referents, sobitusuhte, soovitus; isik ja äri, keda nimetatakse oma maksumajana, soliiduse jne. tunnustajana; sak. Referenz, f.

reflekteerima, lad., mõtisklema, kaalutlema; peegelduma; sak. sich reflektieren.

refüseerima, prants. (refuser), ära ütlemine, keelduma; sak. ablehnen, zurückweisen.

regaal, lad., kuninglik eesõigus, rligimonopol; sak. Regal, n; v: monopol.

registersadam: sadam, mille laevamärgistusse (laevaregistrisse) on kantud laev; märgistusadam; sak. Registerhafen, m.

registertonn, v: tonn.

registraator, loostaja, loostiku- ehk registriraamatu pidaja (ametnik); loostamiskaaned; sak. Registrator, m.

registrand, loostik, sissekanneteraamat, sisesiste-raamat.

registratuur, loostu (ametlik loostamiskoht, näit. loostikuraamat, -kapp, -tuba, loostamisbüroo); toimikuisse paigutatav lühike loostik; sak. Registratur, f.

registreerima, loostama, registrisse kandma, nimistama; sak. registrieren,

regredient, tagastaja, tagatasu- nõudja, see, kes nõuab regressi (v.); sak. Regredient, m.

regress, lad. (regressus), rekurs, tagas, taganõuang, tagatasu; sak. Regress, m, Rückgriff, m, Rückanspruch, m.

regressaat, see, kelle vastu nõutakse regressi, regressikohuslane; sak. Regressat, m, Regresspflichtige, m.

regresseerima, hüvituse nõuanguga esinema; sak. regressieren.

reguleerima, hilislad. (regulare), korraldama, korda ehk joone sead-

- ma; sak. regulieren, berichtigten, in Ordnung bringen.
- rehepeksuühistu; sak. Dreschgenossenschaft, f.
- reid, holl. (reede), merlinna ümbritsev mereosa, kui see mereosa pakub teatavat kaitset lainte ja tuulte eest; sadamaelne ankurdusplats ehk laevade seisukoht; sak. Reede, f.
- reidur, v: reeder.
- reiduriplagu, reiduriäri lipp (ingl. house flag); sak. Reederflagge, f.
- reiduriäri, v: reeder; sak. Reederer, f.
- reis, Portugali rahaühik.
- reisiarve: firma kaubareisijaile pearaamatus avatud arve. Võlastatakse seda arvet iga summaga, mida kaubareisija saab kas firmalt eneselt või ärisõbrult; hüvistatakse seda arvet kõigi kaubareisija ostude, kuludega jne; sak. Reisekonto, n.
- reiv (-a), v: reivlus.
- reivar, v: rivaal.
- reivik; sak. Mitbewerber, m, Nebenbuhler m; v: rivaal.
- reivlus, v: võistlus; sak. Wettstreit, m.
- reklaam, soovitav kuulutis, üllitus; vahend ärilise etve kuulsust kunstlikult levitada; karjukiitlev kuulutis ehk tutvustus; laevanduses: (reclama) sammude astumine kaaperdatud laeva vabastamaks; sak. Reklame, f.
- reklaamima, reklaami tegema; sak. Reklamemachen.
- reklamatsioon, lad., tagasi-, kätte-, väljanõudmine, nõudlus; nõude- ehk hagi esitus, vastulause; sak. Reklamation, f.
- reklameerima, lad. (reclamare, õieti: millegi (vastu kisendama, scclamare, ²kisendama), tagasi, kätte ehk välja nõudma, nõudlema; kaebust, nõuet ehk hagi esitama; vastu vaidlema, vastulauset esitama; sak. reklamieren.
- rekomandatsioon, prants. (recommandation), soovitus; sak. Rekommandation, f, Empfehlung, Fürsprache, f.
- rekomandeerima, soovitama; sak. rekommandieren.
- rektaindossament: indossament, kus indossant keelab oma indossaato-

- rile sõnadega „mitte käsul, mitte ordril“ vekslid edasisiirmise. Sünnib see siiski, siis pole neil, kelle kätte veksel jõuab indossaatori käest, mingisugust nõuanguõigust indossandi vastu. Kuituleb selline keeld otse trassandilt, siis kutsutakse vekslit.
- rektaveksel**, mille vastandiks on orderveksel, käskveksel; sak. *Rektaindossament*, n; *Rektawechsel*, m.
- rektifitseerima**, uuslad., parandama, õiendama; aarendades puhastama, selgendama (nesteid); sak. *rektifizieren*.
- rekurss**, lad., v: *regress*; edastuskaebus; sak. *Rekurs*, m.
- relatiivne**, lad., suhteline, millegagi võrreldav; sak. *relativ*.
- relde** (-te), teatus; sak. *Bericht*, m, *Rapport*, m.
- relding**, aruanne; sak. *Bericht*, m.
- reltima**; sak. *berichten*.
- reltimata** tähendab, et teatus, relde jääb ära; sak. *ohne Bericht*.
- remark**, prants. (*remarque*), (ääre-) märkus.
- remboursement**, prants. (l. ranburs'maan), tagasimaksmine; protestitud vekslit tagasimakstud vallaud koos kasvivate ja kuludega; sak. *Rembours*, m.
- remeedium**, lad. (s. *mederi*, tervistama): seaduslikult lubatud munitide hälbimus, kõrvalekaldumus, määratud kaalus, ka: tolerantis; sak. *Remedium*, n, *Toleranz*, f.
- remiss**, uuslad., maksutähtpäeva edasinihutatus; maksumussumma vähendus; osuhinna vähendus; sak. *Remisse*, f.
- remiteerima**, lad., (arve kateks) raha või vekslit saatma; sak. *remittieren*.
- remitent**, vekslit, rahasumma jne. saatja; vekslit esimene omanik; sak. *Remittent*, m.
- remuneratsioon**, lad., (rahaline) tasu.
- remunereerima**, lad. (*remunerari*, s. *munerari*), tasuma, tasa tegema; sak. *remunerieren*.
- rendement**, prants. (l. rand'maan), see, mis annab arvatu, tulemus, took; sak. *Ertrag*, m.
- renomee**, prants. (*renomée*), kuulsus,

- hea ehk aus nimi; sak. **Re n o m m e e**, n, **R u f**, m.
- rent**, prants. (**r e n t e**, l. raant), (raha) kasvik, intress, protsent, tulu, kannang; (maa) tulemid; rendivahekord; rendiraha.
- rentabiliteet**, barb.-lad., kasvitatvus, tulutoovus; sak. **R e n t a b i l i t ä t**, f.
- renteeruma**, v: kasvituuma.
- rentei**, v: rahastu.
- rentima** (laeva), laeva rendile võtma, üürima—kaubaveoks; sak. **e i n S c h i f f h e u e r n**.
- rentimisühistu**; sak. **P a c h t g e n o s s e n s c h a f t**, f.
- reorganiseerima**, barb.-lad., taaskorrasutama, ümber rakkima; organisatsiooni uuel alusel ümber looma; sak. **r e o r g a n i s i e r e n**.
- reparteerima**, uuslad. (prants. **r é p a r t i r**), ositama, võrdeliselt jaotama (summasid, makse jne.); sak. **r e p a r t i e r e n**.
- repartitsioon**, ositus, võrdeline jaotus; sak. **R e p a r t i t i o n**, f.
- repartitsiooni-arve**, jaotusearve (v:); sak. **R e p a r t i t i o n s r e c h n u n g**, f.
- replik**, kesklad., vastus; kordus; teisik(eksemplar), dublett (kunstis); sak. **R e p l i k**, f.
- replitseerima**, hilislad., vastama; sak. **r e p l i z i e r e n**.
- representant**, esindaja, asemik, volinik; sak. **R e p r ä s e n t a n t**, m, **V e r t r e t e r**, m.
- representatsioon**, lad., äriasendus, -esindus, -eesustus; sak. **R e p r ä s e n t a t i o n**, f, **V e r t r e t u n g**, f.
- representeerima**, lad., esindama, eestama; sak. **r e p r ä s e n t i e r e n**, **v e r t r e t e n**.
- reserv**, varu, jäärv, tagavara; sak. **R e s e r v e**, f.
- reserveerima**, lad., varuma; sak. **v e r b e h a l t e n**, **r e s e r v i e r e n**.
- reservimä**, v: reserveerima.
- reservkapital**, varukapital, tagavarapakital; sak. **R e s e r v e k a p i t a l**, n.
- reskontro**, ital., isikute- ja asutisearve (võla ja nõuangu vastastikune lihing ehk ühetasastus); reskontro-raamat; sak. **R e s k o n t r o**, n, **R i s k o n t r o**, n.
- resp.**, v: respective.
- respective**, lad. (lühend: **r e s p.**), vastavalt, asja-

- oludele või suhteile vastavalt.
- rest, prants. (reste), jäänus, jääk; sak. Rest, m.
- restant, uuslad., viibiv võlgnik.
- resultaat, uuslad., tulemus, tulemus, saavutus; menu; sak. Resultat, n, Ergebnis; Erfolg, m.
- retardate, lad., vanad võlad, saadajäänu; sak. Rückstände, pl.
- retentsiooniõigus, lad. (retentio), kinnipidamisõigus, võlataja õigus võlgniku asju ja väärtusi kinni pidada võla tasumani; sak. Retentionsrecht, n.
- retk, v: matk.
- retkkond; sak. Expedition, f, Forschungsreise, f.
- retkur; sak. Forschungsreisende, m.
- retour, prants. (l. r'tuur), tagasi.
- retsepiss, prants. (récepissé, l. ressepissee, tähik): tõend, mille annab tüürimees ajutiselt laevalastitud kaupade kohta ja mis selle tagasi jõudes vahetatakse konosamendi vastu; sak. Rezepisse, n. (võrdle: recief).
- returneerima, prants. (võrdle retour), tagasi saat-
- ma; sak. retournieren.
- returneeruma, tagasi tulema ehk pöörduma.
- revaloriseerima, lad. (s. valor, väärtus), taasväärtustama (raha jne.).
- reverss, uuslad. (lad. s. reversus, s. revertere, ümber pöörama, prants. revers, tagakülg): tagakülg, mündi vapikülg („kull“); sak. Reversum, n; v: münt ja averss.
- revideerima, lad. (s. videre, nägema), järele vaatama (tehtud tööd), läbi vaatama, proovima, taatlema, (arvet, trükiparandit), teistma (kohutuotsust).
- revident, revideerija, revideerimist toimetav isik.
- revisjon, prants. (revision). järele-, läbivaatamine, uurimine, taatlus; teistmine; sak. Revision, f.
- revisjonikomisjon; sak. Revisionskommission, f.
- revisjoniliit; sak. Revisionsverband, m.
- riidastama, kihitama (laeva koormat); sak. staunen.
- riidastama, pinutama, kasandama; sak. stapeln.
- riigiefektid, riigiobli-

gatsioonid, riigipaberid, on võlakohustused, mida riik välja annab tehtud laenu kohta. Põhjuse sellisteks laenudeks annavad erakorralised sündmused, nagu sõda, kitsikus, raudteede ja kanalite ehitus jne. Eristatakse kasvituvaid ja kasvitumatuid riigipabereid. Kasvituvad riigiefektid on sellised, kus riik lubab laenukapitali nimesväärtust kasvitada kindla protsentmääraga. Kasvikute maksmine sünnib harukordsete eranditega tavalisti pooleaastati. Kasvikute võtmise hõlbustuseks on riigi-võlakohustustele juure lisatud kasvikulehed üksteisele järgnevate kasvikutähtedeehk kupongidega (v:), mis on varustatud jooksvate aastaarvudega ja mida omanik vastavalt tähtpäevumisele eraldab, et riigikassast võsta talle kuuluvaid kasvikuid või et neid kasutada paberahana arvete õiendamisel. Lehele on juure lisatud käsund uute kupongide saamiseks, mis järele jääb, kui on eraldatud viimne kupong (talong). Kui ei ole talongi, siis antakse viimse kupongi esitamisel uus

kasvikuleht; sak. *Staatseffekten*, pl.

riigiliiklusasutised on transportetved, mida tulusalt käivitatakse riigi poolt, nii nimelt post, telegraaf ja raudteed. Ka laevasõidukanalid on tavalisti riigi hallus, väga tihti on riigil isegi laevandusetveid; — sak. *Staatsverkehrganstalten*, pl.

riigimonopol; sak. *Staatsmonopol*, n; v: *monopol*.

riigiobligatsioonid; sak. *Staatsobligationen*, pl; v: *riigiefektid*.

riigipaberid; sak. *Staatspapiere*, pl; v: *riigiefektid*.

riigipaber- ja aktsiaarvutus. See on väga lihtne, ja peamiselt on siin vaja, et evitaks tarvilikud teadmused, nimelt, et teataks, kuidas mõista mitmesuguste paberite noteeritud kurse, kas tuleb neilt arvutada kasvikuid või leiduvad need juba kursis eneses, ja mis päeval makstakse kasvituvate paberite kasvikuid; sak. *Staatspapier- und Aktienrechnung*, f.

riigistama; sak. *verstaatlichen*.

- riikkondamine**, v: k o d u n d a m i n e.
- riis**, pabermõõt: 20 raamatut; v: p a l l; sak. R i e s, n.
- riisiko**, kahjuoht, mest, ka: r i s k (v:); sak. R i s i k o, n.
- riisikoline**, kahjuohuline.
- riistade-arve**, utensilide-arve; sak. G e r ä t s c h a f t e n k o n t o, n.
- rikunduma**; sak. v e r d e r b e n.
- rim.** = r i m e s s.
- rimess**, ital. (r i m e s s a, s. r i m e t t e r e, lad. r e m i t t e r e, v: r e m i t e e r i m a): maksmiseks, võla kateks, saadetud ja võistetud veksel; nõudeveksel, mille järele etvel on õigus teiselt saada teatavat summat; sak. R i m e s s e, f.
- ringama**; sak. u m s c h r e i b e n
- ringkiri**, mitmele isikule või asutisele saadetud ühesisuline kiri; sak. R u n d s c h r e i b e n, n; v: i s i r k u l a r.
- ringkonnaühistu**; sak. B e z i r k s g e n o s s e n s c h a f t, f.
- ringpäring**, v: a n k e e t.
- rinnastama**; sak. n e b e n o r d n e n.
- rinnatis**; sak. R e l i n g, f.
- ripatama**; sak. v e r f e h l e n.
- risk**, prants. (r i s q u e), riisiko (v:), mest, kahjuoht, õnnekats; ootamatuse võimalus; sak. R i s i k o, n.
- riskantne**, riskeeriv, mestav, kardetav; sak. r i s k a n t.
- riskeerima**, mestama, julgema, õnne katsuma; sak. r i s k i e r e n.
- riskima**, v: r i s k e e r i m a.
- ristorno**, ital., v: s t o r n o; sak. R i s t o r n o, n.
- ritorno**, ital., pearaamatust teatud kirje (sisestise) maha- või tagaskirjutis.
- ritratt**, ital., pöördveksel; sak. R i t r a t t e, f, R ü c k w e c h s e l, m, R e t o u r w e c h s e l, m.
- riuge**, võrgend; sak. I n t r i g e, f.
- rivaal**, prants. (r i v a l, lad. s. r i v a l i s, s. o. õieti: ojanaaber, kel on naabriga ühine oja, r i v u s, ja seepärast tihti võib teisega tülli minna), võistleja, reivik, reivar; sak. R i v a l e, m.
- rohukas**; sak. r ü c k - s i c h t s l o s.
- rohus**; sak. D r o g e, f.
- roie** (-de); sak. S c h i f f s - r i p p e, f.
- rondoo**, prants. (r o n -

- d e a u), ümmarkiri; sak. **R u n d s c h r i f f**, f.
- RT = Riigi Teataja.**
- rubla**, Vene rahaühik, mis koosneb sajast kopikast; sak. **R u b e l**, m.
- rubriik**, lad. (**r u b r i c a**, s. **r u b e r**, punane), (raamatu, akti, seaduse) pealkiri; osa, jaotis, veerg, lahter; sak. **R u b r i k**, f.
- ruineeruma**, lad., pankrotti jääma, laostuma.
- ruleerima**, prants. (**r o u l e r**), käibima, veerema, ühest käest teise kandumä; sak. **r o u l i e r e n**.
- rullamine** (laeva); sak. **R o l l e n**, n.
- rund** (runnu); sak. **G e d r ä n g e**, n.
- runduma**; sak. **s i c h d r ä n g e n**.
- rutiin**, prants. (**r o u t i n e**), tegevus-osavus, äriharjumus, kivinenud tegevuskord; sak. **R o u t i n e**, f.
- ruumik**; v: **l o k a a l**.
- ruupia**, India ja Pärsia münt; sak. **R u p i e**, f.
- rõivistuisikkond**, rõivistupersonaal; sak. **G a r d e r o b e p e r s o n a l**, n.
- rõöl** (-a); sak. **S c h i f f s r a u m**, m.
- rändkaubandus** töötab rännul kohast kohta; sak. **W a n d e r h a n d e l**, m, **W a n d e r g e w e r b e n**, **H a u s i e r h a n d e l**, m.
- rändkaubitsema**, majast majja, kohast kohta käima, et kaupu pakkuda ja müütada; sak. **h a u s i e r e n**.
- rändkaubitsus**: väikekaubitsus, mis toimub kohast kohta kaupade pakumise ja minustusega otse tarbija majja; sak. **H a u s i e r h a n d e l**, m.
- rändkaupmees**, isik, kes tegeleb rändkaubitsusega; sak. **H a u s i e r e r**, m.
- rändladu**; sak. **W a n d e r l a g e r**, n.
- rääsine**, mõrkjas; sak. **r a n z i g**.
- rääsistuma**; sak. **r a n z i g w e r d e n**.
- rääsisus**; sak. **R a n z i g k e i t**, f.
- rööpmik**, rööpmeala; sak. **S c h i e n e n s t r a n g**, m.
- rööpne**; sak. **p a r a l l e l**.
- röövlaev**, v: **k a a p e r**.
- röövlaevnik**, v: **k a a p e r**.
- rüle** (-da); sak. **r i e s i g**.
- rümu**, kuulujutt; sak. **G e r ü c h t**, n, **G e r ü c h t e**, pl.
- ründed**: mis töötlemisel või saatmisel kaubast kaotsi läheb või rikundub; sak. **A b g a n g**, m, **A b f a l l**, m.

S

s. = sent.

§, dollari märk.

s. a., sel aastal.

saadajäanu; sak. Rückstand, m.

saate- ehk müügikalkulatsioon; sak. Versendungs- oder Verkaufskalkulation, f; v: kalkulatsioon.

saatekiri, saatetäht; sak. Begleitschein, m.

saatepaberid; sak. Begleitpapiere, pl.

sabotaaz, prants. (sabotage), kiustkeeld; streigialuses või tööst välja suletud käilises masinaosade, tööriistade, kaupade rikkumine; toimimine nii, et vastane ei saa oma võistlusvahendeid rakendada; sak. Sabotage, f.

saboteerima, kiustkeeluliselt streikima.

sadam: tormide ja murdlainetuse eest kaitsitud koht mererannikul või suurte järvede ja jõgede kaldal, mis on looduse poolt või kunstlikult loodud ja määratud laevade mahutamaks. Sadamate enamiku juures leidub reid ehk ankurdusplats väljaspool sadamat, kus laevad on vähimalt osa-

liselt varjatud ja kus nad ka tihti, kui sissepääsutee sadamasse pole küllalt sügav, kas täieliselt või osaliselt lossitakse. Pärissadam on tavaliselt jagatud avasadamaks ja maisadamaks. Sadama juures asuvad suurtes sadamais dokid (v:), kus laevad võivad lastida ja lossida ja kus neid ka parandatakse, edasi asuvad nende läheduses tavaliselt suured laoruumid, kraanid kaupade lastimaks ja lossimaks, laevatehased või vähimalt töökojad jne. Sadamataammised, sadamamuulid on ehitised, mis peavad kaitsma sadamat laine ja ka liivumise eest. Eristatakse (tehakse vahet) sõjasadamate, mis on määratud sõjalaevastiku tarbeks, ja kaubandussadamate vahel, kus asetsevad kaubalaevale tähtsad seadeldised, laoruumid jne. Vabasadamad (v:) on sellised, kus kõigi lippude laevule kindlustatakse teatavaid toliisoodustusi; hädasadamaiks kutsutakse sadamaid,

kuhu laevur formi või muul põhjusel oli sunnitud sõitma. Need põhjused võivad olla: laevarikk, mis teeb vajaliks parandustööd; proviandi või vee puudus; meeskonna mäsu; määr-sadama sulus. Talve-sadamaiks kutsutakse paljuid jõesadamaid, ka paljuid vähesadamaid meresadamaid, kus laevad otsivad varju jää ja talveilma eest. Karanteensadam on sadamaks laevule, mis tulevad kohtadest, kus valitsevad nakkushaigused. Tõusu- ja mõõnasaadamaiks kutsutakse selliseid, kuhu laevad pääsevad vaid teatava tõusuaegse vee-seisu juures. Sadamakapten on ametnik, kes juhatab saabuvatele laevadele nendele kuuluva koha ja hoolitseb korra eest sadamas. Sadamas on ka politsei esindatud (sadama-politseid). Sadamaloots on ametnik, kes võtab mere- ehk jõelootsilt laeva juhtimise ja toimetab aluse sadamas määratud kohale jne. Sadamasulus, vahel tarvitatud ka blokaadi tähenduses, on väila (v:) kunstlik sulustus või ahistus, näit.

põhjalastud laevadega, et vaenlast takistada sadamasse sõitmast jne; sak. Hafen, m.

sadamaandamid, sadama ülalpidamiseks laevade poolt kasutamise eest makstavad maksud, mille suurus oleneb laevade suuruselt ja lastimisvõimest; sak. Hafengeld, n, Ankergeld, n, Hafenzoll, m, Tonnen-oder Lastengelder, pl.

sadamakapten; sak. Hafenmeister, m, Hafenkapitän; v: sadam.

sadamaloots; sak. Hafenlotse, m; v: sadam.

sadamamaksud; v: sadamaandamid.

sadamamuul; sak. Hafenmole, f; v: sadam.

sadamapolitsei; sak. Hafenpolizei, f; v: sadam.

sadamasulus; sak. Hafensperre, f; v: sadam.

sadamatammis; sak. Hafendam, m; v: sadam.

sadamatulemid; sak. Hafengefälle, pl.

sagelane; sak. Frequenzant, m.

sajakordistama; sak. *verhundertfachen*.

sajasti; sak. *hundertfach*.

safuti; sak. *hundertweise*.

sakk (-ku); sak. *Geldstrafe*, f.

salaarium, lad., palk, töötasu, pälik; sak. *Salär*, n, *Gehalt*, n, *Besoldung*, f.

salakaubandus; v: *salavedu*.

salakaubitseja (prants. *contrebändier*, l. kontr'bandjee) on isik, kes toimetab salavedu, veab salakaupa; sak. *Schmuggler*, m.

salaldama, salastama; sak. *verheimlichen*.

salaraamat, salaarve, salaraamatuarve, salajane raamatupidamine. Kui tahab printsipaal teatavaid ärisuhteid, üksikute kreditoride või deebitoride nimesid varjata raamatupidaja pilkude eest, siis avab ta äriraamatute kõrval n. n. salaraamatu, millele tuleb vaadata kui pearaamatu osale. Selle salaraamatuga, millesse koondatakse saladuses peetavate isikute jooksvad arved koos nende nimede mainimisega, ja

gatakse kogu raamatupidamine kahte ossa, millest ühte osa peab raamatupidaja, teist aga printsipaal ehk šeff. Viimane võlastab pearaamatu-arvet (oma salaraamatus) kõigi väärtustega, mis ta ärile üle annab, ja hüvistab sama arvet kõigi väärtustega, mis ta äriilt võstab. Raamatupidaja, kes pearaamatus kõigi sissetulekute ja väljaminekute kohta, mis puutub temale mitte nimetatud isikuisse, avab kollektiivse, n. n. pearaamatuarve, hüvistab seevastu viimati mainitud arvet (oma pearaamatus) printsipaalilt võstetud ja võlastab sama arvet printsipaalile antud summadega. — Printsipaal võib oma salaraamatut igati avardada; ta võib saladuses pidada arvelõpetust ja selle tulemusi, kui ta salaraamat haarab ka kapitali-arvet, kasude- ja kahjude-arvet ja ühes sellega ka äriosanike jooksvaid arveid; sak. *Geheimbuch*, n, *Geheimkonto*, n. *Geheimbuchkonto*, n, *geheime Buchführung*, f.

salareerima, uuslad., palka maksma, palgale ar-

- vama, palka määrama; sak. *besolden*, *salarien*.
- salastama**, v: *salaldama*.
- salavedu**, *konterbant*, on tolli- ja tarvitusedandameist hoiduv kaubaliiklus, mis edeneb õieti ainult seal, kus kõrged tollid loovad selleks soodsa pinna. Riik võib oma valvet seada ükskõik kuidas, salavedu see ei tõkesta, sest suur kasu ahvatleb enam kui hirmutab oht, mis on selle äri- ga ligilähedases seoses; sak. *Schleichenhandel*, m, *Schmuggelhandel*, m, *Konterbande*, f.
- saldeerima**, ital. (*saldare*, lad. *s. solidare*, kinnitama, täieliseks tegema, s. *solidus*, kindel), õiendama, arveid lõpetama, mingi arve saldot katma, kaotama; sak. *ausgleichen*, *saldieren*.
- saldo**: pearaamatu mingi arve kohustu ja õigustu totaalsummade vajak, mis, kui ta on sisestatud arve tasakaalustamiseks, kantakse nõuangu jäägina vastandleheküljele n. n. *saldo-ülekanena*. Puhtsaldoks kutsutakse vastandina toorsaldo-
- le (v:) saldot, millest on juba maha arvatud kogu kulutis (kõik kulud); sak. *Saldo*, m.
- salm** (-e); sak. *Meerenge*, f, (*zwischen zwei Inseln*).
- salvo errore calculi**, lad. (lühend: *s. e. c.*), varudes võimalikud arvutusvead; sak. mit *Vorbehalt eines möglichen Rechnungsfehlers*.
- salvo errore et omissione**, lad. (lühend: *s. e. e. o.*), varudes eksimused ja unustised; sak. mit *Vorbehalt von Irrtum und Auslassung*.
- samastama**; sak. *identifizieren*, *vereinerleien*.
- sammama**, v: *jõudlema*.
- sammang**; sak. *Prästatiön*, f.
- samme**; sak. *Leistung*, f.
- saneerima**, lad. (*s. sanus*, terve), tervendama (etvet).
- sang** (-a), pãramast; sak. *Besanmast*, m.
- sangraa**; sak. *Besandrahe*, f.
- sarg** (-ra), krunt; sak. *Grundstück*, n.
- sari**; sak. *Serie*, f.

- sattumisi**; sak. *unverhofft*.
- scheffel**: mõõt Saksas vilja ja teiste kõvade ainete jaoks: 50 liitrit; sak. —, m.
- schepel**, holl. (l. *skeepel*), holl. *viljamõõt* = 1 dekaliiiter; nii siis on 10 *schepelit* 1 hektoliiter.
- shock**, sak., on n. n. loetavate kaupade mõõt: 60 tükki, 5 tosinat; sak. —, n.
- seadistama**; sak. *installieren, einrichten*.
- seadlema**; sak. *verfügen*.
- seaduskond**; sak. *Kodex*, m.
- seaduskondama**; sak. *kodifizieren*.
- seaduslikustus**; sak. *Legitimation*, f.
- seadustama** tähendab mõnel ametlikul isikul (notaril, linnapeal, kohtunikul jne.) tõendada laskma, et eraisikute poolt allakirjutatud ürik on ehtis. Selliseid seadustusi vajatakse eriti ärakirjule; sak. *beglaubigen*; v: *akkrediteerima, atesteerima, vidimeerima*.
- seadustus**; sak. *Beglaubigung*, f; v: *vidimatsioon*.
- seadustuskiri**; sak. *Beglaubigungsschreiben*, n; v: *krediitkiri ja akkreditiiiv*.
- s. e. c.**, v: *salvo errore calculi*.
- sedastama**; v: *nentima*.
- sedelistik**; sak. *Kartothek*, f, *Kartei*, f.
- seef**, ingl. (*safe*), vargaja tulekindel kapp, eriti teraslaegas pangas.
- seemnearendusühistu**; sak. *Saatgutveredelungsgenossenschaft*, f.
- seemneühistu**; sak. *Saatzuchtgenossenschaft*, f.
- s. e. e. o.**, v: *salvo errore et omissione*.
- seeria**, lad., rida, arvurida, -järjestik, reas, jada; sari; sak. *Serie*, f.
- segadik**, v: *déroute*; sak. *Wirrwarr*, m.
- segakaup**; võtab laevur või omanik vastu kaupu mitmelt lastijalt, siis ütel-dakse, et laev on lastitud segakaubaga: sak. *das Schiff ladet Stückgüter*.
- segam**, segu; sak. *Mischung*, f; v: *melanž*.
- segis**; sak. *Gemisch*, n.
- segumus**; sak. *Gemischtheit*, f.

- seguosis**; sak. **G e m e n g - s t o f f**, m.
seirama, jälgima, jälitama; sak. **v e r f o l g e n**.
seisukas, püsiv, muutumatu; sak. **f e s t**, **d a u e r h a f t**, **s t a b i l**; v: **s t a b i i l - n e**.
seisund, v: **o l u n d**.
sekatav; sak. **e r s e t z - b a r**.
sekkuja, intervenient; v: **h o n o r a n t**.
sekkuma, v: **i n t e r v e - n e e r i m a**.
sekkumine, interventsioon (v:); **E i n s c h r e i t e n**, **n**, **D a z w i s c h e n t r e t e n**, **n**, **V e r m i t t - l u n g**, f.
sekkus; sak. **E h r e n e i n - t r i t t**, m.
sekkuslunastamine; sak. **E h r e n z a h l u n g**, f.
sekretariaat, uuslad., kirjatoimetaja-amet; kantselei, sekretäri ruum.
sekretär, prants. (**s e c r é - t a i r e**, uuslad. **s e c r e - t a r i u s**), kirjatoimetaja; (kirjutus-) pult.
seksioon, lad., osakond (v:).
sekunda, teine sort.
sekundaveksel, käskveksli teine eksemplar; sak. **S e k u n d a w e c h s e l**, m.
sekvester, lad., riiklik või kohtulik keelustus; sak. **S e q u e s t e r**, m.
sekvestreerima, keelustama, vaieldavat vara kohtulikult aresti ja hoolekande alla panema; sak. **s e q u e s t r i e r e n**.
selde, (-te); sak. **K r i s t a l l**, m.
selgendama, nestet, vedelikku puhastama; sak. **a b k l ä r e n**.
selgendus (vedelikkude kohta); sak. **L ä u t e r u n g**, f.
selitama; sak. **a u s s o n - d e r n**, **l ä u t e r n**.
selitis on ebamoodne, mitte minustuv kaup, mida on raske müüa; **A u s - s c h u s s**, m.
sell on isik, kes rahalise tasu eest on palgatud äri- toiminguid sooritama (v: **k o m i i**). Selli, poeselli vahekorra äriomanikuga, keda vastandina esimesele kutsutakse šeff ehk printsipaal, ja nende vastastikuse kohustuvuse määrab teenistusleping. Selli kohta maksab võistluskeeld. Tema tööjõudu kaitsevad sotsiaalpoliitilised eeskirjad. Teenistusvahekorra võivad mõlemad pooled katkestada ja üles ütelda, ainult peab see sündima teatava tähtajaga. Tähtsa põhjuse olemas olles on võimalik üles ütelda ka päevapealt. Kui keegi

- komii töötab palgata ja ainult selleks, et oma teadmusi täiendada, siis kutsutakse teda volontiääriks, v; sak. Handlungsgelhilfe, m, Kommis, m.
- sellal**; sak. damals.
- sellalne**, siisne; sak. damalig.
- sellindus**; sak. Gesellenwesen, n.
- seltene**; sak. kristallen.
- selts**, kultuuriline, vaimseid sihte taotlev ühing; sak. Gesellschaft, f, Verein, m.
- seltsing**, äriiline kompanii; sak. Handelsgesellschaft, f; Genossenschaft, f.
- sen.**, v: senior.
- senior**, lad. (lühend: sen.), vanem.
- sensaal**, ital. (sensale, lad. s. censualis, maksude vastuvõtja), börsimaakler; v: maaker.
- sensaalialia**, v: kurtaaž; sak. Sensalie, f, Sensarie, f.
- sentigramm**, $\frac{1}{100}$ grammi.
- sentiliiter**, $\frac{1}{100}$ liitrit.
- seondama**, sidundama; sak. liieren.
- seos**, vahekord; sak. Relation, f.
- seoshüpoteek**; sak. Solidardhypothek, f.
- seoslik**; sak. solidarisch.
- seosvastutav**; sak. gesamthaftend.
- seosvõlgnik**; sak. Gesamtschuldner, m, Korrealschuldner, m.
- separatsioon**, lad., lahusus, eraldamine, kaubandusseltsingu eraldumine; sak. Separation, f.
- separeerima**, lad. (separare), eraldama; sak. separieren.
- separeeruma**, eralduma.
- seroonid**: lehmanahusse, roopunufistesse pakitud pallid, nagu neid tavalisti teele saadetakse Kesk- ja Lõuna-Ameerikas; sak. Seronen, pl, Suronen, pl.
- sertifikaat**, uuslad. s. (certificare, lad. s. certus, kindel, ja facere, tegema), tunnistus, tõendus kiri; sertifikaadid on ülemuslikud tunnistused, mis peamiselt tõendavad asja samasust. Eriti mainitavad on päritolusertifikaadid. Need on pädevate valitsusasutiste poolt väljaantud tõendid teatava kauba päritolu, tulefuse ja valmistuse maa kohta. Sellised dokumendid on tähtsad kaubanduseski,ⁿ

- et kindlaks teha kauba ehtsust, ja tollil, sest teatavad kaubad ja tooted, millele riik on lubanud tollivabadust või tollialandust lepingute põhjal, saavad seda õigust vaid siis kasutada, kui nad on varustatud päritolusertifikaadiga; sak. *Zertifikat*, n.
- sertifitseerima**, lõendama, tunnistama.
- sesong**, v: *sesoon*.
- sesoon**, prants. (*saison*, lad. *s. satio*, külv, külviaeg); hooaeg, ostuseaeg, külviaeg; aasta-aeg, aen (-a); sak. *Saison*, f.
- settinud**, üteldakse kaubust (õlist, veinest), mis on seisnud juba pikemat aega keldris; sak. *abgelagert*.
- setvert**, v: *tšetvert*.
- sh.** = shilling (šilling).
- sidenöör**; sak. *Bindfaden*, m.
- sidestama** (vahuveini pudelid); sak. *fizellieren*.
- sidundama**, v: *seondama*.
- signatuur**, lad., allkiri; (kauba-) nimetus; sak. *Signatur*, f.
- signeerima**, lad., alla kirjutama; märgiga varustama, märgistama; sak. *signieren*.
- sihind**, v: *tendents*.
- sihtkoht**, määrkoht; koht, kuhu kaubad saadetakse; sak. *Bestimmungsort*, m.
- sihtsadam**, määrsadam; sadam, kuhu laev ühes koormaga peab minema; sak. *Bestimmungshafen*, m.
- sihus**; sak. *Nachbild*, n.
- sihustama**, imiteerima; v: *jälitama*.
- siiratu**, trassaat: see, kelle nimele veksel välja on antud ja kellele on käsundatud veksel lunastamiseks siirja (väljaandja) arvel; sak. *Bezogene*, m.
- siirav**; sak. *übertragbar*.
- siirdemärke**; sak. *Begebungsvermerk*, m.
- siirdemärk**, siirdemärke; sak. *Giro*, n.
- siirduma** (veksli kohta); sak. *verfallen*.
- siire** (-rde), üleminek, ülekandmine; sak. *Übertragung*, f, *Verfall*, m (veksli kohta).
- siire** (-rme), ülekantav summa, ülekanne arve- raamatuis; sak. *Übertrag*, m.
- siirja**; sak. *Indossant*, m.
- siirma**, pealdama; sak. *indossieren*, *einen Wechsel begeben*.

- ben, übertragen;
(Rechte) delegieren.
- siirmistakistus**; sak. Ab-
lieferungshin-
dernis, n.
- siirutama**; sak. devol-
vieren.
- siivus**; sak. schicklich.
- silduma**, laevaga teise
laeva või maabumiskoha
juure tulema, nii et on
võimalik vaba liiklus
mõlema vahel; sak. an-
landen, anlegen.
- silmindama**; sak. orien-
tieren.
- silu**, hisp. (iiberi päritolu,
baski siloo, cilla, auk),
(maaalune) kindlalt su-
letud viljaait, -säilitus-
koht, -panila.
- simulatsioon**, lad., teesk-
lus, teesklemine; sak.
Verstellung, f.
- sirnama**; sak. betrach-
ten.
- sisaldama**; sak. enthal-
ten.
- sisalduvus**; v: mahtu-
vus.
- sisekaubandus** on see
kaubandus, mis toimub
teatava maa piires, vas-
tand: väliskaubandus;
sak. inländischer
Handel, m; v: maiskaubandus.
- sisekord**, asutise või etve
sisemiseks korralduseks
antud määrus asutise
või etve juhataja või
juhtiva organi poolt;
sak. Hausordnung, f.
- sisekurs**: muundumatu
valuut; sak. inländischer
Kurs, m; v: kurs.
- siselaevandus**, laevasõit
teatava maa sisevetel
(jõgedel, kanalitel, sise-
järvedel jne.), mere-
laevanduse vastand;
sak. Binnenschiff-
ahrt, f.
- sisemaa**, teatava maa ran-
nikust eemal asetsevad
kohad, ranniku vastand;
sak. Binnenland, n.
- sisestama**, sisse kandma;
sak. eintragen.
- siseteadukas**, süümeline;
sak. gewissenhaft.
- sisetollid** on andamid,
mida nõutakse omamaa
kaubalt või jälle välis-
kaubalt, mis on juba
kord piiril tollitud, enne
kui neid tohib müütada.
- sisseastemaks**; sak. Ein-
trittsgeld, n.
- sissevedu** (import, im-
portatsioon): väl-
jend, millega märgitakse
niihästi väliskaupade too-
mist üle riigipiiride kui
ka teataval ajavahemi-
kul teatavas maasse
toodud väliskaupade ko-
guhulka ja koguväärtust;
sak. Einfuhr, f.

sisseveopreemiad: vana-
nenud vahend sisseveo-
kaubanduse teatavate
alade edendamaks; sak.

Einfuhrprämien, pl.

sisseveotoll, **konsumtoll**:
võetakse teatavalt välis-
maalt tulevilt kaubult,
mis tarvitatakse ära sise-
maal; sak. *Einfuhr-*
zoll, m.

sivuline; sak. *neben-*
sächlich.

skadents, ital., vekslitäh-
päev; *Skadenz*, f (sak.).

skeem, krk. (s. *schein*
ehk *echein*, evima,
pidama, olema), pilt, ku-
jutis, kavand; ülevaade,
lähilõige; sak. *Schema*,
n, *Entwurf*, m, *Vor-*
bild, n.

skonteerima, ital., kauba-
võlga enne tähtpäeva
teatava hinnaalandiga ta-
suma; sak. *skontie-*
ren.

skonto, ital., hinnaaland
kaubarvelt, võrdle: *dis-*
konto; sak. *Skonto*,
m; v: *kassaskonto*.

skontratsioon, arvelõpetus
enama kui kahe isiku vahel;
sak. *Skontration*, f.

skontreerima tähendab
vastastikke võlanõuan-
guid ülekannetega kustuta-
mata. On ühe nõuang
pisut suurem, siis saab
ta vaid selle ülejäägi

puhtrahas. Eriti suure-
jooneliselt areneb selli-
ne äri *clearing-house*
seis (v:).

skontro all mõistetakse
ühest küljest maksmist
skontreerimise teel, teisest
— aega, kunas see
sünnib, s. o. *skontropäeva*;
skontroks kutsutakse ka raamatut,
kuhu sisestatakse teatavad
igapäev juhtuvad ärisünd-
mused (v: *efektideskontro*,
kaubaskontro, *veksli-*
skontro); sak. *Skontro*,
n.

skontropäev, v: *skontro*;
sak. *Skontrotag*, m.

skp., selle kuu päeval.

skriptureerima, kirjesta-
ma; sak. *skripturieren*,
buchen.

skriptuur, lad., kirjestis, iga
raamatupidamisega seos-
ses olev kirjutis; sak.
Skripfur, f.

sm, lühend s. senti-
meeter.

sobe hind; sak. *üb-*
licher Preis, m.

sobimus; sak. *Überein-*
kunft, f.

sobimuslik; sak. *ver-*
tragsmäßig, *kon-*
traktmäßig.

sobing, v: akord; sak.
Vergleich, m.

- socius**, lad., kaasomanik; sak. *Sozius*, m, *Teilhaber*, m.
- soetama**, hankima; sak. *verschaffen*.
- soetuskulud**; sak. *Anschaffungskosten*, pl.
- solidaarne**, seoslik; seosvastutav; solidaarselt (in *solidum*), seosvastutavalt; sak. *solidarisch*.
- soliditeet**, v: *solidsus*.
- soliidne**, lad. (*solidus*, prants. *solide*, l. *solid'*), tubli, püsiv, usaldatav, põhjalik, õiglane; sak. *solid*.
- soliidne etve**, etve püsiva käitiskapitali ja krediidi-usaldusega; sak. *solides Unternehmen*, n.
- soliidne paber**, veksell või muu paber, mis väärrib suurimat usaldust; sak. *solides Papier*, n.
- soliidne tehing** on selline, mis annab kindlat tulu ja ei põhine petiskelul; sak. *solides Geschäft*, n.
- solidsus**, usaldatavus, tublidus; sak. *Solidität*, f.
- solvama**, näävama; sak. *beleidigen*.
- olvang**, v: *nääve*.
- solventne**, lad. (*solvens*), maksujõuline; sak. *solvent*.
- solvents**, uuslad., maksujõulisus; sak. *Solvenz*, f.
- soodus** (-dsa); sak. *günstig*.
- sooloveksel**, ainuveksel, mis kannab vaid vekslindja allkirja, ilma pealdisteta.
- soõparandusühistu**; sak. *Moorkulturgenossenschaft*, f.
- soostuma**; sâk. *einverstanden sein*.
- soovitus**; sak. *Empfehlung*, f., *Empfehlungsbrief*, m.
- soprataara**; sak. *Soprataara*, f; v: *taara*.
- sordiparandusühistu**; sak. *Saatgutveredelungsgenossenschaft*, f.
- sort**, prants., liik; sak. *Sorte*, f.
- sorteerima**, valides korraldama, sortima, liigitama, sortidesse jaofama.
- sortim**, v: *kaubasortim*.
- sortima**, v: *sorteerima*.
- sortimendikaubandus**, v: *raamafukaubandus*; sak. *Sortimentsgeschäft*, n.
- sortiment**, v: *kauba-*

- s o r i m**; raamatukaub.: valik võõrkirjastajate teo-
seid.
- sotsieteet, v: a s s o t s i a t -
s i o o n.**
- soveldama; sak. a n p a s -
s e n.**
- sovereigen, ingl (l. s s o -
v e r i n),** kuldmünt: 1
naelsterling (v:).
- species facti, lad.,** sündi-
nu, juhtumi esitamine,
asjaolud; v: p a r e e r e.
- spedeerima, ital. (s p e -
d i r e, lad, s. e x p e d i -
r e, võrdle: ekspedeeri-
ma),** kaupu, efekte jne.,
n. n. speditsoonikaupu,
kolmanda arvel võstma
ja selle soovil maal ja
merel edasi toimetama;
sak. s p e d i e r e n.
- speditsoon, ital. (s p e d i -
z i o n e),** kaupade võst-
mine ja edasitoimetami-
ne võõral arvel; sak.
S p e d i t i o n, f.
- speditsooniarve, saatear-
ve; sak. S p e d i t i o n s -
k o n t o, n.**
- speditsoonikulutis, kõik
kulud ja maksud, mida
tekitab kaupade spedit-
sioon; sak. S p e d i t -
i o n s k o s t e n, pl.**
- speditöör, prants. — ital.,
saatja, kauba kutseline
edasitoimetaja; sak. S p e -
d i t e u r, m; v: s p e -
d e e r i m a.**
- spekulant, lad. (s p e c u -
l a n s),** igaüks, kes oma
arvel sõandab etvida te-
hinguid, tahtega midagi
teenida; sak. S p e k u -
l a n t, m.
- spekulatiivne, etviv, üri-
tav; sak. s p e k u l a t i v,
u n t e r n e h m e n d.**
- spekulatsioon: äritehing,
mida etvitakse katseli või
lootuses kasu saada.
Spekulatsiooniga võib
meil tegu olla niihästi
kaubaäri alal kui ka
väärtpaberite kaubandu-
ses, ja päevlikus elus
mõistetakse spekulatsioo-
ni all tarka võimaluste
arvatlemist, mis võiksid
juhtuda, ja seejärel
tehtud otsusi; sak. S p e -
k u l a t i o n, f.**
- spekuleerima, lad. (s p e -
c u l a r i),** ärikavatsusi
tegema, kasu välja arva-
ma; sak. s p e k u l i e -
r e n.
- spekuleerima à la hausse,**
oma kombinatsoonid
(arvatelud) hindade tõu-
sule rajama; sak. à l a
h a u s s e s p e k u l i e -
r e n; v: à l a h a u s s e.
- spetsiaalsus, eriala.**
- spetsialiteet, hilislad., ala,
kus keegi on pädev või
tegev; kaup, millega kee-
gi kaupleb eelistamisi; sak.
S p e z i a l i t ä t, f.**
- spetsifikatsioon, uuslad.,
nende üksikasjade loetelu,**

- mis moodustavad terviku, üksikloetelu, tükinimistu; sak. *Spezifikation*, f.
- spetsifitseerima**, nimeliselt üles andma, üksikult ja täpselt kirja panema, tükiti arvestama; sak. *spezifizieren*.
- spo.** = **sporko**.
- sporko**, ital. (*sporco*), bruto (v:).
- sportula**, lad., lisomaks, kirjutustasu; kõrvalteenistus; sak. *Sportiel*, f.
- stabiilne**, lad. (*stabilis*, e. s. *stare*. seisma), seisukas, püsiv, alaline, muutmatu; sak. *stabil*.
- stabiilsed hinnad** on kindlad, muutumatud, seisukad hinnad; sak. *stabile Preise*, pl.
- stagnatsioon**, uuslad., seis. seismajääk, ärivaige (v); sak. *Stagnation*, f.
- standard**, ingl. (s. *stand*, seisma : õieti : üksisev puulüvi): ingl. rahaalus, normaalmõõt, eeskuju; sæk. *Standard*, m.
- standard gallon**, v: *gallon*.
- standardiseerima**, üldnõutava ühtlase vormi järele kaupu valmistama.
- standardkaal**, — kindlaks määratud muutmatu kaal; sak. *Standardgewicht*, n.
- standardkaup**, omadustelt teatavatele kindlatele nõuetele vastav kaup; sak. *Standardware*, f.
- standart**, ingl. (keiserlik, kuninglik) riigilipp; ratsalipp; sak. *Standarte*, f.
- statistika**, teadus, mis tegeleb arvuliste andmete kogumise ja liigitamisega; sak. *Statistik*, f.
- stellaažtehing**, tähtajaline hanketehing; sak. *Stellagegeschäft*, n.
- sterlingvaluut**, nii kutsutakse ingl. mündivääringut; sak. *Sterlingvaluta*, f.
- stiputatsioon**, lad., kindlaksmääramine; sobimus, leping; sak. *Stipulation*, f.
- stipuleerima**, lad. (*stipulari*), kindlaks määrama, tingimuseks tegema; sak. *stipulieren*.
- storneerima**, õiendama; sak. *stornieren*; v: *storno*.
- storno**, õiendus, v: *ristorno*; kui siseslamiisel raamatuisse on mõni summa, kirje, sahtunud valearvesse või valeleheküljele, üldse kui ta on kirjestatud vigaselt, siis võib selliseid vigu heaks teha vaid tagasikirjestusega, kuna ju pearaamatuis pole luba-

- tud ringisuguseid parandid, kaaped jne. Sellist toimingut kulsutakse: **storno**, **storneerima**; sak. **Storno**, n.
- strazza**, ital., v: **brouillon**.
- streik**, ingl. (**strike**, l. **streik**, s. **to strike**, ära minema, kolama), massiline töölt lahkumine, et sellega peale sundida palga kõrgendamist või tööaja lühendamist; sak. **Streik**, m.
- strike**, ingl. (l. **streik**), sak. **Streik**, m.
- sub**, lad., all; sak. **unter**.
- subhastatsioon**, lad., maandite kohtulik oksjon; sak. **Subhastation**, f.
- subhasteerima**, lad. (**subhastare**, s. **hasta**, piik, kuna Roomas piik oksjoni märgiks üles seati), kohtuliselt enampakkumisel maha müüma; sak. **subhastieren**.
- submissioon**, prants. (**so mission**): asja või töö hankimine vähima hinnaga; laenu usaldamine emissiooni-pankadele, kes võimaldavad soodsaime tingimused; sak. **Submission**, f.
- submissiooni teel**, tööd või hange avalikult pakkuma ja vähempakkujale andma; sak. **auf dem**
- Submission** **swegen** **vergeben**.
- subskribeerima**, lad. (**subscribere**), alla kirjutama; tellima (lehte).
- subskriptsioon**, lad. (**subscriptio**), allkirjutus, allkiri; tellimus; sak. **Subskription**, f.
- substitueerima**, lad. (**statuere**, panema), teise asemele seadma, (teist) asendama; sak. **substituieren**.
- suhteline kasu**; sak. **Relativnutzen**, m.
- suktsessiivne**, hilislad. (**successivus**), kordkordne; pikkamisi järgnev, järjestikuline; sak. **sukzessiv**.
- sulam**, (-mi), õllismetallide segamine väärifutega; sak. **Legierung**, f, **Beschickung**, f.
- sularaha**, olemasolev raha, olem, mida võidakse igal hetkel ette näidata või välja maksta; sak. **Bargeld**, n.
- sularahamakse**, maksmine kohe kauba saamisel; sak. **Barzahlung**, f.
- sulus**, blokaad; sak. **Blockade**, f, **Sperre**, f.
- summa**, lad., tervik, koguarv, sisu, kokkuvõte; sak. **Summe**, f.
- summeerima**, **summaks**

- kokku liitma; sak. *summieren*.
- sundiv võim**, kõrgem võim; v: *vismajor* ja *force majeure*.
- sundkindlustus**, riigi poolt pealesunnitud kindlustus, eriti tulekahju vastu; sak. *Zwangsversicherung*, f.
- sundühistu**; sak. *Zwangsgenossenschaft*, f.
- supercargo**, ingl. (ka: *cargador*, *cargadeur*, v:), tuletatud s. *cargo* (v:), on volinik, keda laadija saadab laevaga kaasa pikale merereisile, kui temal sihtsadamas puudub korrespondent. S. valvab kauba üle, hoolitseb müügi eest turustussadamais ja ka uue prahi eest tagasi sõiduks.
- superdividend**, v: *dividend*.
- superpeen**: väga peen, parim sort; sak. *superfein*.
- superrevisjon**, veelkordne läbivaatamine, taailus (arvete jne.); sak. *Superrevision*, f.
- supertaara**; sak. *Supertara*, f; v: *tara*.
- supporto**, ital., eeliskasvikud.
- supra**, lad., ülal; sak. *oben*.
- surikassa**; sak. *Sterbekasse*, f.
- suriraha**; sak. *Sterbegeld*, n.
- suroonid**, v: *seroonid*.
- surrogaat**, lad., aseaine, korvus; sak. *Surrogat*, n.
- suspendeerima**, lad. (*suspendere*, prants. *suspendre*, l. süs-paand'r, õieti: riputama), edasi lükkama (näit. otsust, viitustama); ajutiselt kohalt vabastama; maksmisi lõpetama; sak. *suspendieren*.
- suubuma**; sak. *münden*.
- suurkaubandus**, v: *hulgikaubandus*; sak. *Grosshandel*, m.
- suurkäitis**; sak. *Grossbetrieb*, m.
- suurtööstus**; arvukate töolistega, tööjaotusega ja paljuid masinaid kasutades töötavad tööstusharud, vastandina väiketööstusele; sak. *Grossindustrie*, f.
- suvatsema**; sak. *geruhen*.
- suvatsuse kohaselt**; sak. *nach Belieben*.
- sõiduplaan**: transportaafise (raudtee, laevaliini) korrapärase tegevuse seadlus, ülevaade; sak. *Fahrplan*, m.

sõjapanis; sak. *Kriegssteuer*, f.

sõjasadam; sak. *Kriegshafen*, m; v: *sadam*.

sõlm, meremõõt (120 sõlda), (v:); sak. *Seemeile*, f. *Kabel*, f.

sädetelegraaf, traadita telegraaf, elektritelegraafi eriliik, kus traatjuhtme asemel kasutatakse elektrilaineid; sak. *Funktelegraph*, m.

säilitama; sak. *konserveren*.

säilitusäri; sak. *Aufbewahrungsgeschäft*, n.

sääst (-u), kokkuhoid, kokkuhoitud vara; sak. *Ersparnis*, f.

säästma; sak. *schonen*; *sparen*.

säästukassa; sak. *Sparkasse*, f.

säästundus; sak. *Sparwesen*, n.

süld, ven. pikkusemõõt = 3 arssinat = 2,134 m; merenduses: pikkusemõõt väila (sõiduvee) sügavuse, kõiestiku ja laevatud tee mõõtmiseks, kusjuures 120 sõlda loe-

takse sõlmeks; mere-sõlla pikkuseks peetakse tavaliselt 1,81312 meetrit; sak. *Faden*, m.

sündik, lad. (krk. s. *syn-dikos*, s. o. kohtu ees abiksolev, advokaat, s. *syn ja dike*, õigus, jne.), linna- ehk raevolnik; õigusteadlasest liige ametiasutistes, linna, killa või tsunfti volinik; kohtu või linnasekretär; sak. *Syndikus*, m.

sündikaadid, uuslad., v: *kartellid*; ametiühing; sak. *Syndikat*, n.

sündikaat, v: *sündikaadid*; sündikukoht ja -amet; sak. *Syndikat*, n.

süsteem, krk. (*systema*, õieti; kokku seatu), tervikut moodustav üksikute osade plaanipärane kokkuseade, järjestis, kindel kord; sak. *System*, n.

süvisejoon; sak. *Wasserlinie*, f.

süüme; sak. *Gewissen*, n.

süümeline, v: *sissetaadukas*.

Š

šaht, sak., kaevanduse püstikäik, kaevus; sak. *Schacht*, m.

Šanss, prants. (*chance*), (soodus) väljavaade, võimalus, õnnejuhus.

šanžeerima, prants. (changer), vahetama (raha jne.)

šeff, prants. (chef), äriomanik, ülemus: lad. s. caput, pea; printsipaal.

šeffel. v: s cheffel.

šifr, prants. (chiffre), kokkulepitud tähestik, mille abil avastatakse salakirjade, telegramide ja märkide sisu või tähendus; sak. Chiffre, f.

šifreerima, kokkulepitud märkidega salakirjas kir-

jutama; sak. chiffrieren.

šikaan, prants. (chicane), õiguseriige, -vigur; naljatus, takistus; sak. Schikane, f.

šikaneerima, kellelegi takistusi teele ette veeretama; sak. schikanieren.

šikanöör, prants. (chicaneur), kiusaja, nurgutaja; võrgendaja; sak. Ränkeschmied, m.

šilling, lühend sh; v: naelsterling.

Z

zymoloogia, krk., käärimisteadus, käärimisõpe-

tus; sak. Zymologie, f.

Ž

žurnaal, prants. (journal), ital. giornale, kesklad. giornale, õieli omadussõna: igapäevane), päevik, päevaraamat; peamiselt kahekordses raamatupidamises esinev äriraamat, mis sisaldab kõigi memoriaali ja kassararaamatu samasuguste kirjade ülevaatliku kokku-

võtte, s. o. nende kirjade kokkuvõtte, mil on kas üks ja seesama kreditor või deebitor; ta ülesandeks on eelistamisi vähendada pearaamatu kirjade arvu; sak. Journal, n.

žürii, prants., auhinnakomisjon, vahekohus; sak. Jury, n.

T

t. = tonn.

ta. = taara.

taak (-ga), koorem; sak. Last, f.

taakel, holl., tõmbekõis laeva masti küljes; tõsteseadis, vinn.

taandama; sak. *abbauen*.

taandpäevama, v: *redactieren*.

taandus; sak. *Abbau*, m.

taara, ital., hisp. ja prov.

(*tara*, prants. *tare*,

arb. s. *tarah*, s. o.

õieti: kaugel, eemal, s.

taraha, ära viskama,

cemaldama). Taaraks kut-

tutakse välise ümbrise,

pakendi (kasti, vaadi jne.)

kaalu; sak. *Tara*, f.

Tareerima, pakitud kau-

ba ümbrist, pakendit

kaaluma; sak. *tarieren*;

Kui arvatakse ko-

gukaalust (bruto) maha taara, siis jääb kauba netokaal. Suur hulk kaubaartikleid läheb müügile mitte netokaaluga, vaid koos taaraga. Viimane on: *puhastaa-ra*, tõeline taara, kui ta selgitatakse kaubaümbrise, pakendi, või tühjade nõude kaalumisega; 2) *tavakohane*, usuaalne ehk *uusotaara*, kui ümbrise jaoks maksavad teatavad tavakohased määrad. Viimane määratakse kas kohtade arvu või protsentide järele (*prosentitaara*). Ka tollitariifes on enamjaolt

Tekstiiltööstus

„ELEGANT“

Pärnus, Hommiku tän. 2, tel. 3-43.

Valmistab: maitsekaid kaelasidemeid ja salle, kaela- ja pearätte, dekoratiivseid aknaeesriideid, siidi- ja puuvilla laudlinu, pikeetekke, siidikleidiriideid ja teisi tekstiilkaupu.

Kaup valmistatakse kõrgeväärtuslikumast toormaterjalist, on haruldaselt **kaunis** ja **tugev**.

— — Müügil üle Eesti kõigis paremates ärides. — —

- kindlad määrad tolliko-
huslike kaupade ümb-
riste ja pakendite kohta,
mis siis tollimisel maha
arvatakse. *Supertaa-
ra* ehk *ekstrataa-
ra* on taara, mida arva-
takse netokaalult juba
maha arvatud taarale li-
saks. *Läbitaara* (kesk-
mine taara) on taara,
mida loetakse ühe pa-
kendi kaalu järele kõigilt
teistelt pakkidelt; sak.
Taara, f.
- taasintress**, intresside pealt
saadud intress; sak. *Zin-
seszins*, m.
- taasmüük**, jällemüük, eda-
simüük; sak. *Weiter-
verkauf*, m.
- taastama**, reprodutseeri-
ma; sak. *reprodu-
zieren*.
- taatlema**, teatavat mõõtu
või vihti seadusliku nor-
maal mõõduga võrdlema
ja rõõpsust (ühtesobi-
vust) templiga tõendama,
„tembeldama“; sak.
eichen, ka: *aichen*,
Lõuna-Saksas: *pfech-
ten*.
- taatlemiskoda**, sak.
Eichungsstelle, f.
- tabel**, lad. (s. *tabella*,
dim. s. *tabula*, laud,
tahvel), loetelu, nimistu,
list; sak. *Tabelle*, f.
- tabellaarne**, ülevaatliku
tabeli näoline.
- tagaja**, v: *garant*.
- tagama**, millegi eest vastu-
tama, garanteerima (v:).
- tagamisühistu**; sak. *Gar-
antiegenossen-
schaft*, f.
- tagand**, tagatistrahv, le-
pingust taganemise pu-
hul määratav trahvisum-
ma.
- taganõuang** (—u); sak.
Rückanspruch, m;
v: regress.
- tagas**; sak. *Rückgriff*,
m; v: regress.
- tagasarve**: arve, mille saa-
dab regredient (v:) koos
prolestiga ja mittemaks-
tud veksliga eelnevale
allakirjutajale; sak.
Rückrechnung, f,
Retourrechnung,
f.
- tagasihüvitus**; sak. *Rück-
vergütung*, f.
- tagasimakse**, v: tagasi-
hüvitus.
- tagastama**, tagasi võtma;
sak. *zurücknehmen*.
- tagatis**, v: garantii.
- tagatiskohustus**: kohustus
tasumaksmiseks. Üldiselt
eeldab see kohustus ette-
kavatsust või hooletust,
seega tagatiskohuslase
süüd. Teatavail juhtu-
meil tuleb aga vastutada
ka loodusejõuliste sünd-
muste eest; sak. *Haft-
pflicht*, f.

- tagavarakapital**, v: va-
rukapital ja varu-
fond.
- taks**, prants. (t a x e, prov.
ja kesklad. t a x a, lad.
s. t a x a r e, hinnasta-
ma), kindlaksmääratud
hind, väärtus, hinna-ees-
kiri; maksumäär; lõiv,
maks; sak. T a x e, f.
- taksaator**, uuslad., hinnas-
taja, hindaja; sak. T a x a-
t o r, m.
- taksatsioon**, uuslad., hin-
nastus, väärtlus, hinna,
väärtuse kindlaksmäära-
mine; sak. T a x a t i o n,
f.
- takseerima**, lad. (t a x a r e)
hinnastama, väärtlema;
sak. t a x i e r e n, s c h ä t-
z e n.
- tale quale**, lad., nii nagu
ta on, nii nagu kaup on;
sak. w i e e s i s t, i n
u n b e r ü h r t e m Z u-
s t a n d e.
- tali**, liitplokk; sak. F l a-
s c h e n z u g, m.
- talitus**, v: ekspedit-
sioon.
- tallestu**, on kauba ladu,
folliat, jne.; ka väärtpa-
berite ja kaupade panila;
v: d e p o o.
- talletama**, hoiustama; sak.
d e p o n i e r e n.
- talong**, prants. (t a l o n),
konts, kand, tüvi; sak.
T a l o n; v: riigi-
e f e k t i d.
- talvesadam**; sak. W i n-
t e r h a f e n, m; v: s a-
d a m.
- tammis, mulle**; sak. D a m m,
m,
- tammisühistu**; sak. D e i c h-
g e n o s s e n s c h a f t, f.
- tantjeem**, prants. (t a n-
t i è m e), teatav osa, ose,
kasuose; sak. T a n t i è-
m e, f.
- tapamajäühistu**; sak.
S c h l a c h t e r e i g e-
n o s s e n s c h a f t, f.
- tarbarv**; sak. Q u o r u m,
n.
- tarbeastmik**; sak. B e-
d ü r f n i s s k o l a, f.
- tarbeese**; sak. G e b r a u c h s-
g e g e n s t a n d, m.
- tarbekorral**; im N o t-
f a l l, n ö t i g e n f a l l s.
- tarbenäidis**; sak. G e-
b r a u c h s m u s t e r, n;
v: n ä i d i s e k a i t s e.
- tarbija**, konsument (v:),
ostja; see kes kauba, too-
te ostab isiklikuks tar-
beks.
- tarbijasühistu** on ühing
elatusarvete ühiseks os-
tuseks hulgi ja müümaks
jae oma liikmeile. Nad
on Eestiski hästi arene-
nud; sak. K o n s u m-
v e r e i n, n, G e n o s-
s e n s c h a f t, f.
- tarbijateühistu**; sak. K o n-
s u m v e r e i n, m, K o n-
s u m g e n o s s e n s c h a f t,

- K o n s u m e n t e n g e -
n o s s e n s c h a f t, f.
- tarbijateühistu omatoot-
misega; sak. K o n s u -
m e n t e n p r o d u k t i v -
g e n o s s e n s c h a f t, f.
- tarbijateühistuteline lii-
kumine, kooperatism;
sak. K o o p e r a t i s -
m u s, m.
- tarbima, v: k o n s u m e e -
r i m a.
- tarbimisandamid; sak.
V e r b r a u c h s a b g a -
b e n, p l.
- tarbimisühistu; sak. W i r t -
s c h a f t s g e n o s s e n -
s c h a f t, f.
- tarbimus, tarbimine; sak.
K o n s u m t i o n, f.
- tarbingupanis; sak. G e -
b r a u c h s s t e u e r, f.
- tarbus, tarvitus; sak. V e r -
b r a u c h; v: k o n s u m.
- tarbvara, äri vallasvara,
v: i n v e n t a r.
- tarbvararaamat, inventa-
riraamat, raamat, mil-
lesse kantakse inventari
loetelud; sak. I n v e n -
t a r a r i e n b u c h, n.
- tareerima, v: t a a r a;
sak. t a r i e r e n.
- tariif, prants. ja ingl. (t a -
r i f, arb. s. t a' r i f, se-
letus, teade, s. a r a f a,
tundma õpetama), hin-
naloek; hindade loetelu
kaupade veo ja tollimise
alalt; käibivate võõraste
- müntide väärtuse kohta.
Sellased hinnaloekud
valmivad tavalisti valit-
susvõimude korraldusel,
näit. raudteetariif, posti-
tariif jne.; sak. T a r i f, m.
- tarkama; sak. z u v e r -
s t e h e n g e b e n.
- tarve (-be); sak. B e d ü r f -
n i s, n.
- tarvitajasühing, v: t a r -
b i j a s ü h i s t u.
- tarvitajateühisus, v: t a r -
b i j a s ü h i s t u.
- tarvitusmaks; sak. A u f -
l a g e, f.
- täsakaalustus, elvastus;
sak. A u s g l e i c h, m.
- tasumus; sak. E r s a t z, m.
- tasutavate vekslite arve,
sak. K o n t o d e r z u
b e z a h l e n d e n
W e c h e l, v: a k t s e p -
t a t s i o o n i k o n t o.
- tavakohane taara; sak.
u s a n c e m ä s s i g e
T a r a, f; v: t a a r a.
- tavaline; sak. ü b l i c h e; v:
o r d i n a a r n e.
- tavaõigus; sak. G e w o h n -
h e i t s r e c h t, n.
- teatis, dokumendi või
raamatu põhjal antav
teade; dokumendist (raa-
matust) väljakirjutis, võ-
tend; sak. I n f o r m a -
t i o n, f, A u s z u g, m.
- teatmebüroo, v: t e a t -
m i s t u.
- teatmistu annab teat-

meid isikute isiklike mi-
huste (omaduste), au-
suse, kaupmehelike äi-
vete (võimete), oleleva
(olemasoleva) varanduse,
eriti aga krediidivõime
kohta; sak. *Auskunfts-
fei*, f.

teatus, v: *aviis*.

teese, peffehoop; sak.
Finte, f.

tegevusaasta, ajavahemik,
mille kohta toimub aru-
andmine ja raamatute
löpetamine, reldingu-
aasta; sak. *Berichtsjahr*, n.

tegevuskapital, v: *käi-
tiskapital*.

tehasemärk, v: *kaubamärkid*.

tehingumärgis on ürik
ehk kirjalik tõend, mida
annab sensaal (maak-
ler) tema vahendusel
teostunud tehingu üle
mõlemale kontrahendile.
Tehingumärgis on tõen-
duseks tehingu sõlmi-
mise üle ja ta sisu te-
hakse mõlemale poolele
teatavaks kas tehingu
sõlmimispäeval või järg-
mise päeva jooksul; sak.
Schlussnota, f.

tehingusedel, tehingu-
märgis; sak. *Schluss-
zettel*, m.

teisik (-u); v: *koopia*.

teisiknimistu; sak. *Ge-
genregister*, n.

tekk, ingl. (*deck*, sak.
Deck, n), kitsamalt
mõistelt *laevalagi*
taeva all ja piiratud puu-
seinaga. Tekialune lae-
varuum on kaubalaeva-
del määratud kaupade
ja ka ballasti jaoks; te-
kikaubuks nimetatakse
kaupu, mis veo kestes
võivad asetseada laeva-
lael; sak. *Deckgüter*,
pl.

tekstiiltööstus, lad. (s.
textilis), kõik töö-
tusharud, mis tegelevad
kiuainete töötlamise alal
kootisteks, kangasteks,
viltideks jne., s. o. ku-
dumis-, ketramis-, plee-
kimis-, ka tikkimis- ja
õmblustööstus; sak. *Textilindustrie*, f.

telefon, kaugekõneleja-
aparaat, kõnetraat; sak.
Telephon, n.

telefoniehitusühistu; sak.
Telephonbaugenossenschaft, f.

telefoniühistu; sak. *Telephonengenossenschaft*, f.

telefonogramm, üleskir-
jutatud telefoniline teade.

telegraaf. Wareni tarvita-
tud optiliste telegraafide
asemele on nüüd astu-
nud elektritelegraafid,
seadis, mis põhineb
elektrisädeme kiirel kan-
dumisel suurtesse kau-

gustesse; sak. **Telegraph**, m.
telegrafeerima, telegraafi kaudu teateid saatma; sak. **telegraphieren**.
telegramm, krk. (s. **tele**, kauge, kaugele, ja **graphie** in, kirjutama), traadisõnum; sak. **Telegramm**, n.
tellimus: käsund kauba hankimaks; sak. **Bestellung**, f.
tellimusteraamat; sak. **Bestellungsbuch**, n; v: **komisjoniraamat**.
tembeldama [vihte], v: **taatlema**.
tempel; tunnusmärk, millega varustatakse kiri, ürik jne. pealesurumise, põletamise või margi (tempelmargi) pealekleepimise teel; sak. **Stempel**, m.
tempelmaks on andam, mis on saanud oma nime viisilt, kuidas teda võeti, nimelt **tembeldamises**t. – Praegu tarvitatakse tembeldamise asemel pea üldiselt tempelmarke. — Tempelmaksust hoidumise eest karistatakse üldiselt mittemakstud summa mitmekordse sissenõudmisega; sak. **Stempelsteuer**, f, **Stempelgebühren**, pl.

tempelmargid on väiksed pabermargid, mida kleebitakse teatavaile dokumentidele tõenduseks, et on tasutud teatav panis. Vanasti tarvitati tempelmarkide asemel n. n. **tempelpaberit**, nagu see ju praegugi veel maksab vekslite alal; sak. **Stempelmarke**, f.

tempelpaber; sak. **Stempelpapier**, n; v: **tempelmargid**.

tendants, uuslad. (s. **tendere**, ulatama), suund, kalduvus, püüdesiht, sihind; sak. **Tendenzen**, f.

tender, ingl., sütevagun; liinilaeva saatelaev käsikude ja teadete edasi-toimetamiseks; sak. **Tender**, m.

termin, lad. (s. **terminus**), oskussõna; piir, lõpp; tähtaeg; sak. **Termin**, m.

terminarvutus: selle arvutuse ülesandeks on leida mitmele, mitmel ajal tähtpäevuvale kapitalile ühine ja keskmine tähtpäev, kus siis terminarvutus võib sündida korraga ilma võlatajaile ja võlgnikele kahju sünnitamata; sak. **Terminrechnung**, f.

terminoloogia, lad.—krk., teatud teaduse oskussõ-

- nade kogu; oskussõnastik; sak. Terminologie, f.
- terminoloogiline, oskussõnaline; sak. terminologisch.
- tertsiaveksei, vekseli kolmas eksemplar; sak. Terfiawechsel, m.
- tingimisi, v: à condition.
- tingimuskaristus, v: konventsionaalrahv.
- tiraaž, prants. (tirage), määr, trükiarv; sak. Auflage, f.
- t Ⓕ, tollinael.
- toidundus; sak. Nahrungswesen, n.
- toidus; sak. Verpflegung, f.
- toimik, aktikaaned koos nende vahel leiduvate aktidega; sak. Akte, f.
- toimistu, v: agentuur.
- tollid on andamid, mida võtavad riigid piire ületavalt kaubalt. Neil on kas rahvamajanduslik ostarve, kui nad kodumaa tööstusele peavad pakuma kaitset väliskonkurentsi vastu (kaitsetollid, v:) või puhtrahenduslik, kui nad peavad aitama täita riigikassat (finantsollid, v:); sak. Zölle, pl.
- tollidefraudatsioon; sak. Zolldefraudation, f; v: salavedu.
- tollideklaratsioon; sak. Zolldeklaration, f; v: deklaratsioon.
- tollihüvitus on toormaterjalidelt ja poolfabrikaadelt võetud sisseveotolli kas täieline või osaline hüvitus, kui need muundunud seisundis (õilistatud, töödletud seisundis) uuesti välja veetakse; sak. Rückzoll, m, Rückvergütung, f.
- tollikohuslikud on kaubad, mis tollipiiri ületamisel kuuluvad maksustamisele; sak. zollpflichtig.
- tollikrediit, tollide, tollimaksude viitustamine riigi poolt; sak. Zollkredit, m.
- tolliladu, laduhoone — on selline ladu, mida valitsus peab ja valitseb otstarbel, et tollikohuslikke kaupu pikema või lühema aja jooksul seal alles hoida. Tolli maksimine sünnib alles hetkel, kus kaup tegelikult läheb sisemaa-liiklusse. Kui need kaubad aga uuesti lähevad välismaale, siis käideldakse neid kui transiitkaupu (v: ka entrepôt); sak. Zollniederlage, f.

tolliloek: tollimäärade kaupade järele korraldatud süstemaaflik loefelu; sak. *Zolltarif*, m.

tollipiir: joon, mille ületamisel nõutakse tolle; sak. *Zollgrenze*, f.

tollitaara, tollitamisel arvesse võetav pakendikaal; sak. *Zolltara*, f.

tollitariif; v: tolliloek.

tomp, v: konkursi-tomp.

tonn, ingl. (*ton*, mitmus: *tonce*), mõõduühik — 20 tsentnerit ehk 2240 naela (*pounds*), millega Inglismaal mõõdetakse ka õli, veini jne.; mujal on tonn kaalu mõiste ja tähendab 1000 kg. Edasi ta on laevamahu-mõõduks: register-tonn (100 ingl. kuupjalga). Eristada tulevad brut- ja netoregister-tonnid; sak. *Tonne*, f, *Ton*, f.

tonnaaž, prants. (*tonnage*), maht tonnides (laeva, vaguni jne.); sak. *Tonnage*, f.

tonniraha: andam, mida merelaevad peavad maksma pea kõigis sadamais ja mis oleneb laeva tonnimahust; sak. *Tonnengeld*, n.

tonnisisaldus; *Tonnengehalt*, m, (sak.); laevamaht.

toodangu- ehk valmis-

tuskalkulatsioon; sa *Produktions- oder Herstellungs-Kalkulation*, f; v: *kalkulation*.

toodanguühistu; sak. *Produktionsgenossenschaft*, f.

toogitaotlusühistu; sak. *Erwerbsgenossenschaft*, f.

took (-gi); sak. *Ertrag*, m.

toom, v: import.

toorained, v: kaubad.

tooraineühistu; sak. *Rohstoffgenossenschaft*, f.

toorbilanss, v: bilanss.

toorsaldo, brutosaldo, kontokorrendi kapitalisaldo. mis ei sisalda veel kulutist (provisiooni, kurtaazi, portot jne.); sak. *Rohsaldo*, m, *roher Saldo*, m, *Bruttosaldo*, m.

toortook; sak. *Rohertrag*, m.

tooteühistu; sak. *Produktgenossenschaft*, f.

tootjateühistu; sak. *Produzentengenossenschaft*, f.

tootlik, tootus; sak. *produktiv*.

tootlus, produktioon (v); v: *konsumtsioon*.

tootmisühistu; sak. *Pro-*

- duktionsgenossenschaft, f.
- toovutus**; sak. feierliches Versprechen, n.
- torsioonikaal**, pöördkaal väga väikeste raskuste kaalumaks; sak. Torsionswaage, f.
- trafik**, prants. (trafic, kesklad. trafficum, trafica), kauplemine; kaubitsus.
- trafikant**, kaubitseja, müümär.
- trafikeerima**, trafitseerima, kaubitsema, sahkerdama; sak. trafizieren, f.
- trajekt**, lad. (trajectus), seadis raudteerongide vedamiseks üle vee juhtumil, kui mõnel põhjusel ei taheta ehitada silda; sak. Trajekt, m.
- trajektlaev**, parvlaev, raudteeparv; sak. Trajekt-schiff, n, Dampf-fähre, f.
- tramm**, ingl. (tram, rööbastik, tramway, rööbastee), tänavraudtee; sak. Tramway, m.
- tramway**, ingl. (l. tramuee), v: tramm.
- transaktsioon**, lad. (s. transigere), lepin-dus, kokkulepe, kokku-leppimistoiming; ka: äri-tehing; sak. Transak-tion, f.
- transatlandi**, atländitagu-ne, üleatlandiline.
- transfereerima**, lad., üle viima, üle tooma, ühest paigast teise panema; edasi, üle andma (õigust); sak. transfe-rieren.
- transfert**, ülekanne, eriti rahasumma siirmine välismaale; rahasaate käsk-kiri (põngas, postil).
- transigeerima**, teostama, läbi viima, kokku leppi-ma, lepiduma; sak. transigieren; v: transaktsioon.
- transiit**, ital. (transito), läbivedu; sak. Transit, m.
- transiitandamid** on läbi-veetavail kaupadel lasu-vad panised; sak. Durch-fuhra b g a b e n, pl.
- transiitkaubad**, kaubad, mis on teatava maa tran-siitkaubanduse esemeks; sak. Transitgüter, pl.
- transiitkaubandus**, läbi-veokaubandus; sak. Tran-sithandel, m.
- transiitladu**, v: entre-pôt.
- transiittoll**; sak. Transitzoll; v: läbiveotoll.
- transiteerima**, läbi viima, läbi vedama.

transiteeruma, läbima, läbi sõitma.

transmissioon, lad., üle-, edasiandmine; pärandamine; sak. *Transmission*, f.

transookeani, ookeanitagune.

transport, uuslad., 1) vedu, kaupade edasitoimetamine maal ja veel; 2) summa või kirje ülekanne ühest ärraamatust teise, või ühelt leheküljelt teiselt, mida samuti kutsutakse *transpordeerima*; sak. *Transport*, m.

transporteerima, ära viima, ära saatma; üle kandma; sak. *transportieren*.

transportkindlustus: taotstarbeks on asendada kahju, mis võib tekkida transporteeritavaile kaubale reisil. Kes kaupu saadab, pöörab kindlustusühingu poole, deklareerib kaupade väärtuse ja saab siis teatava hüvituse (*preemia*) eest, mille kõrgus oleneb reisi kestvusest, teekonna pikkusest ja ohtudest (mere- või maatransport jne.), kindlustuse, et ta saab täieliku asenduse kauba hävimisel kui ka osalisel rikundumisel elementaarjõudude, varguse, lohaka transpordi jne.

läbi; sak. *Transportversicherung*, f.

transportkulud, transportkulutis, kauba saatmisel, reisil tekkivad kulud; sak. *Transportkosten*, pl.

transportkulutis; sak. *Transportspesen*, pl. v: *transportkulud*.

trassaat, kelle nimele ja maksmiseks vekseld välja on antud; sak. *Trassat*, m.

trassant, vekslid väljaandja; sak. *Aussteller*, m, *Trassant*, m.

trasseerima, ital., raha kelleltki võtma, teda kirjalikult selleks paludes; vekslid välja andma; sak. *trassieren*, (ital. *trassare*, lad. *s. tractum*, *trahere*, tõmbama).

trasseeritud vekseld, v: *käskvekseld*.

tratt, ital. (*tratta*), käskvekseld, mille järele etvel tuleb teisele teatav summa maksta; sak. *Tratte*, f.

trattide-arve, v: *aktseptiatsiooni arve*; sak. *Trattenkonto*, n.

trattide-raamat (aktseptide-raamat) See avatakse, et igal ajal äriks trasseeritud, käibivaid, aktsepeeritud ja mitteaktsepeeri-

tud traffe ja neid vekslaid, mida äri ise välja annab, kontrollida ja näha, mis kohustused on äril iga päev täita; sak. *Traffenbuch*, n.

triaaz, prants. (*triage*), praak, eriti kohvipraak; sak. *Triage*, f.

triljon, tuhat korda tuhat biljonit; sak. *Trillion*, f.

trokaat, prants. (*troquai*), barattkaubandus (v:).

trokeerima, prants., vahetama; sak. *troquieren*.

troykaal on Inglismaal kaaluklass, mida tarvatakse kulla, hõbeda, müntide ja juveelide kaalumiseks kui ka teaduslikul otstarbel. Troynaal koosneb 12 untsist à 20 pennikaalu à 24 graani, s. o. 5760 troygraanist, ja ta kaalub 373,242 grammi. Meditsinaalkaaluna jagub ta 12 untsiks à 8 drahmi à 3 skruplit à 20 graani; sak. *Troygewicht*, n.

troynaal; sak. *Troyfund*, n; v: troykaal ja nael.

trust, ingl., mitme etve liitumine üheks suuremaks tervikuna; sak. *Trust*, m.

trükiarv, v: tiraaz ja määra.

trükistu, trükikoda; sak. *Druckerei*, f.

trükitööndus; sak. *Druckgewerbe*, n.

trükkal, trükkija; trükikojaomanik, trükistuomanik; sak. *Drucker*, m.

tsedeerima, lad., (*cedere*), loovutama, üle andma, järele andma.

tsedent, lad. (*cedens*), loovutaja.

tsekk, v: tšekk.

tsentner, nii kutsutakse Saksas, Taanis, Austrias, Helveetsias, Ungaris jne. suurimat kaubanduskaalu ühikut, mis on praegu 100 naela (=50 kg.), ja mis ka vanasti Saksas ja Helveetsias oli umbes nii suur; Inglismaal ja Põhja-Ameerikas kannab samasse astmesse kuuluv kaaluühik nime *centweight* (v:) jagunedes 112 naela; sak. *Zentner*, m. (lad. *s. centenarius*).

tsessioon, lad. (*cessio*), kindlustustehing, millega mingi võlausaldaja loovutab teatava talle kuuluva nõuangu kolmandale isikule, kes tohib seda oma arvel sisse nõuda.

tsessiooniakt, ürik, mille-

ga loovutatakse teisele teatav õigus jne.

tsirkularid : tsirkularid, ringkirjad, saadetakse tavalisti äri poolt ühesisu- listena kõigile ärisõbrule; neid litografeeritakse, autografeeritakse või pal- jundatakse muul teel; neis teatatakse äri asuta- misest ja lõpetamisest, müügist ja ostust, äriet- ve üleandmisest ja te- gevuse jätkamisest, uue seltsinglase sisseastumi- sest ja endise seltsinglase lahkumisest jne.; sak. *Zirkulare*, pl, *Rund- schreiben*, pl, *Umlaufschreiben*, pl.

tsirkularkrediitkiri; sak. *Zirkularkredit- brief*, m; v: *krediit- kiri*.

tsirkulatsioon, lad., (*circulatio*), liiklemine, liiklus; ringkäik, ring- vool; (raha) käibimine; sak. *Zirkulation*, f.

tsitatsioon, uuslad. (*citatio*), ettekutse, kohtu- kutse; sak. *Vorladung*, f.

tstr., lühend s. *tsent- ner*.

tsunftindus; sak. *Zunft- wesen*, n.

tšarterdama, ingl. (to *charter*, l. *tšartaar- ter*), laeva rentima; v: *charter*.

tšekiraamat : pankurid va- rustavad oma kliendid n. n. *tšekiraama- futega*, mis sisaldavad trükitud ja nummerda- tud sedeleid, mida siis kliendid tarbekorral täi- davad ja välja löikavad; sak. *Scheckbuch*, n.

tšekk, ingl. (*check*), eri- line liik maksu- (raha-) käsundeid. Vanasti seisib tšekk kapitalisti teeni- tuses ja võimaldas talle, raha, mis oli pankuri juures või pangaasuti- ses hoiustada, tarviduse ulatuses kätte saada sel teel, et ta kõik tehtavad maksed juhatab panka. Asjade arenedes on tšekk üha enam tungi- nud kaubandusse ja suure liiklusse, nii et lihtne tšekisüsteem are- nes džiirosüsteemi-iks. Tšekki ei vajata tänapäeval ainuüksi su- larahavõstudeks pangas hoiustatava raha arvel, vaid veelgi enam nende summade siirmiseks kõi- gile, kes seisavad pan- gaga suhteis. Seejärel on ta dokument, mille väljaandja volitab panka sellele, kelle nimele ta on antud, maksma sula- rahas või kandma džii- roarvele (*džiiro- konto*) teatavat sum- mat. Nii on tšekil mak- sukäsundi iseloom ja ka

kuju, erineb aga eel-
 sest sellega, ei ta pole
 loodud põhinevana kre-
 diidil, vaid et ta eeldab
 väljaandja rahasumma
 olemasolu; sak.

S c h e c k, m.

tšetvert, viljamõõt va-
 nas Venes = 8 tšetve-
 rikku à 8 karnitsat =
 209,9076 liitrit. Kaalu
 järele loefi tšetvert nisu
 380, rukist 354, otra 290
 ja kaeru 240 vene naela
 (à 409,52 grammi);
 sak. T s c h e t w e r t, m;
 ka: s e t v e r t.

tuhlama; sak. v e r -
 s c h w e n d e n.

tulemid, sissetulekud; sak.
 E i n n a h m e n, pl.

tulemindus; sak. E i n -
 n a h m e w e s e n, n.

tuluastmik, kasuastmik;
 sak. N u t z e n s k a l a, f.

tulukus, kasutoovus; sak.
 E i n t r ä g l i c h k e i t, f.

tulundusteadlane; sak.
 Ö k o n o m i s t, m.

tulundusühistu, tootmis-
 ühistu; sak. E r w e r b s -
 g e n o s s e n s c h a f t, f.

tulundama, tulu andma;
 sak. e i n b r i n g e n.

tulutoov, v: lukratiivne.

turg on rahvamajandusli-
 kus ja kaupmehelises
 mõttes pakkumise ja
 nõudmise vaba tegevus-
 väli. Mingi kauba turg

avardub nii kaugeks, kui
 seda kaupa üldse nõu-
 takse ja ostetakse. Nii
 räägitaksegi kitsamast ja
 laiemast turust, kasuta-
 takse isegi väljendeid,
 nagu: elav ja nārb turg;
 korrapārane ja korrapā-
 ratu turg; maailmaturg;
 seekõrval kutsutakse aga
 ka üksikuid linnu ja kau-
 banduskeskmeid turuks;
 sak. M a r k t, m.

turuhind, päevahind (v);
 jooksev hind, nõudmise
 ja pakkumise suhete tu-
 lemus; sak. M a r k t -
 p r e i s, m, d e r l a u -
 f e n d e P r e i s, T a -
 g e s p r e i s, m.

turukaubahoone, v: h a l l.

turukohane; sak. m a r k t -
 g ä n g i g.

turundus, v: b ö r s i n -
 d u s.

tururelde. Selle sõna all
 mõistetakse täielikku rel-
 det (aruannet) kuski suu-
 relt kaubandusturult vii-
 masest ajast üldiselt,
 juurevedude suhtest ole-
 levate tagavaradega ja
 nende suhtest kokku
 nõudmisega, viimaseist
 käibeist, lõikuseandmeist
 (ka: oodatavaist), hinda-
 dest ja väljavaateist lähemal
 tulevikule. Selliseid
 turureldeid saada-
 vad kaupmehed oma
 ärisõbrule perioodiliselt
 (iganädalati, igakuuti),

- püüdes enesele nende abil kindlustada püsivat ostjaskonda; sak. Marktbericht, m.
- turustama**, kaupa turule saatma, turgu leidma; sak. Absatz finden, absetzen.
- turustus**, kauba mahutus turgudele; sak. Absatz, m.
- turustusala**: piirkond, mille raames müüakse ja turustatakse kaupa; sak. Absatzgebiet, n.
- turustuskoht**, linn, koht, kus ja mille kaudu sünnib turustus; sak. Absatzquelle, f.
- turuteated**, v: tururelde.
- turutu**; sak. Marktlos.
- turuväärtus**, väärtus turuhinna järele; sak. Marktwert, m.
- turvalisus**; sak. Sicherheit, f.
- tuulekülj**; sak. Luvsseite, f.
- tõeline messinädal**; sak. eigentliche Messwoche; v: messid.
- tõeline taara**; sak. wirkliche Tara, f; v: taara.
- tõendama**; sak. beweisen.
- tõendkate**, dokumendid tulu- ja kulukirjete juure (kviitungid, tähikud, arved, vekslid jne.); sak. Beleg, m.
- tõestama**; sak. beglaubigen.
- tõigaline**, tõiklik; sak. faktisch.
- tõik** (-ga); sak. Tatsache, f.
- tõiklik**; v: tõigaline.
- tõsiühistu**; sak. echte Genossenschaft, f.
- tõstuk**; sak. Fahrstuhl, m.
- tõuhobuseühistu**; sak. Pferdezuchtgenossenschaft, f.
- tõukitseeühistu**; sak. Ziegenzuchtgenossenschaft, f.
- tõulambaühistu**; sak. Schafzuchtgenossenschaft, f.
- tõulinnuühistu**; sak. Geflügelzuchtgenossenschaft, f.
- tõuparandusühistu**; sak. Zuchtgenossenschaft, f.
- tõusang** (börsil); sak. Hausse, f.
- tõusanguspekulant**; sak. Haussier, m.
- tõuseaühistu**; sak. Schweinezuchtgenossenschaft, f.
- tõuseng** (-u), tõöstuse, kaubanduse ja tootmise levik ja suurenev käivitatus; sak. Aufschwung, m.

tõus ja mõõn: merepinna vahelduv kerkimine ja laskumine, mis ilmneb kaks korda 24 tunni jooksul; sak. *Flut und Ebbe*.

tõusu- ja mõõnasadam; sak. *Ebbe- und Fluthafen*, m; v: *sadam*.

tõuveiseühistu; sak. *Rinderzuchtgenossenschaft*, f, *Zuchtviehgenossenschaft*, f.

tähekiri; sak. *Buchstabenschrift*, f; v: *numereerima*.

tähik (kviitung, v:), nii kutsutakse iga võstufõendit, s. o kirjalikku selektust, et keegi on enesele või teise arvel vastu võtnud teatava summa raha. On olemas eritähikud ja ülditähikud. Esimene tõendab teatava nõuangu või ta osa kustutust, teine haarab kõigi kirjete kustutust, mida keegi võlgnes. Sünnib maksmine kellegi kolmanda käsul ja arvel, siis märgitakse tähikus ka selle nimi ja aadress; ka nõuab sel puhul maksja kaht tähikut, mis aga mõlemad maksavad ainult ühe maksmise kohta ja seepärast sisaldavad vastava märkme. Esineb isegi kolmekordseid tähikuid; sak.

Quittung, f, *Empfangsbestätigung*, f.

tähis; sak. *Merkzeichen*, n.

tähissõna; sak. *Stichwort*, n.

tähitama; sak. *einschreiben*, *rekommandieren*.

tähitud (rahvusvahelises postiliikluses: *recommandé*, prants.), väljend kirjadel ja pakel, mis eriti üles märgitakse ja mille eest post võtab lisamaksu; sak. *eingeschrieben*, *rekommandiert*.

tähtaeg, kindel, määratud ajavahemik, mille kestes midagi peab sündima, midagi tuleb täita ehk sammata. *Maksutähtaeg* tähendab näit. aega, mille jooksul tuleb katta võlg; *vekslitähtaeg* jookseb veksliväljaandmisest tema tähtpäevani, lunastuspäevani; sak. *Frist*, f.

tähtkiri, tähitud kiri.

tähtpäev: aeg, kus veksel tuleb tasuda; sak. *Verfalltag*, m.

tähtpäevuma, siirduma, sak. *verfallen*, *fälligsein*.

tähtpäevuv, makstav, maksmisele, tasumisele kuuluv; sak. *fällig*.

zählbar, verfallen.	prompt; v: promptne.
täiendama; sak. vervollständigend, ergänzen; v: kompletieren.	täppisveksel, v: päeva-veksel.
täitepäev, hankekaubanduses (v:) tähipäev; sak. Erfüllungstag, m.	täär, varu, tagavara; sak. Reserve, f.
täitur, kohtupristav; sak. Gerichtsvollzieher, m.	täärama, varuks ehk tagavaraks koguma; sak. sich etwas zurücklegen.
täiustama; sak. vervollkommen.	täävitama, v: ällitama.
täkuühistu; sak. Hengstgenossenschaft, f.	tööjuhis; sak. Arbeitsanweisung, f.
tänavtööndus; sak. Strassengewerbe, n.	töökojauhistu; sak. Werkzeuggenossenschaft, f.
täpne, täppis; sak. pünktlich.	tööliste ühisette, tööliste ühissettevõtte; sak. Arbeiterproduktivgenossenschaft, f.
täppis; sak. pünktlich,	töölisteühistu; sak. Ar-

Trikoo- ja riidetööstus

Otto BESTER & Ko.

Pärnus, Jannseni 33, tel. 4-59.

Soovitab: Rikkalikus valikus hooajaks villast naisterahva kleidi- ja kostüümiriiet, milaneesi, crêpe-de-chine'i, siidi- ja puuvillast trikood.

Valmistab trikoopesu, siidi kaelarätte šalle, nõelelõnga j. n. e.

Mele saadused müügil üle maa.

- beitergenossenschaft, f.
- töömärgis; sak. Arbeitszettel, m.
- tööndus; sak. Gewerbe, n.
- tööositelu; sak. Arbeitszerlegung, f.
- tööseisak; sak. Arbeitseinstellung, f.
- tööstusenäitus, tööstustoodete esitamine publikule; sak. Industrieausstellung, f, Gewerbeausstellung, f.
- tööstusühistu; sak. Produktivgenossenschaft, f.
- töötasu, v: salaarium; sak. Gehalt, n.
- töötlema; sak. bearbeiten.
- töötlematu; sak. unbearbeitet.
- töötlusühistu; v: ümber töötamisühistu.
- töötus; sak. Arbeitslosigkeit, f.
- tööühistu, artell; sak. Arbeitsgenossenschaft, f.
- tühistus (aktsiate); sak. Kaduzierung, f.
- tükeldus; maa rahaühiku jaotus vähemaks osadeks; sak. Stückelung, f.
- tükinimistu, v: spetsifikatsioon.
- tükiti, sak. stückweise.
- türbeldi jatkuma; sak. knappreichen.
- tütariühistu; sak. Tochtergenossenschaft, f.
- tüviaktsiad; sak. Stammaktien, pl; v: aktiad.
- tüürparras; sak. Steuerbord, n; v: paaparras.

U

- ujuvil on kaup seni, kuida on merel; sak. schwimmen, d, f, l, o, f, t.
- ulgumerekalandus; sak. Hochseefischeri, f.
- ultimo, lad., viimsel, nimelt vastava kuu päeval, seda eriti vekslite alal.
- On viimaseks kuupäevaks pühapäev, siis on tähtpäevaks järgmine äripäev.
- ultimolahendus börsil on fondi- ja aktsiakaubanduses teatava kuu (jooksva või järgmise) lõpul täidetavate hanketehin-

gute täitmise; *mediola henduse* all mõistetakse kuu keskpaigu kontraheeritud tehingute täitmist; sak. *Ultimoregulierung*, f.

ultimoveksel; sak. *Ultimowechsel*, m; v: *ultimo*.

ulto.=ultimo.

uniteet, lad.-prants., üksus, ühik; sak. *Unität*, f. *Einheit*, f.

unts, v: nael.

usaldusmees; sak. *Treuhänder*, m.

usaldusühing; sak. *Kommanditgenossenschaft*, f.

uso, v: uuso.

usuaalne taara; sak. *usuelle Tara*, f; v: taara.

utensiilid, lad. äririistad, äriarbed; sak. *Ustensilien*, pl, *Handelsgewärtschaften*, pl. utensiiilde-arve; sak.

Ustensilienkonto, n; v: *mobiilide arve*.

ut retro, lad., nagu taga, s. o. eelmisel leheküljel; sak. wie umstehend.

ut supra, lad., nagu ülal; sak. wie oben.

uudis; sak. *Neuigkeit*, f.

uudus; sak. *Neuheit*, f.

uus arve (*conto nuovo*, v:), pearaamatus või kontokorrentraamatus lõpetatud arve saldo-ettekanne, vastandina vanale arvele (*conto vecchio*, v:), nagu kutsutakse ärisõbra või ka elutut arvet lõpetuse eel; sak. *neue Rechnung*, f.

uuso, ital (*uso*), kaubanduskomme,-tava; sak. *uso*.

uusotaara; sak. *Usotara*, f; v: taara.

uususus, lad. (*usus*), komme, tava.

V

v=volt (v:).

vaap (-ba); sak. *Glasur*, f.

vabakaubandus, kaupade (loodussaaduste ja tööstussaaduste) piiramatu vahetus kaubanduse alal teotsevate rahvaste vahel, välismaa tööstuse vaba

võistlus sisemaa tööstusega Selle süsteemi pooldajate, vabakaubanduslaste, vastased on kaitsetollased, kes tahavad tollide abil kaitsta omamaa tööstust võõraste rünnakute vastu; v: kaitse

tollid); sak. *Freihandel*, m.

vabakaup, kaup, mis on vabastatud teatavaist paniseist; sak. *Freigut*, n.

vabakäsi (müüma), vabatahtlikult (müüma); sak. *aus freier Hand*, *freiwillig verkaufen*.

vabaladu on sadamaga ühenduses seisev vaba laokoht (v: *entrepôt*); sak. *Freilager*, n.

vabaliikivus on õigus kõikjale asuda ja kõikjal lahkuda; sak. *Freizügigkeit*, f.

vabasadam, sadam, kus kaubalaevad kõigist rahvuseist tohivad silduda tollita või väga mõõduka tolliga, teiste sõnadega sadam, mis kindlustab sisse- ja väljaveetavaile kaubule tollivabaduse või võtab laevult ja kaubult vaid väga mõõdukaid andameid. Sellised vabasadamad on laokohtadeks, kus sisseveetud kaubad seisavad tollimata, kus neid kaupu võib jaotada, sortida ja ümber pakkida; nad edendavad laevandust ja suurkaubandust, eriti aga soodustavad nad vahekaubandust. Vabasadamast erineb üksikasjus

n. n. *entrepôt* (v:); sak. *Freihafen*, m.

vabrikumärk, v: kaubamärkid.

vaekoda, kaalukoja vanasti tarvitatud nimetus; v: *kaalukoda*.

vaestendus; sak. *Armenwesen*, n.

vagunikaup, segakauba vastand, on kaup, mida saadetakse tervele vagunite viisi ja mille kohta maksab odavam loekumäär; sak. *Wagengladungsgüter*, pl.

vahekaubandus, v: *transiitkaubandus*; sak. *Zwischenhandel*, m.

vahekohtunik; — sak. *Schiedsrichter*, m; v: *kompromiss*.

vahekohus on vahendiks, et hoidudes ametlikust kohtust lahendada tüliküsimusi erapooletute eraisikute (vahekohtunike) abil; sak. *Schiedsgericht*, n.

vahendaja; sak. *Vermittler*, m.

vahendleja on see, kes vahendab äritehinguid teiste vahel; sak. *Unterhändler*, m.

vahendlustasu; sak. *Kommission*, f.

vahendus; sak. *Vermittlung*, f.

vahetu; sak. direkt.

vahetuskaubandus, v:
barattkaubandus;
sak. Tauschhandel, m.

vahetusmünt. Nii kutsutakse üldiselt kõiki mün-
te, mille seesmine väärtus on vähem kui hind või mis ei sisalda täpselt seaduses ettenähtud normi väärimetalle, seega siis kõik meie hõbe- ja segamündid; sak. Scheidemünze, f.

vaige (-ke); sak. Stille, f.

vaikne osanik, vaikne seltsinglane; v: kommanditaar.

vajak, puudujääk, v: defitsiit; sak. Ausfall, m, Fehlbetrag, m, Manko, n.

vakantne, lad. (s. vacare, tühi olema), tühi, puuduv, älnitsev; sak. vakant, offen, unbesetzt.

vakants, uuslad., vaba (saadaolev) koht; (suve) puhkus, tööst vaba aeg; sak. Vakanz, f, offene Stelle, f; Ferien, pl.

valändama; sak. formulieren.

valdus, kasutuses olev asi; valdamisseisund; sak. Niessbrauch, m, Nutzniessung, f.

valgma: kaldal kinnitatud, sageli ujuv toestik, mis on määratud laevade kergemaks maabumiseks; sak. Landungsbrücke, f.

valik, v: valimik.

valikväering; sak. Alternativwährung, f.

valimik, valik; sak. Auswahl, f.

valitsemisnõukogu, haldusnõukogu; sak. Verwaltungsrat, m.

vallasvara, mobiilid, liikuv varandus, on vara, mida, ilma et ta muutuks olemuselt, on võimalik kanda ja vedada teisale, vastandina kinnisvarale (immobilid); sak. bewegliches Eigentum, n.

valminduma; sak. abfertigen.

valmindus; sak. Abfertigung, f.

valmindustähtaeg; sak. Abfertigungsfrist, f.

valmistus- ehk toodangukalkulatsioon; sak. Herstellungs- oder Produktionskalkulation, f; v: kalkulatsioon.

valor, lad. (ital. valore), asja väärtus; sak. Valor, m.

valueerima, prants., hin-

- dama, mündi väärtust kindlaks määrama; sak. *valuieren*.
- valukoda; sak. *Schmelzhütte*, f.
- valuteerima, tähtpäeva märkima, millest hakatakse arvama kasvikuid; sak. *valutieren*.
- valuut (-di), v: vääring; sak. *Valuta*, f; veksliväärtus; suhe väärtpaperite nominaal- ja kursiväärtuse vahel.
- valuuta, v: valuut.
- valvatsioon, prants. (*évaluation*): mündi seaduslik väärtlus või teatava kindla rahaalusega arvestav maine teatava, maal suuremal arvul käibiva, rahasordi väärtusest; sak. *Valvation*, f.
- valvatsioonitabel, väärtuste ülevaade, eriti mündiliikide; sak. *Valvationstabelle*, f.
- valveerima, v: valueerima.
- vanutuskoda; sak. *Walkmühle*, f.
- varakindlustusühistu; sak. *Vermögensversicherungsgenossenschaft*, f.
- varakirjestus: kõigi omandite ja nõuangute, aktiiva, ja kõigi võlgade, passiva, täpne loetelu; varanduse üksikute esemete ülesmärkimine, mis teataval hetkel on etve käsutuses; sak. *Inventory*, f.
- varieerima, prants., vaheldama, muutma, muundama, teisendama; sak. *variiieren*.
- varjund; v: nüanss.
- varpima, puulima, laeva puulikõie, pine, abil vedama; sak. *bugsiieren*.
- varufond: fond (kapital), mida aktsiaseltsingud avalisli koguvad iga-aastasest puhaskasust oodatamatute kahjude katteks; sak. *Reservefonds*, m, *Reservekapital*, n.
- varukapital, tagavarapital; sak. *Reservekapital*, n; v: varufond.
- varuma; sak. *reservieren*, *vorbehalten*.
- varustaja; v: hankija; sak. *Lieferant*, m.
- varustama; sak. *versorgen*, *seinem Bedarf einkaufen*.
- varustis; v: hange.
- vaselõige; sak. *Kupferstich*, m.
- vastandama; sak. *konfrontieren*.

- vastandus; sak. Gegenüberstellung, f.
- vastastikkus; sak. Gegenseitigkeit, f.
- vastukonto, kahekordses raamatupidamises mingi arve vastakane arve; sak. Gegenkonto, n.
- vastustama; sak. sich widersetzen.
- vastuviht (-hi); sak. Gegenengewicht, n.
- vastuväärtus, samaväärtus, ekvivalent: summa ehk väärtus, mis makstakse teatava nõuangu lunastamaks, ka summa, mida keegi rihmessi arvel, mille ta on kellelgi teiselt saanud, annab teisele rahas või veksleis; sak. Gegenwert, m.
- vatt, lühend w, mõõteühik elektrivoolu tööjõu ja võime mõõtmiseks; sak. Watt, n.
- vedett, prants. (vedette), vahilaev.
- vedro (pang): nestemõõt vanas Venes: 10 kruškat ehk 8 toopi = 12,2992 liitrit; sak. Wedro, n.
- vedus; sak. tüchtig.
- veejuhtimisühistu; sak. Wasserleitungsgenossenschaft, f.
- veenduma; sak. sich überzeugen.
- veesõiduk; v: alus.
- veeühistu; sak. Drainagegenossenschaft, f, Wasserleitungsgenossenschaft, f, Entwässerungsgenossenschaft, f.
- veikama; sak. eine Wette eingehen.
- veksel, õiguslik ürik, mille väljaandja vekslioiguse alusel kohustub teatavat summat maksma teatavale isikule kas isiklikult või käsundades kolmanda isiku kaudu. Kui väljaandja tahab summat maksta isiklikult, siis kutsutakse vekslit lihtvekslik, käsundab ta aga kolmanda isiku vekslit tasuma, siis on veksel käskveksel; sak. Wechsel, m.
- veksliaegumine: veksliaegumine on vekslikooste kustutamine, mis tekib, kui ei kaevata seaduse poolt määratud tähtaja jooksul pärast tähtpäevumist; sak. Wechselverjährung, f.
- veksliandja, trassant, on see, kes käsundab trassaati maksma teataval ajal ja teatav summa vekslihoidjale (remittendile).
- veksliarve: kahekordse

raamatupidamise pearaamatus avatud arve, mis haarab kõiki vekslite abil teostatud tehinguid; seda arvet võlastatakse kõigi saabuvate, ja hüvisatakse kõigi väljuvate vekslitega. Suurema veksliliikluse puhul on soovitav arvet jagada kahte ossa, kohalikkude ja kaugemate vekslite jaoks; sak. *Wechselkonto*, n.

veksliduplikaat; sak. *Wechselduplikat*, n; v: veksliteisikud.

vekslihari: vekslivõlataja poolt vekslisumma mittemaksmise pärast vekslivõlgniku vastu tõstetud kaebus; sak. *Wechselklage*, f.

vekslihind; sak. *Wechselpreis*, m; v: kurss.

vekslihoidja, v: vekslisäilitaja.

veksliinteressent: see, kes on osaline vekslis; sak. *Wechselinteressent*, m.

vekslikopeerraamat: sellesse on koondatud kõigi meie juurest läbivate vekslite ära kirjad (koos indossametidega). Vekslid nummerdatakse selles raamatus, ja need numbrid tähendatakse ka vekseile; sak. *Wechselkopierbuch*, n.

vekslikrediit; sak. *Wechselkredit*, m; v: blankokrediit.

vekslikurss; sak. *Wechselkurs*, m; v: kurss.

vekslikurtaaž, v: kurtaaž; sak. *Wechselcourtag*, f.

vekslikäendus (avaal, v): vekslitehinguis esinev käendus, mis tuleb ette niihästi liht- kui ka käskvekslite alal ja mis erineb lihtkäendusest sellega, et käsimehe vastu võidakse üles astuda sama vekslirangusega nagu vekslivõlgnikugi vastu; sak. *Wechselbürgschaft*, f.

veksliliiklus; sak. *Wechselverkehr*, m.

vekslimaakler; sak. *Wechselmakler*, m; v: maakler.

vekslipari, veksliväärtuse loomulik vahetaja; sak. *Wechselpari*, n; v: pari.

veksliprotest; sak. *Wechselprotest*, m; v: protest.

vekslirangus: selle all tuleb mõista, et iga vekslis kohuslane, kes oma kohustust ei täida täpselt, peab leppima tavalisest protsessimenetlusest lühema ja järsuma protsessimenetlusega; sak. *Wechselstrenge*, f.

veksliskontro: sellesse raamatusse märgitakse kõik vekslite ja käsundite saabumised ja väljumised, kusjuures lisandatakse saatja ja trassaadi nimi ja elukoht, vekslisumma, saabumise või trasseerimise päev jne.; sak. *Wechselskontro*, n.

vekslisäilitaja on see, kellele usaldati veksel, ilma et see oleks temale indosseeritud, aktsepti nõutamaks, et, see sündinud, saata veksel uuesti omanikule või hoida teda džireeritud sekunda viimse omaniku tarvis.

veksliteisikud, veksliduplikaadid: käskveksli väljaandja on kohustatud remitendile soovi korral andma mitu üthesisulist eksemplari samast vekslist, ja neil eksemplarel, teisikuil, duplikaadel, on kaks otstarvet: 1) kindlus, 2) labusus; sak. *Wechselduplikate*, pl.

vekslitähtaeg; sak. *Wechselfrist*, f; v: *tähtaeg*.

vekslivõime: inimene, kes vekslit välja annab, peab olema vekslivõimeline, s. o. tal peab olema õigus lepinguid sõlmida

jne.; sak. *Wechselfähigkeit*, f.

vekslivõlataja: see, kes veel mitte tasunud vekslit seadusliku omanikuna võib kelleltki nõuda teatavat summat; sak. *Wechselgläubiger*, m.

vekslivõlg; sak. *Wechselschuld*, f; v: *vekslivõlgnik*.

vekslivõlgnik on see, kelle võlg põhineb vekslil. Võlga ennast kutsutakse vekslivõlaks; sak. *Wechselschuldner*, m.

veksliõigus: kõigi vekslite, vekslitehingute ja vekslitkohustuste kohta käivate seaduste, harjumuste, tavade ja põhimõtete kogumõiste; sak. *Wechselrecht*, n.

veondus; sak. *Fuhrwesen*, n.

veos, lastis, lastiraha; sak. *Fracht*, f.

veokiri, nii kutsutakse kaubalaeva juhi tõendit, milles ta tunnustab, et ta on võistnud kaubasaajailt pardale ja transpordiks teatavad kaubad, ja millega ta kohustub neid viima määratud kohta. Tavalisti valmistatakse need ürikud kolmes ühtlases eksemplaris ja kirjutatakse alla laevajuhilt, kes säilitab neist ühe, kuna kaks antakse kau-

basaatjale, kes neist viimaseist säilitab jällegi ühe ja teise saadab kauba võstjale. Laevalastikirjas ehk mereveokirjas sisalduvad kõik tavalises veokirjas leiduvad andmed ja pea alati on ta välja antud kaubavõstja käsundusse. Siirete abil on seepärast võimalik teda edasi anda teistele isikutele ja on sellega müüdav paber. Mõnes riigis on ta peamine sisetu seaduslikult fikseeritud; sak. Frachtbrief, m; v: konossament.

verifitseerima, uuslad. (lad. s. verus, tõsi, ja facere, tegema), kontrollima, taatlema; tõendamata; sak. verifizieren.

vesimärk; sak. Wasserzeichen, n.

veskiühistu; sak. Mühlen Genossenschaft, f.

vetruvus; sak. Elastizität, f.

vice versa, lad., ümberpöörduvalt, ümberpöörduvalt juhtumil; sak. umgekehrt, im umgekehrten Falle.

vidimatsioon, kirja või dokumendi ametlik tõestamine; seadustus; sak. Vidimation, f, Beglaubigung, f.

vidimeerima, barb.—lad. (lad. s. vidimus, oleme näinud), tõestama, et originaaliga võrreldud ärakiri on õige; seadustama; sak. vidimieren, beglaubigen.

vidimeeritud, tõestatud, seadustatud.

viim; v: eksport.

viinakojaühistu; sak. Brenner Genossenschaft, f.

viinamarjaühistu; sak. Winzergenossenschaft, f.

viinaühistu; v: viinakojaühistu.

viisum, lad. (s. videre, nägema), tõend, et midagi on nähtud; sisseõiduluba teatud maale; sak. Visum, n.

viitsekonsul; sak. Vizekonsul, m; v: ase-konsul ja konsul.

viitustamine, viitustus; sak. Verzug, m.

viitustus; sak. Aufschub, m; v: prolongatsioon.

viitustuskasvikuid on võlataja õigustatud nõudma võlgnikult, kui viimase jõudlus (samme) pole sündinud õigel jõudluse ajal; sak. Verzugszinsen, pl.

viivitusveos: hüvitus (Verfügung, f), mida lae-

- vur võib nõuda lastijalt, kui viimane ei saada kaupa lepindatud ajal pardale; sak. *Fauf-racht*, f.
- viktuaalid**, lad., elutarbed, toiteained, peamiselt põllunduse ja karjanduse alalt, näit. või, juust, munad, piim, juurvili, naumad jne.; sak. *Viktualiën*, pl.
- viljaaidaühistu**; sak. *Kornhausgenossenschaft*, f.
- viljatav**; sak. *kulturfähig*.
- viljelema**; sak. *kultivieren*.
- vinditseerima**, lad., nõudma; õiguslikult omandama, õigusi jalule seadma; sak. *vindizieren*.
- visand**; sak. *Entwurf*, m.
- vis major**, lad., v: *force majeure*.
- vista**, v: *avista*.
- vistaveksel** on veksel, mille peab trassaat vekslivomanikule tasuma esitamisel; sak. *Sichtwechsel*, m.
- volikogu**, ühistute alal: suuremais ühistuis (liikmete arvuga üle 300) liikmete peakoosolekut asendada võib valitavate isikute kogu; sak. *Ver-*
- treterversammlung*, f.
- volitus**, mandaat: nii kutsutakse õiguslikku vahekorda, millega keegi volitab teist astuma tema nimel õiguslikke samme. Volitajat kutsutakse *mandant*, volinikku *mandataar*. Olenedes sellest; kas teostatavad tehingud on kindlaks määratud või on tegu kõiki juhtumeid haarava volitusega, eristatakse *erivolitus* ija *üldvolitus*; sak. *Vollmacht*, l, *Mandat*, n.
- volm (-u)**; sak. *Umfang*, m.
- volmukas**; sak. *umfangreich*.
- volontäär**, prants. (*volontaire*, lad. *s. voluntarius*, vabatahtlane), palgata teeniv isik, palgata abitööline (õppur); v: *sell*; sak. *Volontär*, m.
- volt**, praktiline või tehniline elektripingeline ühik; elektromotoorse jõu ühik; lühend: v.
- voorup**; sak. *Schiffswinde*, f.
- vraak**, holl., rannutunud laeva kere, üldse jäänu- sed, mis rannutunud; sak. *Wrack*, n.
- võidulaen**, v: laenuloosid, loosid ja arbud.

võist; v: konkurents.
võistleja, see, kes kaupleb samade kaupadega, toodab samu esemeid kui teine; sak. Konkurrent, m; v: konkurent.

võistlema; v: konkureerima.

võistlus, reivlus ärimeeste vahel. Kui keegi vabrikant näit. tunneb oma toodete minuse (turustuse, sak. Absatz, m) alal tugeva võistluse mõju, siis võib viimane põhineda kas odavamail hinnul, paremal mihusel või elavamal reklaamil, ja igal juhtumil on aga selge, mis tuleb teha: hindu alandada, mihust tõsta, reklaami tihendada, v: konkurents.

võlakohustus on üldiselt iga kirjalik võlatunnistus, olgu võlg tekkinud rahalise laenu saamise või mõne teise eseme võstmise teel, mille väärtust rahas võlgnik teataval tähtpäeval kas kasvikutega või ilma lubab tasuda. Võlakohustus peab sisaldama: võlasumma tähtedes ja arvuna, lepingdatud kasvikut, lubaduse tagasi maksta ja tähtpäeva, mil see peab sündima; peale selle: võlataja nime ja võlgniku allkirja, mõlema aadres-

sid ja andepäeva; sak. Schuldschein, m, Schuldverschreibung, f.

võlandus; sak. Schuldenwesen, n.

võlastama, debiteerima, tähendab kirjesfusēs (raamatupidamises) summat, kirjet kandma mõne konto deebet; sak. belasten, zur Last schreiben.

võlastu; sak. Passiva, pl.

võlastumine; sak. Verschuldung, f.

võlataja, kreditor: see, kes teisele, võlgnikule ehk deebitorile, annab kaupa või raha krediiti. Olenedes võlakohustusest ja võlataja kindlustamisest tehakse vahet arvevõlatajate (kes pole tegutsemiseks saanud ei panti ega vekslit), hüpoteegivõlatajate (kelle nõuang on kinnistatud maandile), vekslivõlatajate (kellele on antud veksel); pantvõlatajate (kes on saanud võlgnikult mõne käsipandi) ja kasutusvõlatajate (kellele on antud õigus kasutada panditud vara) vahel; sak. Gläubiger, m.

võlatama, võlgu andma, võlgu usaldama; sak. ein-

- Darlehen bewilligen.
- võlausaldaja, v: võla-
taja.
- võlgama, võlgnema; sak.
schulden.
- võlguma; sak. verschul-
den.
- võltsveksel. Veksel on
võlts, kui allkiri ei tu-
lene isikult, kellele ta
nime järele peab kuulu-
ma. Ta on osaliselt
võlts, kui on aktsep-
tid ehk indossamendid
võltsitud; sak. falscher
Wechsel, m.
- võrduma; sak. gleich-
sein.
- võrgend; v: riuge.
- võrratu; sak. un-
vergleichlich.
- võst (-u), võstmine, vastu-
võtmine (ka vekslid); sel
viimasel korral sak. An-
nahme, f.
- võstetav; sak. annehm-
bar.
- võstutõend, kviitung, tä-
hik.
- võtend, väljavõte; ka: tea-
tis; sak. Auszug, m.
- võtustama, osa tagavarast
välja võtma; sak. ent-
nehmen.
- võus (-a); sak. Wucher,
m.
- võuslema; sak. Wucher-
preise nehmen.
- võusur; sak. Wucher-
rer, m.
- võõrandus; sak. Enteig-
nung, f.
- võõrastemajaühistu; sak.
Gasthausgenossen-
schaft, f.
- vähehisune on münt ja
toode õilsast metallist,
kui sulam on vähema
väärtusega normaalsest;
sak. geringhaltig.
- väikekäitis; sak. Klein-
betrieb, m.
- väikesäästundus; sak.
Kleinsparwesen,
n.
- väil (-a): tee, kus laev lii-
gub, asetseb tavalisti ke-
set jõge, ka seal, kus
laevasõitu ei häiri keh-
lid, pangased ega karid
ja kus on olemas tarvi-
lik sügavus lastitud alu-
sele ja laevale; sõidutee;
sak. Fahrwasser, n.
- väin (-a); sak. Meerenge,
f.
- väliskaubandus vahendab
riikide omavahelisi suh-
teid, vahetab vastastikku
nende loodusesaadusi ja
töötooteid, avab kodumaa
kaubule avara minemi ja
hangib oma maa käitisei-
le ja tööndusile vajalisi
tooraineid; sak. Aus-
senhandel, m.
- väliskurss: rahaliikide
muutlik hind kuski välis-
börsil võrreldes mõne

- kodumaise börsi hinnaga; sak. *ausländischer Kurs*, m.
- välisrevisjon**, revisjon, mis toimetatakse väljaspool ühistut või etvet seisva asutise või isiku poolt.
- välja klaarima** (laevust): luba nõutama sadamast väljumaks.
- väljamüük**, kaupade müük erakordselt odavate hindadega äri lõpetamisel ja ka sesooni lõppedes; sak. *Ausverkauf*, m.
- väljapanek**; v: panem.
- välja vedama**, eksporteerima; v: *eksportima*.
- väljavedu**, kõigi kaupade kogum, mida hangib teatav maa kõigile teistele. Väljaveo võrdlus sisseveoga annab n. n. kaubandusbilansi (v:); sak. *Ausfuhr*, f; v: *export*.
- väljaveohüvitus**; sak. *Ausfuhrbonifikation*, f, *Ausfuhrvergütung*, f.
- väljaveokeeld**, korraldus, mille otstarve on, kiiskuse päevil, sõjaajal jne., säästa teatavad kaubad (vili, karielajad, hobused jne.) kodumaale; sak. *Ausfuhrverbot*, n.
- väljaveopreemiad** on toetus riigi poolt, mis antakse kodumaa põl-
- lundusele, tööstusele jne., et hõlbustada nende võistlust välisturgudel; sak. *Ausfuhrprämiën*, pl.
- väljaveotõll**, panis, mis lasub teatavate kodumaste kaupade väljaveol ja mis eriti mitmes meretaguses maas suure koloniaalkaupade — ekspordiga on riigile suureks tuluallikaks; sak. *Ausgangszoll*, m.
- välmur**; sak. *Erfinder*, m.
- värbama**, (ostjaid) muretsema, nõutama; teenistusse palkama; värmima; sak. *werben*.
- värdühistu**; sak. *unechte Genossenschaft*, f, *unreine Genossenschaft*, f, *entartete Genossenschaft*, f.
- värnima** (Wiedemanni sõnastikus esinev vorm sõnast värbama, v:); sak. *werben*.
- värmindus**; sak. *Werbewesen*, n.
- värrastumine**; sak. *Entartung*, f.
- värvistama**; sak. *kolorieren*.
- väärindama**, õilistama, jaunistama; sak. *veredeln*.
- vääring** (-u, valuut, va-

luufa), nii kutsutakse mingi maa mündiühiku nimetusviisi. Nii kõnelakse Prantsusmaal frangivääringust, Saksas margavääringust, meil kroonivääringust jne. Aga sõna vääringut tarvitatakse veel teises tähenduses, märkides teemaga metalli, millest on löödud kurantmündid (seaduslikud maksuvahendid). Nii räägitakse kuldvääringust, hõbevääringust, segavääringust (kaksikvääringust, alternatiivvääringust, bimetalismist), pabervääringust, olene des sellest, kas on mingil maal kuld, hõbe, segavääringu puhul mõlemad, pabervääringu puhul paberraha seaduslikuks maksuvahendiks. Kus maksab kuldvääring, seal näeme meie hõbedat ainult vahetusrahanana (v:), kus aga maksab hõbevääring, seal on kuld mündid ainult kaubaks ja alnavad kõikuvat kurssi. Seal, kus maksab kaksikvääring, põhineb ta oletaval kindlal (seaduslikul) väärtussuhtel kulla ja hõbeda vahel. Prantsusmaal (enne sõda) oli see suhe näit. 1:15^{1/2},

s. o. 1 n. kulda võrdus 15^{1/2} naelale hõbedale. Puhast pabervääringut ei tunta kuski; sak. W ä h r u n g, f.

vääris; sak. k o s t b a r.

vääritustamine; sak. E n t w e r t u n g, f.

vääritustus, mis võib haarata kogu käitisi kui ka üksikuid esemeid (kaupu, väärtpabereid, masinaid jne.): iga asja väärtuse kahanemine; sak. E n t w e r t u n g, f.

väärtlema, v: t a k s e e r i m a.

väärtlus: tüliküsimusis (hüvitusis) teatava asja väärtuse kindlakstegu pädevate (oskurite ehk ekspertide poolt, hinnang; sak. A b s c h ä t z u n g, f.

väärtmetall'd: nii kutsutakse eelistamisi kulda ja hõbedat, ja need müntimismetallid on silmapaistva tähtsusega oma ilu, vastupidavuse, jaguvuse ja korrulise kasutatavuse poolest. Nende omavaheline väärtussuhe on kõikuv, olenedes vahelduvasi pakumisest ja nõudmisest. Ka plaatinat kutsutakse teises järjekorras väärt- ehk õilismetalliks; sak. E d e l m e t a l l e, pl.

väärtpaberid on ürikud

nõuangute kohta, kus nõuang paberiga on seotud sel määral tervikuks, et seda nõuangut ilma paberita ei saa aidata maksvusele, s. o. kus paberi omamine on kirjaliku õiguse makspaneku eelduseks; sak. Wertpapier, n.

väärtsisalduvus: kulla ja hõbeda puhtusemäär, mis näitab väärismetalli ja segise suhet, s. o. vahet väärtsikaalu ja brutokaalu vahel. Rahvusvaheliselt, peale mõne erandi, märgitakse see suhe tuhandikes, kusjuures sulamisuhe kuld- ja hõbemüntide juures on tavaliselt 900 tuhan-

dikku ($\frac{9}{10}$) kulda või hõbedat ja 100 tuhandikku ($\frac{1}{10}$) vaske; v: mündid; sak. Feingehalt, m.

väärtusetus; sak. Wertlosigkeit, f.

väärtuskulutis; sak. Wertspesen, pl; v: kulutis.

väärtustamisühistu; sak. Verwertungsgenossenschaft, f.

vööndloek, vööndtariif: postisaadefiste alal loek, kus loekumäärad olenevad kaugusest, vööndist; sak. Zonentarif, m.

vööndtariif, v: vööndloek.

W

w = lühend s. watt. | watt, v: vait.

Y

yard, ingl., ka Põhja-Ameerikas maksev pikkusmõõt: 3 jalga (feet) à 12 tolli (inches) = 0,9143 meetrit, seega 109,4 yardi = 100 meetrit; sak. Yard, n.
yd. = yard.

Õ

õilismetallid, v: väärismetallid. | õilistama; v: väärindama.

õlikivi, põlevkivi; sak. **Brennschiefer**, m, **Ölschiefer**, m.

õnduma, nurjuma; sak. **misslingen**.

õpipoiss, kaubandusõpilane, äriõpilane; õppur; sak. **Lehrling**, m.

õppeleping. Sellega kohustub ärimees noort inimest teatavail tingimusil õppuriks oma äri võima ja selle eest hoolitsema, et viimane omandaks need võimed ja teadmused, mis on tarvilikud äritegevuses. Sellise lepingu sõlmimine sünnib kaupmehe ja õppuri isa resp. hooldaja vahel; sak. **Lehrvertrag**, m.

õppur, õpipoiss; sak. **Lehrling**, m.

õõnesmõõdud: 1. jaanuarist 1929. a. maksavad Eestis prantsuse mõõdu- ja kaaluühikud ja kõigi õõnesmõõtude ühikuks on liiter (v:), mille õõs vastab ühele kuupdetsimeetrile; kuupmeeter on 1000 liitrit. Õõnesmõõdu järjestus on:

1 kiloliiter = 10 hektoliitrit = 1000 liitrit,

1 hektoliiter = 10 dekalitrit = 100 liitrit,

1 dekaliiter = 10 liitrit,

1 liiter = 10 detsiliitrit ($1/10$ liitrit),

1 detsiliiter = 10 sentiliitrit ($1/100$ liitrit),

1 sentiliiter = 10 milliliitrit ($1/1000$ liitrit).

Ä

älnidus; sak. **Abwesenheit**, f.

älnis; sak. **abwesend**.

ärakiri, teisik (v:), koopia (v:).

äravedu, sisemaa piirides teatava koha (linna jne.) väljavedu; sak. **Abfuhr**, f.

äri. Selle väljendi all ei mõista kaupmees mitte vaid üksikisiku ja selt-singu käitist, vaid ka üksikut äritehingut; sak.

Geschäft, n.

äriasjur, äriagent; sak. **Handelsagent**, m.

äride-register on avalik raamat, millesse kantakse firma õiguslikud suhted ja seigad; nõutavate teadete mitte sisestamisel võib olla tagajärgi. Ärideregister on avalik siseseseade, s. o. teda võib konsulteerida igauks; sak. **Handelsregister**, n.

äriharu; sak. *Fach*, n, *Geschäftsweig*, m.

ärijuht, ärijuhataja; sak. *Geschäftsführer*, m.

ärikorrespondents, v: *korrespondents*.

ärikrediit: krediit, mis kuulub ärile kui sellisele, vastandina üksikisikute erakrediidile; sak. *Geschäftskredit*, m.

ärikulutis: väljaminekud, mida tekitab äritegevus üldiselt, s. o. mis ei lange koormaks teatavale eriharule selles tegevuses; sak. *Handlungsunkosten*, pl, *Handlungsspesen*, pl.

ärikulutise-arve; sak. *Handlungsunkostenkonto*, n; v: ärikulutis.

ärila, kauplev kesklinn; ingl. *city*.

ärimobiilide-arve; sak. *Handlungsmobilien-Konto*, n; v: mobiilide-arve.

ärimärgid, kaubamärgid (v:); sak. *Handelsmarken*, pl.

ärimärgi-kaitse on õiguslik kaitse, mille kindlustab riik ärimärgile, vabrikumärgile, kaubamärgile, kui keegi oma või võõraid tooteid sama märgi all tahab levitada selle kauba asemel, mil-

lele ärimärk tõeliselt kuulub. Eestiski maksavad kindlad normid sel alal tänu „Kõlvatu võistluse vastu võitlemise seadusele“.

ärimärk on märk, millega tööstur (vabrikant) varustab oma kauba, et teda eristada võõraist fabrikaadest; kaitsemärk, kaubamärk; sak. *Marke*, f, *Schutzmarke*, *Fabrikmarke*, f.

äriosa, osus, põhikirjas kindlaks määratud ja ühistu poolt tagasimaksamisele kuuluv kapital, mille iga ühistuliige ühekordselt või ositi makstes peab andma ühingu kasutusse; sak. *Anteil*, m.

äripersonaal, ärisse palgatud ja seal teotsev isikond; sak. *Geschäftspersonal*, n.

äriraamatud on raamatud, mis kaupmeeste pooli sisse seatakse ja peetakse. Meil on teatavad väikekaupmeeste liigid vabastatud raamatupidamise sundusest, kuigi juba kuuldub hääli, et meilgi peaks iga kaupmees sunduslikuult pidama raamatuid. Milles seisab raamatupidamise sundus? Kaupmees on kohustatud: a) oma raamatuid pidama korrapärase raa-

matupidamise põhimõt-
teil, ja neist raamatuid
peab selgesti nähtuma ta
varanduse ja ta äritehin-
gute seisund; b) säilita-
ma neid raamatuid
kümme aastat, arvates
viimase sisestuse päevast;
c) raamatute pidamisel
tarvitama riigikeelt ja
selle kirjamärke; d) äri-
tegevuse alul andma
täpse loetelu varandus-
esemeist ja valmistama
ärtperioodi lõpul varan-
duse ja võlgade vahe-
korda selgitava bilansi,
kusjuures nüühisti inven-
tuur kui ka bilanss pea-
vad mõlemad olema va-
rustatud allkirjadega.
Raamatud peavad olema
kõidetud, ja igaüks neist
peab olema — lehtlehel
— nummerdatud. Koh-
tadel, kus peab seisma
kiri, ei tohi jätta tühja
ruumi. Kirje esialgset
teksti ei tohita teha aru-
saadamatuks mahakriip-
sutuse või radeerimisega,
ka ei tohita midagi si-
sestada nii, et see hiljem
võiks olla arusaadama-
tu, kas need kirjed tek-
kisid raamatuid jooks-
valt pidades või tehti
hiljem; sak. *Han dl ungs-
bü cher*, pl, *Ge-
sch ä f t s b ü cher*, pl,
Hand els bü cher,
pl.

ärireisija, kaubareisija; sak.

G e s c h ä f t s r e i s e n d e,
m.

ärisõber, isik või etve, kel-
lega ollakse pidevalt äri-
suhteis; sak. *G e s c h ä f t s-
f r e u n d*, m.

äriteenija, äriteenistuses
seisvate isikute üldnimet-
tus; sak. *A n g e-
s t e l l t e*, m.

äritunnistus, patent, kaup-
lemise lubatäht; sak.
H a n d e l s s c h e i n, m.

ärivaige (-ke); sak. *G e-
s c h ä f t s s t o c k u n g*,
f, *G e s c h ä f t s s t i l l-
s t a n d*, m.

ärivolinik: kaubanduslik
äri või printsipaal ei va-
ja ainult selliseid abijou-
de, kes talle on kasuks
äri siseelus, vaid ka sel-
liseid, kes esindavad äri
väljaspool. Sellised isi-
kud on prokurist (v):
ja ärivolinik. Viimast
kutsutakse pea-
volinikuks, kui tema
printsipaali poolt on
volitatud kogu kauban-
dustegevust juhtima, eri-
volinikuks, kui tal
on oma kindlasti piira-
tud eritülesanded. Pro-
kuristist erineb ärivoli-
nik selles, et tema pole
õigustatud võtma äri-
vekslikohustusi ega esin-
dama firmat kohtutes,
vaid et tema volitused
piirduvad vaid teatavate
kindlate aladega. Äri-

volinikke ei kanta äride-
regtsfrisse, ka ei või ne-
mad alla kirjutada pro-
kuristidena; sak. *Hand-
lungsbewollmächtigte*, m.

äriõppur on noor inime-
ne, kes astub äri kutse-
ala õppimaks. Äriomanik
on kohustatud õppurit
kutsealal edasi viima,

feda töökusele kasvata-
ma. Tavalisti sõlmitakse
vastav leping õppuri va-
nematega; õpipoiss (v:)
sak. *Lehrling*, m,
Handelslehrling,
m.

äsja, hiljuti; sak. *neu-
lich*.

äärkiri; sak. *Münzums-
schrift*, f.

Ö

öeldavasti; sak. *sogea-
nann* t.

ökonomia, krk (s.
oikos, maja), majapi-
damine; majandus, tu-
lundus; kokkuvõtte; sak.
Ökonomie, f.

ökonomiline, majandus-
lik, kokkuvõtte; sak.
ökonomisch.

ööp (-ba); sak. *Etmal*,
n, *Tag und Nacht*.

Ü

ühendlema; sak. *kom-
binieren*.

ühing; sak. *Verein*, m.

ühishuvikond; sak. *In-
teressengemein-
schaft*, f.

ühiskauplus, kooperatiiv;
sak. *Genossen-
schaftshandlung*, f.

ühislane; sak. *Genos-
schafter*, m.

ühismõõdne; sak. *mit
gleichem Masse
messbar*.

ühispannad, laenu- ja
hoiuühingud, taotlevad
kaubandusliku krediidi
hüvede saavutamist ka
käsitöölisile ja vähema
varakusega isikuile. Kau-
banduspankadega on
neil niipalju ühist, et nad
peale diskontotehingute
toimetavad veel konto-
korrent- ja hoiustustehin-
guid. Tegevuskapitali
saavad nad sel teel, et
iga pangavõlgnik peab
olema ühflasi pangaosa-
nik (liige); sak. *Genos-*

- senschaftsbank, f,
Spar- und Vor-
schusskasse, f,
Volksbank, f.
- ühispank**; sak. Genossenschaftsbank, f.
Volksbank, f.
- ühistarbimus**; sak. Konsumtionsgemeinschaft, f.
- ühistegelane**, v: ühislane.
- ühistegeline**; sak. genossenschaftlich.
- ühistegeline etve**, ühistegeline ettevõtte. See on ühistu piiratamatu liikmeskonnaga, mille ülesandeks on oma liikmete krediidi, teenistuse ja tarviduse edendamise ja korraldamise ühise äritegevuse kaudu, ja kus kõik liikmed vastutavad koos, s. o. seosvastutavad etve tehingute eest. Sisse ja välja võib astuda igal ajal, aga pärast väljaastumistki vastutab liige veel teatava aja jooksul. Üldpõhikiri määrab iga sellise etve otstarbe ja ta äriala. Juhib etvet juhatus, valvab ta tegevuse üle nõukogu. Ühistegelisel etvel on kõik juriidilise isiku õigused; sak. Genossenschaft, f.
- ühistegeline käitismajandusteadus**; sak.
- genossenschaftliche Betriebswirtschaftslehre, f.
- ühistegevus**; sak. Genossenschaftswesen, n.
- ühistegevuskoda**; sak. Genossenschaftsrat, m, Genossenschaftskammer, f.
- ühistegevusliikumine**; sak. Genossenschaftsbewegung, f.
- ühistegevusseadus**; sak. Genossenschaftsgesetz, n.
- ühistu**, seaduslikult registreeritud, juriidilise isiku õigusega, muutuva koostise ja kapitaliga isikute koondis, kelle eesmärgiks on, teotsedes erilise nime all, kaasa aidata oma liikmete aineliseks ja vaimseks hüvanguks mitmesuguste majanduslike ühisevete või oma liikmete töö organiseerimise teel; sak. Genossenschaft, f.
- ühistuasjandus**, v: ühistegevus.
- ühistulane**; sak. Genosse, m.
- ühistu liige**, v: ühistulane.
- ühistuline**; sak. genossenschaftlich.
- ühistuteliit**; sak. Genos-

senschaftsver- band, m.	üksikloetelu, v: spetsi- fikatsioon.
ühistuterevisjon; sak. Genossenschafts- revision, f.	üksikühistu; sak. Ein- zelgenossen- schaft, f.
ühistuteseadus; sak. Ge- nossenschafts- gesetz, n.	üldavarii; sak. grosse, allgemeine, ge- meinschaftliche Havarie, f; v: ararii.
ühisus, v: ühistu.	üldistama; sak. verall- gemeinern.
ühtlustama; sak. ver- einheitlichen; v: egaliseerima.	üldkviitung, v: üldfä- hik.
ühtlustushinne; sak. A us- gleich arbitrage, f.	üldtähtk: lõend, mis haa-

VEENE-ROOMA SAUN

Sooja voolava vee basseiniga

A-S. „BASSEIN”

Tallinn, Aia tän. 3, tel. 447-68.

Daamidele:

Neljap. kella	12—11	hind	60 senti.
Reede	” 10—3	”	50 ”
Laup.	” 10—3	”	40 ”

Härradele:

Keskn. kella	3—11	hind	80 senti.
Reede	” 3—11	”	70 ”
Laup.	” 3—11	”	50 ”

Tunnisaun 2 vanniga — 1 tund — 1 isik — 80 senti.
2 isikut — 120 snt. 3 isikut — 150 snt.

Kassa avatud kuni kella 10 õhtul.

- rab kõigi kirjete ja summade tasumist, mida keegi on võlgnenud oma võlausaldajale; sak. Generalquittung, f; v: kviitung, tähik.
- üldvolikiri, üldvolitus; sak. Generalvollmacht, f; v: volikiri, volitus.
- üldvolitus; sak. Generalvollmacht, f; v: volitus.
- ülejääk (-gi); sak. Gewinn, m, Überschuss, m.
- ülekanne, v: siire; sak. Übertrag, m.
- ülemaailmne postiliit; sak. Weltpostverein, m; v: post.
- üleproduktsoon, v: ületoodang.
- ületoodang, üleproduktsoon, massiliselt toodetud ja ladusid täitvad kaubad; sak. Überproduktion, f.
- ületsi, vastuveft; sak. aufwärts.
- ülevõõrastus; sak. Überfremdung, f.
- üleväärtustus; sak. Überwertung, f.
- ülikompleetne, enam kui täielik, enam kui täisarvuline; sak. überkomplett.
- ülimhind; sak. Höchstpreis, m.
- üllitama, täävitama; sak. bekanntmachen, promulgieren, publizieren.
- üllitus; sak. Proklamation, f.
- ümbertöötamisühistu; töötlusühistu; sak. Verarbeitungsvergenossenschaft, f.
- ümbimus; sak. fixe Idee, f.
- ümbris, kate, mis ümbritseb teatavat kaupa; sak. Umhüllung, f, Decke, f.
- ürik (-u): tavalisti kirjaliku dokumendi mõttes; sak. Urkunde, f.
- üritama; v: etvima.
- üritav; sak. unternemen.
- üsaaž, prants. (usage), komme, tava, tarvitusviis, harjumus; kogemus; tarvitamine.
- üsanss, kaubandusüsanss, kaubanduskomme, kaubandustava (prants. usance, ital. uso, lad. usus), on harjumus teatavas kaubanduskeskuses, mis tekkinud ärioludest ja muutunud pikapeale juhiseks; sak. Usance, f, Handelsusance, f.
- üür, flam. (huur, l. hühr, sak. Heuer, f), maja, kaupluse-, korterirent; sak. Heuer, f, Miete, f, ka: Zins, m.

„ÄRIELU MANUAALI“

Terminoloogilise osa

SAKSAKEELNE VÕTI

Märge: Saksakeelseile tähissõnule järgnevad arvud annavad „Ärielu Manuaali“ veeru ehk veerud, kus see saksakeelne tähissõna esineb, ja ühes sellega võimaluse leida vastavat tõlget eestikeelses tekstis.

A

Abbau 445	Abrechnung 267,268
abbauen 445	Absatz 289,290,471,497
Abbréviatuur 25	Absatz finden 471
Abfall 386,410	Absatzgebiet 471
Abfälle 374	Absatzgenossenschaft 290
Abfallindustrie 374	Absatzquelle 471
abfertigen 484	Absatzstockung 290
Abfertigung 484	Abschätzung 137,504
Abfertigungsfrist 484	Abschlagszahlung 321
Abfindungssumme 56	abschliessen 256
abflauen 266	Abschlussbetrag 160
Abfuhr 507	Abschrift 221
Abgabesatz 40	Absender 208
Abgabewesen 39	absetzen 209,471
Abgang 410	Abstandsgeld 264
abgehen 278	Abteilung 155,319
abgelagert 425	abtragen (eine Schuld) 236
abklären 422	Abwälzung 98
Ablehnen 186	abwärts 37
ablehnen 395	Abwässer 389
Ableugnungseid 90	abweichen 90
Ablieferungshindernis 427	abwesend 507
abmachen 256	Abwesenheit 507
Abmachung 255	abziehen 82 ¹
	achterlastig 381

Suvita

kasulikult, mõnusalt ja odavasti
looduslikult ilusas suvituskohas
Narva-Jõesuus!

- Võrratu, peen liivarand.
  - Suurepäraseid pargid ja tore männimets.
  - Üürile anda üle 700 suvila ja rohkesti üksiktube, kogu sisendusega ja majatarvetega.
  - Moodsaim kuurhoone.
  - Dr. Saltzmanni ja Huene muda- ja vesiravilad.
  - Pansionid.
  - Kontserdid, sport ja mitmesugused lõbustused.
  - Palju huvitavat ja vaatamisväärset ajaloolises kaunis NARVAS. Ükski vanalinn Ida-Euroopas pole enda keskaja ilmet säilitanud nii hästi, kui 13 sajandil rajatud Narva.
  - Teie tervis vajab kosutust, päikest, õhku – silm avarust.
- Lähemat informatsiooni annab suvitusbüroo

Narva-Jõesuu

Tel. 9. Poska t. 27.

- à conto-Zahlung 321
 Acquisition 36
 Admiralität 26
 Adresse 21.
 adressieren 27
 Affektionspreis 28
 Affirmation 191
 Agent 28
 Agentur 28,49
 Agio 23
 Agiotage 53
 Agitation 29
 Agrarverfassung 271
 aichen 447
 Akkord 31
 akkordieren 31
 Akkumulationstheorie 230
 Akt 31
 Akte 31,457
 Aktie 34,320
 Aktiengesellschaft 35
 Aktienkurs 34
 Aktienmakler 34
 Aktiva 32
 Aktivhandel 31
 aktivieren 32
 Aktivmasse 207
 Aktivoperation 31
 Aktivvermögen 31
 aktuell 36
 akut 36
 Akzeptant 32
 Akzeptationskonto 33
 Akzeptationskredit 33
 Akzepten-Konto 34
 Akzeptkredit 34
 Akzeptprovision 34
 akzessorisches Geld 260
 Akzise 35
 akzisfrei 35
 à la hausse spekulieren 434
 Alibi 294
 alimentieren 37
 allgemeine Havarie 518
 Allonge 37
 Almosen 37
 Alphabet 22
 als Rest 352
 als unwahr erklären 295
 Ältermann 108
 Ältermann der Gilde 189
 Alternativwährung 484
 Amortisation 38
 Analyse 39
 anbieten 329
 anbringen 356
 an den Mann bringen 290
 Anerbieten 329
 angeben (Preise) 139
 Angebot 329
 Angeld 241
 Angestellte 512
 Angewiesene 51
 Anhang 260
 Animierbanken 308
 Ankaufsgenossenschaft 324
 Ankergeld 414
 Ankerplatz 40
 Ankerwinde 350
 Anlagegut 390
 Anlagekapital 390
 Anlagen 390
 anlanden 427
 Anlegehafen 252,308
 anlegen 427
 anlegen (Geld) 273
 Anleihe 247
 Anleihenlose 248
 anmerken 306
 Annahme 499
 annehmbar 499
 Annuität 41
 an Ort und Stelle 149
 anpassen 433
 Anschaffungskosten 431
 anschlagen 48

Anschrift 21
 Ansiedler 199
 Anspruch 308
 Anstalt 53
 Anteil 42,295,320,510
 Anteilschein 320,324
 Anteilkapital 319,324
 Antiquar 43
 Antiquariat 43
 Antizipationsgeschäft 99
 Antrag 329
 Anwalt 209
 anweisen 242
 Anweisung 242
 Anwesende 279
 Anwesenheit 277
 Anzeige 57
 Apparat 44
 Appellation 44
 appellieren 44
 Apports 49
 Appretur 45
 Ar 22
 arbeiten (nachlässig) 268
 Arbeitergenossenschaft 477
 Arbeiterproduktivgenossen-
 schaft 476
 Arbeitsanweisung 476
 Arbeitseinstellung 477
 Arbeitsgenossenschaft 46,
 478
 Arbeitslohn 380
 Arbeitslosigkeit 478
 Arbeitszerlegung 477
 Arbeitszettel 477
 Arbitrage 45
 Arbitrageabkommen 137
 Archiv 46
 Armenwesen 482
 Aroma 46
 Arrest 45
 Artikel 46
 Assekurant 50

Assekuranz 190
 Assekuranzmakler 190
 Assekurat 50
 Assekurateur 50
 assortieren 51
 auf Abrechnung 25
 Aufbewahrungsgeschäft 441
 auf dem Submissionswege
 vergeben 438
 Aufgeld 348
 aufhissen 135
 aufkaufen 322
 auf Kredit verkaufen 120
 Auflage 296, 452, 457
 auf Lieferung 132
 aufmachen 56
 Aufnahmeschein 305
 Aufrechnung 257
 auf Rechnung 25
 aufreden 350
 aufrichtig 55
 Aufschrift 296
 Aufschub 369, 494
 Aufschwung 472
 auf Sicht 58
 Aufsichtsrat 160, 309
 Auftrag 277
 Aufträge (im), v: im Auf-
 trage.
 Aufwand 210, 231
 Aufwandbestandteile 231
 Aufwandentschädigung 231
 aufwärts 519
 aufzählen 231
 Aufzählung 261
 Auktion 313
 ausbieten 329
 ausborgen 248
 aus dem Gedächtnis 296
 aus erster Hand 114
 Ausfall 80, 483
 aus freier Hand verkaufen
 481

Ausfuhr 501
 Ausfuhrbonifikation 501
 ausführen 106
 Ausfuhrprämien 502
 Ausfuhrverbot 501
 Ausfuhrvergütung 501
 ausfüllen 49
 Ausgabe 100
 Ausgangszoll 502
 ausgenommen 112
 Ausgleich 456
 Ausgleichsarbittage 517
 ausgleichen 59, 417
 Ausgleichung 62, 557
 Ausgleichung (zur) 352
 Auskunftei 453
 Auslage 183
 ausländischer Kurs 501
 Auslegen der Waren 183
 ausleihen 248
 Auslieferung 264
 Auslieferungsschein 133
 Ausnahme (mit) 266
 Ausnahmeförife 112
 ausrüsten 104, 390
 ausschieten 361
 Ausschlagwald 251
 ausschliessen 112, 266
 Ausschuss 360, 422
 Ausschüttung der Masse
     321
 Aussehen 120
 Aussenhafen 56
 Aussenhandel 500
 ausser Besitz setzen 307
 aussergewöhnlich 107
 aussondern 112, 422
 Aussteller 50, 464
 Austritt 250
 Ausverkauf 501
 Auswahl 484
 Ausweis 255
 auszeichnen 113

auszeichnen (sich) 113
 Auszug 452, 499
 Aufarkie 55
 Automobilgenossenschaft
     55
 Aval 55
 avalieren 55
 avancieren 100
 Avarie 56
 Aversum 57

B

Bachregulierungsgenossen-
     schaft 158
 Backbord 326
 Bäckereigenossenschaft 328
 Bagage 328
 Baggerhafen 163
 Bahnsteig 272
 Bai 24
 Baisse 251
 Baissier 251
 Bake 326
 Ballen 330
 Bank 332, 339
 Bankdeposit 336
 Bankdividende 337
 Bankerott 340
 bankfähig 338
 Bankfolio 336
 Bankier 340
 Bankkonto 336
 Bankkrise 337
 Banknoten 338
 Bankrate 337
 Banksperre 337
 Bannware 186
 Baratthandel 60
 Barbier 341
 Bargeld 313, 438
 Barkauf 172
 Barre 186
 Barren 167

- Barrengeld 167
 Barrenwahrung 167
 Barzahlung 438
 Basis 57
 Bassin 60
 Baugenossenschaft 103
 Baulast 103
 Bauproduktivgenossen-
 schaft 103
 Bausch und Bogen (in) 299
 Bauzone 103
 Beamte 38
 bearbeiten 477
 beauftragen 242
 Beauftragte 277
 Becken 60
 Bedarf 210
 bedienen 380
 bedingt 25
 Bedürfnis 452
 Bedürfnisskala 450
 Befähigung 289
 Befehl 277
 befinden (sich auf dem
 Lager) 251
 befördern 105
 Befugnis 379
 befugt 203, 379
 Befund 262
 begeben (einen Wechsel)
 347, 426
 Begebungsvermerk 426
 begehrt 310
 beglaubigen 30, 255, 419,
 472, 494
 Beglaubigung 419, 493
 Beglaubigungsschreiben
 420
 Begleitpapiere 411
 Begleitschein 411
 begünstigen 100
 behandeln (eine Sache) 278
 beheben (sich eines Rech-
 tes) 263
 behindern 186
 Behörde 53
 Beibuch 24
 Beirat 309
 bei Sicht 58
 Beitrag 162
 Beiträge 388
 Beiwahrung 238
 Bejahung 191
 bekanntmachen 520
 belangen (gerichtlich) 129
 belasten 498
 Belastung 221
 Beleg 472
 belegen (mit Beschlag) 186
 beleidigen 431
 Beleidigung 311
 Belieben (nach) 440
 beliebt 281
 bemannen 104
 Bemastung 280
 benachteilen 163
 beobachten 313
 beordnen 242
 Bepackung 166
 bequem 76, 245, 294
 Bequemlichkeit 219
 Berater 309
 Berater (rechtskundiger) 209
 Berechnung 46, 47
 Bergbau 295
 Bericht 46, 57, 399
 berichten 399
 berichtigen 397
 Bericht (ohne) 399
 Berichtsjahr 453
 Berufskonsul 236
 Berufung einlegen 98
 Besanmast 418
 Besanrahe 418
 beschädigen 163, 197

beschädigte Ware 197
 Beschaffenheit 289
 Beschaffungsgenossen-
 schaft 309
 Beschickung 438
 Beschlag 186
 Beschlagnahme 186
 Besitz 130
 Besitztum 314
 besolden 417
 Besoldung 415
 besonders 366
 bessern 341
 Bestand 196, 222
 beständige Valuta 294, 295
 bestätigen 392
 Bestechlichkeit 355
 bestehen (aus) 221
 Bestellung 455
 Bestellsbuch 455
 besteuern 267, 339
 bestimmen 120
 Bestimmungshafen 297, 426
 Bestimmungsort 426
 Bestürzung 326
 Beteiligte 49
 Beteiligung 319
 betrachten 427
 Betrieb 239
 Betrieb (in — setzen) 239
 Betriebsälteste 240
 Betriebskapital 240
 Betriebsbeteiligungsdivi-
 dende 240, 323
 Betriebswirtschaftslehre 240
 Betriebswirtschaftslehre, ge-
 nossenschaftliche 516
 betrügerisch 339
 Bettlei 186
 Bevölkerung 389
 Bevölkerungswesen 389
 bevollmächtigen 30
 Bewahranstalt 139

Bewässerungsgenossen-
 schaft 304
 bewegliches Eigentum 484
 beweisen 471
 Bewerber 382
 bewilligen (ein Darlehen)
 499
 bewirtschaften 274
 Bezirksgenossenschaft 407
 Bezogene 50, 426
 Bezugsanweisung 133
 Bezugsgenossenschaft 309,
 310
 Bezugskalkulation 131, 328
 Bezugsquelle 131
 Bezugsschein 133
 Bilanz 64
 Bilanzbuch 61
 Bilanzkonto 61
 billigen 344
 Billion 64
 Bimetallismus 64
 Bindfaden 425
 Binnenhafen 273
 Binnenhandel 273
 Binnenland 428
 Binnenschifffahrt 428
 Blankett 355
 Blankoakzept 65
 Blankoindossament 65
 Blankokredit 65
 Blankowechsel 65
 Blockade 438
 blockieren 356
 Blume 68
 Boden 355
 Bodenverschuldung 272
 Bodmerei 66
 Boje 356
 Bojereep 356
 Bon 66
 Bönhase 308
 Bonus 67

Boot 325
 Bootshaken 312
 Bord 343
 borgen 247
 Börse 70
 Börsenberichte 69
 Börsengerüchte 69
 Börsenschreck 326
 Börsenwesen 69
 Börse, schwarze 294
 Bracker 360
 Brackgut 360
 Brandwirtschaft 244
 Brauerei 373
 Breite 251
 Brennerei 379
 Brennereigenossenschaft
     494
 Brennschiefer 507
 Briefmarken 193,280
 Briefumschlag 237
 Briefwechsel 193
 bringen (in Erinnerung) 281
 bringen (in Ordnung) 397
 bringen (in Verkehr) 240
 bringen (Waren an den
     Mann) 290
 Brotbäcker 255
 broschieren 67
 Broschüre 67
 Bruttoeinnahme 68
 Bruttoertrag 68
 Bruttogewicht 68
 Bruttogewinn 68
 Bruttosaldo 460
 Bruttosumme 68
 buchen 194,430
 Bücherverzeichnis 176
 Buchführung 194,204,386
 Buchführung, geheime 416
 Buchführungsgenossen-
     schaft 386
 Buchhaltung 386

Buchhandel 384
 Buchstabe 21,261
 Bucht 285
 Bucht, kleine 251
 Buchung 193
 Buchung (konforme) 194
 Buchwert 386
 Budget 100,297
 Bug, 249
 bugsieren 375,376,486
 Bugspriet 386
 Bürge 238,240
 Bürgschaft 116,128,185,239
 Bürgschaftsgenossenschaft
     239
 Büro 72
 Bürochef 49

C

Chiffre 443
 chiffrieren 444
 City 509
 Code 74,220
 conto finto 265

D

damals 423
 damals 423
 Damm 450
 Dampfer 54
 Dampffähre 461
 Darlehen 248
 Darlehnskasse 248
 daselbst 144
 dasselbe 145
 datieren 379
 datieren (sich) 380
 dauerhaft 421
 Dazwischentreten 421
 dazwischentreten 152
 Debatte 77
 debattieren 77
 Debet 78

- Debitorenbuch 80
 debütieren 78
 Decalo 81
 Deck 454
 Decke 520
 decken 177
 Deckgüter 454
 Deckung 177
 dedizieren 78
 defekt 376
 Defizit 80
 Deflation 80
 Deichgenossenschaft 450
 Dekade 81
 delegieren (Rechte) 427
 Delikatesse 141
 Delkredere 85
 Delkrederekapital 85
 Dementi 295
 dem Zeitgeschmacke ent-
 sprechend 292
 Dependenzen 380
 Depesche 85
 deponieren 85,139,449
 Deport 85
 Deposit 139
 Depositenschein 140
 Depot 140
 Depotwechsel 85
 Depression 86,280
 der Mode entsprechend 292
 derselbe 145
 Desorganisation 386
 Detailpreis 153
 Detailverkauf 153
 devolvieren 427
 dezentralisieren 87,187
 Dezimalrechnung 244
 Dezimalsystem 89
 dickflüssig 382
 die Gebühr entrichten 267
 Dienstleistungsgenossen-
 schaft 159
 dieses Jahres 40
 Differenz 90
 Diffessionseid 90
 direkt 483
 direkter Handel 324
 direkte Steuer 324
 direkte Steuern 325
 direkt vom Produzenten 114
 diskontable Wechsel 316
 Diskonten 91
 diskontieren 316
 Diskretion 92
 Dispache 92
 Disposition 93
 Dispositionsfähigkeit 93
 Dispositionsgut 93
 Dispositionsrecht 93
 Dividende 94,319,320,324
 Doli 95
 Domizil 95
 Domizilwechsel 328
 doppelt 95
 Doppelwährung 164
 Doppelzentner 164
 Drainagegenossenschaft
 230,488
 drängen (sich) 409
 Draufgeld 241
 Dreschgenossenschaft 397
 Dritten, pl, 198
 Droge 408
 Drucker 466
 Druckerei 466
 Druckgewerbe 466
 Dubiosen 96
 Dult 96
 Düne 265
 Duplikat 98
 Durchfuhrabgaben 462
 Durchfuhrhandel 269
 Durchgangszoll 269
 durchschnittlich 268

Durchschnittspreis 268
 Durchschnittstara 188,269

E

Ebbe- und Fluthafen 473
 echte Genossenschaft 472
 Edelmetalle 504
 Effekten 101
 Effektenhandel 101
 Effektenkonto 102
 Effektenkurs 102
 Effekten-Skontro 102
 effektiv 102
 Effektivzahlung 102
 effektuieren 103
 egalisieren 103
 Ehrenakzeptanz 54, 140
 Ehrenannahme 55
 Ehreneintritt 421
 Ehrenzahlung 421
 eichen 447
 Eichungsstelle 447
 Eierverwertungsgenossen-
 schaft 295
 eigener Wechsel 257
 Eigenhandel 314, 370
 eigenhändig 314
 Eigenpreis 314
 Eigenproduktion 315
 Eigenschaft 289
 eigentliche Messwoche 471
 Eigentum 314, 315
 Eigentum, bewegliches 484
 Eilbote 231
 Eilbrief 107
 einbringen 469
 ein Darlehen bewilligen 499
 einen Auftrag widerrufen
 217
 einen Wechsel begeben 347,
 426
 eine Sache behandeln 278
 eine Schuld abfragen 236

eine Wette eingehen 488
 einfache Kalkulation 257
 Einfuhr 428
 einführen 146
 Einfuhrprämien 429
 Einfuhrzoll 429
 eingehen (eine Wette) 488
 eingeschrieben 474
 einhändigen 242
 Einheit 479
 einheitlich 103
 einigermaßen 297
 einkassieren 148, 247
 Einkauf 322, 323
 einkaufen (seinen Bedarf)
 486
 Einkaufsbuch 324
 Einkaufsfakturenbuch 324
 Einkaufsgenossenschaft 324
 Einkaufskalkulation 131, 323
 Einkaufsrechnung 119, 323
 Einlage 341
 einlösen 266
 Einlösbarkeit 266
 Einlöslichkeit 266
 einmaliger Kauf 322
 Einnahmen 469
 Einnahmewesen 469
 einreichen (seine Entlas-
 sung) 113
 einrichten 419
 ein Schiff heuern 401
 ein Schiff verpfänden 331
 einschreiben 474
 Einschreiten 421
 einschreiten (gerichtlich) 159
 Einspruch 164
 einstellen (seine Zahlungen)
 119
 Eintracht 256
 eintragen 428
 eintragen (ins Grundbuch)
 192

einträglich 176, 265
 Einträglichkeit 469
 Eintragung 167
 Eintrittsgeld 428
 einverstanden sein 432
 einwilligen 256
 Einwilligung 25
 Einzelgenossenschaft 518
 Einzelverkauf 155
 einziehen 247
 Einziehung 205
 Eisenerz 392
 Elastizität 493
 Elektrizitätsgenossenschaft
 108
 Elevator 108
 emballieren 329
 emanzipieren (sich) 109
 Emission 109
 Emissionskurs 109
 emittieren 110
 Empfänger 86
 Empfangsbestätigung 474
 Empfehlung 398, 432
 Empfehlungsbrief 432
 endlose Wasserfläche 250
 engagieren 39
 engagiert sein 39
 Engrospreis 141
 Enquete 40
 entartete Genossenschaft 98,
 502
 Entartung 502
 Enteignung 500
 Entfernungstarife 184
 enthalten 427
 Entlassung (seine — ein-
 reichen) 113
 entlasten 221
 entlöschen 264
 Entlöschung 265
 entmasten 280
 entnehmen 499

entrichten (die Gebühr) 267
 entsprechend (dem Zeitge-
 schmacke, der Mode) 292
 entfläuschen 352
 Entwässerungsgenossen-
 schaft 230, 488
 entwerten 138
 Entwertung 504
 Entwurf 185, 218, 294, 368,
 429, 495
 entziehen (Prokura) 167
 Epoche 112
 Erbesitz 382
 Erbeigentum 381
 Erbteil 381
 Erfahrung 349
 Erfinder 502
 Erfolg 284, 403
 Erfolglosigkeit 284
 erfolgreich 284
 Erfüllungstag 475
 ergänzen 475
 ergeben (sich) 160
 Ergebnis 372, 403
 erheben (Gebühren) 267
 erinnern 292
 Erinnerung (in — bringen)
 281
 Erinnerungsschreiben 281
 erklären (als unwahr) 295
 erklären (sich insolvent —)
 119
 Erkundigung 326, 381, 393
 ermächtigen 55
 ermahnen 292
 Ernterückstände 379
 eröffnen 56
 Ersatz 48, 66, 225, 452
 Ersatzstoff 225
 ersetzbar 421
 ersetzen 49, 66
 Ersparnis 441
 erste Sorte 364

Ertrag 167, 372, 400, 460
 erwägen 161
 Erwerb 380
 erwerben 380
 Erwerbsbetrieb 380
 Erwerbsfähigkeit 380
 Erwerbsgenossenschaft 460,
 469
 Erwerbsgesellschaft 380
 Erwerbslosigkeit 380
 Erwerbsteuer 380
 erwerbsunfähig 389
 Etablissement 114
 Etikette 114, 296
 etikettieren 114
 Etmal 514
 Ewer 358
 Exemplar 105
 Exequatur 104
 exequieren 104
 Existenzminimum 108
 exklusiv 105, 266
 Expeditur 105
 Expedition 403
 Expeditor 105
 Expert 106
 Expertise 106, 321
 expertisieren 106, 321
 Exporthaus 106
 Exporteur 107
 Exportkommissär 106
 extensiv 107
 extrafein 107
 Extratara 107

F

Fabrikmarke 510
 Fach 509
 Fachausdruck 321
 Fachbildung 236
 Fachschule 236
 Faden 442
 Fahrplan 440

Fahrstuhl 472
 Fahrwasser 500
 faktisch 472
 Faktor 118
 Faktorei 119
 Faktur 119
 Faktura 119
 fällig 474
 fällig sein 474
 Fallitmasse 119
 falscher Wechsel 499
 Familienhaushalt 351
 Farbenabstufung 312
 Faserpflanze 194, 279
 Fastage 120
 Faustpfand 241, 330
 Fautfracht 495
 Fehlbetrag 376, 483
 Fehler 271
 Fehlschlag 308
 feierliches Versprechen
 461
 feilbieten 300
 Feingehalt 506
 Ferien 483
 Fernsprecher 238
 Fernverkehr 184
 fest 421
 Festland 273
 festsetzen 120
 Fiktion 265
 fiktiv 97, 121
 Filiale 121, 319
 Finanzen 121, 387
 finanziell 388
 finanzieren 121, 388
 Finanzjahr 121, 387
 Finanzminister 121
 Finanzvermögen 388
 Finanzwechsel 122
 Finanzwesen 388
 Finanzwissenschaft 121
 Finanzzölle 122

- finden (Absatz) 471
 finden (Gefallen) 281
 fingieren 265
 Finte 453
 Firma 122
 Firmenregister 122
 Fischereigenossenschaft 165
 Fischergenossenschaft 166
 Fischverwertungsgenossen-
 schaft 164
 Fiskus 123, 247
 fixe Idee 520
 fixieren 120
 Fixgeschäft 189
 Fixum 120
 fizellieren 425
 Flächenmasse 355
 Flachsee 252
 Flachsbaugenossenschaft
 260
 Flachsverwertungsgenos-
 schenschaft 260
 Flagge 355
 Flaschenzug 449
 flau 310
 Flauheit 311
 flausen 379
 Flecken 271
 Fleischladen 169
 Flickschneider 308
 Flockseide 255
 Flösserei 345
 flott 477
 flottant 123
 Flotte 123
 Flugpost 255
 Flussbett 251
 Flussregulierungsgenossen-
 schaft 158
 Flut und Ebbe 473
 Fock 239
 Focksegel 239
 folgern 145
 foliieren 124
 Folio 124
 Folium 125
 Fonds 124
 Fondsbörse 124
 Fondskonto 102, 124
 Fondsmakler 124
 Forderung 308
 Forderung (gerichtliche) 129
 Forderungsvermächtnis 308
 formale Genossenschaft 125
 formulieren 483
 Forschungsreise 403
 Forschungsreisende 403
 Forstgenossenschaft 289
 Forsthaushalt 289
 fortsetzen 159
 Fracht 244, 251, 252, 361,
 492
 Frachtbrief 252, 493
 Frage 244
 Fragezeichen 244
 Fragment 177
 Frankatur 125
 frankieren 125
 franko Bestimmungsort 126
 franko Waggon 126
 frei an Bord 126
 Freibeuter 343
 Freibeuterei 287
 Freigut 481
 Freihafen 482
 Freihandel 481
 Freilager 481
 Freimachung 125
 Freimarke 280
 Freimarken 193
 freiwillig verkaufen 481
 Freizügigkeit 481
 Frequentant 414
 Frist 474
 Frostversicherung 131
 Fuge 257, 328

Fuhrwesen 492
 Funktelegraph 441
 Fürsorge 140
 Fürsprache 398
 Fusion 126
 Futter 186

G

Gaffelschoner 163
 Galanteriewaren 127,374
 Gallone 127
 gangbare Ware 290
 gangbar machen 290
 Gant 127
 Gantregister 127
 Garant 127,238
 Garantiefonds 128
 Garantiegenossenschaft 448
 garantieren 128
 Garderobepersonal 409
 gären 120
 Garnitur 128
 Gärstoff 120,158,242
 Gasthausgenossenschaft 500
 Gebäudekonto 141,192
 Gebäudeservitut 140
 geben (zu verstehen) 452
 Gebinde 345
 Gebrauchsgegenstand 450
 Gebrauchsmuster 450
 Gebrauchssteuer 451
 Gebühr 267
 Gebühren erheben 267
 Gebührenwesen 267
 Gedächtnis (aus dem) 296
 gedeihen 370
 Gedränge 409
 gefährdet sein 312
 Gefallen finden 281
 gefällig 281
 Gefälligkeit 281
 Gefälligkeitsakzept 281
 gefällig sein 281

Geflügelzuchtgenossen-
 schaft 472
 gegen bar 351
 gegen bare Zahlung 351
 Gegengewicht 487
 Gegenkonto 487
 Gegenregister 453
 Gegenseitigkeit 487
 Gegenstück 326
 Gegenüberstellung 487
 Gegenwert 108,487
 Gehalt 221,272,329,415,477
 Geheimbuch 416
 Geheimbuchkonto 416
 geheime Buchführung 416
 Geheimkonte 416
 Gehilfe 238
 Geld, akzessorisches 260
 Geld angelegen 273
 Geldeinlage 388
 Geldeinsatz 388
 Geldersparnis 388
 Geldgenossenschaft 389
 Geldmakler 387
 Geldoperation 388
 Geldstock 387
 Geldstrafe 415
 Geldwesen 388
 Geldzins 387
 Gelegenheit 313
 gemeinschaftliche Havarie
 518
 Gemengstoff 421
 Gemisch 420
 Gemischtheit 420
 Gemüseverwertungsgenos-
 senschaft 29
 genehmigen 392
 genehm sein 219
 Generalagent 347
 Generalbevollmächtigte 348
 Generalbilanz 347
 Generalkonsul 347

Generalquittung 519
 Generalversammlung 347
 Generalvollmacht 519
 Genosse 516
 Genossenschaft 203,220,423
     450,515,516
 Genossenschaft, echte 472
 Genossenschaft, entartete,
     unechte, unreine 98,502
 Genossenschaftler 513
 genossenschaftlich 515, 516
 genossenschaftliche Be-
     triebswirtschaftslehre 516
 Genossenschaftsbank 515
 Genossenschaftsbewegung
     516
 Genossenschaftsgesetz 516,
     517
 Genossenschaftshandlung
     513
 Genossenschaftskammer
     516
 Genossenschaftsrat 516
 Genossenschaftsrevision
     517
 Genossenschaftsverband
     517
 Genossenschaftswesen 516
 Gepäck 328
 Gerätschaftenkonto 407
 gerichtlich belangen 129
 gerichtliche Forderung 129
 gerichtlich einschreiten 159
 Gerichtsbarkeit 196
 Gerichtsvollzieher 196,475
 geringhaltig 500
 Gerücht 410
 geruhen 440
 gesamthaftend 424
 Gesamtschuldner 424
 Geschäft 131,508
 Geschäftsanteil 324
 Geschäftsbücher 511

Geschäftsfreund 512
 Geschäftsführer 49,509
 Geschäftsguthaben 324
 Geschäftskredit 509
 Geschäft, solides 431
 Geschäftspersonal 510
 Geschäftsreisende 512
 Geschäftsstillstand 512
 Geschäftsstockung 512
 Geschäftszweig 509
 Geschmackmuster 273
 Gesellenwesen 423
 Gesellschaft 203,423
 Gesellschafter (stiller) 202
 Gesellschaft mit beschränk-
     ter Haftung 129
 Gesellschaftsrechnung 156
     gesetzlich 253
     gesucht 310
 Gewährleistung 239
 Gewährsmann 240
 Gewerbe 321,477
 Gewerbeausstellung 477
 Gewerbefreiheit 116
 Gewicht 161
 Gewichtsnote 161
 Gewichtsspesen 161
 Gewicht (spezifisches) 112
 Gewichtszunahme 161
 Gewinn 173,174,519
 Gewinnanteil 174
 gewinnbringend 176,265
 Gewinn (imaginärer, mut-
     masslicher) 145
 Gewinn- und Verlustkonto
     174
 Gewissen 442
 gewissenhaft 428
 Wohnheitsrecht 452
 gezogener Wechsel 241
 Gilde 189
 Gildenhaus 189
 girieren 96,347

Giro 148,426
 Glasur 128,479
 Gläubiger 498
 gleichförmig 206
 gleichlautend 206
 gleich sein 499
 gleitende Löhne 261
 gleitende Skala 261
 goldführend 231
 Gold-und Silbergewicht 231
 Goldwährung 230
 Gran 129
 Gratifikation 130,191
 Gratifikation geben 191
 gratifizieren 130,191
 Gremium 130
 Grenzbewachung 353
 Grenzsetzung 389
 Grenzverkehr 389
 Grenzzölle 353
 Grossbetrieb 440
 Grosse Havarie 518
 Grosseinkaufsgesellschaft
   141
 Grosshandel 440
 Grossindustrie 440
 Grossverkauf 141
 Grundbuch (ins — eintra-
   gen) 192
 Grundbücher 378
 Grundeigentum 192
 Gründer 53
 Grundkapital 377
 Grundlage 57
 Grundstücke 143,418
 Grund und Boden 377
 gummieren 130
 günstig 432
 Gusseisen 321
 Gut 144
 Gutachten, kaufmännisches
   342
 Güte 289

Güter, zählende 262
 gutes Papier 135
 Güteziffer 289
 Guthaben 144
 gutschreiben 144
 Gutschrift 144
 Gut, seeertriftiges 284
 Gut, sperriges 272
 Gut, unbewegliches 192

H

Habe 314
 Haben 144
 Hafan 414
 Hafendamm 414
 Hafengefälle 414
 Hafengeld 414
 Hafenskapitän 414
 Hafenlotse 414
 Hafenmeister 414
 Hafenmole 414
 Hafenpolizei 414
 Hafensperre 414
 Hafenzoll 414
 haften 239
 Haftgeld 241
 Haftpflicht 239, 260, 261,
   448
 Haftsumme 261
 Haftung, mit beschränkter
   260
 Halle 131
 haltlos 315
 Hand (aus erster) 114
 Handel 179
 Handel auf Lieferung 132
 Handel, direkter 324
 Handel en gros 141
 Handel, inländischer 273,
   427
 Handelsagent 180, 508
 Handelsbilanz 180
 Handelsbrauch 182

- Handelsbücher 511
 Handelsdampfer 178
 Handelsfirma 180
 Handelsfreiheit 180, 183
 Handelsgärtnerei 177
 Handelsgebrauch 181
 Handelsgericht 180
 Handelsgerätschaften 479
 Handelsgeschichte 181
 Handelsgesellschaft 182, 423
 Handelsgesellschafter 162
 Handelsgesellschaft (offene)
   55, 198
 Handelshafen 182, 183
 Handelskammer 181
 Handelskorrespondenz 193
 Handelskrise 181
 Handelslehrling 514
 Handelsmarke 179, 181, 509
 Handelsprämien 182
 Handelsrecht 183
 Handelsregister 508
 Handelsreisende 183
 Handelsrichter 180
 Handelschein 512
 Handelsschiff 178
 Handelssozietät 182
 Handelsstrasse 182
 Handels- und Gewerbe-
   kammer 183
 Handelsunsance 181, 520
 Handelsverträge 181
 Handelszeichen 181
 Handgeld 241
 handhaben 241
 Handlanger 238
 Handlungsbücher 511
 Handlungsbevollmächtigte
   513
 Handlungsgehilfe 423
 Handlungsmobilien-Konto
   509
 Handlungsspesen 509
 Handlungsunkosten 509
 Handlungsunkosten-Konto
   509
 Handschrift 279
 Hand (unter der) 37
 Handwörterbuch 278
 Hansa 134
 Hanse 134
 Hanseat 134
 Hauptagent 347
 Hauptbilanz 347
 Hauptbuch 348
 Hauptgenossenschaft 188,
   348
 Hausleiss 195
 Hausgesinde 273
 Haushalt 275
 haushalten 275
 Haushaltung 274
 Haushaltungskonto 275
 hausieren 410
 Hausierer 410
 Hausierhandel 410
 Hauskonto 192, 273
 Hausordnung 195, 428
 Hausse 472
 Haussier 472
 Havanna 135
 Havarie 56, 250
 Havarie, grosse, allgemeine,
   gemeinschaftliche 518
 Havarie, kleine, partikulare,
   teilweise 343
 Haverei 56
 Hengstgenossenschaft 475
 herabsetzen 394
 Herabsetzung 393
 Herausgeber 99
 Herrenartikel 142
 Herstellungskalkulation
   460, 484
 Heuer 520
 Heuerbrief 26

Ravi- ja puhkuselinn KURESSAARE

kutsuh:

haigeid — parandama tervist suurima kuulsuse ja ravivõimega Kuressaare merimüdas, mille imetegevate mõju tõendab enam kui 100 aastane minevik ja need kümned tuhanded kodu- ja välismaalased, kes Kuressaare mudaravis on saanud tagasi tihti juba lootusetult kaotatud tervise ja eluvärs-kuse ;

puhkuseotsijaid — kosutama närve ja ammutama uut elujõudu Kuressaare ainulaadses osoonirikkas merekliimas, linna omapärases rahulikus miljões.

Kuressaare pakub lisaks ideaalsetele ravi- ja puhkusevõimalustele :

odavamaid elutingimusi, küllaldaselt aja- viite-lõbustusi ja sportimisvõimalusi.

Ühendus mandriga :

Tallinnaga kaks korda nädalas laevaühendus al. „Eestimaaga“. Tallinn— Kuressaare liinil igapäev omnibuse kiitõõseühendus. Tallinn — Virtsu — Kuressaare liinil igapäev raudtee-omnibuse ühendus. Kaks korda nädalas laevaühend. Pärnuga.

Lähemaid teateid ja prospekte kuurordi kohta annab

KURESSAARE LINNAVALITSUS.

H o o a e g 1. juunist kuni 10. septembrini.

heuern 263
 heuern (ein Schiff) 401
 hier und da 328
 Hilfsadresse 24
 Hilfsbücher 238
 Hilfskonten 24
 Hinterlegung 140
 hissen 135
 Hochseefischerei 477
 Höchstpreis 519
 höken 184
 Höker 300
 Holz 375
 Holzhandel 375
 Holzpapier 376
 Holzstoff 376
 Holzwolle 375
 Holzzeug 376
 Honorat 140
 Honorant 140
 honorieren 140
 hundertfach 415
 hundertweise 415
 Hut 347
 Hypothek 143
 Hypothekardarlehen 143
 Hypothekarkredit 143
 Hypothekenbanken 142
 Hypothekenschuldenkonto
 144

I

Idee, fixe 520
 ideeller Anteil 295
 identifizieren 418
 imaginärer Gewinn 145
 im Auftrage desjenigen, den
 es angeht 49
 im ganzen 150
 im grossen 111
 Imitation 146
 immaterielle Güter 29
 Immobil 191,192

Immobilbank 192
 Immobilienkonto 192
 im Notfall 450
 Importen 146
 Importeur 147
 importieren 146
 Importör 147
 Impost 147
 im umgekehrten Falle 493
 im Umlauf sein 233
 im voraus 363
 in Bausch und Bogen 299
 in Betrieb setzen 239
 Index 147
 Indexformel 147
 indirekte Steuer 184
 Indossament 148
 Indossant 426
 indossieren 96,426
 Indult 148
 Industrieausstellung 477
 in Erinnerung bringen 281
 inexigibel 309
 Inflation 148
 Information 148,452
 Ingrossieren 148
 in gutem Glauben 66
 Inhaber 130
 Inhaberpapiere 315
 inkassieren 247
 Inkassobüro 149
 Inkasso-Indossament 149
 Inkasso-Provision 172
 Inkasso-Spesen 172
 Inkassowechsel 172
 inklusiv 149
 inländisch 152
 inländischer Handel 273,
 427
 inländischer Kurs 428
 in natura 263
 innerer Wert (einer Ware)
 289

in Ordnung bringen 397
 in Pfand nehmen 340
 Inserat 149
 insgeheim 366
 ins Grundbuch eintragen
 192
 insistieren 382
 Inskriptionen 149
 insolvent 150
 insolvent (sich — erklären)
 119
 Insolvenz 150
 installieren 419
 Instanz 150
 Institution 53
 Instruktion 150
 Instruktor 150
 Instrument 150
 Intensität 354
 intensiv 150,354
 Interessen 152
 Interessengemeinschaft 513
 Interessenkonto 153
 Interimaktien 151
 Interimquittung 151
 Interimscheine 151
 intern 152
 international 151,389
 interpellieren 381
 Intervenant 152
 intervenieren 152
 Intrige 408
 in unberührtem Zustande
 449
 Inventar 153
 Inventarienbuch 153,456
 inventarisieren 153
 Inventarium 153
 Inventionen 154
 Inventur 154,486
 in Verkehr bringen 240
 Investierung, liquide 259
 vestitionen 273

J

Jägergenossenschaft 244
 Jahresrente 23
 Jahrmarkt 96,245
 jemandem eine Ware kon-
 signieren 209
 jemandem vererben 382
 Journal 380,444
 juristische Person 158
 Jury 444
 Jute 96

K

Kabotage 162
 kabotieren 162
 Kabel 159,441
 Kaduzierung 478
 Kai 163
 Kaigeld 163
 Kajüte 173
 kalandrieren 165
 kalfatern 328
 Kalkulation 166
 Kalkulation, einfache 257
 Kalkulation, zusammenge-
 setzte 258
 kalkulieren 166
 Kanal 310
 Kanalbrücke 310
 Kandidat 166
 Kap 167
 Kaper 161
 Kaperbrief 162
 kapern 162
 Kapital 168
 Kapitalbeteiligungsdivi-
 dende 168
 Kapitalkonto 168
 Kapitalrente 168
 Kapital (totes) 108
 Kaplakken 365
 Kartei 420
 Kartell 169

Kartoffelverwertungsgenos-
 senschaft 170
 Kartotheke 170, 420
 Käsereigenossenschaft 158
 Kaskoversicherung 170
 Kassabuch 172
 Kassadefekt 172
 Kassakonto 171
 Kassamanko 172
 Kassakonto 173
 Kassaüberschuss 171
 Kasse 170
 Kassenfuss 170
 Kassenwert 170
 Kassenzettel 300
 kassieren 173
 Kassierer 247
 Katalog 176, 305
 katalogisieren 176
 katastrieren 176
 Kauf 322
 Kauf, einmaliger 322
 Käufergenossenschaft 322
 Kauffahrer 178
 Kauffahrteischiff 178
 Kaufkraft 323
 Käuflichkeit 355
 Kauflust 322, 323
 kauf lustig 322, 323
 Kaufmann 185
 kaufmännisch 287
 kaufmännisches Gutachten
 342
 Kaufmannsgericht 180
 Kaufpreis 322
 Kauf- und Verkaufsgenos-
 senschaft 323
 Kautions 99, 185
 kautionsfähig 185
 Kellerwechsel 265
 Kettenhandel 29
 Kiel 39
 Kielholen 39

Kielschwein 109
 Kiosk 192
 Kladder 194, 294
 klarieren 195
 klassifizieren 257
 Klausel 195
 Kleir.betrieb 500
 kleine Bucht 251
 kleine Havarie 343
 kleine Landzunge 302
 Kleinsparwesen 500
 Klient 195
 Klüvermast 239
 knapp reichen 478
 knausern 229
 Kodex 419
 kodifizieren 419
 kollationieren 197, 376
 Kollektion 198
 kollektiv 197
 Kollektivgesellschaft 198
 Kollektivkonto 197
 Kolonialwaren 198
 Kolonialwarenhandel 198
 Koloniehandel 53
 Kolonien 53, 199
 kolonisieren 53
 kolorieren 502
 Kolporteur 199
 kombinieren 513
 Kommanditär 202
 Kommandite 202
 Kommanditgenossenschaft
 479
 Kommanditgesellschaft 202
 Kommanditist 202
 Kommerz 202
 Kommerziell 202
 Kommiss 199, 423
 Kommission 199, 482
 Kommissionär 201
 Kommissionsbuch 200
 Kommissionsgeschäft 201

Kommissionshandel 200
 Kommissionskonto 200
 Kommissionsrimesse 200
 Kommissionstratte 200
 Kommissionsverkauf 200
 Kommittent 202
 kommittieren 201
 Kommunikation 203
 Kompagnie 203
 Kompagniehandel 203
 Kompagniehandlung 203
 Kompagnon 162
 Kompensation 203, 257
 kompensieren 257
 kompetent 203
 Kompetenz 204
 Komplementar 204
 komplett 204
 komplettieren 204
 Komponent 321
 Kompromiss 204
 Komptabilität 204
 Kondition 205
 Konfektionsgeschäft 205
 Konfektionslager 205
 Konfiskation 205
 konfiszieren 205
 konform 206
 Konformität 205
 konfrontieren 486
 Kongress 206
 Konjunktur 206, 304, 314
 konkretisieren 314
 Konkurrent 497
 Konkurrenz 207
 konkurrieren 206
 Konkurs 207
 Konkursmasse 119, 207
 Konkursverfahren 207
 Konsens 256
 konsentieren 256
 Konserven 139
 konservieren 139, 441

Konsignant 208
 Konsignatar 208
 Konsignation 209
 konsignieren (jemandem
 eine Ware) 209
 konsolidieren 378
 konstatieren 303
 konstituieren (sich) 390
 Konsul 209
 Konsularagent 209
 Konsulat 209
 Konsulent 309
 Konsum 210
 Konsument 210
 Konsumentengenossen-
 schaft 451
 Konsumentenproduktivge-
 nossenschaft 451
 Konsumgenossenschaft 450
 konsumieren 209
 Konsumtion 210, 451
 Konsumtionsgemeinschaft
 515
 Konsumverein 450
 Konsumverein, landwirt-
 schaftlicher 379
 Konten (unpersönliche) 97
 Konterbande 417
 kontieren 211
 Kontingent 211
 Konto 47, 212
 Konto der zu bezahlenden
 Wechsel 452
 Konto für Hypotheken-
 schulden 144
 Konto (totes) 108
 Kontrahent 217
 kontrahieren 216
 Kontrakt 217, 256
 kontraktliche Verpflichtung
 256
 kontraktlich verpflichten
 255

- kontraktmässig 430
 Kontrolle 217
 Kontrollenr 218
 kontrollieren 218
 Kontrollmarke 218
 Konvenienz 219
 konvenieren 219
 Konvention 219
 Konventionalstrafe 219
 Konversion 219
 konvertieren 220
 Konvertierung 219
 Konzentration 188
 Konzept 218
 Konzern 218
 Konzession 218
 Konzessionswesen 218
 Kooperatismus 220, 451
 Kooperativ 220
 Kopf 347
 Kopie 221
 kopieren 222
 Kopiermaschine 222
 kopiös 312
 korb 225
 Kornhausgenossenschaft
     495
 Korrealschuldner 424
 Korrektur 341
 Korrespondent 225
 Korrespondenz 193, 225
 korrespondierendes Mit-
     glied 194
 kosmopolitisch 225
 kostbar 504
 kosten 276
 kostspielig 231
 kotieren 225
 Krach 251
 Kraftpfluggenossenschaft
     158
 Krangeld 225
 Krankenkassengenossen-
     schaft 129
 Kredit 227, 229
 Kreditanstalt 226
 Kredit (auf — verkaufen)
     120
 Kreditbrief 30, 227
 Kredit eröffnen 30
 Kreditfähigkeit 144, 226
 Kredit gegen Bürgschaft
     228
 Kreditgenossenschaft 249
 kreditieren 144, 228
 Kreditiv 228
 Kreditor 229
 Kreditpapiere 228
 Kredit (persönlicher) 154
 Kreditverein 228
 Kreditwesen 225
 Kriegshafen 441
 Kriegssteuer 441
 Krise 229
 Krisis 229
 Kristall 422
 kristallen 423
 Kritik 229
 Kulanz 230
 kultivieren 495
 kulturfähig 495
 Kulturländerei 231
 kumulative Prozente 230
 Kumulation 230
 Kunsthandel 232
 Kupferstich 486
 Kuponsteuer 232
 Kurantmünze 232
 Kuratel 140
 Kuratorium 140
 Kürschner 301
 Kurs 235
 Kurs, ausländischer 501
 Kursblatt 233
 kursieren 233

Kurs, inländischer 428
 Kursivschrift 379
 Kurs, laufender 379
 Kurszettel 233
 Kurstage 236
 Küstenschiffahrt 390
 Kuvert 237

L

Laden 184
 Ladenspreis 300
 Ladung 244, 251
 Ladungsmanifest 245, 278
 Lager 245
 Lagerbestand 251
 Lagerfrist 241
 Lagergeld 246
 Lagerhaus 245
 Lagerhausgenossenschaft 29
 Lagerhüter 251
 Lagermiete 246, 247
 lagern 251
 Lagerschein 246
 Lager (sich auf dem —
 befinden) 251
 Lagerskonto 246
 Lagerverwalter 272
 Lagervorstand 272
 landen 269, 271
 Landesprodukte 314
 Landflucht 272
 Landstadt 273
 Landungsbrücken 484
 Landungsplatz 269
 Landvorsprung 167
 landwirtschaftlicher Kon-
 sumverein 379
 Landzunge, kleine 302
 Länge 354
 Längenmasse 354
 Langwaren 267
 Last 252, 444
 Lastengelder 414
 Lastigkeit 273
 laufende Rechnung 157
 laufender Kurs 379
 laufender Preis 379, 470
 laufender Wechsel 239
 laufende Schuld 157
 läutern 422
 Läuterung 422
 lavieren 253
 Leben 108
 Lebenskosten 108
 Lebensunterhalt 108
 Lebensversicherungsgenos-
 senschaft 108
 lebhaft 108
 Leckage 255, 352
 Leergut 120, 329
 legal 253
 legieren 254
 Legferung 438
 legitim 254
 Legitimation 255, 419
 legitimieren 255
 Lehrling 507, 508, 514
 Lehrvertrag 507
 Leichterschiff 357
 leicht verkäuflich 186
 Leihanstalten 331
 leihen 247
 Leihhäuser 331
 leihweise 248
 leisten 159
 Leistung 418
 Leistungsgenossenschaft 159
 Leitungskonto 159
 levieren 257
 lichten 137
 Lichter 358
 Lichterfracht 358
 Lichterlohn 358
 Lichterschrift 357
 Lieferant 134, 486
 Lieferung 131

Lieferung (auf —) 132
 Lieferungsgenossenschaft
   134
 Lieferungsgeschäfte 132,
   133
 Lieferungsvertrag 133
 Lieferzeit 131
 Liegenschaftskonto 192, 271
 Liegefrage 253
 Liegezeit 253
 liieren 423
 Limit 259
 Limite 259
 limitieren 260
 Limitum 259
 liquid 259
 Liquidation 259, 268
 Liquidator 258
 liquide Investierung 259
 liquidieren 259, 268
 Liquidität 259
 Liste 262
 Liter 258
 Lizenz 261
 lizitieren 313
 Lloyd 261
 Lockout 262
 Lockware 262
 loggen 262
 Lohnbuch 329
 Löhne, gleitende 261
 Lokal 262
 lokal 262
 Lokation 262
 Lokoware 262
 Lombarddarlehen 341
 Lombardkredit 262
 Lombardschein 331
 löschen 236, 264
 Lose 45
 Lösegeld 265
 Lotse 264
 lotsen 264

lukrativ 265
 Lustbarkeitssteuer 266
 Luvseite 471
 Luxusartikel 265

M

machen (gangbar) 290
 Magazin 245, 272
 Magazinbuch 272
 Magazingenossenschaft 246
 Magazinier 272
 Mahnschreiben 278
 Majorität 110, 275
 Majuskel 295
 Makel 271
 Makler 269, 271
 Mandant 277
 Mandat 277, 496
 Mandatar 277
 Mandator 277
 Mangel 271
 mangeln 278
 Manifest 277
 Manifestationseid 278
 Manipulation 278
 manipulieren 278
 mankieren 278
 Manko 278, 483
 Mannschaft 103, 281, 283
 Manual 278
 Manufakt 279
 Manufaktur 279
 Manufakturwaren 279
 Manufakturpflanze 279
 Manuskript 279
 Marine 280
 Mark 280
 Marke 296, 510
 Markt 470
 Marktbericht 471
 marktgängig 470
 Markthalle 131
 marktilos 471

- Marktpreis 470
 marktschreierisch 189
 Marktwert 471
 massgeblich 295
 Masstab 295
 Masswesen 295
 Masssystem 295
 Mautamt 280
 Maximum 275
 Mediowechsel 281
 Meerenge 500
 Meerenge (zwischen zwei Inseln) 418
 Meeresabgrund 287
 Meeresströmung 284
 Mehrheit 110
 mehrmals 290
 Meinungsäußerung 252
 Meistbegünstigung 110
 Melange 283
 Meliorationsgenossenschaft 272
 Memorandum 284
 Memorial 284
 Mengenverhältnis 141
 merkantil 287
- Merkbuch 296
 Merkzeichen 474
 messbar 295
 messbar (mit gleichem Masse) 513
 Messe 86
 Messen 288
 Messer 295
 Messgüter 288
 Messkunde 288
 Messusancen 288
 Messwoche, eigentliche 471
 Metallwährung 288
 Meter 282
 Metermasssystem 283
 metrisches System 283
 Metropole 289
 Miete 520
 Milchlieferungsgenossenschaft 352
 Milchverwertungsgenossenschaft 353
 millionst 289
 Millionteilchen 289
 minimal 290
 Minimum 289

Minuskel 302
 Mischung 420
 missachten 131
 missbilligen 251
 misslingen 507
 mit aller Kraft versuchen
 376
 mit Ausnahme 266
 mit Beschlag belegen 186
 Mitbesitz 162
 mit beschränkter Haftung
 260
 mitbewerben 206
 Mitbewerber 397
 Miteigentum 162
 mit einer Aufschrift versehen
 296
 mit gleichem Masse messbar
 513
 Mitgliederausschuss 113
 Mitgliederguthaben 324
 Mitgliedgenossenschaft 257
 Mitglied (korrespondierendes)
 194
 Mitgliedschaft 258
 mithelfen 162
 Mitreeder 162
 mittelbar 147
 Mittelkurs 187
 mit Vorbehalt eines möglichen
 Rechnungsfehlers 418
 mit Vorbehalt von Irrtum
 und Auslassung 418
 Mobilar 291
 Mobiliarkredit 292
 Mobiliarversicherung 292
 Mobilien 291
 Mobilienkonto 291
 Mode 293
 Modell 292
 modern 292
 Modewaren 292

modifizieren 292
 Molenhafen 294
 Molkereigenossenschaft 353
 monieren 292
 Monitorium 293
 Monopol 293
 Montage 390
 Moorkulturgenossenschaft
 432
 Moratorium 293
 Mortifikationsschein 294
 motivieren 378
 Motor 293
 Motorbootgenossenschaft
 293
 Mühlengenossenschaft 493
 Möllereigenossenschaft 155
 Müllergenossenschaft 297
 Multiplikation 225
 münden 440
 Mündung 158
 munizipalisieren 196
 Münze 298, 388
 Münzeinheit 389
 münzen 298
 Münzfuss 297
 Münzgewicht 297
 Münzpari 297
 Münzstätte 388
 Münzumschiff 514
 Münzwesen 297
 müssig 255
 Müssiggang 255
 müssig sein 255
 Muster 88, 294, 310
 musterhaft 310
 Musterlager 310
 Mustermesse 310
 Musterrolle 294
 Mustersammlung 310
 Musterschutz 294, 310
 mutmasslicher Gewinn 145
 Muttergenossenschaft 109

N

nachahmen 97,159
 Nachahmung 146,159
 nach Belieben 440
 Nachbild 426
 Nachforschung 327,393
 Nachfrage 309
 Nachgebot 160
 Nachlass 160
 Nachlassbestand 381
 nachlässig arbeiten 268
 Nachnahme 266,348
 Nachschusspflicht 160
 nach Sicht 58
 nach Vorausschickung des
 Vorauszuschickenden 361
 Nadelgeld 354
 Nahrungswesen 457
 Nahverkehr 270
 Namenpapiere 304
 Naturalisation 195
 Naturallieferung 263
 Nebenbücher 238
 Nebenbuhler 397
 nebenordnen 407
 nebensächlich 429
 Negoziant 302
 Negotiation 302,375
 negoziieren 303
 nehmen (in Pfand) 340
 nehmen (Wucherpreise)
 499
 Nehmer 51
 Nennwert 304,305
 netto 303
 Nettobetrag 304
 Nettobridget 303
 netto-comptant 303
 Nettoeinnahme 375
 Nettoerlös 375
 Nettoertrag 303,374
 Nettogewicht 374
 Nettogewinn 374

Nettopreis 303
 Nettoprodukt 375
 Nettoprovision 304
 Nettovoranschlag 303
 Nettovermögen 304
 neue Rechnung 480
 Neuheit 480
 Neuigkeit 480
 neulich 514
 nicht beizutreiben 309
 Niederlassung 114
 Niessbrauch 174,483
 nominal 305
 Nominalpreis 304
 Nominalwert 304,305
 nominell 305
 Norm 306
 normal 306
 Normalgewicht 297
 Normaltarif 306
 normieren 306
 Notadresse 142
 Notanker 142
 Notar 306
 Note 305
 Noten (ungedekte) 163
 Note, spezifizierte 262
 Notgewerbe 142
 Nothafen 142
 notieren 296,306
 Notifikation 306
 notifizieren 306
 nötigenfalls 450
 Notiz 307
 notorisch 307
 Novität 307
 Nuance 312
 numerieren 307
 Nutzenskala 173,469
 Nutzniessung 174,483
 Nutzungsgenossenschaft
 174
 Nutzungstheorie 174

O

oben 439
 objektiv 311
 Obligation 311
 Obligationenkurs 311
 obligatorisch 311
 Obligo 312
 Obstverwertungsgenossen -
   schaft 302, 376
 offen 483
 Offenbarungseid 145
 offene Handelsgesellschaft
   55, 198
 offene Rechnung 250
 offene Stelle 483
 öffentliche Wage 161
 offerieren 312
 Offerte 312, 328, 329
 ohne Bericht 399
 ohne Umweg 91
 ohne Verbindlichkeit 312
 Okkasion 312, 313
 Ökologie 275
 Ökonomie 513
 Ökonomie, politische 357
 ökonomisch 514
 ökonomisches Prinzip 274
 Ökonomist 469
 Okzident 313
 Ölschiefer 507
 Operation 316
 Order 317
 Orderpapiere 317
 ordinär 317
 Ordre 317
 Ordrepapiere 317
 Organ 317
 Organisation 317
 Organisator 317
 organisieren 318, 390
 organisieren (sich) 318
 Orient 318
 orientieren 427

orientieren (sich) 318
 Original 318
 Originalaktie 318
 Originalwechsel 318
 Orkan 389
 Ort 196
 örtlich 262
 Ortsgenossenschaft 196,
   328
 Ort und Stelle (an) 149

P

paarweise 326
 Pachtgenossenschaft 401
 Packen 329
 Pagina 325
 paginieren 328
 Pakt 329
 Pallerstock 348
 Panik 326
 Papier 327
 Papiergeld 327
 Papier (gutes) 135
 Papiermaché 341
 Papier, solides 431
 Papierwährung 327
 parallel 410
 Parere 342
 Parfümerie 342
 Parirechnung 343
 Parität 343
 Partialakzept 344
 Partie 343
 partienweise 321
 partikulare Havarie 343
 Partizipationskonto 344
 Partizipationsgeschäfte 344
 Partner 344
 parzellieren 344
 Passagier 345
 passen 219
 passiv 345
 Passiva 346

- Passivhandel 345
 Passivoperation 348
 Patent 346
 Patron 346
 Pauschalsumme 346
 Pegel 348
 pegeln 348
 pekuniär 350
 Pelzwerk 301
 perfekt 351
 perforieren 268
 Pergament 381
 periodisch 160, 351
 Perquisitionsprotest 351
 Personal 154
 Personalkredit 352
 persönlicher Kredit 154
 Person (juristische) 158
 Pfandbriefe 341
 Pfandgeber 341
 Pfandgläubiger 332
 Pfandhäuser 331
 Pfand (in — nehmen) 340
 Pfandrecht 332
 Pfandschuldner 331
 pfechten 447
 Pferdezuchtgenossenschaft
     472
 Pfund 301, 357, 360
 Pfundsterling 301
 pfundweise 301
 Pfuscher 240
 Phraseologie 126
 Pilot 354
 Pilotage 354
 placieren 328, 356
 Plakat 355
 Plan 368
 Plantagenbetrieb 154
 Planwirtschaft 355
 Platzpreis 196
 Plombage 356
 plombieren 356
 Police 357
 Polierwachs 142
 politische Ökonomie 357
 Polyglott 357
 Portion 318
 Porto 358
 Portofreiheit 358
 Post 359
 Posten 193, 194
 poste restante 309
 postlagernd 309
 Postskriptum 360
 Postwesen 359
 potenzieren 52
 prägen 298
 Prägeschatz 297
 Präjudiz 363
 präjudizierter Wechsel 363
 Prämie 362
 Prämienanleihe 362
 Prämienengeschäfte 362
 Prämienreserve 362
 pränumerando 363
 Präsentant 363
 Präsentation 363
 präsentieren 363
 Präsenz 313, 364
 Prästation 418
 prästendieren 382
 Prätension 382
 prävalieren 110, 364
 Präzedenzfall 100
 Präziswechsel 380
 Preis 137, 276
 Preisbildung 137
 Preise angeben 139
 Preise, stabile 435
 Preiskurant 138, 362
 Preis, laufender 379, 470
 Preissatz 137
 Preis, üblicher 430
 preiswürdig 139
 Prestige 364

Primage 365
 Prinzipal 114, 365
 Prinzip, ökonomisches 274
 Priorität 366
 Prioritäten 365
 Prioritätsaktien 365
 Prioritätsobligationen 366
 Prioritätsrecht 366
 Prioritätsschulden 366
 Prise 344
 Prisengericht 365
 Privateigentum 112
 Privatlager 112
 Privatmonopol 112
 Privilegium 366
 Probe 177
 Probedilanz 369
 Produkt 367
 Produktenbörse 367
 Produktenhandel 367
 Produktenmakler 367
 Produktgenossenschaft 460
 Produktion 367
 Produktionsgenossenschaft
 460, 461
 Produktionskalkulation 460,
 484
 produktiv 460
 Produktivgenossenschaft
 367, 477
 Produzent 367
 Produzentengenossenschaft
 460
 produzieren 367
 Projekt 101, 368
 projektieren 101
 Proklamation 520
 Prokura 338
 Prokura entziehen 167
 Prokurist 368
 Prolongation 369
 Promesse 263, 264, 369
 Promessenschein 264

Promille 369
 prompt 369, 476
 promulgieren 520
 Proprepreis 314
 Prospekt 370
 prosperieren 370
 Protektionismus 370
 Protest 370
 protestieren 371
 Protestkosten 371
 Protestspesen 371
 Protesttage 371
 Protokoll 371
 protokollieren 371
 provenieren 381
 Proviant 222
 Provision 373
 Provisionen 373
 Provisionskonto 373
 Provokation 142
 Prozent 372
 Prozente, kumulative 230
 Prozentfuss 372
 Prozentsatz 372
 Prozenttara 372
 Pseudogesellschaft 97
 publizieren 520
 Pud 376
 Punktation 375
 punktieren 376
 punktilich 475

Q

Quai 163
 Qualifikation 237, 289
 qualifizieren 289
 qualifizieren (sich) 237
 Qualität 237
 quantifizieren 141
 Quantität 237
 Quantum 196, 237
 Quarantänehafen 169
 Quintal 237

quittieren 237
 Quittung 25, 237, 474
 Quorum 238, 450
 Quote 238
 Quotient 154
 quotisieren 320

R

Rabatt 387
 rabattieren 387
 raffinieren 387
 Rahmgenossenschaft 221
 Ränkeschmied 444
 ramponiert 390
 ranzig 295, 410
 Ranzigkeit 410
 ranzig werden 410
 Rapport 399
 Rarität 391
 Rat 309
 Rate 321
 ratenweise 321
 Ratifikation 391
 ratifizieren 392
 Ration 318
 rationalisieren 392
 rationell 392
 Rayon 155
 Realgenossenschaft 392
 realisieren 392
 Realitäten 392
 Realkredit 392
 Reallohn 392
 Realwert 392
 Reassekuranz 98
 Recherche 326
 Rechnen 48
 Rechnung 48
 Rechnung, laufende 157
 Rechnung, neue 480
 Rechnung, offene 250
 Rechnungsmünze 47, 122
 Rechnungswesen 48, 204

Rechte delegieren 427
 rechtlich 253
 Rechtsanwalt 27
 rechtskundiger Berater 209
 redatieren 393
 redigieren 230
 Rediskont 393
 rediskontieren 393
 redressieren 393
 Reduktion 393
 reduzieren 394
 Reede 397
 Reeder 394
 Reederei 397
 Reederflagge 397
 reell 394
 Reellität 394
 reexportieren 394
 Refaktie 395
 Referat 395
 Referent 395
 Referenz 395
 reflektieren 185
 reflektieren (sich) 395
 Regal 395
 Regel 157, 394
 Regisier 296
 Registerhafen 395
 Registrator 396
 Registratur 396
 registrieren 396
 Regredient 396
 Regress 396
 Regressat 396
 regressieren 396
 Regresspflichtige 396
 regulieren 223, 397
 reichen (knapp) 478
 reiner Saldo 375
 Reinertrag 375
 reine Tara 374
 Reise 280
 Reisekonto 397

Reisepass 345
 Reklamation 398
 Reklame 398
 Reklame machen 398
 reklamieren 398
 Rekommandation 398
 rekommandieren 398,474
 rekommandiert 474
 Rektaindossament 399
 Rektawechsel 399
 rektifizieren 399
 Rekurs 399
 Relation 423
 relativ 399
 Relativnutzen 438
 Reling 394,407
 Rembours 400
 Remedium 400
 Remisse 400
 Remittent 400
 remittieren 400
 remunerieren 400
 Renommee 401
 rentabel 176
 Rentabilität 176,401
 Rentamt 388
 Rente 174
 Rentei 388
 Rentenversicherung 175
 Rentier 391
 rentieren 176
 reorganisieren 401
 repartieren 325,401
 Repartition 401
 Repartitionsrechnung 401
 Replik 402
 replizieren 402
 Repräsentant 402
 Repräsentation 402
 repräsentieren 113,402
 reproduzieren 447
 Reserve 402,476
 Reservefonds 486

Reservekapital 402,486
 reservieren 402,486
 Reskonto 402
 Rest 160,403
 Rest (als) 352
 Resultat 403
 Retentionsrecht 403
 retournieren 404
 Retourrechnung 448
 Retourwechsel 408
 Rettungsboot 382
 Reversum 404
 Revision 404
 Revisionskommission 404
 Revisionsverband 404
 Rezepisse 403
 Richtschnur 157
 Ries 407
 Riesengrösse 389
 riesig 410
 Rimesse 407
 Rinderzuchtgenossenschaft
 473
 riskant 408
 Risiko 288,407,408
 riskieren 288,408
 Riskontro 402
 Ristorno 408
 Ritratte 408
 Rivale 408
 roher Saldo 460
 Rohertrag 460
 Rohsaldo 460
 Rohstoffgenossenschaft 460
 Rollen 409
 rote Zinszahlen 375
 roulieren 409
 Routine 409
 Rubel 409
 Rubrik 250,409
 rubrizieren 250
 Rückanspruch 396,448
 Rückgriff 396,448

Rückkauf 266
 Rückkehr 299
 Rückrechnung 448
 rücksichtslos 408
 Rückstand 37,411
 Rückstände 403
 Rückvergütung 351,448,458
 Rückversicherung 98
 Rückwechsel 408
 Rückzoll 458
 Ruf 401
 ruinieren 251
 Rundschreiben 407,467
 Rundschrift 409
 Rupie 409

S

Saatgut 242
 Saatgutveredelungsgenossenschaft 420,432
 Saatzuchtgenossenschaft 420
 Sabotage 411
 Sachleistung 49
 Sachverständige 49
 Saison 140,425
 Salär 415
 salarieren 417
 saldieren 417
 Saldo 160,418
 Saldo, reiner 375
 Saldo, roher 460
 Sammelkonto 196
 Satz 252
 Schacht 441
 Schaden 163
 schaden 163
 Schafferei 166
 Schafzuchtgenossenschaft 472
 Schalter 266
 schaffieren 312
 Schaffierung 312

Schatz 23
 schätzen 137,449
 Schätzung 137,138,139
 Scheck 469
 Scheckbuch 468
 Scheffel 419
 Scheidemünze 483
 Schema 429
 schicklich 76,427
 Schicklichkeit 219
 Schiedsgericht 482
 Schiedsvertrag 197,204
 Schiedsrichter 482
 Schienenstrang 410
 schiffbar 250
 Schiffbarkeit 250
 schiffen 249
 Schiffergenossenschaft 250
 Schiffskurs 249
 Schiffslast 249, 252
 Schiffsmakler 249
 Schiffspfund 249
 Schiffsraum 409
 Schiffsregister 249
 Schiffsrippe 408
 Schiffssteven 250
 Schiffstonne 250
 Schiffswante 134
 Schiffswesen 249
 Schiffswinde 496
 Schikane 444
 schikanieren 444
 Schlachtereigenossenschaft 450
 Schlagschatz 298
 Schlagwelle 140
 Schleichhandel 417
 Schlepptau 354,376
 Schleuse 270
 Schlussnota 453
 Schlusszettel 256,453
 Schmelzhütte 485
 Schmu 352

- Schmuggelhandel 417
 Schmuggler 415
 Schnellbetrieb 189
 Schnittwaren 267
 Schock 419
 schonen 441
 Schoner 237
 Schrägschrift 270
 schreiben (zur Last) 498
 Schuhflicker 191
 schuld (eine — abtragen)
     236
 schulden 499
 Schuldenwesen 498
 Schuldschein 498
 Schuld, schwebende, lau-
     fende 157
 Schuldverschreibung 498
 Schute 358
 Schutzgemeinschaft 163
 Schutzmarke 510
 Schutzzölle 164
 schwarze Börse 294
 schwebende Schuld 157
 Schweinezuchtgenossen-
     schaft 472
 schwimmend 477
 Schwindelei 352
 Schwojen 382
 Seeassekuranz 284
 Seefahrt 267
 Seemeile 441
 Seeprotest 285
 Seeschiffahrt 287
 Seeschiffsverkehr 285
 seetriftiges Gut 284
 Seeverversicherung 285
 Seewesen 285
 seine Entlassung einreichen
     113
 seinen Bedarf einkaufen
     486
 seine Zahlungen einstellen
     119
 Sekundawechsel 421
 Selbstbeteiligung 154
 Sendschreiben 270
 Sensalie 423
 Sensarie 423
 Separation 424
 separieren 424
 Sequester 421
 sequestrieren 186,422
 Serie 418,420
 Seronen 424
 sesshaft 328
 sesshaft machen 328
 setzen (ausser Besitz) 307
 setzen (in Betrieb) 239
 Setzer 245
 sich auf dem Lager be-
     finden 251
 sich auszeichnen 113
 sich datieren 380
 sich drängen 409
 sich eines Rechtes beheben
     263
 sich emanzipieren 109
 sich ergeben 160
 Sicherheit 471
 sich etwas zurücklegen 476
 sich insolvent erklären 119
 sich konstituieren 390
 sich organisieren 318
 sich orientieren 318
 sich qualifizieren 237
 sich reflektieren 395
 Sicht 58
 Sichtwechsel 495
 sich überzeugen 487
 sich umsetzen 239
 sich verbinden 258
 sich vergewissern 190
 sich verpflichten 196
 sich verschieben 270

- sich vorbereiten 185
 sich widersetzen 487
 Siedlungsgenossenschaft 53
 Siegel 355
 siegeln 355
 signalisieren 296
 Signatur 425
 signieren 425
 signifizieren 296
 Skadenz 429
 Skala 52
 Skala, gleitende 261
 skontieren 429
 Skonto 429
 Skontration 429
 Skontro 430
 Skontrotag 430
 Skriptur 430
 skripturieren 430
 sogenannt 513
 Solawechsel 257
 solid 431
 Solidarhypothek 424
 solidarisch 425, 431
 solides Geschäft 431
 solides Papier 431
 solides Unternehmen 431
 Solidität 431
 solvent 432
 Solvenz 432
 Soprafara 432
 Sorte 432
 Sorte, erste 364
 Sortenzettel 67
 Sortiment 52, 184
 Sortimentgeschäft 432
 Sozius 162, 431
 Spannung 354
 Sparbüchse 222
 sparen 441
 Spargenossenschaft 140
 Sparkasse 441
 sparsam 139
 Spar- und Darlehnskasse 139
 Spar- und Vorschusskasse 515
 Sparwesen 441
 spedieren 433
 Spediteur 433
 Spedition 433
 Speditionskonto 433
 Spekulant 434
 Spekulation 434
 spekulativ 434
 spekulieren 434
 spekulieren (à la hausse) 434
 Sperre 438
 sperriges Gut 272
 Spesen 231
 Spezialbevollmächtigte 113
 Spezialität 434
 Spezialquittung 118
 Spezialvollmacht 113
 Spezifikation 435
 spezifisches Gewicht 112
 spezifizieren 113, 435
 spezifizierte Note 262
 Spinnerei 188
 Sportel 435
 Staatseffekten 406
 Staatsmonopol 406
 Staatsobligationen 406
 Staatspapiere 406
 Staatspapierkonto 102
 Staatspapier- und Aktienrechnung 406
 Staatsverkehrsanstalten 406
 stabil 421, 435
 stabile Preise 435
 stabilisieren 382
 Staffelmethode 52
 Staffelung 52
 Stagnation 435
 Stammaktien 478

Standard 435
 Standardgewicht 435
 Standardware 436
 Standarte 436
 Stapel 170
 stapeln 170, 355, 404
 Stapelware 251
 Statistik 436
 Statut 377
 stauen 189, 404
 Steinbruch 194
 Steinhauer 194
 Steinmetz 194
 Stellagesgeschäft 436
 Stelle, offene 483
 Stellenvermittlung 196
 stellenweise 328
 Stellvertreter 49
 Stempel 455
 Stempelgebühren 455
 Stempelmarke 456
 Stempelpapier 456
 Stempelpflichtigkeit 279
 Stempelsteuer 455
 Stenographie 189
 Sterbegeld 440
 Sterbekasse 440
 Sterlingvaluta 436
 Steuerabwehr 276
 Steuerbelastung 276
 Steuerbord 478
 Steuer, direkte 324
 steuerfrei 339
 Steuer (indirekte) 184
 Steuern 276, 338
 Steuern, direkte 325
 Steuerpflichtige 275
 Steuerrückvergütung 276
 Steuerwesen 276
 Steuerzahler 275
 Stichtag 296
 Stichwort 474
 Stil 29

Stille 483
 stiller Gesellschafter 202
 Stipulation 436
 stipulieren 436
 stornieren 436
 Storno 437
 stranden 390, 391
 Strandgut 391
 Strandung 391
 Strassengewerbe 475
 Streik 437
 Strudel 186
 Stückelung 478
 Stückgüter 262, 420
 stückweise 478
 Stückzahlung 321
 Stundung 353
 Subhastation 437
 subhastieren 437
 Submission 437
 Subskription 438
 substituieren 438
 Sühneamt 256
 Sukzession 381
 sukzessiv 438
 Summe 438
 summieren 439
 superfein 439
 Superrevision 439
 Suronen 424
 Surrogat 440
 suspendieren 440
 Symptom 312
 Syndikat 442
 Syndikus 442
 System 442
 systematisieren 160
 System, metrisches 283

T

Tabelle 447
 Tagebuch 379, 380
 Tagelohn 380

- Tageskurs 379
 Tagespreis 379, 470
 Tag und Nacht 514
 Tagwechsel 380
 Talon 449
 Tantième 450
 Tara 329, 447
 Tara, reine 374
 Tara, usancemässige 452
 Tara, usuelle 479
 Tara, wirkliche 471
 tarieren 451
 Tarif 452
 Tatsache 472
 Tauschhandel 483
 Taxation 138, 449
 Taxationsrevision 137
 Taxator 449
 Taxe 449
 taxieren 449
 Teilakzept 318
 teibar 154
 Teilbarkeit 154
 Teilhaber 431
 Teilkapital 319
 Teilleistung 318
 teils 319
 Teilungsrechnung 156
 Teilwechsel 44
 teilweise 321
 teilweise Havarie 343
 Teilzahlung 319
 Telegramm 455
 Telegraph 455
 telegraphieren 455
 Telephon 454
 Telephonbaugenossenschaft
   454
 Telephongenossenschaft
   454
 Tendenz 456
 Tender 456
 Termin 456
 Terminologie 457
 terminologisch 457
 Terminrechnung 456
 Tertiawechsel 457
 Textabsatz 266
 Textilindustrie 454
 tilgen 236
 Tilgungsfonds 236
 Tilgungsschein 236
 Tirage 263
 Titelblatt 113
 Tochtergenossenschaft 478
 Toleranz 400
 Ton 459
 Tonnage 459
 Tonne 459
 Tonnengehalt 273
 Tonnengelder 414, 459
 Torsionswage 461
 totes Kapital 108
 totes Konto 108
 trafizieren 461
 Tragfähigkeit 166, 273
 Tragkraft 166
 Trajekt 461
 Trajektschiff 461
 Tramway 461
 Transaktion 462
 transferieren 462
 transigieren 462
 Transit 462
 Transitgüter 462
 Transithandel 462
 Transitzoll 462
 Transmission 463
 Transport 463
 transportieren 463
 Transportkosten 464
 Transportspesen 464
 Transportversicherung 464
 Trassant 464
 Trassat 464
 trassieren 464

trassierter Wechsel 241
 Tratte 464
 Trattenbuch 465
 Trattenkonto 241, 464
 Treuhänder 479
 Triage 465
 Trillion 465
 triplieren 198
 trockener Wechsel 257
 Trockenhafen 328
 Trocknungsgenossenschaft
 230
 Trödler 300
 troquieren 465
 Troypgewicht 465
 Troypfund 465
 Trug 352
 Trust 465
 Tschetwert 469
 tüchtig 487

U

übereilen 111
 Übereinkunft 219, 430
 Überfremdung 519
 überführt 242
 überfüllt 242
 überholen 111
 überkomplett 519
 Überproduktion 519
 überreden 357
 überschreiben 296
 Überschuss 257, 519
 Übertrag 426, 519
 übertragbar 426
 übertragen 427
 Übertragung 426
 Überwertung 519
 überwiegend 110
 überzeugen (sich) 487
 Überzeugung 191
 üblicher Preis 430
 Ultimoregulierung 479

Ultimowechsel 479
 Umfang 496
 umfangreich 496
 umgekehrt 493
 Umhüllung 109, 520
 umlaufen 233
 Umlauf (im—sein) 233
 Umlaufgeschwindigkeit 230
 Umlaufschreiben 467
 umrechnen 394
 Umrechnung 393
 Umsatz 240, 268
 Umsatzsteuer 239
 umschreiben 407
 umsetzen 240
 umsetzen (sich) 239
 Umwandlungsgeschäft 295
 Umweg (ohne) 91
 unbearbeitet 477
 unberechenbar 48
 unbeschränkte Vollmacht
 356
 unbesetzt 483
 unbeständige Valuta 295
 Unbeständigkeit der Preise
 123
 unbewegliches Gut 192
 unechte Genossenschaft 98,
 502
 uneinbringlich 309
 Unentgeltlichkeit 276

NÜÜD ON SOODSAM AEG
MALESTUS-
SAMMASTE
 TELLIMISEKS
A. ED. JÜRGENS'
 JUURES
 TALLINN·KAUPMEHE T·7

- ungangbar 290
 ungedeckte Noten 163
 ungerade Zahl 326
 ungewöhnlich 107
 Unität 479
 unlauterer Wettbewerb 238
 unmittelbar 91
 unpaarig 326
 unpersönliche Konten 97
 unproduktiv 97
 unreine Genossenschaft 502
 unrichtiger Wechsel 97
 unteilbar 154
 unter 437
 Unterbilanz 36
 unterbringen 290, 356
 unter der Hand 37
 Unterhändler 482
 Unternehmen 115
 unternehmen 115
 unternehmend 116, 434, 520
 Unternehmen, solides 431
 Unternehmer 111, 115
 Unternehmung 111, 116
 unterreden 375
 unterscheiden 113
 Unterverbrauch 37
 unveränderliche Valuta 294,
 295
 verbindlich 197
 unvergleichlich 499
 unverhofft 419
 unverjährbar 27
 unverzinslich 176
 Unwiderruflichkeit 382
 unwirtschaftlich 97
 urbanisieren 260
 Urheberrechte 55
 Urkunde 520
 Ursprungszertifikat 381
 Usance 520
 usancemässige Tara 452

Veetke oma suvepuhkus

Pärnus

**Eesti kauneimas
suvituskohas!**

Päikesepaisteline, elurõõmus supelrand.

Moodne ravila. Muda-, raba-, söehappe- ja teised tervisvannid.

Odavad paušaal- ja üksikhinnad.

Mitmekesised lõbustused. Sümfooniakontserdid.

Lähemalt aadressil:

Pärnu, supelinspektorile.

Usolara 480
 usuelle Tara 479
 usukapieren 145
 Utensilien 479
 Utensilienkonto 480

V

vakant 483
 Vakanz 483
 Valor 484
 valuieren 485
 Valuta 485
 Valuta, beständige, unver-
 änderliche 294, 295
 Valuta, unbeständige, ver-
 änderliche 295
 valutieren 485
 Valvation 485
 Valvationstabelle 485
 variieren 486
 verallgemeinern 518
 veränderliche Valuta 295
 Verankern 40
 veranlassen 157
 Verarbeitungsgenossen-
 schaft 520
 Verarmung 186
 veräussern 356
 verbinden 258
 verbinden (sich) 258
 Verbindlichkeit 24
 Verbindlichkeit (ohne) 312
 verbodnen 331
 Verbrauch 210, 451
 Verbrauchsabgaben 451
 verbreiten 257
 verdächtigen 97, 315
 Verderb 251
 verderben 407
 verdichten 328
 veredeln 502
 Verein 423, 513
 vereinerleien 418

vereinheitlichen 517
 vereinigen 258
 vereiteln 308
 vererben (jemandem) 382
 Verfall 426
 verfallen 426, 474, 475
 Verfalltag 474
 verfälschen 97
 verfassen 221
 verfehlen 408
 verflossenen Jahres 40
 verfolgen 421
 verfügbar 242
 verfügen 419
 vergeben (auf dem Sub-
 missionswege) 438
 vergewissern (sich) 190
 Vergleich 32, 430
 vergüten 66, 144,
 Vergütung 66, 144, 494
 verhältnismässig 370
 verheimlichen 415
 verheuern 263
 verhundertfachen 415
 verifizieren 493
 Verjährung 27
 Verjährungsfrist 27
 verkaufen (auf Kredit) 120
 verkaufen (aus freier Hand)
 481
 verkaufen (freiwillig) 481
 verkaufen (Waren) 290
 Verkäufergenossenschaft
 300
 verkäuflich (leicht) 186
 Verkaufsauftrag 300
 Verkaufsbuch 299
 Verkaufsfakturenbuch 299
 Verkaufsgenossenschaft 300
 Verkaufskalkulation 299
 411
 verkauft werden 299
 Verkehr 258

verkehren 257	Vermögensversicherungsge- nossenschaft 485
Verkehr (in — bringen) 240	vermuten 314
Verkehrsgeographie 257	vernachlässigen 270
Verklarung 286	Vernehmung 244
verkürzen 82	Verpackung 109, 329
Verlader 252	verpfänden 331
Verlag 100	verpfänden (ein Schiff) 331
Verleger 193	Verpflegung 457
verleihen 248	verpflichten (kontraktlich) 255
Verleiher 248	verpflichten (sich) 196
Verlosen 263	Verpflichtung, kontrakt- liche 256
verlosen 45	verproviantieren 293
Verlust 163, 352	verpfuschen 392
Vermächtnis 40	verschaffen 134, 431
Verminderung 393	verschalen 160
vermissen 376	verschieben (sich) 270
vermitteln 152	Verschiebung 304
Vermittler 482	verschieden sein 90, 112
Vermittlung 412, 482	

Praegusel närvilisel ja kiiretempolisel ajastul

tervismuda- ja merikuurort

HAAPSALU

pakub meie äri- ja tööstusringkondadele kõige paremaid suvepuhkuse ja närvide rahustamise võimalusi.

Haapsalus on:

pehme merekliima
soe merevesi (kesk. 23,3⁰ C)
rahulik ja odav elu
kiire ühendus pealinnaga.

Kuurordivalitsus.

- verschliessen 265
 Verschluss 265
 verschulden 499
 Verschuldung 498
 verschwenden 469
 Verschwender 354
 verschwenderisch 354
 versehen (mit einer Aufschrift) 296
 Versender 270
 Versendungskalkulation 299, 411
 versichern 50, 189, 191
 Versicherung 190
 Versicherungsgenossenschaft 190
 Versicherungsschein 190
 versiegeln 355
 Versiegelung 356
 versorgen 486
 Versprechen, feierliches 461
 verstaatlichen 406
 Versteigerung 313
 Verstellung 427
 versuchen (mit aller Kraft) 376
 verteilen 321
 Vertrag 217, 256
 vertragsmässig 430
 vertrauen 120
 vertreten 402
 Vertreter 402
 Vertreterversammlung 113, 496
 Vertretung 49, 402
 Vertriebsgenossenschaft 290
 vervielfältigen 329
 vervollkommen 475
 vervollständigen 475
 Verwalten 130
 verwaltungsrat 309, 484
 Verweis 305
 Verwertungsgenossenschaft 300, 506
 Verzeichnis 261
 verzichten 262
 verzinslich 176, 247
 Verzinsung 176
 Verzug 494
 Verzugszinsen 494
 Vidimation 493
 vidimieren 494
 Viehversicherungsgenossenschaft 263
 vielmehr 352
 vierteilen 303
 Viktualien 495
 vindizieren 495
 Visum 494
 Vizekonsul 49, 494
 Volksbank 389, 515
 vollbringen 162
 vollendet 351
 vollkommen 351
 Vollmacht 277, 496
 Vollmacht erteilen 30
 Vollmacht, unbeschränkte 356
 vollständig 204
 vollstrecken 104
 Vollstreckung 104
 vollzählig 204
 vollziehen 104
 Volontär 496
 voraus (im) 363
 Vorbehalt 349
 vorbehalten 402, 486
 vorbereiten (sich) 185
 Vorbild 429
 Vorgebirge 167
 vorhaben 185
 vorherrschend 110
 Vorladung 467
 Vorrichtung 390

Vorschiff 239
 Vorschlag 103
 vorschlagen 103
 Vorschuss 98
 Vorschussgeschäft 99
 Vorschusskasse 228
 Vorschussverein 228
 Vorstand 157
 Vorteil 101
 vorteilhaft 174, 265
 vorwärtskommen 100
 Vorwoche 101
 Vorzugsrecht 101, 366

W

wägbar 161
 wagen 186
 Wagenladungsgüter 482
 Wage (öffentliche) 161
 Waghaus 161
 Wahlkonsul 54
 Währung 504
 Waldrente 289
 Walkmühle 485
 Wandergewerbe 410
 Wanderhandel 410
 Wanderlager 410
 Ware (beschädigte) 197
 Ware, gangbare 290
 Warengenossenschaft 183
 Warenkonto 178
 Warenlager 178, 245
 Warenmakler 179
 Warenrückvergütung 184,
 323
 Warenschluss 179
 Warenkonto 183
 Waren verkaufen 290
 Warrant 246
 was den Handel betrifft
 287
 Wasserfahrzeug 37
 Wasserfläche (endlose) 250

Wasserleitungsgenossen-
 schaft 487, 488
 Wasserlinie 442
 Wasserzeichen 493
 Watt 487
 Wattenhafen 328
 Wattenmeer 327
 Wechsel 488
 Wechselagent 28
 Wechselbürgschaft 55, 490
 Wechselcourtage 490
 Wechsel, diskontable 316
 Wechselduplikate 491
 Wechsel, eigener, trocke-
 ner 257
 Wechsel (einen—begeben)
 347, 426
 Wechselfähigkeit 492
 Wechsel, falscher 499
 Wechself-ist 491
 Wechsel, gezogener, tras-
 sierter 241
 Wechselgläubiger 492
 Wechselinteressent 489
 Wechselklage 489
 Wechselkonto 489
 Wechselkopierbuch 489
 Wechselkredit 490
 Wechselkurs 490
 Wechsel, laufender 239
 Wechselmakler 490
 Wechselpari 490
 Wechsel, präjudizierter 363
 Wechselpreis 489
 Wechselprotest 490
 Wechselrecht 492
 Wechselschuld 492
 Wechselschuldner 492
 Wechselskonto 491
 Wechselstrenge 490
 Wechsel (un ichtiger) 97
 Wechselverjährung 488
 Wechselverkehr 490

- Wedro 487
 wegnehmen 247
 Weidegenossenschaft 23
 Weiterverkauf 447
 Weltbürger 269
 weltbürgerlich 225
 Weltpostverein 519
 Weltstadt 389
 werben 502
 Werbewesen 502
 Werftgenossenschaft 250
 Werkgenossenschaft 280,
 476
 Wert, innerer (einer Ware)
 289
 Wertlosigkeit 506
 Wertpapier 505
 Wertspesen 506
 Wettbewerb, unlauterer 238
 Wette 132
 Wette (eine—eingehen) 488
 Wetteifer 397
 wetteifern 206
 widerrufen (einen Auf-
 trag) 217
 widersetzen (sich) 487
 wie es ist 449
 wie oben 480
 wie umstehend 480
 Willkür 154
 willkürlich 281
 Windrose 238
 Winkelbörse 308
 Winkelsensal 308
 Winterhafen 450
 Winzergenossenschaft 494
 Wirrwarr 86, 420
 wirkliche Tara 471
 Wirtschaft 274
 Wirtschaftsgenossenschaft
 451
 Wirtschaftskrise 274
 Wirtschaftslehre 274
 wöchentlich 310.
 Wochenverdienst 310
 wochenweise 310
 Wohlstand 159
 Wohngenossenschaft 108
 Wohnungsfrage 108
 Wohnungsgenossenschaft
 225
 Wortwechsel 299
 Wrack 496
 Wucher 257, 499
 Wucherei 257
 Wucherer 500
 Wucherpreise nehmen 499
 Würde 170
 würdevoll 170
 würdig 170
 würdigen 170
 Würdigkeit 170
 Wurzel ziehen 158

Y

 Yard 506

Z

 zahlbar 475
 Zahlen 275
 zählende Güter 262
 zahllos 48
 Zählmaschine 48
 zahlreich 48
 Zahltag 276
 Zahlung 275
 Zahlungen (seine — ein-
 stellen) 119
 Zahl, ungerade 326
 Zahlungsausgleich 276
 zahlungsfähig 276
 Zahlungsfrist 276
 Zahlungssperre 276
 Zahlungstag 276
 zahlungsunfähig 150
 Zahlungsunfähigkeit 150
 Zahlwoche 276

zaudern 238	Zins 175,520
Zehnt 244	Zinsbogen 175
zehnweise 244	Zinscoupons 175
Zeichenschrift 296	Zinsen 152,175
Zeitgeschäfte 132,133	Zinsenkonto 153,175
zeitig 27	Zinseszins 447
Zeitungswesen 29	Zinsfuss 372
Zentner 466	Zinskupons 175
zentral 187	Zinsleiste 175
Zentralgenossenschaft 188	Zinsreduktion 175
zentralisieren 188	Zinsschein 175
Zentralorganisation 187	Zinszahlen 175
Zentralverband 187	Zinszahlen, rote 375
Zentrum 188	Zirkulare 467
Zertifikat 425	Zirkularkreditbrief 467
Zettel 296	Zirkulation 467
Ziegenzuchtgenossenschaft	Zolldefraudation 458
472	Zolldeklaration 458

Kõige vanem ja täielikum pagari- ja kondiitri-
äri ning kohvik Pärnus

Jul. Herrnberger

Pärnus, Vilmsi 18.

Asutatud 1869

I. järgu kohvik Pärnus

CAFE GRAND

Kuninga 25, tel. 360

(Lydia Koidula ausamba vastas, „Grand Hotelli“ all)

Mõnusam ja mugavam ajaviitekoht Pärnus.

Alati saadaval värsked ja tuntud headuses kondiitri-
saadused.

Raadiomuusika.

Seltskondlikud mängud.

Värsked ajalehed iga päev.

Austusega

Jul. Herrnberger.

- Zölle 457
 Zollgrenze 459
 Zollkredit 458
 Zollniederlage 458
 zollpflichtig 458
 Zollrückvergütung 95
 Zolltara 459
 Zolltarif 459
 Zonentarif 506
 Zuchtgenossenschaft 472
 Zuchtviehgenossenschaft 473
 Zufuhr 158
 Zugeständnis 297
 Zunftwesen 467
 zur Ausgleichung 352
 zur Last schreiben 498
 zurückkommen 300
 zurücklegen (sich etwas) 476
 zurücknehmen 448
 zurückweisen 395
- zusammengesetzte Kalkulation 258
 Zusammensetzung 221
 Zusatz 260
 Zusehnitt 120
 zuschreiben 315
 Zustand 314
 zuständig 203,379
 Zuständigkeit 379
 Zutaten 279
 zu verstehen geben 452
 Zwangsgenossenschaft 439
 Zwangsversicherung 439
 Zwecke 192
 Zweckvermögen 297
 Zweiganstalt 134
 Zweiggenossenschaft 134
 Zweiggeschäft 121,134
 Zweigniederlassung 134
 Zwerggenossenschaft 242
 Zwischenhandel 482
 Zymologie 444

Trükivigu :

21	veerul	ülalt	17	rida	loe :	address.
25	"	alt	1	"	"	Quittung.
140	"	ülalt	21	"	"	Honorant.
154	"	alt	1	"	"	jahvatusühistu
154	"	"	4	"	"	jaguv.
228	"	"	11	"	"	Kreditiv.
230	"	ülalt	8	"	"	kumulativ.
248	"	alt	16	"	"	Anleihenlose.
247	"	ülalt	20	"	"	verzinslich.
301	"	"	15	"	"	Pfund, n.
543	"	alt	22	"	"	exequieren.

Majandusliku informatsiooni allikad.

Kuukiri **Konjunktuur** annab täieliku ja objektiivse hinnangu kodu- ja välismajanduse arengust. Ilmub Konjunktuurinstituudi väljaandel, 64 lhk. vihkudena. Tellimishind Kr. 8.— aastas.

Nädalkiri **Majandusteated** toob lühemaid ülevaateid kodu- ja välismaa majandusest ning annab järjekindlat informatsiooni meie põllumajandussaaduste turgude seisukorrast. Tellimishind Kr. 5.— aastas.

Kuukiri **Eesti statistika** toob statistilisi ülevaateid ja jooksvaid kokkuvõtteid. Ilmub Statistika Keskbüroo väljaandel. Tellimishind Kr. 15.— aastas.

Aastaraamat **Väliskaubandus 1934.** annab täieliku ülevaate meie väliskaubandusest. Hind Kr. 4.

Aastaraamat **Eesti Põllumajandus** sisaldab ülevaate meie põllumajanduse arengust. Hind Kr. 3.50.

„Kaubandus-tööstuskoja Teataja“

ILMUB KAKS KORDA KUUS

Toimetas ja talitus

Kaubandus-tööstuskoda Tallinnas, Pikk 20, tel. 426-15

Olles ainus sellesarnane majanduslik ajakiri Eestis, paneb *Kaubandus-tööstuskoja Teataja* erilist rõhku sisu mitmekesisusele, tuues ärialal teotsevale lugejaskonnale hulga väärtuslikku, populaarselt kirjutatud lugemismaterjali artiklite näol ja parimate majanduselu tundjate sulest kaubanduse, tööstuse, panga- ja kindlustusasjanduse ning merisõidu alalt, eriti aga praktilisi näpunäiteid organisatsiooni korraldamise ja kauba ostu-müügi kohta. Edasi toob *Kaubandus-tööstuskoja Teataja* igas numbris ärimehels hädavajalikkude informatsiooni turgude, kaubahindade, rahakursside, uute seaduste ja määruste uing paljude teiste igapäevases ärilises tegevuses lahendust nõudvate küsimuste kohta.

**Üleriiklise Kaupmeeste Seltside
Keskliidu**

T E A T E D

Toimetus ja talitus: Tallinnas, V. Posti 5, tel. 446-98

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimishind:

aastaks 2 krooni, poolaastaks 1 kroon.

Kuulutushinnad:

1. küljel 8 senti, tekstis 10 senti, kuulutuskül-
jel 5 senti veeru millimeeter.

Töösturid ja suurärimehed!

Kuulutage

„Üksk Teateis“,

sest seda häälekandjat loeb kogu Eesti kaupmeeskond!

A-S. E. M. Usvansky & Pojad

Nahavabrik, toores- ja karusnahkade eksport

Asutatud 1880. a.

Vabrik Tartus, Kaluri 45. Telef. 1-22.

Osakonnad: Tallinnas — Petseris.

Valmistab:

talla-, pinsoli-, pastla-, platt-, juht-, syromet-
ja igavärvilist sumadani-, portfelli-, mööbli- ja
moodsais värves käekoti-nahku. Kõiksugu
vasikakroomnahku ja rindboks igas värvis,
veluur ja belonia, ka saapasääri ja pealishnahka.
Eriti soovitame lakk- ja seemishnahku.

A.-S.

„Rotermann'i Tehased“

Tallinn, Jaama tän. 1, kõnetr. 425-87,
Osakonnad: Tartus, Viljandis, Narvas,

soovitavad oma veskite tuntud kõrgeväärtuslikku

nisupüüli —

sõredat, poolsõredat ja pehmet.

Võiekspordi osakond

ostab piiramata arvul kõrgema päevahinnaga

eksportvõid.

Soovitab piimatalitustele I sorti taani tünnilaudu ja teisi meie-reitarbeid.

Öölokaal
DU NORD

Mängib mulatt
Raym. MISCHELL'i

tantskapell.

Meeleoluks
SLATKIN
romansside kuningas.

Restoran
DU NORD

Igapäev
luksusl. rootsieine

kella 11 alates.

Lõunal ja õhtul
SLATKIN'i
kapell.

Tarvitage ainult kõrgeväärtuslist

Eesti õlut

O.-ü.

A. BLIEBERNIGHT

PÄRNUS.

Vanim õllefabrik Eestis.

Narva Kalevi Manufaktuur

---

tahab alati olla kaupmehe sõber, valmistades müümiseks ainult parimat

**ülikonna-,
mantli-,
palitu- ja
kleidiriidet,**

teades, et seega ta

**suurendab kaupmehe
läbimüüki ja loob
kaupmehele tänuliku
ostjaskonna.**

Engrosladu **Tallinnas** Engrosladu
Jaani tän. 11.

**Keemiaainete Kaubanduse Kontor
K. A. Rütman & Co**

Tallinn, Jaani tän. 9.

Telegr. aadr.
„Augustus“

TELEFON:
Kontor 466-72
Ladu 456-93

Abiladu: Tartus, Kaluri tän. 17, tel. 1.

A.-S. Franz Krull

Masinaehituse-vabrik

Asutatud 1865. a.

Tallinn, Kopli 68

Tel. 425-35, 425-36, 425 37

Müügiosakond: Tartu, Raekoja 13, tel. 17

**Valmistab võistlemata headuses
masinaid ja seadeid igat seltsi:**

Piimatalituste ja koorejaamade seadeid (piimapulbri valmistamise masinaid), veskimasinaid, külmetuseadeid, viinavabrikute ja rektifikatsioonseadeid, tapamajade seadeid, aurukatlaid, aurumasinaid, lokomobiile, spetsiaal-eelkütteid, turba- ja puutööstusmasinaid, tärkliisvabrikute seadeid, pumpe, naftamootoreid ja ventilaatoreid, igasuguseid põllutööriistu; tõstemasinaid ja transportööre, igasuguseid raudkonstruktsioone, reservuaare, transmissioone, kanalisatsiooni ja vesivarustustorud kõigis suuruses; masinaosi, parandustöid, sepatöid ja sveissimist, autogeen ja elektriline kokkukeetmine, kõrgevääruslik malm- ja vasevalu, maja- ja ehitustarbed; iseäranis keskkütte katlad ja radiaatorid j. n. e.

Nõudke eelarveid, mõõdukad hinnad.

Tööde eest täielik vastutus.

Ostke ainult meie vabriku esim. järgu saadusi, see kindlustab Teile iga töö otstarbekohasust ja vastupidavust.

„POLARIS“

EESTI KINNITUS A.-S.

Võtab vastu järgmisi
kinnitusi:
tule-, murdvargus-,
veo-, väärtsaadete-,
kasko- (laevakerede)
ja klaasikinnitusi.

Seltsi põhi- ja tagavara-
kapitalid ületavad

Kr. 876.000.—

Seltsi asutamisest peale
on kahjude eest välja-
maksetud üldkokku

Kr. 4.277.710.76

Soliidne edasikinnitus!
Kahjud likvideeritakse
viivitamata.
